



ಬಯಲುಸೀಮೆ  
ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ

ಸಂಪಾದನೆ

ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

\*

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ|| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್ ಎಸ್ ದ್ಯಾಮೇಶ್

\*

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ|| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕ.ಅ.ಪ್ರಾ.



ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು ೫೬೦ ೦೦೧

ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘ (೦)

ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ - ೫೬೭ ೫೧೫, ಹೊಸದುರ್ಗ-ತಾ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ-ಜಿ

**Bayalu Seeme Bhasha Vaividhya:** A Collection of Speeches on the occasion of 'Bayalusime Bhasha vaividhya: Chintana Samaveesha' held at Sanehalli Dated: 2010 June 16 & 17.

Edited by:

**Sri Panditaradhya Shivacharya Swamiji**  
Pattadhyaksharu, Sri Math  
Sanehalli - 577 515  
Hosadurga - Tq, Chitradurga - Dist.  
Ph : 9448395594

Published by:

**Kannada Abhivruddhi Pradhikara**  
Vidhana Soudha, Bengaluru  
**Sri Shivakumara Kala Sangha (R)**  
Sanehalli - 577 515

First Edition: 2011

Price: 150/-

Pages: 174 + 16 = 190

@: Kannada Abhivruddhi Pradhikara

ಮುಖಪುಟ : ಮೋನಪ್ಪ

ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ:

ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಗಣಕಕೇಂದ್ರ  
ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ - ೫೭೭ ೫೧೫

ಮುದ್ರಣ:

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಾನಂದ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್  
ನಂ.೧೨, ೪ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ರಸ್ತೆ  
ಚೋಳರಪಾಳ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ೫೬೦ ೦೨೩  
(ಬಿ.ಎಸ್. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ - 94482 35553)

## ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ರಂಗಭೂಮಿ, ಶಿವಸಂಚಾರ, ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಬಯಲು ರಂಗಮಂದಿರ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಜನಮನ ಅರಳಿಸಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ತೊಡಗಿಸುವ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅಂಥವುಗಳಲ್ಲಿ 2010 ಜೂನ್ 16 ಮತ್ತು 17ರಂದು ನಡೆದ 'ಬಯಲುಸೀಮೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ: ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ'ವೂ ಒಂದು.

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಖಾಯಂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಾ|| ಚಂದ್ರು ಅವರು 'ಬುದ್ಧಿ, ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಲಾಸಂಘದ ಸಂಯುಕ್ತಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಮಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲ. ಹಲವು ಕನ್ನಡಗಳಿವೆ. ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ, ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ. ನಗರದ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತರ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ. ಪ್ರತಿ ಹತ್ತು ಮೈಲಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಬದಲಾಗುವುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆವು.

ಡಾ|| ಚಂದ್ರು ಅವರು ಡಾ|| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ರೂಪರೇಷೆ ತಯಾರಿಸಲು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ನಾಲಕ್ಕಾರು ಸಲ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸಿರಿಗೆರೆ ಮತ್ತು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನೀಲನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ 'ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು', 'ಕೋಲಾರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು', 'ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು', 'ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು', 'ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು' ಎಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆ ಬಿಟ್ಟು ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಉಪನ್ಯಾಸಕರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ

ಅಂಥ ಕೆಲವು ಜನಪದ ಹಾಡುಗಾರರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿ ಜನರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಡಿಇಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದು ವಿಶೇಷ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದು, ತಟ್ಟಿದ್ದು, ಚಿಂತನೆಗೆ ತೊಡಗಿಸಿದ್ದು ಡಾ|| ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ ಅವರ ಕನ್ನಡದ ಸೊಗಡು.

ವಚನಗೀತೆ, ಚಿಂತನೆ, ಹಾಡು, ಕತೆ, ಕುಣಿತ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತ ನಾಟಕ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದೆ, ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಉದ್ಧಾರ ಹಲವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದು ಸಮಾವೇಶದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಆಡು ನುಡಿಗೆ ಇರುವ ಶಕ್ತಿ ಬರಹಕ್ಕೆ ಇರದು ಎನ್ನುವ ಅನುಭವ ಹಲವರ ಮಾತಿನ ಶೈಲಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಡು ನುಡಿಯ ಪ್ರತಿರೂಪ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಹಲವರಿಂದ ಕೇಳಿಬಂದವು. ಕಂಸಾಳೆ, ಮಹಿಳಾ ಡೊಳ್ಳು ಕುಣಿತ, ಕರಗ, ವೀರಗಾಸೆ, ಪಟ ಕುಣಿತ, ಹಲಗೆ ವಾದನ, ಹಗಲುವೇಷ, ಹರಿಕಥೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡವು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದವರಿಗೂ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯದ ಅನುಭವ ಅಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಸದಾಶಯದಿಂದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಮಂಡಿಸಿದವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಈ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಏನೇ ಆದರೂ ಮಾತಿನ ಧಾಟಿ, ಅದರ ಸೊಬಗು, ಏರಿಳಿತ, ಧ್ವನಿಯ ಮಾರ್ದವತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಭಾಷೆ ಸೋಲುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರ ಇದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ. ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದಿಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ವಿವಿಧ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರ ನೃತ್ಯ, ಹಾಡು, ವೇಷಭೂಷಣ, ಹರಿಕತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಕೇಳಿಯೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಅರಿಯಬೇಕೆಂದರೆ, ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಸವಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅಕ್ಷರವಂಚಿತ ಕೂಲಿಕಾರರು, ಆಟೋ ಚಾಲಕರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಗಿರಿಜನರು, ಭಿಕ್ಷುಕರು, ಕೃಷಿಕರು, ವಯೋವೃದ್ಧ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರು, ಜಾತಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಆಡುವ ಮಾತು ಮತ್ತು ಅವರು ಜಗಳವಾಡುವಾಗ ಬಳಸುವ ಪದಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವಂತಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬನಿ, ಬೆಡಗು ಎಂಥದು ಎನ್ನುವ ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದು. ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಸ ಶಬ್ದಕೋಶದ

ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಬಯಲುಸೀಮೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ: ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ' ಒಂದು ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯಷ್ಟೆ. ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಸಂಶೋಧಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಕೀತಗಳಾದ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು, ಹಾಡುಗಳು, ಕತೆಗಳು, ಒಡಪುಗಳು ಈಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಇರಬಹುದು. ವಿವಿಧ ಚಾನಲ್‌ಗಳ ಹಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಡವರಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಚ್ಚಿತ್ತು-ಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆಟ, ಸಂಗೀತ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳತ್ತ ಮತ್ತೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಹುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗದೆ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮತನ ಉಳಿಯಲು, ಆದರ್ಶದ ದಾರಿ ತುಳಿಯಲು, ಮನುಷ್ಯ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ ಎಸ್ ದ್ಯಾಮೇಶ್, ಬಿ ಎಸ್ ಶಿವಕುಮಾರ ವಿಶೇಷ ಪರಿಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು, ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ಸಮಾರಂಭದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ದುಡಿದ ಡಾ|| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಸ್ ಎಂ ಶಾಂತರಾಜು, ಸಂಘಟಕ-ನಟ ಕೆ ವಿ ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿ, ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಹೆಚ್ ಆರ್ ರಮೇಶ್, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ ಹೆಚ್ ಕೆ ಸುರೇಶ್ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

4-5-2011

- ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ

## ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಒಂದೆರಡು ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪುನಃಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ದುಡಿಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಚೇತೋಹಾರಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕಂಕಣಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಕಾವಲು ಸಮಿತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆ ನಂತರ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಎಂಬ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನನ್ನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾಷಾ ಭಾವೈಕ್ಯ ಸಮಾವೇಶಗಳು, ನುಡಿ ಚಿಂತನೆ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು, ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ರಸಗ್ರಹಣ ಶಿಬಿರಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಕಮ್ಮಟಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ನಡೆದಿವೆ. ಕನ್ನಡೇತರರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡದ ತರಬೇತಿಗಳು, ಹೊರರಾಜ್ಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಗಳು, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಬಹುಮಾನಗಳು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ಇಂಥ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆದಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನುಡಿ ಸೋಗಡಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ತರಳಬಾಳು ಶ್ರೀಮಠದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 2010 ಜೂನ್ 16 ಮತ್ತು 17 ರಂದು 'ಬಯಲುಸೀಮೆ ಭಾಷಾವೈವಿಧ್ಯ' ಎಂಬ ವಿನೂತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಭಾಗದ ಸದಸ್ಯ - ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಡಾ.ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಬಿಡದೆ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಹಾಗೂ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಹೆಚ್.ಎಸ್. ದ್ಯಾಮೇಶ್ ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೆಳಕು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ರಾಜಾಶ್ರಯ,

ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರೂಪಗಳು ತಾವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉಳಿದದ್ದು ಕನಿಷ್ಠ ಎಂಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮೆರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಲು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ಜನ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಿರುವಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಒಂದು ನೂರು ಜನ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ತಾತ್ವಿಕ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ಪೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನುರಿತ ವಿವಿಧಾಂಶದಿಂದ ಆಯಾ ಭಾಗದ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಷಯ ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಯಾ ಭಾಗದ ನುಡಿ ಸೋಗಡಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆ (ಡೈಯಲೆಕ್ಟ್)ಗಳ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ- ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಿಶ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಇದಕ್ಕಿದೆ.

ಇಂಥ ಅಪರೂಪದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೊರಬರಲು ಕಾರಣರಾದ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳಿಗೆ, ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಹೆಚ್.ಎಸ್. ದ್ಯಾಮೇಶ್ ಅವರಿಗೆ, ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಗಣಕಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

- ಡಾ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದು  
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕ.ಅ.ಪ್ರಾ.

## ಸಹ ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಭಾವನೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಭಾಷೆ. ಭಾಷೆಗೆ ಮಿತಿ ಇದೆ. ಅದು ಮನಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾವನೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ರೂಪಕೊಡಲು ಅಸಮರ್ಥ. ತಾ ಮುಂದು ನಾ ಮುಂದೆಂದು ಧುಮ್ನಿಕ್ಕುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಶಬ್ದವೂ ತನ್ನ ಸೆರಗಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾವನೆಗಳದ್ದು ಶಬ್ದಾತೀತ ಮೆರವಣಿಗೆ. ಅತಿಯಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನೋ, ದುಃಖವನ್ನೋ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಶಬ್ದಗಳಿಗಾಗಿ ತಡಕಾಡಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿರುವ ಅನುಭವವೇ. ಶಬ್ದದ ಹಂಗಿಗೆ ಸಿಲುಕದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಆಡುಮಾತು ಮತ್ತು ಜನಪದ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ. ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡುವ, ಅಕ್ಷರ ರೂಪ ಕೊಡುವ, ವ್ಯಾಕರಣದ ಅಂಗಿ ತೊಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ.

ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಮಂತವಾದರೂ ಆಡುಮಾತಿನ ಸೊಗಡಿನ ಮುಂದೆ ಬರವಣಿಗೆ ನೀರಸ. ಭಾಷೆ ಆಧುನಿಕವಾದಂತೆ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸರಳರೇಖೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ವಾಹಕವಾಗಬಲ್ಲದೇ ಹೊರತು ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುವ ಜೀವದ್ರವ್ಯವಾಗದು. ನಮಗೆ ದುಃಖವಾದಾಗ ಆಳಬಹುದು, ಸಂತೋಷವಾದಾಗ ನಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬರೆದಿಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಪ್ತತೆ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಪದರ ಭಾಷೆ ಜೀವನಾನುಭವದ ಸಾರವೇ ಮೈವೆತ್ತಂತೆ. ಆ ಮರ-ಈ ಗಿಡ ಸುತ್ತಿ, ಹೋದಲ್ಲಿ-ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಂಪ ಸೂಸುವ ಗಂಧ ತುಂಬಿದ ಸುಳಿಗಳಿ ಅದು. ಒಮ್ಮೆ ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ನಿರ್ಮೋಹದಿಂದ ಹರಿಯುವ ನದಿಯಂತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಜಲಪಾತವಾಗಿ ಧುಮ್ನಿಕ್ಕುವ, ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೀರಿ ಬೋರ್ಗರೆಯುವ ನದಿಯಾಗಿ, ಬಳುಕುವ ಝರಿಗಳಾಗಿ, ಚಿಮ್ಮುವ ಕಾರಂಜಿಗಳಾದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬಲ್ಲ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಜ್ಞಾನಿಯಂತೆ ನಡೆಯುವ ಸಂತನ ನಡಿಗೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಲಿಪಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಆಧುನಿಕರ ಭಾಷೆ ದಡವಿಲ್ಲದ ನದಿಯಂತೆ. ನೋಡಲು ನಯ ನಾಜೂಕು. ವ್ಯಾಕರಣಗಳ ಮೇಕಪ್ಪು. ಸುಮ್ಮನೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳೆದು ಸುರಿದು ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಬೆಲೆ ಮಾತ್ರ ಕಮ್ಮಿಯೇ. ಜನಪದರ ಮಾತುಗಳು ಕಾಲುದಾರಿಗಳಿದ್ದಂತೆ. ನೂರೆಂಟು ದಾರಿಗಳು! ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ ಒಳ ದಾರಿಗಳ ಮರ್ಮ! ಒಂದಿಷ್ಟು ಯಾಮಾರಿದರೂ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿದರೂ ಬಂದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವ ಮಾಯಾ ಜಾಲ. ಮತ್ತೆ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿದ್ದು ಜೀವಮೂಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಿರ್ಜೀವ ಹೆದ್ದಾರಿ. ನಿರ್ಜೀವ

ವಾಹನಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೃತಕ ದಾರಿಯೇ ಹೊರತು ಜೀವ ದನಿಯಿಲ್ಲ. ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಲು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಗುರಿ ತಲುಪಲು ಕಾಲುದಾರಿಗಳೇ ಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯ ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವನು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯೂ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ತಾನು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯ, ಶ್ರಮ, ಹಣ ಬಳಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಆಗಲೇಬೇಕೆನ್ನುವವ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರೆದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವಿರಳ. ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಮನೆ ಮತ್ತು ಮಿತ್ರರ ನಡುವೆ ಎರಡು, ಮೂರಕ್ಷರದ ಮಿತಿಗೆ ಬಂದಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ನಾಮಪದಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಬಳಸುವ ಸರ್ವನಾಮಗಳ ಬಳಕೆಯೂ ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ಸುದೀರ್ಘ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪುಟಗಳ ಕವನ, ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾಲುಗಳ ಚುಟುಕಗಳು, ಒಂದೇ ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದಿಳಿದ ಎಸ್ ಎಂ ಎಸ್ ಭಾಷೆಗಳು ಸಾಗಿ ಬಂದ ಹಾದಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯದ ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಆಶಯ; ಆಡುಭಾಷೆಯ ಕಡೆಗೆ ಆಧುನಿಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂಥದ್ದು, ಅದರ ಮಹತ್ವ ಕುರಿತು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥದ್ದು. ಕಳೆದು ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಉಳಿಸಿ-ಬೆಳೆಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುವಂಥದ್ದು. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹುಚ್ಚು ಮಳೆಗೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ತನ್ನ ಕಂದನನ್ನು ಬಾಚಿ ಬರಸೆಳೆದು ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಳಕಳಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬೇಡಿಕೆ ಈ ಸಮಾವೇಶ ನಡೆದು ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಬರುವ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಈಡೇರುವಂತೆ ಆಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ ಈಡೇರಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸು; 'ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವಕೋಶ'. ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಮತ್ತು ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಚಾಲನೆ ದೊರೆತಿದೆ.

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕರಗಿ ಹೋಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಸತ್ತ್ವಯುತ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕದ ರೂಪ ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಣೆಹಳ್ಳಿಯದ್ದು. ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೃತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆನ್ನುವ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿಗಳವರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವೇ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೃತಿ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾದುದು ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಸಹಸಂಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸದಾ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೂಜ್ಯರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಸಾಣೆಹಳ್ಳಿ  
4-5-2011

- ಹೆಚ್ ಎಸ್ ದ್ಯಾಮೇಶ್

## ಭಾಷೆಯೆಂಬ ಬೆಳಕು

ಭಾಷೆಯೆಂಬ ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸ ದಂಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಸಾಧನ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಸಿಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರೀತಿಯ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಮನುಷ್ಯರ ವರ್ತನೆ ಇತ್ತು. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರವಂತಿಕೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅನಂತರ ಮನುಕುಲ ಬುದ್ಧಿವಂತ ವರ್ಗ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಅಂದರೆ ಸಂವಹನದ ಮಾಧ್ಯಮ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ “ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಧ್ವನಿಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ” ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಇದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಾಗ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಸಂವಹನ ಸಾಧನವನ್ನು ನಾವು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಭಾವನೆಗಳು ಸಂವಹನಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದರ ಸಾಧನವಾದ ಭಾಷೆಯು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧ್ವನ್ಯಂಗಗಳು, ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಭೌಗೋಳಿಕ ಕಾರಣಗಳು, ಅರಮನೆ ಮತ್ತು ಗುರುಮನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನಾ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಇಂಥ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತರು ಉಪಭಾಷೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಭಾಷೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬಾರದು; ಈ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಆ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯ ಎನ್ನಬೇಕು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಡಾ| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ತರಳುಬಾಳು ಶ್ರೀಮಠದ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಸೊಗಸಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

2010ರ ಜೂನ್ 16 ಮತ್ತು 17 ರಂದು ನಡೆದ ‘ಬಯಲುಸೀಮೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ : ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ’ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ದಾಖಲೆ. ಇಂಥ ಅಪರೂಪದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು

ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀಮಠದ ಗುರುಗಳು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ದ್ಯಾಮೇಶ್ ತುಂಬ ಪರಿಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನನಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಬಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ, ಹಾಡುಗಾರರಿಗೆ, ಅಕ್ಷರ ಚೋಡಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಗಣಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ, ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

– ಡಾ| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ  
ಸದಸ್ಯ, ಕ.ಅ.ಪ್ರಾ.

ಪರಿವಿಡಿ

* ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ	ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು	3
* ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಒಂದೆರಡು ನುಡಿ	ಡಾ   ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು	6
* ಸಹಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ	ಹೆಚ್ ಎಸ್ ದ್ಯಾಮೇಶ್	8
* ಭಾಷೆಯೆಂಬ ಬೆಳಕು	ಡಾ   ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ	10
1 ನಿರೂಪಕರ ನುಡಿ	ಡಾ   ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ	13
2 ಸ್ವಾಗತ	ಎಸ್ ಎಂ ಶಾಂತರಾಜು	14
3 ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ನುಡಿಗಳು	ಡಾ   ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು	16
4 ಉದ್ಘಾಟಕರ ನುಡಿ	ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣ	27
5 ಬೇಲಿನೆ ಕಿತ್ತಾಕ್ಷಿಟ್ಟ ಹೊಲ	ಡಾ   ಜಿ. ನಾರಾಯಣ	31
6 ಭ್ರಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ	37
7 ಭಾಷೆಯ ಸೊಬಗು	ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು	39
8 ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು	ಡಾ   ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ	43
9 ಕೋಲಾರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು	ಕೇಶವರೆಡ್ಡಿ ಹಂದ್ರಾಳ	57
10 ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ವೈವಿಧ್ಯ	ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಪೆಂಡಕೂರು	62
11 ಭಾಷೆಗೆ ಮಡಿವಂತಿಕೆ ಸಲ್ಲದು	ಪ್ರೊ   ಬಿ ಪಿ ವೀರೇಂದ್ರಕುಮಾರ್	67
12 ಸಮುದಾಯ ಉಳಿಯಬೇಕು	ಡಾ   ಜಿ ಕರಿಯಪ್ಪ ಮಾಳಿಗೆ	72
13 ನೀನ್ ನುಡಿಯೇ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲ	ಡಾ   ಸಿ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ	74
14 ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು	ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣ	77
15 ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು	ಡಾ   ಡಿ ಎಂ ಹಿರೇಮಠ	79
16 ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು	ವ ನಂ ಶಿವರಾಮ್	87
17 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ - 1	ಜೀನಹಳ್ಳಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪ	100
18 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ - 2	ಡಾ   ಬಿ ಸಿ ದಾದಾಪೀರ್	111
19 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ - 3	ಡಾ   ಪ್ರಶಾಂತ್ ನಾಯ್ಕ	114
20 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ - 4	ಡಾ   ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಲಮರಹಳ್ಳಿ	118
21 ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು - 1	ಡಾ   ಬಸವರಾಜ ನೆಲ್ಲಿಸರ	121
22 ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು - 2	ಕೆ ಆರ್ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ	126
23 ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು - 3	ರಾಮು ಪಾಟೀಲ	127
24 ಸ್ವಾಗತ	ಕುಮಾರಿ ಶ್ರುತಿ	128
25 ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ	ಶಾಂತರಾಜು	129
26 ಜಾಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ	ನಾ ಡಿಸೋಜ	132
27 ಗಂಡುಭಾಷೆ	ಡಾ   ಮಲ್ಲಿಕಾ ಘಂಟಿ	138
28 ಸಮಾರೋಪ ನುಡಿ	ಡಾ   ಎ ಹೆಚ್ ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿ	147
29 ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ	ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ	151
30 ಆಶೀರ್ವಚನ	ಡಾ   ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು	161
31 * ಸಮಾರಂಭದ ಸ್ಮರಣೀಯ ಚಿತ್ರಗಳು	ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು	170

ನಿರೂಪಕರ ನುಡಿ

- ಡಾ|| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ

ಸನ್ಮಾನ್ಯರೇ, ಇವತ್ತು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಪರೂಪದ ಮತ್ತು ವಿನೂತನವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀಮಠದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಗುರುಗಳೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರು ನೀಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಠ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 'ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ' ಕುರಿತಂತೆ ಚಿಂತನಾಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಉದ್ದೇಶ; ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪ್ರಭೇದದ ಒಳಗೆ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಒಂದು ಪದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವ ಭಾಗದ ಒಂದು ಪದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಡವಟ್ಟುಗಳೂ ಆಗುವುದುಂಟು. ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುರಿತ ವಿಶೇಷವಾದ 'ಆಡು ನುಡಿಯ ನುಡಿಗಟ್ಟು'ನ್ನು ತರಬೇಕು, ಆ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದು 'ಶಬ್ದಕೋಶ'ವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಇನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ, ಇನ್ನೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಈಗ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ ನಂತರದ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭ ಈಗ ನೆರವೇರತಾ ಇದೆ. ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಎಂ ಶಾಂತರಾಜ್ ಅವರು ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳೇನೆ.



# ಸ್ವಾಗತ

- ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಎಂ. ಶಾಂತರಾಜು

ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘದ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ 'ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಒಂದು ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ'ವನ್ನು ಈ ದಿನ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಮತ್ತು ನಾಳೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶ್ರೀಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ವಿನೂತನವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ನವೆಂಬರ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಸೊಗಡಿನ ಸಮಾವೇಶ'ಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಈ ದಿನ ಇನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ, ಆಳವಾಗಿ ಎರಡು ದಿವಸದ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ, ಸಹಯೋಗದ ಜೊತೆಗೆ ದಿವ್ಯ ಸಾನಿಧ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೂಜ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರೂ, ಆಶುಕವಿಗಳೂ ಆದ ಹಿರಿಯ ಚೇತನ ಸಿದ್ಧನಮಠದ ಶ್ರೀ ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣನವರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಶ್ರೀಮಠ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಇರುವ ಇಬ್ಬರು ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು; ತೊಂಭತ್ತು ವಯಸ್ಸು ಮೀರಿದ ಡಾ|| ಜಿ ನಾರಾಯಣ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಜಾನಪದ ಪರಿಷತ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಈ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದವರು. ಅವರ ಪರಂಪರೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇಂದು ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಡಾ|| ಜಿ ನಾರಾಯಣ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಶ್ರೀಮಠ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಶ್ರೀ ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ. ಇವರು ಕನ್ನಡದ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ, ಉತ್ತೇಜನ, ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇವತ್ತಿನ ಸಮಾವೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಆಪ್ತರೂ, ಆತ್ಮೀಯರೂ ಹಿರಿ ಮತ್ತು ಕಿರು ತೆರೆಯ ನಟರೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿಯವರು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತಂಡದವರಿಂದ ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ 5 ಗಂಟೆಗೆ ಜನಪದ ಉತ್ತಮ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ಮುಖ್ಯ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಆ ತಂಡದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ನಿರ್ಮಾಪಕರು, ಹಿರಿ-ಕಿರು ತೆರೆಯ ನಟ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರ ಶ್ರೀಮತಿಯವರೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ ಚಂದ್ರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಡಾ|| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮಠಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಛೇರಿಗೂ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ, ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತು ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸಮಾವೇಶ ಸಾಕಾರ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ಎರಡು ದಿವಸದ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಗಣ್ಯರಿಗೆ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ, ಶ್ರೀಮಠದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನೀಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಮಾಧ್ಯಮದವರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸ್ತೇನೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿದಂಥ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ, ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘದ ಎಲ್ಲ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಠ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸ್ತೇನೆ.



## ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ನುಡಿಗಳು

- ಡಾ|| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು

ಆತ್ಮೀಯ ಕನ್ನಡದ ಮನಸ್ಸುಗಳೇ, ಮಾಧ್ಯಮದ ಮಿತ್ರರೇ, ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉಪಸ್ಥಿತರಿರುವ ಎಲ್ಲ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ; ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಇವುಗಳ ಸಂಯುಕ್ತಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡಿತಾ ಇದೆ.

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಜಿ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರ ಹಾದಿಯಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಸಿರುವ ನಾನು ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಈಗ ಉದ್ಭವವಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ಶ್ರೀ ಗೊ ರು ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಿರಿಯರು, ಜನಪದ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದುಡಿಯುವ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು. ಈ ಇಬ್ಬರು ಇರುವಾಗ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳೋ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಕಲಾಸಕ್ತರು, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು, ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಂಥವರು.

ಜಾನಪದದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹಿರಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಕ್ಕದ ತರೀಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜಾನಪದ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿ, ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಇಡೀ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದವರು ಜಿ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಗೊ ರು ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು. ಅಂಥವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ ನಡಿತರೋದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ.

ಬಂಧುಗಳೇ; ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ|| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದೂ ತಮ್ಮ ರಜಾ ದಿನಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿಜಿಗಳ ಜೊತೆ ಸಂವಾದ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸೇನೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆಯಲ್ಲ! ಯಾಕೆ ಅಂತ ಚಿಂತನೆ, ಅವಲೋಕನ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಇದು ಯಾರನ್ನೂ ಕುರಿತು ಟೀಕೆ ಮಾಡ್ತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ್ದು ತಪ್ಪಾ? ಜನಜಾಗೃತಿ ಆಗ್ಲಿ ಇರೋದು ತಪ್ಪಾ? ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವವರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿದೆಯಾ? ಬದ್ಧತೆಯ ಕೊರತೆ ಇದೆಯಾ? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದಾಗ ಒಟ್ಟಾರೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲೂ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾದ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ. ಹೀಗೆ ಆಗ್ವಾರ್ಡಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ನಗರ ಆಗಿರೋದಿಂದ, ವಲಸೆ ಬರ್ದಕ್ಕಂಥ ಜನ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿರೋದಿಂದ, ಪರಭಾಷಿಕರು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತಾ ಇರೋದಿಂದ, ನಮ್ಮ ಸಜ್ಜನಿಕೆ ಸೌಜನ್ಯವೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರೋದಿಂದ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯದೇ ಇದ್ದೂ ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಬಹುದು, ಇವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ವಾಸ ಮಾಡಬಹುದು ಅನ್ನೋ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ, ಪಕ್ಷಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳೋಕೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿರಭಿಮಾನದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಗಿದೆ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡಿಗರು ಬಹಳ ನೋವು ಅನುಭವಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡೇತರರ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೀಕರಣದ ವಾತಾವರಣದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡೋಕೆ ಆಗ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯೂ ಇದೆ. ನಾನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ; ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ್ರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಂತ ಅವರು ಹೇಳಿದಾಗ, ನಾನಾರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಐದು ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಾಣಿಸ್ತು ನನಗೆ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಭಾಗ ಕನ್ನಡ ಅನುಷ್ಠಾನ ಆಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಬಂದ್ಡೆ ಹೇಳ್ತೇವೆ. ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕೊರತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ. ಆದೇಶ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡ್ತಕ್ಕಂಥ ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೋ ಮತದಾರರ ಮತಗಳು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೆ ಅನ್ನೋ ಭಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದ ವಿಚಾರ: ಅವರು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯಾವ

ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾರೋ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ. ಆದ್ದೂ ಬಹುತೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಓದೋದಕ್ಕೆ, ಬರೆಯೋದಕ್ಕೆ, ಮಾತನಾಡೋದಕ್ಕೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರೂ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಮ್ಮ ಬದಕನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಇದು ಆಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಚಿಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ; ಅಲ್ಲಿನ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಲಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಆಡಳಿತ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ; ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಾದಾಗ, ಅಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರದೇ ಇದೆ 'ನೀನು ಇಲ್ಯಾಕೆ ಇರಬೇಕು?' ಅನ್ನೋ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಇಂಥದ್ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೋತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕೆ ಕಾನೂನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆಗದ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಪರ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ದಿಗ್ಗಜರ ಹೋರಾಟದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೇ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸರಕಾರ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನೋದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

**ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರ:** ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ್ವಿ. ನಮಗಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಅಷ್ಟೇ ಇತಿಹಾಸವಿರತಕ್ಕಂಥ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಬೇಡ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಗೌರವ ಸಿಕ್ಕಾಗ ತಗಳ್ಳುವಂಥದ್ದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸರಿಸಮನಾದ ಇತಿಹಾಸ ಇರೋ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆ ತೋರಿಸೋದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅರ್ಹತೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಪಾಲನೆ ಮಾಡದೆ, ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸದೆ, ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆ ಇದು. ಇವತ್ತು ನಾವು ಆ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀವಿ.

ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಜವರೇಗೌಡರು, ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಮುಂತಾದವರುಗಳಾದಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಎಲ್ಲ ದಿಗ್ಗಜರ, ಸಾಹಿತಿಗಳ, ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಫಲವಾಗಿ ಇದ್ದ ಅಡೆತಡೆಗಳೆಲ್ಲ

ತಪ್ಪಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ತರೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಆದೇಶ ಬಂದಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೋರಾಟ ಮಾಡೋ ಅಗತ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ದೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತಲ್ಲ! ಹೋರಾಟದ ಯಶಸ್ಸು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತೆ.

ಬಂಧುಗಳೇ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ; ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡೂ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕೊರತೆ. ಕಾರಣ ಏನಪ್ಪ ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಖಾಲ್ಪು ರೀತಿಯ ವರ್ಗ ಇದೆ. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರ ವರ್ಗ, ಸರಕಾರೇತರ ನೌಕರರು, ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಸರಕಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಅನುದಾನ ಸಹಿತ ಶಾಲೆಗಳು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುದಾನ ರಹಿತವಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಂತ ಐಟಿ ಬಿಟಿಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸ್ತೇನೆ. ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡದಿರುವಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಅವರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ಹಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತೊಡಕೇನಿದೆ ಅಂದರೆ; ಭಾಷಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗ್ಗೆ ಆಗಿರೋ ಅನಾಹುತದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮತ್ತೂ ಆಗೋದು ಬೇಡ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ ವರದಿ ಏನಿದೆ; ಎಂಬುತ್ತ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಿ ಅಂಡ್ ಡಿ ಕೆಟಗರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲಗಡೆ ಅರವತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿ. ಇದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಇದೆ ಅನುಕೂಲದ ಜೊತೆ ಅಪಾಯವೂ ಆಗುತ್ತೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಡು, ನುಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗದಂತೆ ಮುಂದುವರೆದ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ಸೂಕ್ತ ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನು ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಮುಖೇನ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಬಂಧುಗಳೇ, ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮವದವರೂ ಇದ್ದೀರಿ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮೂರ್ಖಾಲ್ಪು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ

ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಹಸನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿಬೇಕಾದರೆ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಮ್ಮಟವನ್ನು, ಕಾವ್ಯವಾಚನದಂಥ ಸೊಗಸಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡೋದ್ರೆ ಮುಖೇನ, ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮುಖೇನ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ದುಡಿದು, ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹೋರಾಟ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿಕ್ಕಮೇಲೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಸಿಗೋದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಹೋರಾಟಗಾರರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ದುಡಿದಂಥ ಮಹನೀಯರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರೋದು ನೂರಾ ಮೂವತ್ತಾಲ್ಕು ಜನ. 'ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ದುಡಿದ ಮಹನೀಯರು' ಅನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ತಂದಿರುವಂಥದ್ದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಗಿದೆ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕಂಥ, ಲಭ್ಯ ಇರತಕ್ಕಂಥದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಂಥದ್ದು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದೆ ಅದನ್ನೂ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮದ್ರಣವನ್ನು ತಂದು ದಾಖಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ.

ಮಾಧ್ಯಮದವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನವಿ; ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಈ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ವಾತಾವರಣ ಯಾತಕ್ಕೆ? ಬರೀ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ವಾತಾವರಣ ಯಾಕೆ ಇದೆ ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಂಡವು; ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ; ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸ್ತೇ ಹೋದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಅನ್ನುವಂಥ ಗುಮಾನಿ ಅಥವಾ ಅನುಮಾನ ಆಥವಾ ಆ ಥರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೋದಿಗಿದೆ. ಹೌದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಭವಿಷ್ಯ ಇದೆಯಾ? ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆ? ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಡಿಗ್ರಿ ತಗೊಂಡ್ರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಕಾರವೇ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುತ್ತೆ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು ತಪ್ಪು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ಉದ್ಯೋಗದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಗ್ರಾಜ್ಜುಯೇಟ್ಸ್ ಆಗ್ತಾರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಆಗ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಕೊಡೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ.

**ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಮನವಿ:** ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕನ್ನಡದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗೋದು ಬೇಡ ಅಂತ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಪಿಯುಸಿ ಓದಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು

ಕೊಡುವುದು. ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಕನ್ನಡದ ಕೈಗಡಿಯಾರ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್-ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅಭಿನಂದಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಕೀಳರಿಮೆ ಬೇಡ ಅನ್ನುವಂಥ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈಗಾಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಸರಕಾರವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಪೀಠಗಳಿವೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ, ಗೋವಾ, ಬಾಂಬೆ, ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪೀಠಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಆ ಪೀಠಗಳು ಮುಚ್ಚುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಯಾಕೆ ಅಂತ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭದ್ರತೆ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೊರತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಓದೋಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೊರತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಕಾರ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದೆ. ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ಮುಚ್ಚುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಅಂಥ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿನೀಡಿ; ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕೊಡ್ತೇವೆ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ನೇಮಕಾತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚನೇನೂ ಮಾಡ್ತೇವೆ. ಪೀಠ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಡಿ, ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಹೋದಸಾರಿ ಅರವತ್ತೂರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳು, ಎಂಎ ಮಾಡೋರಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ತಿಂಗಳ ಹಣವನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಸಂತೋಷ, ಹೆಮ್ಮೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸೋನೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸುಮಾರು ಎಂಭತ್ತಮೂರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗ ಓದ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂಭತ್ತು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪೀಠಗಳು ಸುಭಿಕ್ಷವಾಗಿ ನಡಿತಾ ಇವೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪೀಠಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸೋದ್ರೆ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಬೆಳೆಸಿಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆಯಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜಧಾನಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗಡಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತುಂಬುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಕನ್ನಡದ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಹೊರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣ ಮೂಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬಳಸೋಕೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ವಾದ ಇತ್ತು. ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಈ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಕಕ್ಷಿದಾರರು, ಅಪರಾಧಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆಗಿರೋದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ಕೊಡುವ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆಯೇ? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರದ ದಿನಗಳೇ ಬೇರೆ. ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಕಡ್ಡಾಯ ಆಗಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ತೊಡಕಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ಬೇಕು ಅಷ್ಟೇ.

ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನದ ಜೊತೆ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡ್ಬೇಕೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಹೋದಸಾರಿ ಐವತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು. ಇದಾದ್ದೇನೆ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಭತ್ತರಿಂದ ತೊಂಬತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೀರ್ಪನ್ನು ಬರೀತಕ್ಕಂಥ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಿದೆ. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ನ್ಯಾಯ ಕೇಳೋಕೆ ಹೋದವನಿಗೆ ಭಾಷೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ! ನಾನು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನೋ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸೂಕ್ತವೂ ಅಲ್ಲ, ಸಾಧುವೂ ಅಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಾ ನೀತಿಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಅಂತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಯೋಗ ಹೋಗಿದ್ದು. ನಮ್ಮವರೇ ಆದಂಥ ವೀರಪ್ಪ ಮೋಯ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು; ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಪೀಲುಗಳು ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ಗೆಲ್ಲ ಹೋಗ್ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಅಂದು. ನಾನು ವಾದ ಮಾಡಿದೆ; ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಸ್ ಬರ್ತವೆ? ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗುವೆ? ಹದಿನೈದು ಪರ್ಸೆಂಟೂ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವೆಲ್ಲವೂ ರಾಜ್ಯದ ಒಳಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗುವೆ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಯಿತು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡೋದು ಬೇಡ. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಬಹುದು ಅನ್ನೋ ವಾತಾವರಣವನ್ನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡೋಣ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದಿಲ್ಲ. ತರ್ಜುಮೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡ್ಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬಂಧುಗಳೇ, ಕಾರ್ಮಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ? ಯಾವ ದ್ವಿಭಾಷಾ ನೀತಿ ಇದೆ? ಬೆಂಗಳೂರಂಥ ನಗರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಅರವತ್ತೆಂಟಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಕನ್ನಡೇತರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದೇವೆ. ಅಖಂಡ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭಾಷಿಕರನ್ನು ಸಹೋದರರು ಅಂತ ತಿಳಿಬೇಕು. ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಹಾಗೇ ಏಕೀಕರಣದ ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದದ್ದು, ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರವರ ಭಾಷಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗೋ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯೇ ಆಗ್ಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಲಯಗಳೇ ಬೇರೆ, ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಲಯಗಳೇ ಬೇರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಲಯಗಳೇ ಬೇರೆ. ಖಾಸಗಿಯವರು ಜಮೀನು, ದುಡ್ಡು ಇನ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಭಾಷಿಕರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಷ್ಠಾನ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣ ಮೊದಲು ಮೂಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದು. ಈಗ ಕೆಲ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಐದು ಪ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನೋ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ನೂರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಒಂದು ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಫಲಶ್ರುತಿ ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಅಂದರೆ ಉರ್ದು ಭಾಷಿಕರು ಇರಬಹುದು, ತಮಿಳು ಭಾಷಿಕರು ಇರಬಹುದು, ತೆಲುಗು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿರಬಹುದು. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಬದುಕಬಹುದು ಅನ್ನೋ ಮಾತಿಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮನವಿಗಳು, ಮದರಸಾಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣವನ್ನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದೀರ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರತು ಇದೆ ಅಂದಾಗ; ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸೋರಿಲ್ಲ, ನಾವು ಕಲಿಯೋಕಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು, ನೀವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಿ ನಾನು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಬೇನೆ ಅಂದಾಗ; ಬೆಂಗಳೂರಿನ

ಹೆಚ್‌ಬಿಆರ್ ಲೇಔಟ್‌ನ ಮದರಸಾ ಮತ್ತು ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕಾಕೇಂದ್ರ ತೆರೆದು, ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಓಪನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಉರ್ದು ಮಾಧ್ಯಮದ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯೋಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು: ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿರಿದ್ದು ಅಂದು. ನಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯೋ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲ, ಹೆಂಗೆ ಕಲಿಯೋದು ಅನ್ನೋವು ಒಂದು ಭಾಗ, ಯಾಕೆ ಕಲಿಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಉದ್ದಟತನದಿಂದ ಕಲಿಯದಿದ್ದರೂ ನಡೆಯುತ್ತೆ ಅನ್ನೋವು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆ ಇರಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಅಂತ.

ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೇರೆ, ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೇರೆ. ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು; ಭಾಷೆಯ ಅನುಕೂಲದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಭಾಷಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ದ್ವಿಭಾಷಾ ನೀತಿ. ಎರಡನೆಯದು; ಸೌಲಭ್ಯ ವಂಚಿತರಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಾದ್ರೂ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತಕ್ಕಂಥ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಗಡಿಯ ಒಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕನ್ನಡೇತರರಿಗೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡೋದ್ರೆ ಮುಖೇನ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತೇನಾದ್ರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆ, ಉಳಿಸೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಾಗಿ, ಚಿಂತಕರಾಗಿ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲ. ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿದಿದೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿದಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಅಂದರೆ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಮತಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಉಳಿದಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆ ಮತಾಧಿಪತಿಗಳ ಕಾಣಿಕೆ ದೊಡ್ಡದು. ಅದು ಹುಕ್ಕೇರಿ ಮಠ, ಚುಂಚನ ಮಠ, ನಾಗನೂರು ಮಠ, ಅಥಣಿ ಮಠ ಯಾವುದೇ ಇರಬಹುದು. ಉರ್ದು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಶಾಲೆಗಳು ಇವೆ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸೋದ್ರೆ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಹಕಾರ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿಗಳವರ ಜೊತೆ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ; ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಾಯಬೇಕಾದ್ರೆ ಕೇವಲ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ, ಕಮ್ಮಟಗಳಿಂದ, ಪಾಠ ಮಾಡೋದಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಆಗೋಲ್ಲ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡ್ಡೇಕು. ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಐವತ್ತೈದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ

ಭವನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಅನ್ನೋ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದ್ದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ 'ಶಕ್ತಿ'ಕೇಂದ್ರವಾಗುತ್ತೆ. ಯುವಜನತೆ ಕನ್ನಡದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿವಾರ ಏನಾದ್ರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳೋದ್ರೆ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ್ತಾರೆ. ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗ್ಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭವನದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಯುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಬಂಧುಗಳೇ, ಇಂಥ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದೆಲ್ಲೆನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಂದಿಸ್ತಾ ಇರೋದಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸ್ಟೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ, ಯಾವ ವರ್ಷವೂ ಕೊಡದೇ ಇರುವಷ್ಟು ಅನುದಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ, ಅಕಾಡೆಮಿಗಳಿಗೆ, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಕೋಟಿ ಹಣ ಕೊಡ್ತಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನೂರಾವಂಭತ್ತೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇವತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಏಳೆಂಟು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡ್ರೆ ನಾವು ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿ, ಪದಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಅದು ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆ ಇರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಈ ಕಡೆಯ ಭಾಗ ಇರಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾಗ ಇರಬಹುದು. ಚಾಮರಾಜನಗರದ್ದು ಇರಬಹುದು. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆ, ಗ್ರಂಥ ಭಾಷೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಜನಪದ ಭಾಷೆ ನಶಿಸಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದೆ. ಜನಪದ ಭಾಷೆ ಮೂಲ ಭಾಷೆ. ಬರವಣಿಗೆಯ ಭಾಷೆ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರೋದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆಡುಭಾಷೆಯೇ ಮೂಲ ವೇದಿಕೆ ಅಂದ್ರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆಡುಭಾಷೆ, ಜನಪದ ಭಾಷೆಯ ನುಡಿಗಟ್ಟು, ಗಾದೆ, ನಾಣ್ಯಡಿಗಳು ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಬಂದಂಥವೇ ಹೊರತು ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬಂದಂಥವಲ್ಲ. ಅಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡ್ಡೇವೆ, ನೀವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಫಲವೇ ಇವತ್ತಿನ ಈ ಸಮಾವೇಶ.

ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ, ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ. ಬರೇ ಭಾಷೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಆ ಭಾಷೆಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲೇ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಾಡ್ಡೇಕು ಅಂತ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನಪದ ಗೀತೆಯನ್ನೇ

ಹಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾಡೋದು ಬೇಡ. ಆ ಸೊಗಡನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಅನ್ನೋ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು, ನಾಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಜಾನಪದ ಸೊಗಡಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ವಿವಿಧ ಜಾನಪದ ತಂಡಗಳು ಈ ಊರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿವೆ. ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಡಿತಾ ಇರುವ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮಾಧ್ಯಮದವರು, ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತೆ. 'ಸೊಗಡಿನ ಸಮಾವೇಶ' ಅಂತ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅದರ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ. ನಾಡಿದ್ದು ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲೂ ಇಂಥದ್ದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂಥ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಿಗೆ, ಶ್ರೋತೃಗಳಾದ ನಿಮಗೆ, ಮಾಧ್ಯಮದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ, ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘಕ್ಕೆ, ಸಾಣೆಹಳ್ಳಿಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಸ್ಥಿತರಿರುವ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ವಂದಿಸ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣ ಆಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡೀಕರಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡೀಕರಣವಾಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡ್ತೀರಿ ಅಂತ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಲು, ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಭರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗ್ತದೆ. ತಾವೆಲ್ಲ ದುರಭಿಮಾನಿಗಳಾಗದೆ, ನಿರಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಆಗದೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬದುಕನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮಾತಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡ್ತೇನೆ.



## ಉದ್ಘಾಟಕರ ನುಡಿ

- ಶ್ರೀ ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣ

ಕಚ್ಚೆಯಾಕದ ಗಂಡು,  
ಧಿಸ್ಸೆನ್ನುವಾ ಗುಂಡು.  
ಉಂಡೋ ಉಸ್ಸೋ ಎಂದರೆ  
ಉತ್ಸಾಹ ಖಂಡತುಂಡು.  
ಇವ ಮೂರು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಭಂಡು ಯುಗಧರ್ಮ.

ಒಬ್ಬ ಜಾನಪದ ತಾಯಿ ಮೊಸರು ಕಡೆಯೋ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಹಾಡ ಹಾಡ್ತಾಳೆ.  
ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ದಯಮಾಡಿ ಈ ಕಡೆ ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಕೇಳೇಕು. ಇವರು (ಗಂಡಸರು)  
ಕೇಳಾದು ಬ್ಯಾಡ. ಎಂಥ ಹಾಡ ಹಾಡ್ತಾಳೆ ನನ್ನವ್ವಾ!

'ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪಾಕಿ ಕೋಲಿಟ್ಟು ಕಡಿವಾಕಿ' ಆಹಾ! ಈಗ ಹೆಪ್ಪಾಕೋದೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.  
ಹೆಪ್ಪಾಕೇ ತಾಯೀರ ಅಂದರೆ ಉಪ್ಪನೇ ಹಾಕಿಬಿಡ್ತಾರೆ.

ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪಾಕಿ ಕೋಲಿಟ್ಟು ಕಡಿವಾಕಿ  
ತೇಲ್ ಬಂದಾನೇ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವಾಗಿ!  
ಹಾಲಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಲೋಲಾಟ ಆಡಿ ಕುಣಿತೈತೆ, ಕುಣಿತೈತೆ.

ಹೆಣ್ಣುಕಳು ಇಲ್ಲಿ ಅಮೋಘವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್ಕೊಂಡೋಗೋಕೆ ಬಂದೀರಿ.  
ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಮೊದಲು ನೀವು ಹೆಪ್ಪಾಕೋದು ಕಲಿಬೇಕು. ನೀವು ಹೆಪ್ಪಾಕೋದು  
ಕಲ್ಪರಿ ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪೊತ್ತೊಂದು ಪಿಹೆಚ್‌ಡಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಗಿ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ  
ಆಣಿಮುತ್ತುಗಳು ಬಂದಾವ. ಅವರ ಶ್ರೀಚರಣಕ್ಕೆ ಆರುನೂರು ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ  
ಮಾನವರ ಪರವಾಗಿ, ನೂರಹನ್ನೊಂದು ಕೋಟಿ ಭಾರತೀಯರ ಪರವಾಗಿ, ಆರು  
ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರವಾಗಿ ಯುಗಧರ್ಮನ ಸಹಸ್ರದೊಂದು ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು  
ಅರ್ಪಿಸ್ತೇನೆ. ಮಾತಾಡೋ ದೇವು ಅದಾರಾ! ನಮ್ಮ ಜನ ಮಾತಾಡೋ ದೇವರ  
ಮಾತ್ಸೇ ಕೇಳಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇವರ ಮಾತು ಕೇಳ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ ಬರೇ ನೇತಾಡೋ  
ದೇವರ ಮಾತು ಕೇಳ್ತಾರೆ.

ಮಾತಾಡೋ ದೇವು ಮಾತು ಕೇಳೆ  
ನೇತಾಡೋ ದೇವು ಮಾತು ಕೇಳಿ  
ಆತು ವೋತು ಅಂತ  
ಅಡ್ಡ ಅಡ್ಡ ಬೀಳುವರಲ್ಲೋ ಯುಗಧರ್ಮ.

ಶ್ರೀಮದುಜ್ಜಯನಿ ಸದ್ಧರ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನದ ಶಾಖಾಮಠವಾದ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ಮಾತಾಡೋ ದೇವರಾದ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶ್ರೀಚರಣಕ್ಕೆ ಯುಗಧರ್ಮನ ಆತ್ಮಪೂರ್ವಕವಾದ ದೀರ್ಘದಂಡ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಹಾಗೂ ಇಂಥ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕನ್ನಡದ ಅಳಿವು ಮತ್ತು ಉಳಿವನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ; 'ಕನ್ನಡದ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊತ್ತಿರುವೆ ಹೆಗೆಲೇರಿ. ನಿತ್ಯ ಜೀವನ ಬಲು ಸಿರಿ. ಅದನಿಡಿದು ಈಗ ಬಾರಿಸುವ ತುತ್ತೂರಿ' ಅಂತ ತುತ್ತೂರಿ ಬಾರಸೋಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲರತಕ್ಕಂಥ ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥಿ.

ಇದೊಂದು ಹಳ್ಳಿ ಮಂಗ. ಕಳ್ಳಿಸಾಲಾಗಿದ್ದುದು. ಕೊಳ್ಳಿ ಬೆಳಕಿಲಿ ಹುಳ್ಳಿಕಾಳು ಉದುಕ ತೆಳ್ಳುಗೆ ಹುರೊಂಡು ಕುಡ್ಡಂಥ ಹಳ್ಳಿ ಮಂಗನನ್ನು ಇಂಥ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದೀಪ ಬೆಳಗಸಾಕೆ ಕರಿಸಿದ್ದಾರಲ್ಲ! ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾತು ಅನ್ನೋದ್ರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆಲ್ಲ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾರ. ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಏನು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ತೇರನ್ನು ಎಳಿತಿವೋ ಇನ್ನೊಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ತಿಥಿ ಮಾಡೋ ಕಾಲ ಬರ್ತದ. ಇದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಹೇಳೋ ಮಾತು.

ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ ಹೋದ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿನ ತಿರುಕ್ಕಂತಾ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ಹಳ್ಳಾಗ, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು, ಒಂದು ನೆರಕೆ ಮನೆ ಮುಂದೆ, ಒಂದು ನೆರಕೆ ತಡಿಕೆ ಹಾಕೊಂಡು, ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಖಾರದ ದುಂಡಿ ಇಟಕೊಂಡು, ಖಾರ ತಿರುವಂತ ಮಗನ ಪಕ್ಕದಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸ್ಲೇಟ್ ಕೊಟ್ಟು, ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಕೊಟ್ಟು ತಿದ್ದು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅಕ್ಷರ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು. ನಾನು ನೋಡ್ತಾ ನೋಡ್ತಾ ಹೋದಾಗ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಆನಂದ ಆತು. ಆ ಮಹಾತಾಯಿ ಏನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ಹೇಳಿಕಿ ನೋಡಿದ್ರೆ ನಾಣ್ಯಾಗಾತಿ ಅ ಆ ಇ ಈ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಎ ಬಿ ಸಿ ಡಿ ಹಾಕಾಳೆ! ನಿಜಕ್ಕೂ ಕಣ್ಣಾಗ ನೀರು ಬಂದ್ರು. ಕನ್ನಡದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡದ ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನೋರಿಗೆ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನಂಗಿಲ್ಲ, ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನೋರಿಗೆ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನಂಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ರೂ ಆಂಟಿ, ಡ್ಯಾಡಿ, ಮಮ್ಮಿ, ಅಂಕಲ್, ಮದರ್, ಬ್ರದರ್ ಇದನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ತಾಯಿಗಳು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಬೇಕು ಅಂದರೆ ಹೆಂಗೆ ಬೆಳೆದೀತು! ಆ ಭಾಷೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನ ಮನದ ಹೃದಯದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಬುಗ್ಗೆಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಬೆಳಿತೆ ಏನಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸತ್ತು ಹೋಗ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಯುಗಧರ್ಮ ಹಾಡಿದ್ದು:

ಆ.. ಆ..

ಕಸದ ಪುಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಎಸೆದು

ಬಸುರಾದಳೋ ಆಂಟಿ.

ಕನ್ನಡತಿ ಗಬ್ಬಾದಳೋ ಆಂಟಿ.

ಮಮ್ಮಿ ಡ್ಯಾಡಿಯೆಂಬ ಬ್ಯಾನೆಯ ತಿಣುಕಿ

ಹೆತ್ತಳೋ ಕುಲಬೆರಕಿ.

ಹಡದಳೋ ಕುಲಬೆರಕಿ.

ಕೊಸರಿದ ಮಾತಿನೊಳು ಉಸಿರನೆತ್ತಿರುವಾಗ

ಪಿಸುರುಗಣ್ಣಿನ ಗರತಿ

ಕನ್ನಡತಿ ಪಿಸುರುಗಣ್ಣಿನ ಗರತಿ.

ಮುಸುರೆಯ ಮಾತಿನ, ಕೆಸರುಗದ್ದೆಯ ತುಳಿವ

ಕಾನ್ವೆಂಟಿನ ಹಳತಿ,

ಕನ್ನಡತಿ ಕಾನ್ವೆಂಟಿನ ಹಳತಿ

ನೋ ಎಸ್ ಎನ್ನುವ ಒಕ್ಕಣ್ಣು ತಿರುಗಿನ

ತಿರುಮುಗಿಲಿನ ಹಳತಿ

ಕನ್ನಡತಿ ತಿರುಮುಗಿಲಿನ ಹಳತಿ

ನರಿ ಬುದ್ಧಿ ನಂಜಾರ,

ತಲಕಟ್ಟು ಹಿಡುದು ಗಿಡುಬುಡುಕಿ ಗೆಳತಿ

ಕನ್ನಡತಿ ಗಿಡುಬುಡುಕಿ ಗೆಳತಿ.

ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಎನ್ನೋ

‘ಎಂಥಾ ಮಾತ್ರಿ! ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳು! ಅಪ್ಪ! ಅಪ್ಪಾ! ಅಜ್ಜಿ! ಮಾವ! ಭಾವ!  
ಕಕ್ಕ! ಎಂಥಾ ಮಾತ್ರಿ!’

ಅಪ್ಪಾ ಅಮ್ಮ ಅನ್ನೋ ತುಪ್ಪದ ಪದಗಳ

ತಿಪ್ಪೆಯೊಳಗೆ ತುರುಕಿ

ಕನ್ನಡತಿ ತಿಪ್ಪೆಯೊಳಗೆ ತುರುಕಿ

ಕಪ್ಪೆ ಚಿಪ್ಪಿನಂಥ ವಿದ್ಯೆಯ ಹಾಕಿ

ಮೆರದಳಾ ಬಳು ಗೆಳತಿ

ಕನ್ನಡತಿ ಮರದಾಳ ಬಳು ಗೆಳತಿ.

ನಾಡ ನುಡಿಯ ನಡುಗಂಬವ ಮುರುದಂಧ

ಮೋಡಿಕಾರ ಗೆಳತಿ

ಕನ್ನಡತಿ ಮೋಡಿಕಾರ ಗೆಳತಿ.

ಈಡುಳ್ಳೋ ಯುಗಧರ್ಮ ಹಾಡುತ ನಿಂತಾಗ

ಗಟಕಾಕಬೇಡ ಕಳಿತಿ

ಕನ್ನಡತಿ ಗಟಕಾಕಬೇಡ ಕಳಿತಿ

ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕಮಾತೆ.



## ಬೀಲನೆ ಕಿತ್ತಾಕ್ಟಿಟ್ಟ ಹೊಲ

- ಡಾ|| ಜಿ ನಾರಾಯಣ

ನಾನು ಒಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇದು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಕೂತ್ಕೊಂಡೇ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ತಾವು ನನ್ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 'ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ' ಅಂತ. ಈ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಅನ್ನೋ ಇನ್ವಿಟೇಷನ್ ನೋಡ್ತಾಗ; ಯಾಕೆ ಈ ವಿಷಯ ಆರಿಕೊಂಡು? ಇದರಿಂದ ಏನ್ ಉಪಯೋಗ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಈ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಹ್ಯಾಗೆ ಹುಟ್ಟು ಅನ್ನೋದನ್ನ ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡಾಕೋದಾಗ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದು, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದು, ಒಪ್ಪದೇ ಇರಬಹುದು. ನೆಂಟಸ್ಟನ ಇದೆಯಲ್ಲ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದವರಿಗೂ ಸಂಬಂಧ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವ. ಇಲ್ಲಿಯ ತಾಯಿಯನ್ನ ಅಲ್ಲಿಯ ಪುರಷನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಆ ತಾಯಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾಳೋ, ಯಾವ ಧರ ಮಾತಾಡ್ತಾಳೋ ಅದು ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಮನೆಯವರಿಗೆ ಬರ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅಂದ್ಕೊಂಡಿರೋದು ಇದನ್ನ ಸರಿಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಈ ಸಂಸಾರ ಬೆಳಿತಾನೇ ಇರ್ತದೆ, ಸಂಬಂಧಗಳು ಬೆಳಿತಾನೇ ಇರ್ತವೆ, ಒಂದು ಕಡೆಯವರು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸ್ತಾನೇ ಇರ್ತಾರೆ.

ತಾಯಂದಿರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಾಷೆ ಕಲಿಸುವಾಗ ತಮಗೆ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಬರುತ್ತೋ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸ್ತಾರೆ. ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆತದೆ. ಅದು ತಪ್ಪು ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಬೇಕು ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಬೇಕು. ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಬೇಕು. ಈ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಏನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಂದರೆ ಕೆಲವು ಪದಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲೇನು ಹೇಳ್ತಾರೆ? ಇಲ್ಲೇನು ಹೇಳ್ತಾರೆ? ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣದೊಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಡಿಕ್ಷನರಿ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದ್ರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರೋರು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಇಲ್ಲಿ ಕೂತಾಗ್ಲೇ ಗೊತ್ತಾಗ್ತದೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಅಂದರೆ; ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ; ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಅರ್ಥ ಇರುತ್ತೆ ಅಂತ ಪುಟ್ಟ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಮಾಡಿದ್ರು ಸಾಕು.



ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸೋಕಂತೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧ ತಿದ್ದೋಕು ಆಗೋದಿಲ್ಲ, ಸಂಬಂಧ ಬಿಡೋಕೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಗೊಂದಲದ ವಿಷಯ.

ನಾನು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು ಮಾತಾಡೋದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರ್ಥಗಂಟಿ ಮಾತಾಡಿ ಅಂತ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಾತಾಡೋಕೆ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇವಲ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಮಾತಾಡ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಿದ್ದು. ಮಾತಾಡಿದ್ದು ಸರಿ. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಕೆ ಬಂತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆ ಆಗಬೇಕು ಅನ್ನೋವಾಗ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು; ಆಗ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬರಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬರಬೇಕು. ಅನ್ನೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದು. ಅದು ಕ್ರಮೇಣ; ಬಹುಶಃ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾರೋ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಇದ್ದೆ, ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರು ಇದ್ದು, ನಾಗೇಗೌಡ್ರು ಮುಂತಾದವರು ಇದ್ದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ್ರು. ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟು. ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು. ಸರ್ಕಾರ ಯಾಕೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಅದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಶುರುವಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರು! ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೂ ಮಾಡೋಕೆ ಬರೋಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಅನುಭವ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದಂಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಕಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರಬೇಕು. ಮೊದಲನೇದು ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವ ಇರಬೇಕು. ಎರಡನೇದು ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾನೋ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಎಂಪಿ ಮಹಾಶಯರಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಮೇಲ್ಗಡೆ! ಅವರು ಒಂದು ಸಾರಿನೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಾಗೆ ಮಾತಾಡೋ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಏನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಅಂದರೆ; ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆ ಕಲಿತರೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳಿ. ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದಂಗೆ. ಸೌಲಭ್ಯ ಅದು. ಆದರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆ, ಎಷ್ಟು ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.

ಶ್ರೀಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಆಮೇಲೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಹಿಂದಿ. ಮೂರನೆಯದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್. ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್. ಈ ಮೂರನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಆಗ್ತಾ ಇದಿಯಾ? ನೀವು ಏನೇ ಮಾಡಿದ್ರೂ ಕನ್ನಡ ಉಪೇಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಾವು ಎಲ್ಲಿತನಕ ಪರಿಭಾಷಿಕರಿಗೆ, ಹೊರಭಾಷೆಯ ಜನರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ಕಳೆತಾ ಹೋಗ್ತೇವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಖಂಡಿತವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಸಿಟಿ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಂಥ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವವರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಮಾಡೋಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ದಾರಿ; ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕಾಗಿರೋದು.

ಒಂದು ಮಾತು; ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ನಾಳೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ದಿನ ಆ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸಿಟ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೋ ಸೇರಿಸಿ ಅವರ ಜೊತೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿ, ಕಲಾವಿದರತ್ತ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಏನು ಅನ್ನಿಸಿದೆ; ಇವರು ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ, ಆ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿ ಯಾರು ಮಾಡ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳೋಲ್ಲ. ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಮಾತು ಕೇಳೋಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಮಮತೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳೋರು: ಎಲ್ಲಿತನಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರೋದಿಲ್ಲೋ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ಅವನ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲೋ ಅಲ್ಲಿತನಕ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ನಿವಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು ಅಂದರೆ ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರಬೇಕು. ಪ್ರಯತ್ನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಡೆದಿದೆ. ಈಗಲೇ ಅಲ್ಲ, ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಡೆದಿದೆ, ಮುಂದೆಯೂ ನಡೆದಿದೆ. ಚಂದ್ರು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಏನು ಅಂದರೆ 'ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ' ಚಂದ್ರು ಅಂತ ಇದೆ. ಆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅನ್ನೋದು ಇರೋದಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಅನುಕೂಲ ಅಗಿದೆ. ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂಗೆ ಅಂತ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದಲೂ ಏನೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಬದ್ಧ ರಾಜಕಾರಣಿ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬರಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಆಡಳಿತ ಮಾಡ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಜನರ ಹತ್ತ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ; ಕನ್ನಡ ಬರವೇ ಇರೋ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋವಾಗ ರುಜು ಮಾಡ್ತಾರಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿ, ಕೆಳಗಡೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಸಹಿ ಮಾಡ್ಡಿ. ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತಾರೋ ನೋಡೋಣ.

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬರಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಬರೋದಕ್ಕೂ ಮೊದ್ದು ಇತರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ತು. ಆದ್ರೂ ಈಗ ಯಾಕಾಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೋದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ; ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆತನಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಲಿಲ್ಲೋ ಆಗ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಆಗುತ್ತೆ. ಬೆಂಗಳೂರನ್ನೇ ತೋಗೊಳ್ಳಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಜೊತೆ, ತೆಲುಗು ಜೊತೆ, ತಮಿಳು ಜೊತೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿವೆ. ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳಲಿ ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಹಠ ಇದ್ದೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಮ್ ತಗೋಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಬೇಕು. ನೀವು ಕನ್ನಡ ಕಲಿತೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಕೊಡ್ಡಿವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ. ಈಗೇನಾಗಿದೆ ಬೇಲಿನೇ ಕಿತ್ತಾಕ್ಷಿಟ್ಟ ಹೊಲ ಇದ್ದಂಗೆ ಅಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಾಗಲಿ ಬೇಲಿನೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಬರಬಹುದು, ಯಾರು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋದಾಗ, ಬಂದಾಗ ಹೇಳ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎಂಎಲ್‌ಎಗಳು, ಎಂಪಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಸಿಷನ್ ತಗೊಂಡು ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಪಾಲನೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೀತಾ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋದನ್ನು ತೋರಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ತಾಯಂದಿರು ತುಂಬ ಜನ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ; ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳೋದು ಇಷ್ಟೇ; ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ? ಕನ್ನಡನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾದ್ರೆ ತಾಯಂದಿರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧ್ಯ ಅನ್ನೋದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಮಗು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಎದೆಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುವಾಗ ಆ ತಾಯಿ ಮಾತನಾಡೋದು ತನ್ನ ಭಾಷೆನಲ್ಲೇ. ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಇದೇನಾಗಿದೆ? ಅದು ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆಗ್ತದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ತಾಯಿ ಇರಾಳೆ ಅಂತಿಟ್ಟೊಳ್ಳಿ. ಅವಳಿಗೆ ಮಗುವಾದಾಗ ಆ ತಾಯಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಆ ಮಗು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತದೆ. ನಾನು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀನಿ ಅಂತ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಆ ಮಗು ಕನ್ನಡ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೊಂದು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡೋದಾದ್ರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ; ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು, ನಾನು ನೋಡ್ಬೆ; ಈ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ, ಮಠಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಡಿ ಅಂತ. ಯಾಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ಹೇಳಿ? ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಬೇಕಾದ್ರೆ ಅದು ಕೂಡ ಪ್ರೈಮರಿ, ಅಪ್ಪರ್ ಪ್ರೈಮರಿ, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಅಲ್ಲಿತನಕಾನೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗ್ಬೇಕು ಅಂದರೆ ಮಠಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧ್ಯ. ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡ್ತದೆ; ಯಾರೋ ಹೋಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಹಿಡ್ಡೊಂಡು ಅಥವಾ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡ್ಡೊಂಡ್ರೆ ಹಣ ಕೊಡ್ತದೆ. ಎಷ್ಟಾದ್ರೂ ಹಣ ಕೊಡ್ಡಿ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡ್ಬೇಕು ಅಂತ ನಿಯಮ ಹಾಕಿ ಕೊಡ್ಬೇಕು. ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿ ಅವರು ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸ್ತಾರೆ. ಅದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಡಿ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನೋದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ರೆ ಆವಾಗ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತದೆ. ಒಂದಂತೂ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆಬೇಕಾದ್ರೆ ಅಂದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅರೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ರೆ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಬರಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಜಾತಿ, ಈ ಜಾತಿ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಬಳಲ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ? ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿರೋದಿಂದ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಆಳಬೇಕಾದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ್ರೇಲೆ ಈವತ್ತು ಆ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ತಿ ಆಗ್ಬೇ ಇರೋದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರೇ ಕಾರಣ. ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡ್ಬೇಕು ಅನ್ನೋದನ್ನು ನೋಡ್ಬೇಕು.

ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ್ರೇಲೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳ್ತಾರೆ; ಭಾರತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದ್ಬೇಕು. ಭಾರತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದೋದು ಅಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕೇ ವಿನಾ ಭಾರತ ಅಂದರೆ ದೆಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದಲ್ಲ ಅಂತ. ಅದರ ಅರ್ಥ ಎಲ್ಲರೂ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡ್ರೆ ಆವಾಗ ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಆಗ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದ 'ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ' ಅಂತ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೀತಾ ಇತ್ತು. ಆ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿನೇ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಈಗ. ಏನು ನಷ್ಟ ಆಗ್ತಿತ್ತು? ಯಾರಿಗೋ ದೊಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಅದು ಹೋಯ್ತು ಅನ್ನೋದ್ದಿಂತ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ನೂರಲ್ಲ, ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಿದ್ರೆ ಅದು ಆಗ್ತಿರಲಿಲ್ಲೇ? ನನಗೆ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಗೆ ಬರೋಕೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷ. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಜಿ ಕೆ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರ ತಮ್ಮ ಅನಂತ ಅಂತ ಇದ್ದು. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಇದ್ದು. ಅವರು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ್ರೆ, ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ್ರೆ, ನೀವು ಯಾವತ್ತಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ರೆ, ಇಲ್ಲ, ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಅಂದೆ. ನೀವು ಖಂಡಿತವಾಗ್ಲೂ ಯಾವುದನ್ನು ನೋಡ್ಲೇ ಇದ್ದೂ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಸ್ವಾಮಿಜಿ, ಆ ಆಶ್ರಮ ನೋಡಿದ್ರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ; ಏನು, ಎತ್ತ ಅಂತ ಅಂದು. ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು 24, 25, 26ನೇ ತಾರೀಖು ಕನ್ನಡದ ಜಾನಪದದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರು ಬಂದಿದ್ದು. ಅವರು ನೋಡೋಕೆ, ಅವರ ಸರಳತೆ, ಅವರ ಮಾತು, ಅವರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಡ್ತಕ್ಕಂಥ ಯೋಚನೆ ಏನು ಇದೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಗ್ನೇಕಾದದ್ದು. ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಈ ವಾತಾವರಣ ನೋಡಿದ್ರೆ ಎಷ್ಟು ಖುಷಿ ಆಗ್ತದೆ. ಏನ್ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೂ ಇದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೆಲ್ಲ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಏನು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಇಷ್ಟು ಮಾತಾಡೋಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ. ಜೈ ಹಿಂದ್ ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ.



## ಭ್ರಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

- ಶ್ರೀ ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ

ನಾನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ಅಧಿಕೃತ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಲ್ಲ, ಆಕಸ್ಮಿಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷ. ಇಂಥದೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡಿತದೆ ಅನ್ನೋದೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಬಹುಶಃ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇಂಥ ಗಂಭೀರವಾದ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ ನಡೆಸಿರೋದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಆತ್ಮೀಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸ್ತೇನೆ. ಚಂದ್ರು ಅವರು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒದಗಿರುವ ಗತಿ ಏನು? ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ! ನಾರಾಯಣ ಅವರೂ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರು ಈಗ ಹೇಳಿದುದು; ನನಗೆ ಆಯಾಸ, ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ, ನಾನು ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ. ನನ್ನಂಥವರು, ನಾರಾಯಣರಂಥವರು ಇನ್ನೇಲೆ ಕೂತ್ರೇ ಒಳ್ಳೇದು. ನೀವು ಬೇರೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಏನು ಆಗ್ತದೋ!

ನಾನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ಎರಡು ಮೂರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ, ಅಂತರ್ ರಾಜ್ಯ ಜಲ, ಅಂತರಾಜ್ಯ ವಲಸೆ, ಗಡಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏಳಾ ಇವೆ. ದುರಾದೃಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಂದರೆ; ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಗಳಿರಲಿ ಅವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿಡುವ, ಜ್ವಲಂತವಾಗಿಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದು ತುಂಬ, ತುಂಬ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಹಾಗಿರಬಾರದು. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಗೆಹರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಮೃದ್ಧಿ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮ ಜನಗಳು ಕಚ್ಚಾಡ್ತಾನೇ ಇರಬೇಕು, ಹೋರಾಟ ಮಾಡ್ತಾನೆ ಇರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೇ ಅವರು ತೊಡಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಖಂಡಿತ ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯದ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮ.

ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಇರಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಅದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಇದೆ. ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಲಸೆಯಿಂದ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಗಳೇನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂಥದ್ದು? ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂಥ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪರಮೋಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರ ಇರೋದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ.

## ಭಾಷೆಯ ಸೊಬಗು

- ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅಲ್ಲಿ ಬರಿ ಹಗರಣಗಳ ಚರ್ಚೆ ನಡಿತಾ ಇದೆ. ತುಂಬಾ ತುಂಬಾ ನೋವಾಗಿಬಿಡ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಂಥ ಯಾರಾದ್ರೂ ಇದೆ ಅವರಿಗಾದಷ್ಟು ನೋವು ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅದೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಎಂಥಾ ಭ್ರಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ನಾವು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೇ? ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದು, ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾರಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕುವೆಂಪು ಹೇಳ್ತಾರೆ: ಹೆಣ ಭಾರ, ಹೆಣ ಭಾರ. ಸಾಕೇ ಬಲಾತ್ಕಾರ. ಯಾಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಹೊರಿಸ್ತೀರಿ? ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಗದೆ ಕನ್ನಡದ ಹಸುಳೆಯ ಚೀತ್ಕಾರ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚಪ್ಪಡಿ ಹಾಕಿದ್ದೀವಿ ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ. ಅವರು ಹೇಳ್ತಾರೆ: ಕೇಳಿಸದೇ ಆ ಚೀತ್ಕಾರ! ಆ ಚೀತ್ಕಾರ ಕೇಳಿಸೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳ್ತಾರೆ. ಕೇಳಿಸದೇ ಕಿವುಡರೀತಾ? ನಿಮಗೇಕೆ ಅಧಿಕಾರ? ಗೊತ್ತಾಗೋದಿಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಾ ಇರೋದು ಅಂತ. ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ನಾರಾಯಣ್ ಅವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ, ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೇನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗೋಲ್ಲ ಅಂತ. ನಾನೂ ಹಾಗೆ. ಅವರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದೇನೆ ಅಷ್ಟೇ. ಅವರಿಗಿಂತ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ನನಗೆ ಆಸೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳ ಸರಿಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನೋದು.

ಈ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೆ ಆಗಲಿ, ಒಂದು ಭಾಗದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೆ ಆಗಲಿ ಇರುವಂಥದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಉಳಿಬೇಕು ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ನಿತ್ಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಸುವಂಥ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಇಂಥ ಸಮೃದ್ಧವಾದಂಥ, ಘನೀಭೂತವಾದಂಥ, ಅದ್ಭುತವಾದಂಥ, ಸಾರವತ್ತಾದಂಥ, ಬನಿ ಬೆಡಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆ ಏನಾದ್ರೂ ಉಳಿದಿದೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ. ಆ ಹಳ್ಳಿಗರು ಕೈಬಿಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡ ಹೋಗಿಡ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಕೆಡಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಉಳಿಬೇಕಾದ್ರೆ ಅದರ ಪಾವಿತ್ರತೆ, ಅದರ ಘನತೆ, ಅದರ ಗೌರವ, ಅದರ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಉಳಿಬೇಕಾದ್ರೆ ಅದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಿರೋದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದಂಥ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದಂಥ, ಸಮುಚಿತವಾದಂಥ ಕೆಲಸ ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸ್ತೇನೆ. ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣನೂ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರೋದಿಂದ ಉಳಿದಿದ್ದು ಏನಾದ್ರೂ ಇದೆ ನಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಾತಾಡಬೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ.



ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲ ಆಶಯ; ಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಆಗಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಲವು ಕರ್ನಾಟಕಗಳಿವೆ, ಹಲವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಆ ಹಲವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮರೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಿ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು. ಹತ್ತತ್ತು ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತಾಡೋ ಕನ್ನಡ ಒಂದಾಗಿದ್ದೆ ಯುವಕರು, ಹಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಮಾತಾಡೋ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತೊಂದಾಗಿರತದೆ. ಹಾಗಾದ್ರೆ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಬೇಡವೇ? ಬರವಣಿಗೆಯ ಭಾಷೆ ಬೇರೆ. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಸೊಗಡಿದೆಯಲ್ಲಾ ಆ ಸೊಗಡು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದವರು, ಬಿಜಾಪುರದವರು, ಮಂಡ್ಯದವರು, ರಾಯಚೂರಿನವರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗದವರು ಏನು ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗೋಲ್ಲ, ನಾವು ಏನು ಮಾತಾಡ್ತೇವೆ ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗೋಲ್ಲ.

ನಮಗೆ ಇದರ ಅನುಭವ ಆಗಿದ್ದು 1966ರಲ್ಲಿ. ಆಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಸೀಮೆಯಿಂದ ಸಿರಿಗೆರೆಗೆ ಬಂದಂಥವರು ನಾವು. ಧಾರವಾಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಡುವಂಥ ಮಾತುಗಳೇ ಬೇರೆ. ನಮ್ಮ ಊಟ, ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆಯೇ ಬೇರೆ. ಸಿರಿಗೆರೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಊಟ, ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬೇರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ನಗ್ತಾ ಇದ್ದು, ಈ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಬರೋಲ್ಲ ಅಂತ. ನಮಗೂ ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಹಾಗೇ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಗರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಂತೆ ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿರಿಗೆರೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಊಟ ಮಾಡೋದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನವರಂತೆ ನಮಗೆ ಊಟ ಮಾಡಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಭಾಗದ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಮುದ್ದೆ. ಧಾರವಾಡ ಭಾಗದ ನಾವು ತಿಂತಾ ಇದ್ದುದು ರೊಟ್ಟಿ. ಮುದ್ದೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜಗಿಬೇಕೋ ನುಂಗಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದಂಥವರು. ನಮಗೆ ಜಗಿದು ಅನುಭವ. ಜಗಿದ್ದೆ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಡ್ಕೊಳ್ಳಾ ಇದೆ. ಜಗಿದೇ ಹಂಗೆ ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗೋಲ್ಲ. ಆಗ ನಮಗೆ ಅನ್ನಿಸ್ತು; ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಅಲ್ಲ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಅಲ್ಲ. ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಅಂತ.

ಆಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ರೂಪಕವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು. ಆ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ 'ಸಿರ' ಅನ್ನುವಂಥ ಒಂದು ಪದ ಬಂತು. ಸಿರ ಅಂದ ತಕ್ಷಣ ನೀವೇನಂತಿರಿ? 'ತಲೆ'ಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಅಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ಬಸವಣ್ಣನವರು 'ಶಿರ ಹೊನ್ನ ಕಳಸ' ಎಂದು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ 'ಸಿರ' ಅಂದರೆ ಕೇಸರೀಬಾತು. ನಾವೇನಾದ್ರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಒಂದು ಪ್ಲೇಟ್ ಸಿರ ಕೊಡ್ತಿ ಅಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಬೇರೆ ಥರ ಅರ್ಥ ಆಗ್ಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಥರ ಅರ್ಥ ಆಗ್ಬಹುದು. ತಮಾಷೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದು. ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಈ ಕಡೆಯ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದಂತೆ. ಅವನು ಹೋಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ. ಒಂದು ಹೋಟ್ಟು ಬೋರ್ಡ್ ನೋಡ್ಬ. ಹೋದ ಅಲ್ಲಿಗೆ. ಏನು ತಿಂಡಿ ಐತ್ತಿ? ಅಂತ ಕೇಳ್ಬ. ಅವರು ಇವತ್ತು 'ಸೂಟಿ' ಐತ್ತಿ ಅಂದು. ಅದ್ಬೇ ಒಂದು ಪ್ಲೇಟ್ ಕೊಡ್ತಿ ಅಂದ. ಇಲ್ಲಿ ಸೂಟಿ ಐತ್ತಿ ಅಂದ. ಅದ್ಬೇ ಒಂದು ಪ್ಲೇಟ್ ಕೊಡ್ತಿ ಅಂತ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡ್ಬ. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಇವನೇನೋ ಹೊಸಬ ಇರೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣ್ತಾನೆ ಅಂದು ನೋಡಪ್ಪಾ; ಸೂಟಿ ಅಂದರೆ ರಜಾ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿದೇವಿ. ಏನೂ ಸಿಗೋಲ್ಲ ಅಂದಂತೆ. ನೋಡಿ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಪದದ ಬಳಕೆ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗ್ಬದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಂಕೇತ. ಭಾಷೆ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಚಲನಶೀಲವಾಗಿರೋದು ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಬೇಕು.

ನಾವು ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬರೀ ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲೋ, ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲೋ, ವೀಡಿಯೋದಲ್ಲೋ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಬೇವೆ. ಆದರೆ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಬ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ನೃತ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಡಪುಗಳಿವೆ. ಕತೆಗಳಿವೆ. ಅವು ಒಂದೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ. ಅವನ್ನು ನಾವು ವೀಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿ ಸಾಕೇ? ನಮ್ಮ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ, ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿ ಸಾಕೇ? ಸಾಲದು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನ ನೋಡ್ಬೇಕು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಕಲಿಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಭಾವ ಬರಬೇಕು. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಮಾವೇಶ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಗ್ಬಹುದು. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಮಾಡ್ಬಾರೆ? ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಹೇಳ್ಬೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸಮಾರಂಭಗಳೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೇಂದ್ರಿತ ಆಗ್ಬೇಕು.

ಇವತ್ತು ಏನಾದ್ರೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸೊಗಡು ಉಳಿಬೇಕು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೇ. ನಗರಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ ನರಕ ಆಗಿವೆ. ಆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗ್ಬ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ವಂಚನೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಬಹುದು, ಅದ್ರಮೇಲೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕೊಂಡು

ನಾವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡೋದನ್ನು ಕಲಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೊಗಡನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗೋಲ್ಲ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಂದು ಅವರು ನಮ್ಮತ್ತ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಹೇಳ್ಬಿ: ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಮಾಡ್ಬೇಕು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತಾಡ್ಬಾರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತಾಡ್ಬಾರೆ? ಧಾರವಾಡ, ದಾವಣಗೆರೆ ಕಡೆ ಏನು ಮಾತಾಡ್ಬಾರೆ? ರಾಯಚೂರು ಕಡೆ ಏನು ಮಾತಾಡ್ಬಾರೆ ಅನ್ನೋದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ್ದೆ ಅವರದೇ ಆದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಾಷೆ ಆಗಿರ್ಬಾರದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಜೊತೆ ಬೆರೆತಾಗ ಏನು ಮಾತಾಡ್ಬಾರೋ ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾತನಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕರೆಸಿ. ಜೊತೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅವರದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುವಂಥವರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಆಯಾ ಭಾಗದ ಕುಣಿತವೂ ಇದ್ದರೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದೆವು. ಅದೊಂದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದಂಥ ಸಮಾರಂಭ ಆಗಲಿ ಅನ್ನುವ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಮತ್ತು ನಾಳೆ ಈ ಸಮಾರಂಭ ನಡಿತಾ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದರೂ ಸಾಯಂಕಾಲ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ನಮ್ಮ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದರು ಯಾವಾಗ್ಲೂ ನಮಗೆ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕು ಅಂದಂಥವರು ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಸರು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದು ತಮ್ಮ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೂಲಕವೇ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳೋ ಜನ. ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡಕೊಂಡಿರೋ ಜನ. ಅಂಥವರು ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ; ಪೂಜಾ ಕುಣಿತ, ತಮಟೆ ಕುಣಿತ, ಕಂಸಾಳೆ, ಲಂಬಾಣಿ ನೃತ್ಯ, ಹಗಲುವೇಷ, ಮಹಿಳಾ ಡೊಳ್ಳು ಕುಣಿತ, ವೀರಗಾಸೆ ನೃತ್ಯ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಾನಪದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿರುವಂಥ ತಂಡಗಳು ನೀಡ್ತಾ ಇವೆ. ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಧ್ವಾಂಸರು ಆಯಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದ ಸೊಗಡು, ಸೊಬಗು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡ್ಬಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ನೀವು ಕೂಡ ಸವಿಯೋಣ.

ಇಂಥ ಅಪರೂಪದ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಕನ್ನಡ ಆಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದು ಅವರಿಗೆ, ಇದರ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ, ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತಿತರರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಹೇಳ್ಬೇವೆ. ತುಂಬ ಸಂತೋಷ ಅಂದರೆ ಎರಡು ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತಿವೆ. ಒಬ್ಬರು ಜಿ ನಾರಾಯಣ ಅವರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಗೊರುಚೆ ಅವರು. ಇಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ನುಡಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಂಥವರು. ಇವತ್ತು ಕೂಡ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವಂಥ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಂಥವರು. ಆ ಹಿರಿಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ತುಂಬ ಸಂತೋಷ. ಅವರಿಗೆ ದೇವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ಅಂತ

ಆಶಿಸ್ತೇವೆ. ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣನವರು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮಾವೇಶದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ಡಿಇಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾಳೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗುವಂಥ ಡಿಇಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಸೊಬಗು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಡಿಇಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಈ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ತೊಡಗಿರಲಿ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಒಂದ್ನಾರಿ ದೇಹ ಇರುತ್ತೆ, ಒಂದ್ನಾರಿ ಮನಸ್ಸಿರುತ್ತೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಅವೆರಡೂ ಇಲ್ಲೇ ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲೋ ಅಡ್ಡಾಡ್ತಿರುತ್ತೆ. ಹಾಗಾಗದೆ ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಈ ಸಮಾರಂಭದ ಸೊಬಗನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶುಭವನ್ನು ಹಾರೈಸಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸ್ಟೇವೆ.



## ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು

- ಡಾ|| ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮದೇ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡ್ತೇಕೀ, ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ಬದ್ದು ಅಂತ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ರು. ಬಾಳ ಭಲೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರು. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಬರ್ಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಲಗಾಟಿ ಹೊಡ್ಡು ಹೊಡ್ಡು ಹೈರಾಣಾಕ್ರಿದ್ಲಿ ನಾವು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾದಾಗ ಮಾತಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ ಅಂದ್ರೆ ಬರೊಬ್ಬರಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಈಸುದಿನ ಗೊತ್ತಿರ್ಲಾರ್ಲಿಕ್ಕೇನೂ ದೂರ ಇಟ್ಟಿದ್ಲಿ. ನಮಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇ ಬಾರಿ ಭಾಷಾ ಅಂತ ತಿಳೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ ನಮ್ಮ ಖರೇ ಭಾಷೆ ಕೇಳಿದ್ಲಿ ಅಂದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಇದೆನೋ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇದೆನೋ ಅಂತ ಖೂನ್ ಆಗ್ತದೆ. ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಭಾಷೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ-ಕನಿಷ್ಠ ಅಂತ ಇರಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿ-ತಪ್ಪು ಅಂತ ಇರಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಒಳಗ ಮ್ಯಾಲ-ಕೆಳಗೆ ಅಂತ ಇರಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ಖಾಲಿ ಭಾಷೆ ಇರ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಭಾಷೆ ಇರ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾಷೆ ಬದುಕಿನ ಅಂಗ ಹ್ಯಾಂಗನೋ ಹಂಗೆ ಭಾಷೆ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸ್ತಿರ್ತದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೋಬೇಕು. ಹಿಂಗಾಗಿ ಬಹಳ ಸಲ ನಾವು ಆಡತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು - ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿಕ್ಕು ಈ ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರಾಗಿ, ಸರಕಾರ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ರಚನೆಯಾಗಿ, ನಮಗೂ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕು, ನೌಕರಿ ತಗೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ ಆಗಿ, ಬದಲಿಯಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಹಿರಿಯರೇನ್ ಕೇಳಾರಾ? 'ನಿಮಗ ಕನ್ನಡ ಬರತಾದೇನಿ?' ಅಂತ. ಮುಂಜಾನೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ಲಿ 'ಸಿರಾ'. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಸಿರಾ ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕೇಸರಿಭಾತ್. ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೀವು; ಸಿರಾ ಅನ್ನೋದು ಕನ್ನಡಾ ಅದಾನೋ ಕೇಸರಿಭಾತ್ ಅನ್ನೋದು ಕನ್ನಡಾ ಅದಾನೋ? ಭಾತ್ ಅನ್ನೋದು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದದನೋ? ಭಾತ್ ಅನ್ನೋದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿರಿ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೋರಿ. 'ಸಿರ' ಅನ್ನೋದು ಈ ಶಿರ (ತಲೆ) ಅಲ್ಲ. ಶಿರ ಅನ್ನೋದು ಸಂಸ್ಕೃತದ್ದು. ಶಂಕರ ಶ. ನಮ್ಮ ಸಿರ ಇರೋದು ಸಕ್ಕರಿ ಸ. ಸಕ್ಕರಿ, ರವ ಕೂಡಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಿರ. ಶುದ್ಧ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ. ನೀವು ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತಗೊಂಡು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತಾಡಿ, ನಮ್ಮದು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ, ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ. ನಿಮಗ ಮಾತಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲ್ಲಾ, ಬರಲ್ಲಾ ಅಂತ ಹೇಳೋರು ನೀವು.

ಹಂಗಿಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಕೋಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಏನು ಹೇಳಿದ್ರು ಅಂದರೆ: ಯಾವೂರಾಗ ಹೋಗ್ತೀವೋ, ಯಾವ ನಾಡಿನಾಗೆ ಹೋಗ್ತೀವೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಮರ್ಜಿ ತಿಳಿದು ಬಾಣ ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತ. ನನಗೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷಾ

ಸೊಗಡು ಮಾತಾಡೋದು ಅಂದರೆ ಕಡಕೋಳದ ಮಡಿವಾಳಪುನನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಪರಿಸರದ ಎಲ್ಲ ತತ್ವಪದಕಾರರನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಅಂತ ಅರ್ಥ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಿ ಅಂದಾಗ ನಾನ್ ಹೇಳಿದೆ; ಸಾರ್, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷಾ ಸ್ಟೇಜ್ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಹ್ಯಾಂಗ ಅದ ಅಂತ ಮಾತಾಡೋದು ಆಗಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಹಗುರಲ್ಲದು. ನನಗ, ನಮ್ಮ ಕಡಿಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಬಂದ ಕಡಕೋಳ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗ, ಧರ್ಮಣ್ಣಗ... ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಂದ್ರಿಸಿ ಯಾವುದಾದ್ದು ಒಂದು ವಿಷಯ ತೋಗೊಂಡು ಜಗಳಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ. ಆಗ ನಾವು ಮಾತಾಡೋದು ಹ್ಯಾಂಗದನೋ ಖೊನಾ ಆಗ್ತದೆ ನಿಮಗ ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಆ ಶಬ್ದಗಳು ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ನೂರಕ್ಕೆ ಐವತ್ತರಿಂದ ಅರವತ್ತರಷ್ಟು ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದ ದೇಸೀ ಪದಗಳು. ದೇಸೀ ಪದಗಳನ್ನು ಇವತ್ತಿಗೂ ಬೀದರ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮುಂಜಾನೆ ಯಾರೋ ಭಾಷಣಕಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಂಗೆ ಹತ್ತತ್ತು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಗ್ತದೆ. “ಕೋಸ್ ಕೋಸ್ ಪರ್ ಬದಲೇ ಪಾನಿ, ಚಾರ್ ಕೋಸ್ ಪರ್ ಬಾನಿ”. ಇದು ಕಬೀರ್‌ದಾಸ್ ಹೇಳಿದ್ದು. ಕೋಸ್ ಅಂದ್ರ ಗಾವುದ ಅಂತ. ಬಾನಿ ಅಂದರೆ ಬಾಣಿ, ಮಾತು. ಒಂದೊಂದು ಕೋಸಿಗೆ ನೀರಿನ ಗುಣ ಬದಲಾಗ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ಕೋಸಿಗೆ ಭಾಷಾ ಗುಣ ಬದಲಾಗ್ತದೆ.

ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಡುಬರ್ದು ನಿಂತು ಈ ಕಡೆ ಹೊಳ್ಳಿದ್ರೆ ಅಂದರೆ ಬೀದರ್ ಭಾಷೆ. ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೊಳ್ಳಿದ್ರೆ ಅಂದರೆ ಸುರಪುರ, ಶಾಹಪುರದ ಭಾಷಾಕ್ ಬರಿರಿ. ಈ ಕಡೆ ಬಂದ್ರೀ ಅಂದರೆ ಗುರ್ಮಿಟ್ಟಲ್ ಭಾಷಾಕ್ ಬರಿರಿ. ಹತ್ತು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ಪೂರಾ ಪೂರಾ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಗ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರ ಆ ಮಾತುಗಳು ನಿಮಗೆ ಸಹಜವಾಗಿನೇ ಒರಟು, ತೀರಾ ತೀರಾ ಅಶ್ಲೀಲ ಅನ್ನಿಸಿದ್ರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬದುಕು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಇರೋದೇ ಹಂಗೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ನೀವು ಕೋಗಿಲೆ ಕುರಿತು ಬರೆದ್ರೆ, ಕಾಜಾಣ ಕುರಿತು ಬರೆದ್ರೆ, ಗಂಧದ ಗಿಡ ಕುರಿತು ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕಾವ್ಯ ಬರೆದ್ರೆ, ನಾವು ಬರೀಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಬರಿಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಕಡಕೋಳ ಮಡಿವಾಳಪು ಹೇಳ್ತಾನೆ; “ಹೊತ್ತಿಗೆ ನುಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಹುಗ್ಗಿಗೆಲ್ಯಾದ ಬೆಲ್ಲ. ಸುಳ್ಳಂತ ಬರಿಲ್ಯಾಕೆ, ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರಲ್ಯಾಕೆ. ಬಿಟ್ಟೇಗಿ ಬಂತೇನು ದೌತಿ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ” ಅಂದ. ಉಣಲಾಕ ನುಚ್ಚಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ. ಬಂಡಿಗಟ್ಟ ರೊಕ್ಕ ಬೆಳೆಯುವಂಥ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳಿ, ತೆಂಗ, ಕಬ್ಬ ಬೆಳೆಯೋರು ನೀವು. ನಾವು ಹೈರಾಣ ಬಿದ್ದು ಆರು ತಿಂಗಳು, ವರ್ಷ ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿದ್ರೂ ಸೈತಾ ನಮ್ಮ ಜ್ವಾಳಕ್ಕೆ ಹಜಾರ್ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಮಾರಾಟ ಆದರೆ ಆಕಾಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ನೆಗದಾಡ್ತೀವಿ. ಹಜಾರ್ ರೂಪಾಯ್ ಮಾರಾಟ ಆಗಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರೇ.

ನಮಗೆ ತೊಗರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಂದ್ರ ನಮ್ಮನ್ನ ಒಯ್ದು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು. ತೊಗರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಭಾಷೆ ಉಳಿತದೆ, ಭಾಷೆ

ಬೆಳಿತದೆ ಅಂದರೆ ಎಂಎಲ್‌ಎ, ಎಂಪಿಗಳಿಂದ ಬಾಷೆ ಉಳಿಯಂಗಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಂಗಿಲ್ಲ. ಐಟಿ, ಬಿಟಿ ಮಂದಿಯಿಂದ ಭಾಷೆ ಉಳಿಯಂಗಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಂಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಿ ಉಳಿಸಿ ಅಂದರೆ ಅದು ಪೆಟ್ಟೋಲ? ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಿ ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಹೆಂಗ ಉಳಿತದೆ? ಕನ್ನಡ ಬದುಕಿದ್ದು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ. ಕನ್ನಡ ಬದುಕಿದ್ದು ಕೃಷಿಕರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ. ಯಾರು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತರೆ ಗೊತ್ತದಾ! ಯಾರು ಸಿಟಿ ಮೋತಿ ನೋಡ್ತಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗಿಲ್ಲೋ, ಯಾರಿಗೆ ದೋ ಹಜಾರ್, ತೀನ್ ಹಜಾರ್ ಪಗಾರಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬಿಟ್ಟೆ ಬ್ಯಾರೆ ಭಾಷೆ ಬರೋಲ್ಲ ಅವರ ಬಳಿ ಕನ್ನಡ ಉಳಿದದೆ. ಇವರ ಬಳಿ ಕನ್ನಡ ಉಳದಿಲ್ಲ. ಆ ಜನ ಬದುಕಿದ್ದೆ ಕನ್ನಡ ಬದುಕ್ತದೆ. ಯಾವ ಜನ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ? ಸ್ನೇಹಿತರೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ಅಳಿತಾ ಇದೆ ಅಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ನೋಡ್ತಿದ್ದ ನೀವು; ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಗುಳೇ ಹೋಗಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜನ 20-30 ಮಂದಿ ಸತ್ತಹೋದ್ದು. ಉದ್ಯೋಗಖಾತ್ರಿ ರೊಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸುಂಗ್ಯಾಕಿದ್ದು ಇವು (ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು). ಉದ್ಯೋಗಖಾತ್ರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಾಗಿತ್ತು ಅಂದ್ರ ಗುಳೆ ಬರಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಪುಣಾ, ಸತಾರ, ಗೋವಾ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಯಾವ ಮಂದಿ ಗುಳೆ ಬಂದಾರ ಅಂದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ, ರಾಯಚೂರು ಭಾಗದ ಜನ ಗುಳೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ.

ಯಾಕೆ ಗುಳೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ? ಅಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದೋಸು, ಚಾರಾಣೆ ನೀರು ಇದ್ದೆ ನಮಗೆ ಹಣ್ಣಾಂಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಾಗ ಏನಾತು ಅಂದರೆ; ಏನೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಕೋಬೇಕು ಅಂತ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸ ಇದ್ದರೆ ಸಾರ್, ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಅಗರ್ ಉಳಿಸಬೇಕು ಅಂದ್ರ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರ ಅವರೇ, ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡ್ತೆ. ದುಡಿಯೋ ಮಂದಿಗೆ ಏನ್ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡ್ತೀರಿ ನೀವು. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಒಳಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಕನ್ನಡ ನೀರ್ ಕನ್ನಡಕಾ ಉಳಿಯಾಕಗೊಡಂಗಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ ಮಣ್ಣು ಕನ್ನಡಕಾ ಉಳಿಯಾಕಗೊಡಲಾಗಿರಿ. ಅರವತ್ತೆಂಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೇತರರು! ಯಾರನ್ನ ನೀವು ರತ್ನಗಂಬಳಿ ಹಾಸಿ ಕರೆಸೀರಿ, ಯಾರಿಗೆ ಐಟಿ, ಬಿಟಿ ಅಂದ್ರಿ, ಅವರು ಇಟೀಟ್ ಬಂಡವಾಳ ತಗೊಂಡು ಹೊಂಟಾರಾ. ಅವರು ಕನ್ನಡಾ ಅಳಸ್ಯಾರ. ಅವರು ಬರಾಕ ಕಾರಣ ಯಾರು? ನಾವೇನು ಕನ್ನಡ ಅಳಿಸಿದಿವೀ? ನಾವು ಕನ್ನಡ ಖರಾಬ್ ಮಾಡ್ತೀ. ಎತ್ತಿಗೆ ಉರಿಚಳಿ ಬಂದ್ರೆ ಎಮ್ಮಿಗೆ ಬರಿ ಕೊಡೋವರು. ಹೀಗಾಗೋದಿಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರೇ.

ಅವತ್ತು ಮಡಿವಳಾಪು ಏನು ಹೇಳಿದಾ ಅಂದರೆ; ಹೊತ್ತಿಗೆ ನುಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಹುಗ್ಗಿಗೆಲ್ಯಾದ ಬೆಲ್ಲ. ನುಚ್ಚಿಲ್ಲ ನಮಗೆ ಉಣ್ಣಾಕ. ಹುಗ್ಗಿ ಮಾತಾಡಬೇಕು ಅಂದರೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾತಾಡಬೇಕಿ? ಕಾಮಧೇನು ಬಗ್ಗೆ ಬರದ್ದು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಬರದ್ದು, ಚಿಂತಾಮಣಿ ಬಗ್ಗೆ ಬರದ್ದು, ಸ್ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಬರದ್ದು, ನಾವೆಲ್ಲಿ ಬರೆಯೋಣು? ನಮಗೆ ನುಚ್ಚೇ ಇಲ್ಲ.

ಸುಳ್ಳಂತ ಬರಿಲ್ಯಾಕೆ, ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರಲ್ಯಾಕೆ? ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂತೇನು ದೌತಿ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ? ಪೆನ್ನ ಇಂಕ್ ಪುಗಸಟ್ಟಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ಅಂದ ಅವನು. ಅದಕ್ಕೆ: “ಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಈ ಮಂದಿ ಮಾಡೋದು ಕಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದಾವಪ್ಪ ಇಂಥ ದಿನ. ಮಂಡಲದವರು ಕೂಡಿ, ಕುಂಡಿ ಚೂಟವರು ಕೂಡಿ, ಕುಂಡಿ ನೋಡಿ ಮಣಿ ಹಾಕುವರಣ್ಣ” ಅಂದ. ನಾನಾ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಈ ಮಾತ್ಸ್ಯ ನನ್ನ ಮಾತು ಅಶ್ಲೀಲ ಅಂತ ಅನಿಸಿದ್ದೆ ನಿಮಗೆ ಶೀಲ ಅಶ್ಲೀಲದ ಮಧ್ಯದ ಗೆರಿನೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅರ್ಥ. ಸ್ನೇಹಿತರೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಿಂವಾ(ಪ್ರೀತಿ) ಮಾಡೋದ್ಯೂ ಬೈಗುಳ ಸಂಗಾಟೇ ಮಾಡ್ತೇವಿ. ವರ್ಣನ ಮಾಡೋದ್ಯೂ ಬೈಗುಳ ಸಂಗಟ ವರ್ಣನ ಮಾಡ್ತೇವಿ. ಸುಳ್ಳೇಳಿಂಗಿಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ನಾ.

ನಮ್ಮ ಕಾಕಾ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ ಆಗಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸಬ್‌ರಿಜಿಸ್ಟಾರ್ ಆಫಿಸ್‌ನಿಗೆ ಸಬ್‌ರಿಜಿಸ್ಟ್ರ ಆಗಿ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಬೀದರ್ ಆಯಿದೆರಿಗೆಲ್ಲ ಕೂಡೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಬಂದ್ಲಿ. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ದೊಡ್ಡದು ಕಿಡ್ಸ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಅಂತ ಇತ್ತಲ್ಲ! ಒಂದು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಹಿಂದಿನ ಮಾತ್ ಹೇಳಕತ್ತೀನಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಬ್‌ರಿಜಿಸ್ಟ್ರ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಯವರು ಅಂತ ಬಟ್ಟಿ ತೋರೋದುಕ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋದ್ರು. ಶಾಣಾಮಾಯಿ ಅಂತ ಆಯಿನೂ ಬಂದಿದ್ದು. ಆಕೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಎಂಟು ವರ್ಷನಾಕಿ ಇದ್ದು. ‘ಹೇ, ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಗೊಂದು ಅಂಗಿ ತೋರ್ನವ’ ಅಂದ್ಲು. ಪಾಪ ಆ ಹೆಣ್ ಮಗಳು ಏನಂದ್ಲು; ‘ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದವಳಿದ್ದಾಳೆಜಿ’ ಅಂದ್ಲು. ‘ತಂಗೀ ಎಂಟುತ್ತು ವರ್ಷದ ನಡಬರ್ಕ ಅದಾಳ’ ಅಂದ್ಲು. ಆಕೆ ಒಂದು ಅಂಗಿ, ಫ್ರಾಕ್ ಅಂತೀರಲ್ಲ ಫ್ರಾಕ್ ತೋರಿದ್ದು. ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕು ರುರಾ ಹಟ್ಟಕಟ್ಟಾ ತಂದುರಸ್ತ ಇದ್ದಿದಕ ಆ ಅಂಗಿ ಸಣ್ಣದಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆಯಿ ಅದನ್ ನೋಡಿ; ‘ಹೇ, ಯವ್ವಾ ಇದು ನಮ್ಮ ನಾಗಿ ರಂಡಿಗೆ ಬರಲ್ಲೇ ಯವ್ವಾ’ ಅಂದ್ಲು ಆಕೆ. ಅವರು ಗಾಬರಿ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾನೆ ತಮ್ಮ ಕೂಸುಗಳನ್ನ ಆಡಿಸೋತ ಬರ್ತಾರೆ. ಓಸೂ ಮಂದಿ ಹಣುಮಂತ ದ್ಯಾವರ ಕಟ್ಟಿಮ್ಯಾಗ ಕೂರ್ತಾರೆ. ಈ ಕಡೆ ಒಬ್ಬ ಬರ್ತಾನೆ; ‘ಹೇ ಯಾವಾಗ ಬಂದ್ಲೇ ಖಿಯಿ?’ ‘ಖಿಯಿ’ ಅಂದರೆ ನೀವು ಏನ್ ಅನ್ವೇಶ್ತೀ? ನೀವೇನಂತಿರೂ ಖೊನಾ ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮ. ಯಾವಾಗ ಬಂದ್ಯೋ ಖೋಡಿ ಅಂದಂಗ ಲೆಕ್ಕಾ. ‘ನಿನೀನೇ ಬಂದ್ಯಾನೋ. ಇದು ಪಾರ ತೋಲ ಬೆರಿಕ್ಕಾದ ಅಂತಾನ ಅವನು. ಅವನ್ ಕೂಸೆ ಹೊತ್ತಂಡಿರಾನೆ. ‘ಇವನಾನ್ ರಂಡೀ ಮಗ ಭಾಳ ಖಿಯಿ ಅಂತಾನವ! ಒಮ್ಮೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತೀಕೆ ಬಂದಿದ್ದು. ನಮ್ಮ ಮಂದಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದೆ ಎಷ್ಟು ಪರೆಷಾನ್ ಆಗ್ತಾರೆ, ವದ್ಯಾಡ್ತಾರೆ ಅನ್ನೋದು ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಸತ್ಯ ಅದ ಸ್ನೇಹಿತರೇ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೂಡ ವದ್ಯಾಡ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನಿನ ಮಳಿ ಒಳಗೆ ಜನ ಏನು ಸಂತ್ರಸ್ತರಾಗಿ ರೋಡಿಗಿ ನಿಂತಾರ - ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನ ನಾನು ಸ್ವತಃ ಒಂದು ಟೀಮ್ ಕೂಡಿ ಹೋಗಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿನಿ. ಇವತ್ತಿಗೂ ರೋಡಿನೊಳಗದಾರ ಜನ. ಹಾಕೊಂಡಿರೋ ಪತ್ರ ಹಾರಿ ಹೋಗ್ಯಾವ, ಕಟ್ಟಿದ ಮನಿ ಬಿದ್ದೋಗ್ಯಾವ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾರೆದುರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಬೇಕು, ಮಾತಾಡ್ಬೇಕು ಅನ್ನೋದೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗ್ತಾಯಿದೆ.

ನಮ್ಮನ್ನ ಆಳುವಂಥ ಪ್ರಭುಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟಾಟಗಳ ಮೂಲಕ ‘ಇಂಡಿಯಾ ಶೈನಿಂಗ್’ ಅಂತ ಹೇಳೋದು ಬಾಳ ಸರಳದ ಸ್ನೇಹಿತರೇ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೊಬ್ಬಿ ಹೊಡ್ಡೊಮಾಡು ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಂಗಿಲ್ಲ.

ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಏನು ಹೇಳಿದಾ ಅಂದ್ರು; “ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣವನುಟ್ಟು ಬಣ್ಣೇಸಿ ಬಂದರೆ ಮನ್ನೀಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವರಣ್ಣಾ. ತೆಳ್ಳನವರು ಬಂದರೆ ಸುಳ್ಳೇ ಹೊಳ್ಳಿ ನೋಡ್ತಾರೆ ಕಳ್ಳ ಸೂಳೆಮಕ್ಕಳವರಣ್ಣ. ಗಡ್ಡ ಜಡೆಯನು ಬಿಟ್ಟು ಒಡ್ಡೀಲೆ ಬಂದರೆ ಮನ್ನೀಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕರೀವರಣ್ಣ ನಮ್ಮ ಗುಡ್ಡದ ಮಹಾಂತನ ಗುರ್ತವ ತಿಳಿಯದ ಧಡ್ಡ ಸೂಳೆಮಕ್ಕಳವರಣ್ಣ”. ಗಡ್ಡ, ಜಡಿ ಬಿಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಿನಾಗ, ಕಾವಿನೇ ಖರೇ. ರೇಶ್ಮಿ ಜರತಾರಿ ಕಾವಿ ಇರಬ್ಬೇಕು. ಸಾದಾ ಕಾವಿ ಇದೆ ನಡೆಯಂಗಿಲ್ಲ. ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಟಕ್ ಟಕ್ ಅಂತ ಬಂದೆ ಜನ ಮರುಳಾಗ್ತಾರೆ ಅಂತ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಹೇಳಿರತ್ತಂತ ಮಾತು ಸ್ನೇಹಿತರೇ. ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಕೆಲ್ಸ ಆಗೋಲ್ಲ ಅವಂದು. ಕೆಲಸ ಆಗಂಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ ಹೋದ್ ಕೂಡ್ಡೆ ಅವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಾಡವ, ಇಲ್ಲಿ ಹೋದ್ ಕೂಡ್ಡೆ ಇವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಾಡವ. ಇವ ಪೂರಾ ಪೂರಾ ನಮ್ಮ ನವಾಬಿ ಶೈಲಿಯೊಳಗೆ ಮಾತಾಡವ. “ಓ ಸರ್, ಈ ದಂಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ” ಅನ್ನೋವ. “ಏನಯ್ಯಾ? ಏನು? ಏನಿಗ? ಏನಾಯ್ತು ನಿನಗೆ?” ಅನ್ನಂವ. ಇಂವ “ಏನಾಗ್ತದೆ, ಹೋಗ್ತದೆ ಸರ್, ದಂಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ನಮ್ಮ” ಅಂದ. ಅವ “ಹೇ, ಚಲೋ ಮಾತಾಡೋ...” ಅಂತ ಜಬರಸ್ತ. ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಂಗಿಲ್ ಸರ್ ನಾನೇ ಹೋದ್ದಲ, ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ; ಮಹಿಳಾ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಂತ ತೆಗೆದ್ದು. ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನೇ ಅಫಿಲೇಟ್ ಮಾಡ್ಬೇಕು ಅಂತ ಹೋಂಟು. ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಫಿಲೇಟ್ ಮಾಡ್ಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್, ರಾಯಚೂರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಮಾತ್ರ ಅಫಿಲೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಮಹಿಳಾ ಬಿಜಾಪುರ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ. ಛತ್ ಇಲ್ಲ, ಟೀಬಲ್ ಇಲ್ಲ, ಕುರ್ಚಿ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಮಣ್ ಮಸ್ಯಾಣಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ. ಏನು ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ. ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನೀವು ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು ಬರಿ ಅಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಗೊಡಲ್ಲ ಇವರು. ಎಲ್ಲ ಸಿಸ್ಟಮಿಟಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ್ತಾರಿವರು. ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ ಅದರೊಳಗೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೂನೇ ಇಲ್ಲ. ಓನ್ಲಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಫಿಲೇಟ್ ಮಾಡಿದರು.

ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರೇನಾದ್ದು ಅಲ್ಲಿಗೆ; ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ, ವುಮೆನ್ಸ್ ಕಾಲೇಜ್ ಬಿಎ ಮುಗಿಸಿದ ಸ್ನೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಔಟ್ ಆಫ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸ್ನೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಅಂತ ಕನ್ನಡರ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟು. ಔಟ್ ಆಫ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಸ್ನೂಡೆಂಟ್ ಹೇಳೋವರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿದಾಗ ಎಂಎ, ಎಂಎಸ್‌ಸಿ, ಎಂಕಾಂ ಸೀಟ್ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಗಿತಲ್ಲಿ. ಮೊದಲೇ ಹೆಣ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ



ಹೊರಗೆ ಬರಾಂಗಿಲ್ಲ. ಪರದಾ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಅದ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ನಮ್ ಹೆಣ್ಣುಕಳು ಹೊರಗೆ ಬರೋಹಂಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದಿವಿ ಅಂದರೆ ನಮಗ ಬಂಡಗಾರ ಅಂತಾರ. ನಿಮಗೇನ್ ಖುನಾ ಅದಾ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂತು, ನೀವು ಆರಿ ಬಂದ ಎಂಎಲ್‌ಎ, ಎಂಪಿಗಳಿಷ್ಟೇ ನೋಡಿರಿ ನೀವು. ಅಲ್ಲಿನ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ನೋಡಿಲ್ಲ ನೀವು. ಖುನಾಗಲ್ಲ ಆ ಮಾತು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಕಾಲೇಜಿಲ್ಲ, ಪೂರಾ ಕಾಲೇಜ್ ಬಂದ್. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದವರು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು. ಬೀದರ್‌ದವರು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು. ಬಳ್ಳಾರಿಯವರು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಬಿಟ್ಟು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಲ್ನಡ್ ಅಗರ್ ಬಂತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೈರಾಣ್ ಅಂದರೆ, ಗಂಡಸ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸ್ತಾರೆ, ಹೆಂಗಸ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಂಗಿಲ್ಲ. ರೊಕ್ಕ ಹಾಕದ ಬಂತು ಅಂದರೆ ಗಂಡಸ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಂಗಿಲ್ಲ. ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಬಲವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಅವರು. ಹುಡಿಗೇರೆಲ್ಲ ಅಳುಕೋತ ಬಂದು. ನಾವ್ ಕಾಲೇಜು ಮೇಸ್ತುಗಳು, ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಅಳಕೋತ ಕೂತು, 'ಮೇಡಮ್ ಒಂದು ಸೀಟ್ ಕೊಡಲ್ವಾಗ್ಯಾರಿ. ಔಟ್ ಆಫ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಂತ ಕನ್ನಡರ್ ಮಾಡ್ತೀಯಾರಿ, ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಡೊನೆಷನ್ ಕೇಳತೀಯಾರಿ...' ನಾವ್ ಒಂದು ಎಂಟ್ ಮಂದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿರರ್ಗಳು, ಸರ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಭೇಟಿ ಆಗ್ಬೇಕು ಅಂತ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ್ರಾ, ನಮ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ಗಳಿಗೇ ಒಳಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ನೀವು. ಕನ್ನಡಾ ಮಾತಾಡೋರಿಗೆ ಏನಿ ನೀವು ಒಳಗೆ ಬಿಡ್ತೀರಿ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದೊಳಗೆ ಬಿಡಿಲ್ಲರಿ. ನಾವು ಅವರ ಪಿಎ ಯಾರಿದ್ದೋ ಅವರ ಸಂಗಡ ಮಾತಾಡಿ 'ಸಾರ್ ಹಿಂಗ್ಲಿ, ಸರ್, ಝರಾ ನೋಡಿ ಸರ್, ನಮಗೆ ಒಳಗೆ ಬಿಡಲ್ವಾಗ್ಯಾರ' ಅಂತ ಜೋರ್ ಮಾತಾಡಿದೆ. ಯಾಕ್ ಜೋರು ಮಾತಾಡಿದೆ ಅಂದರೆ; ನಾ ಇದ್ದೀನಿ ಟಾಟಾ ಸುಮೋದಾಗ. ಬೆಂಗಳೂರು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ದುನಿಯಾ ಅದ. ಮಂದಿಗಿನಾ ಅಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ಹೆಚ್ ಅವ. ಇವನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲ್ಲ ಅಂತ ಜೋರ್ ಮಾತಾಡಿದೆ, ಅವ ಏನಂದ ಅಂದರೆ "ಏನಿ? ಹಿಂಗ್ ಮಾತಾಡಿರಾ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯೋರು ಮೊದ್ಲು ಮಾತ್ ಕಲ್ತು ಬರಿ" ಅಂದ.

ಏನ್ ಬೈದಿನಾ ಅವನಿಗೆ; ಬಾಡ್ಯಾ ಅಂದಿನಾ, ಹ್ಯಾಟ್ಯಾ ಅಂದಿನಾ, ಕುರ್ಸಲ್ಯಾ ಅಂದಿನಾ, ಬಾಯಾಗ ಮಣ್ ಅಂದಿನಾ, ಹೆಣ ಎತ್ತಿ ಅಂದಿನಾ, ಮಣ್ಣಾಗಿಟ್ಟು ಬರಿ ಅಂದಿನಾ, ಕರಿನಾಗರ ಕಡಿಲೀ ಅಂದಿನಾ, ಬಾಯ್ ತುಂಬುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಅಂದಿನಾ? ಕುಂಡಿ ಬಾಯಾಗ್ ಇಡಿ ಅಂದಿನಾ. ಏನೂ ಅಂದಿಲ್ಲ. 'ಸಾರ್ ನಮಗೆ ಒಳಗೆ ಬಿಡಲ್ವಾಗ್ಯಾರಿ' ಇಟೀ. "ಹೇ, ನೀವ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದವರು ಮಾತ್ ಕಲಿತು ಬರಿ" ಅಂದರು. ನಮಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರ್ತದೆ. ನಮಗೂ ನಿಮ್ ಭಾಷೆ ಬರ್ತದೆ ಸಾರ್. ಒಂದು

ಭಾಲೇಂಜ್. ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರೋರ ಮಾತ್ ನಾವು ಆಡಿ ತೋರಿಸಿವಿ. ನಮ್ ಮಾತ್ ನೀವು ಆಡಿ ತೋರಿಸಿ, ಬರುತ್ತೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತೆ? ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದೋರು ನೀವೇ. ಟವಿದಾಗ ನೀವೇ. ನಾಟಕದಾಗ ನೀವೇ. ಹಾಡಿನಾಗ ನೀವೇ. ಭಾಷಣದಾಗ ನೀವೇ. ಓಸೂ ನೀವೇ. ನಿಮ್ಮಾತೇ ನಾವ್ ಕಲೀಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾತ ನೀವು ಕಲಿಲಿಕ್ಕೆ ಅಗರ್ ಭಾನ್ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸಹಜವಾಗಿ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆ ನಮಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಕೇವಲ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡು, ಭಾಷಾ ಸೊಗಡು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮೀಜಿ; ಇವತ್ತು ಭಾಷಾ ರಾಜಕಾರಣ ಇದೆ. ಭಾಷಾ ಅನ್ಯಾಯ ಇದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕಾರಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಪವರ್‌ಫುಲ್ ಆಗಿರ್ದದೆ. ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ ಸ್ನೇಹಿತರೇ. ಶುದ್ಧವಾದ ಕನ್ನಡ ಅವತ್ತು ವಚನಕಾರರ ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿ ಇತ್ತು; ಸಂಸ್ಕೃತಭೂಯಿಷ್ಣವಾದ ಕನ್ನಡದ ವಿರುದ್ಧ. "ಆರವಂ ನಿರ್ಜೀತ ಕಂಠೀರವಂ ನೀರೋಳಗಿದುರ್ಮ ಬೆಮರ್ದನ್ ಉರಗ ಪತಾಕಂ" ಇದು ಕನ್ನಡಾ! ಯಾವನಿಗೆ ತಿಳೀತು? ಈ ಕನ್ನಡ ನಾ ಹೇಳಕತ್ತಿಲ್ಲ. 'ಒತ್ತಿ ತುರುಂಬಿನಿಂದ ರಿಪುಭೂಜಸಮಾಜದ ಬೇರ್ಗಲಂ ಕಿತ್ತಿ ನಭಕೆತ್ತದೆ ಬಂದು ಮರೆವೊಕ್ಕರಂ ಕಾಯದೆ ಜಾಗದಳ್ಳಿನಚ್ಚೊತ್ತದೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಂಬೊಂದು ಪತ್ತಿ ಹಣ್ಣೊಳಿರ್ಪ ಪಳುವಲ್ಲದೆ ಮಾನಿಸನೇಂ ಮುರಾಂತಕಾ' ಇದು ಕನ್ನಡಾ! ಯಾವ ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿದದೆ ಈ ಕನ್ನಡಾ? ಈ ಕನ್ನಡದ ವಿರುದ್ಧವೂ ಕೂಡ ಅವತ್ತು ವಚನಕಾರರು; "ತಾಳ ಮಾನ ಸರಿಸವನರಿಯೆ, ಓಜೆ ಬಜಾವಣೆ ಲೆಕ್ಕವನರಿಯೆ, ಅಮೃತಗಣ ದೇವಗಣವನರಿಯೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ನಿನಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವಾಗಿ ಆನು ಒಲಿದಂತೆ ಹಾಡುವೆ". ನಾನು ಹೆಂಗ್ ಬರ್ತದೆ ಹಂಗ್ ಹಾಡ್ತೇನೆ ಅಂದು.

ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಭಾಷಾ ರಾಜಕಾರಣ; ಯಾವುದೇ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮಠಗಳೊಳಗೆ, ಗುಡಿಗುಂಡಾರಗಳೊಳಗೆ ಪೂಜೆ ಆಗ್ತವೆ ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಾಗ ಆಗ್ತಾವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಗ್ತಾದಾ ಎಲ್ಲಾರೇ ಪೂಜೆ? ಹಿಂದೂ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಏಸದವೋ ಓಸೂ ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ 'ಕುಂಕುಮ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ದೀಪಮ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಧೂಪಮ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ..' ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಳ ಆದರೆ ಉತ್ತೀಷ್ಣ ವೆಂಕಟರಮಣ ಅಂತ ಹೆಚ್ಚಾರೆ ಅವರು. ಎಲ್ಲ ದೇವರಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಾ ತಿಳಿಯಲ್ಲೇನೂ? ದೇವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಒಂದೇ ಬರ್ತದೇನೂ? ಸಂಸ್ಕೃತದಾಗ ಮಂತ್ರ ಯಾಕೆ ಹೇಳ್ತಾರವರು? ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ದೊಡ್ಡ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸಾರಿರತಕ್ಕಂಥವರು ವಚನಕಾರರು. 'ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನಿನಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವಾಗಿ ಆನು ಒಲಿದಂತೆ ಹಾಡುವೆ'. ಏನಂದ ಅವಾ;

ಆಳಿಗೊಂಡಿಹರೆಂದು ಅಂಜಲದೇಕೆ?  
ನಾಸ್ತಿಕವಾಡಿಹರೆಂದು ನಾಚಲದೇಕೆ?  
ಆರಾದಡಾಗಲಿ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನಿ,

ಏನೂ ಅರಿಯೆನೆಂದು ಮೌನಗೊಂಡಿರಬೇಡ.  
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಮುಂದೆ ದಂದಣ ದತ್ತಣಯೆನ್ನಿ.

ನಿನಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೊಯ್ತೋ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೊಯ್ತೋ. ಯಾಕೆ ಹೊಯ್ತೊಂತಿಯಾ ಅಂತ ಕೇಳಾರೋ, ಅವಾಗ ಕಿವಿ ಹಿಂಡಿ ಹೇಳು. ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಡ ಕೂಡಲಸಂಗಮನ ಮುಂದೆ ದಂದಣ, ದತ್ತಣ ಆದರೂ ಅನ್ನು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅವನ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಾಗ ಹೈರಾಣಾದ. ಚಂಜಿಗೆ ಟಿಕೇಟ್ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಟ್ರೈನಿಗೆ. ಬಸ್ಸಾಗ ಕುಂತ. ಅವನು ಬಾಬು ಒಬ್ಬ ಮಂಗಳೂರವ ಕುಂತ. ಅವಾ ಸಾಬ. ಇವ ಹಳ್ಳೀ ಗವಾರ ಮನಷ್ಯಾ. ಇವ ಒಂದು ಧೋತ್ರ, ಅಂಗಿ, ಕಮಟು ಟೋಪಿ ಉಟ್ಟೊಂಡಿದ್ದ. ಮತ್ತಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಗೆ ಊಟ ಮಾಡೋದು ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಸರಳಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಗೆ ಊಟ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಪನ್ನಾಸಾಲ್ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು. ಒಂದು ಸಾದಾ ಊಟಕ್ಕೆ. ಅಪ್ಪೋರು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ ಮುದ್ದಿ! ನಿಮ್ಮ ಮುದ್ದಿ ನಮ್ಮ ಬಾಯಾಗ ಹೊಲಕ್ಕೊಂಡಂಗಾತು. ಅದನ್ನ ತಿನ್ನಾಕೆ ಬರಾಂಗಿಲ್ಲ. ಉಣ್ಣಾಕ ಬರಂಗಿಲ್ಲ. ನುಂಗಬೇಕಂತೆ! ಗುಳಿಗೀನೂ ನುಂಗದೆ, ಮುದ್ದೀನಿ ನುಂಗದೆ ಅಂದರೆ ಹೆಂಗ್ರೀ. ಔಷಧಿ ನುಂಗಬೇಕಲಿ; ಗುಳಿಗೆ, ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್ ನುಂಗ್ತಿರಲ್ಲ ಮತ್ತಿದನ್ನೂ ನುಂಗೋದಾದ್ರೆ ಖುನವಾದ್ರೂ ಹೆಂಗಾಗಬೇಕು ಉಂಡಿದಿವಿ ಅನ್ನೋದು? ಹೊಟ್ಟಿ ತುಂಬಿರೋದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಅಂದರೆ ಪೈಪ್ ಚುಚ್ಚಿ ನೋಡ್ಬೇಕು. ಬಾಯಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ನೋಡ್ಬೇಕು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಊಟವನ್ನು ಕೀಳೀಕರಿಸ್ತೀನಿ, ಅಪಮಾನಿಸ್ತೀನಿ ಅಂತ ಅಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರೇ.

ನಾನು ಒಂದೇ ಮಾತು ಹೇಳಿನಿ ಫಸ್ಟ್, ಭಾಷೆ ಒಳಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಕನಿಷ್ಠ ಅಂತ ಇಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ಒಳಗೆ ಸರಿ, ತಪ್ಪು ಅನ್ನೋದು ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗೆ ಯಜಮಾನರು, ಒಡೆಯರು ಜನರು. ಭಾಷೆಗೆ ಒಡೆಯರು ವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆದವರಲ್ಲ. ಕೇಶೀರಾಜ, ನಾಗವರ್ಮ ಅಲ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ ಒಡೆಯರು. ಭಾಷೆಗೆ ಒಡೆಯರು ದುಡಿಯುವ ಜನ. ದುಡಿಯುವ ಜನ ಮಾತ್ರ ದೇಸೀ ಭಾಷೆಯನ್ನ ಉಳಿಸ್ತಾರೆ. ಅವತ್ತೂ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಚುಂಗ್ ಹಿಡಿದಿದ್ದು. ಇವತ್ತು ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ಚರ್ ಚುಂಗ್ ಹಿಡಿತಾರ. ಅವತ್ತೂ ದೇಸೀ ಭಾಷೆ ಉಳಿಸಿದೋರು ದುಡಿಯುವಂಥ ಜನ. ಬೆವರು ಸುರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜನ. ಕನ್ನಡ ಅಂದರೆ ಬೆವರಿನ ಭಾಷೆ. ಕನ್ನಡ ಅಂದರೆ ದುಡಿಯುವವರ ಭಾಷೆ. ಕನ್ನಡ ಅಂದರೆ ಕೃಷಿಕರ ಭಾಷೆ. ಕನ್ನಡ ಅಂದರೆ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭಾಷೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕನ್ನಡ ಉಳಿಬೇಕು ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಜನ ಉಳಿಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ದುಡಿಯವು ಉಳಿಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ಒಕ್ಕಲುತನ ಉಳಿಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ಕೂಲಿಕಾರರು ಉಳಿಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಊರಾನ ಕೂಲಿಕಾರರು ನಮ್ಮೂರಗೇ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮೂರಾನ ಜನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದೆ! 'ಲಾಂಗ್ವೇಜ್ ಈಜ್ ನಥಿಂಗ್ ಬಟ್ ಎ ಬ್ರೆಡ್'. ನೀವು ಉಳಿಸಿ ಉಳಿಸಿ ಅಂತ ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿ ಭಾಷೆ ಉಳಿಸಂಗಿಲ್ಲ. ಜನ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ನ ಸಿಗ್ತದೋ ಆ ಭಾಷೆ

ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಮರಾಠಿ ಕಲಿತಾರೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ತೆಲುಗು ಕಲಿತಾರೆ. ಗೋವಾಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ ಮರಾಠಿ ಕಲಿತಾರೆ. ಈ ಜನ ವಲಸೆ ಹೋಯ್ತು ಅಂದರೆ ಇವರ ಸಂಗಟ್ ಕನ್ನಡ ಹೋಯ್ತು.

ನಮ್ಮೂರಾಗಿನ ಜನ ನಮ್ಮೂರಾಗೆ ಉಳಿದ್ದು ಅಂದರೆ. ನಮ್ಮ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಕರು, ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ ನಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಉಳಿತು ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಉಳಿತದೆ. ಅದನ್ನ ನಾವು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗ್ತದೆ ಸ್ನೇಹಿತರೇ. ಆ ಮನುಷ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಹೋದ. ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ವಾಪಿಸ್ ಬಸ್ಸಾಗ ಹೊಂಟ. ಬಾಬು ಮಂಗಳೂರವನು ಕುಂತ. ಇವ ಖಟಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಪುಂಡಿ ಪಲ್ಯ, ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ ಖಾರ, ಭಜ್ಜಿ ಪಲ್ಯಾ, ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಕರ ಕರ ತಿನ್ನೋದು. ನಮ್ಮ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ತಿಂದ್ರಿ ಅಂದರೆ ಸಿಟ್ ಅಟೋಮೆಟಿಕ್ ಬರ್ತದೆ. ಸಿಟ್ಯಾಕ ಆದ್ರಿ, ಸಿಟ್ಯಾಕ ಆದ್ರಿ ಅಂದ್ರೆ; ನಮ್ಮ ಜ್ವಾಲಾನೂ ಬಿರಸೇ, ನಮ್ಮ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿನೂ ಬಿರಸೇ, ನಮ್ಮ ಭೀಮಾನದಿ ನೀರೂ ಬಿರಸೇ. ಹ್ಯಾಂಗೆ ಮತ್ತೆಗೆ ಮಾತಾಡ್ಬೇಕು ನಾವು? ಅವ ಉಂಡು ಕುಂತನ. ಇವ ಬಾಬು ಕುಂತಾನ. ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಯಪ್ಪಾ ಸಾಬರೂ ಸೀಟು ಬಂದದಲೋ ನಮ್ಮ ಬಾಬು ಅಂದ ಅವ. ಅವ ಚಂದದ ಸಾಬಿದ್ದ. ಪ್ಯಾಂಚಾ, ಶರ್ಟ್ ಬೆಳ್ಳನವು ಉಟ್ಟೊಂಡು ಕುಂತಾನ. ಕುಂತು ಒಂದೆರಡು ಊರು ದಾಟಿದ್ಯಾಡ್ಲೆನೆ ದಡಕ್ಕನೆ ನಿದ್ದಿ ಬಂತು ಇವನಿಗೆ. ಹಳ್ಳಿ ಮನುಷ್ಯ! ದಣಿದಾನ! ವಿಧಾನ ಸೌಧದಾಗ ಹೆಂಗೆ ಓಡಾಡ್ತಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಖುನಾ ಅದ. ನಾಯಿಕಂತ ಕಡೆಯಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ್ ಮ್ಯಾಲೆ ಜನ, ಜನಾರ್ಥನ, ಜನತೇ ನಿಮ್ಮ ಉಸಿರೇ ನನ್ನ ಹಸಿರು ಅನ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಉಸಿರಿಲ್ಲ, ಕಸಿರಿಲ್ಲ. ಮಂದಿ ತಗೊಂಡು ನಾವೆಲ್ಲ ಓಡ್ಯಾಡಿದವಂತ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತು.

ಈ ಮನುಷ್ಯ ನಿದ್ದಿ ಬಂದು ಜರಾ ಜೋಲಿ ಹೊಯ್ತು ನೋಡಿ. ಜೋಲಿ ಹೋದ್ಯಾಡ್ಲೆ ಅವ ಬಾಬುದವ 'ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಿ' ಅಂದ. ಮಂಗಳೂರು ಮನುಷ್ಯ ಕಾಣಿಸ್ತದೆ. ಇವ ಕುಂತನ್ನಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ. ಮತ್ತೆ ಎರಡೂರು ದಾಟಿದ. ಮತ್ತೆ ಜೋಲಿ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದ. ಅವ 'ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುತ್ಕೊ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ ನಿಮಗೆ. ಅರ್ಥ ಆಗೋದಿಲ್ಲಾ?' ಅಂದ. ಯಪ್ಪಾ ಯಾಕೋ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಂಗೆ ಕಾಣಿಸ್ತನೆ ಅಂತ ಇಂವ ಮತ್ತೆ ಜರಾ ಚಲೋ ಕುಂತನ್ನಿ ಇವ. ಮತ್ತೊಂದು ಎರಡು ಮೂರು ಊರು. ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದ. ಬೆಳಗನಾ ಹೋಗ್ಬೇಕಲಿ. ಒಂದು ಗಂಟೆ, ಎರಡು ಗಂಟೆ ಹಾದಿನಾ? ಮತ್ತೆ ಕತ್ತಿಸಿ ಬಿದ್ದ. ಅವ; "ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಮಂಡೆ ಬಿಸಿ ಆಗ್ತದೆ. ನಾನು ಆಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಿರೋಲ್ಲ. ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಅಂದ. ಇವ ಚೆಂದ ಸರಿ, ಮಾಡಿ, ಹೆಂಗಾರ ಎಚ್ಚರ ಕೂಡಬೇಕು ಅಂತ ಮೂತಿಮ್ಯಾಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಕುಂತ. ಆದರೆ ಬಗಿಹರಿಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಜೇವರ್ಗಿ ದಾಟ್ಟು, ಜೋಲಿ ಹೊಡ್ಲೆ. "ನನ್ ಮಂಡೆ ಬಿಸಿ ಆಗ್ತಯಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುತ್ಕೊಳ್ಳಕೆ ಬರ್ಬೇ ಇದ್ದೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಏಕೆ ಮಾಡುವುದುಂಟು?" ಅಂದ ಅವ. ಯವ್ವಾ ಈ ಸರ್ತಿ ಹೊಡ್ಬೇ ಬಿಡ್ತಾನೆ ಅಂತ ಕಾಣಿಸ್ತದೆ ಅಂತ ಮತ್ತೆ

ಹಿಂಗೆ ಕೂತ. ಹೀಂಗ್ ಕೂತ್ರೆ ಜೋಲಿ ಹೊಡ್ಡು ಕತ್ತಿಸಿ ಬಿದ್ದನಿ. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಬಂತು. “ನಾನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ ನಿಮಗೆ...” ಅಂದ. ಆಟೋತ್ತಿಗೆ ಇವ ನೋಡ್ಲೆ, ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಧೋತ್ರ ಸುತ್ತಿದ. ಲಪಾಟಿ ಹೊಡ್ಡು: “ನಿನೊನ್ ಮಗನೇ, ಅಲ್ಲಿಂದ್ಲಿಡುದು ಇಲ್ಲಿತನ ನಾನೂ ನೋಡ್ಲಿಕ್ಕತ್ತಿನಿ; ಕೋಪ ಬರ್ತದಾ, ಕೋಪ ಬರ್ತದಾ, ಬರ್ತದಾ ಅದು ಎಲ್ಲೆತ್ತಲೇ, ಯಾವಾಗ ಬರ್ತದಲೇ ಮಗನೆ ಕೋಪ?” ಅಂದ ಇವ. “ಅವಗಿನಿಂದ ನೋಡ್ಲನೇ ಇದ್ದಿನಿ ಕೋಪ ಬರ್ತದೆ, ಕೋಪ ಬರ್ತದೆ, ನಾನು ಮನುಷ್ಯ ಇರೋಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯ ಇರೋಲ್ಲ ಅಂತಿ ನಿನೊನು ನೀನು ಖರೇನೇ ಮನುಷ್ಯ ಇದ್ದೆ ಇಳಿಯೋ” ಅಂದ ಅವ್ವು.

ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷೆ ಅಂದರೆ ಉರ್ದು, ಮರಾಠಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ದೇಸೀ ಶಬ್ದಗಳ ಕನ್ನಡ. “ಧಾವತಿ ಮಾಡಿ, ದಂಧೆ ಏನವ್ವಾ? ಕಾಲ್ ಕಳೆದೇನವ್ವಾ... ಧಾವತಿ, ಧಗ್, ಧಾ, ಖೂನಿ, ದಕ್ಕಲ್, ನಕಲಿ..., ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ತೆಗೆದ್ದೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ‘ಮನೆಯೊಳಗೆ ರಜ ತುಂಬಿ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮನೆಯೊಡೆಯನಿಲ್ಲಾ’. ನಮ್ಮ ಬೀದರ್ ಡಿಸ್ಟಿಕ್ಗೆ ಬಂದ್ರಿ ಅಂದರೆ ಇವತ್ತಿಗೂನೂ ರಜ ಹೊಡಿ ಅಂತಾರ. ಕಸಬರಿಗೆಗೆ ರಜಗೀಲಾ ಅಂತಾರ. ರಜಗೀಲಾ, ಪುಟಗೊಳ್ಳಿ, ಪರಡಿ... ನೀವು ಪಂಪನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದ್ರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂಥ ಶಬ್ದಗಳು ಬೀದರ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೀವು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅದ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದವರು ರಾಮಾಯಣ ಹೇಳೋದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳ್ತೀಕು. ಬೀದರ್‌ದವರ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳ್ತೀ; ‘ಕಾಕಾ, ನಿನಗೆ ರಾಮಾಯಣ ಕತೆ ಖುನಾ ಅದಾ?’ ಅಂದರೆ, ‘ಖುನಾ ಅದ. ರಾಮಾಯಣ ಕತಿ ಯಾರಿಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಖಿಯ್ತಿ ಖುನಾ ಅದ’ ಅಂತಾನವ. ‘ಮತ್ ಕತೀ ಹೇಳು’. ‘ಬಾ, ಕೂಡ್ಲೂ, ಅದು ದಸರತ ರಾಜಾ ಅಂತ ಇದ್ದುನಲಾ? ಅವನ ಮಗಳು ಬಂದಿ. ಅದಕ್ಕೆ ತೋಲೇ ಆಸ್ತಿ ಇತ್ತಂತ. ಅವ ತೀನ್ ಹೆಂಡ್ಲಿಗೆ ಮಾಡ್ಲೊಂಡಿದ್ದ’. ‘ತೀನ್’ ಅಂಕಿ ಸಂಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಉರ್ದು ಅಥವಾ ಮರಾಠಿ. ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಮೋಡಿ ಲಿಪಿ. ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದ ಮೋಡಿ ಲಿಪಿ ನಿಮಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗ್ತದ. ಮೋಡಿ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದೇ ಒಂದು ಲಿಪಿ. ಭಾಷೆ ಮರಾಠಿ. ಲಿಪಿ ಮೋಡಿ. ಹಾಗೆ ಉರ್ದು. ‘ದಖ್ಖಿನೀ ಉರ್ದು’ ಅನ್ನುವ ಭಾಷೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ. ದಖಿನೀ ಉರ್ದು ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಮುಲಾಯಮ್ ಅಂತ ಹೇಳ್ತೀವಲ್ಲ. ಮುಲಾಯಮ್ ಅಂದ್ರ ನಾಜೂಕಾದ, ಶೃಂಗಾರ ಮದೋನ್ನತ್ತವಾದ ತೆಹಜೀಬ್ ಕೀ ಭಾಷಾ. ಓ ಭಾಷಾ ಐಸಾ ಹೈ ಉಸ್ ಭಾಷಾ ಕಾ ನ ಮಜಬ್ ಹೈ, ನ ಜಾತ್ ಹೈ, ನ ಪಾತ್ ಹೈ, ನ ಪ್ರದೇಶ್. ಓ ಖಾಲಿ ಭಾಷಾ ಹೈ. ಲೇಕಿನ್ ಆಜ್ ಕಲ್ ಕೆ ಲೋಗೋ ನೆ ಉರ್ದು ಕೆ ಸಾಥ್ ಮುಸ್ಲಮಾನ್ ಕೋ ಜೋಡ್ ರಹೆ ಹೈ. ಜೋ ಭಾಷಾ ಥೀ ಓ ಹಮಾರೇ ರಿಯಾಸತ್ ಕೆ ಭಾಷಾ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಅದ ಉರ್ದು. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಉರ್ದುವಿನ ತೆಹಜೀಬ್. ಉರ್ದುವಿನ ಮೊಹಬತ್. ಉರ್ದುವಿನ ಇಷ್ಟ್.

ಇಷ್ಟ್, ಮೊಹಬತ್, ತೆಹಜೀಬ್ ಕೇಳಿದ್ರಿ ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀದಾಗ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರೇ; ಯೇ ದಿಲ್ ದಿವಾನಾ ಹೈ. ದಿವಾನಾ ತೋ ದಿಲ್ ಹೈ. ದಿಲ್ ತೋ ದಿವಾನಾ ಹೈ, ದಿಲ್ ದಿವಾನಾ ಹೈ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಫೇಮಸ್ ಆದ ಮಹಮ್ಮದ್ ರಫೀ. ದಟ್ ಈಜ್ ದಖಿನೀ ಉರ್ದು. ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಗುಲ್ಬರ್ಗ-ಬೀದರ್ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ. ಅಂಥ ಅದ್ಭುತವಾದ ಭಾಷೆ ಅದು. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣವಾಗೋದು. ಹಿಂಗಾಗಿ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಬಳಸೇವೆ. ಉರ್ದು ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿರತ್ತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಹೇಳಿದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಕೇಳ್ತೀ; ‘ದಸರತಿದ್ಲಲ್ಲಾ ? ಅದು ರಾಜಾ. ಅವನ ಬಂದೀ’ – ಬಂದೀ ಅಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅನ್ನಂಗೆ. ಬಂದಾ ಖುಡಾಕೆ, ದರಬಾರ್ ಮೆ ಬಂದಾ ಹಾಜರ್ ಹೈ. ದೇಖ್ ಬಂದಾ – ‘ಬಂದೀ ಅವ ತೀನ್ ಹೆಂಡ್ಲಿಗೆ ಮಾಡ್ಲೊಂಡಿದ್ದಂತೆ. ಕೌಸಲ್ಯಾ, ಸುಮಿತ್ರಾ, ಕೈಕೇಯಿ. ಕೈಕೇಯಿ ಅನ್ನೋದು ಸಣ್ಣಾಕಿ’ – ಸಣ್ಣಾಕಿ ಸ ನಾವ್ ಮಾತ್ರ ಬಳಸೀವಿ. ಶ ಮತ್ತು ಷ ಕನ್ನಡದವಲ್ಲ ಅವು. ಸಂಸ್ಕೃತದವು. ಕನ್ನಡದಾಗೆ ಇದ್ದಿದ್ದು ಒಂದೇ ಸ. ಕೇಶೀರಾಜನೂ ಹೇಳ್ತಾನಾ ತಿಳಿ ದೇಸೀಯನೀವೈದು. ಕಳೆ ಶ ಷ ಳು ಳೈ, ಜೀವ ಮಾನಿಯ ಉಪದ್ವಾನಿಯಾ ಇವನ್ ಬಿಟ್ಟಿ ಅಂದರೆ ನಲವತ್ತೇಳು ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಶುದ್ಧ. ಕೇಶೀರಾಜ ಹೇಳಿದ್ದು. ಕೇಶೀರಾಜನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೇ ಸ. ಅದೂ ಸಕ್ರೀ ಸ. ಕನ್ನಡ ಸ. ‘ಶ’ ಕನ್ನಡದಲ್ಲ. ಷಟ್ಕೋನ ‘ಷ’ ಕನ್ನಡದಲ್ಲ. ಹಿಂಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದೊಳಗೆ ಸಣ್ಣೂದು ಅಂತಾರೆ – ‘ಅದು ಸಣ್ಣೂದು ಹೇಣ್ಣಿ ಇತ್ತಲಾ? ಆಕಿ ಅನಗಡ ಬೆರಕಿ ಇದ್ದಂತ. ಆಕಿ ಏನಂದಳಂತಾ; ‘ನನ್ ಮಗಾನೇ ರಾಜ ಆಗ್ಲೇಕು. ಮತ್ತ ದೊಡ್ಡವ ಮಗ ರಾಮಗ ಅಮ್ಮಿಗೆ ಅಡ್ಲಿಗಿ ಕಳಿಸು’ ಅಂದ್ಲಂತೆ. ಅವ ದಶರತ ಅತ್ತಾದ ಹುಚ್ಚ.. ಹೆಂಡ್ಲಿ ಕರಿ ಮತ್ತ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳ್ತಂತ ‘ಏ ಮಗಾ ಇಲ್ಲಿ ಬಾರೋ ಬೇಟಾ’ ಅಂದ್ಲಂತ. ಯಾರಿಗೀ? ರಾಮಗಾ. ರಾಮ್ ಬಂದ್ಲಂತ. ‘ಯಾಕ ಬಾಬಾ ನನ್ ಕರಿದಲ್ಲಾ ಯಾಕ’ ಅದ್ಲಂತ – ಬಾಬಾ ಅಂದರೆ ಅಪ್ಪ.

‘ಯಾಕ ಬಾಬಾ ನನಗ ಬಾ ಅಂದಿದಿ ಅಂತಲ್ಲಾ’. ‘ಮಗಾ, ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಾ ಜಗಳ ತಗದಾಳೋ. ಸಣ್ಣವ್ವಾ, ಹ್ಯಾಂಗ್ ಮಾಡ್ಲೋ ಮಗಾ ನನಗ ಕಡ್ಡಾಳಿಗೆ ಬಂದಾದ ಅದ್ಲಂತ’ – ಕಡ್ಡಾಳಿ ಅಂದರೆ ಕಷ್ಟ – ‘ಯಾಕ್ ಬಾಬಾ ಯಾನಾಗೆದಾ? ಹೇಳರೇ ಹೇಳಲಾ. ಅವ್ವೇನಂತಾಳೆ?’ ‘ಮಗಾ ನಿನಗ ರಾಜಟ್ಟಿಗಿ ಕೊಡಲ್ಲಂತಪ್ಪಾ’. ‘ಬಿಡಲ್ಯಾಕ್ಕೋಗು ಬಾಬಾ. ಅಡ್ಲಿಗಿ ಹೋಗಂತಾಳೇನು? ನಾ ಹೊಯ್ತಾ. ನಾ ಹೊಯ್ತಾ’ ಅದ್ಲಂತೆ ಅವ. ‘ಹೊಯ್ತಾ ಮಗಾ? ಹೆಂಗೊಯ್ತಾ? ಅಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ, ಕಡ್ಡಿ, ದೊಡ್ಡ ಕಡ್ಡಾಳಿ ಅದಾನೋ ಮಗ’. ‘ನಾ ಹೊಯ್ತಾನಪ್ಪಾ. ನಾ ಹೆಂಗಾರೆ ಹೊಯ್ತಾನಪ್ಪಾ. ಗುರುಗೋಳ್ ಹರಾ. ಗುರುಗೋಳ್ ಅಶೀರ್ವಾದ ಅದ. ನಾ ಹೊಯ್ತಾ. ನೀ ಸುಮ್ಮನಿರು ಅವ್ವನಗೂಡ ಬೆಚ್ಚಗಾ’ ಅದ್ಲಂತೆ ಅವ. ರಾಮ ಅಡ್ಲಿಗೊಣ್ಣೆಗಾಕ ತಯಾರದನಂತ. ಸೀತಿ ಇತ್ತಲಾ ಅವನ್ನು ಹೇಣ್ಣಿ. ಸೀತಿ. ಅದು ‘ನಾ ಭೀ ಬರ್ದಿನಿ ಅಂತಂತೆ’. ‘ನೀ ಎತ್ತೊಯ್ತಿಯೋ ಅತ್ತ ಬರ್ದಿನಿ’ ಅಂದ್ಲಂತ. ಅಂದ್ಲೊಡ್ಡೆ;

‘ನೀ ಬರಬ್ಯಾಡ ಅಲ್ಲಿ. ನೀ ಹೆಂಗಸಿದ್ದೀ. ಹೆಂಗಸುರು ಬರದಲ್ಲ ಅದ್ದಂತೆ’. ‘ಅಯ್ಯೋ, ನೀ ಗಂಡಿದ್ದಲ್ಲ ನೀ ಬಾಬು ಇರತನ ನನಗೇನಾಯ್ತು. ನಾನು ನಿನ್ನಗೂಡನೇ ಬರ್ರಾ’, ಅಂದಂತೆ. ಆಮ್ಯಾಲೆ ‘ಆಯ್ತು ನಡಿ’ ಅಂದಂತೆ. ಆಮ್ಯಾಗ ಅದು ಸಣ್ಣದಿತ್ತಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಅದು ಬಂದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅದು ಅಂತಂತೆ; ‘ಯಣ್ಣಾ, ನೀ ಎತ್ತೋಯ್ತೆ ನಾ ಭೀ ಅತ್ತೆ ಬರ್ರಾ ಅದ್ದಂತೆ’. ‘ನಾ ಅಡ್ಡಿಗೊಯ್ತೆನಿ. ಅಡ್ಡಿಗಿ ಬರ್ರಾ?’ ‘ನೀ ಎತ್ತೋಯ್ತೆ ಅತ್ತೆ ಬರ್ರಾ’ ಅದ್ದಂತೆ. ಓಸೂ ಹೋದ್ದಂತಿ ಅಡ್ಡಿಗಿ... ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು. ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಉದ್ದ ಹೇಳಾರೆ ಸ್ನೇಹಿತರೇ.

ಒಂದ್ನಿ ಗೋವಾಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಿ ನಾವು. ನಮ್ಮ ಆಯಿದಿರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು. ಗೋವಾಕೆ ಹೋಗಾಣಾ ಗೋವಾದ ಬೀಚಿಗೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋದ್ವಿ. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗು ನಮ್ಮ ಆಯದೇರಿಗೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋದ್ದು. ಗೋವಾ ಬೀಚ್‌ಗೆಲ್ಲ ಫಾರಿನರ್ ಬಂದಿರ್ತರಲ್ಲ, ಆ ಫಾರಿನರ್‌ಲ್ಲ ಬೀಚ್‌ಗೆ ಬಿಕನಿ ಹಾಕೊಂಡು ಮೈ-ಗಿಯಿ ತೊಳ್ಳೋತ, ಮಾಲಿಷ್-ಗೀಲಿಷ್ ಮಾಡ್ಕೊತ ಕುಂತಿದ್ರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಆಯಿಗೆ ಕರೊಂಡು ಹೋಗಿದೇವು. ನಮ್ಮ ಆಯಿ ‘ಯವ್ವಾ ಎಲ್ ಕರೊಂಡು ಬಂದ್ಯೇ ನನಗೆ? ಯತ್ತ ನೋಡಿದ್ರ ಅತ್ತ ಬತ್ತಲೇನೇ ಬಿದ್ದಾವು’ ಅಂದ್ರು. ‘ಹೇ ಆಯಿ ಸುಮ್ಮಿರು. ನೋಡ್ಬೇಡಾ. ನಿಂಗೇನು ಮಾಡ್ಬದದು’ ಅಂದ್ರು. ನಾ ಈ ಮಾತು ಖರೇ ಆಗಿದ್ದು ಹೇಳ್ತಿನಿ. ಸುಳ್ಳುಪಿಳ್ ಹೇಳಂಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡ್ತೋತ ಹೋದ್ವಿ ಈಕೆ - ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಏನು ಅಂದ್ರು, ಮಾತಾಡ್ಬರ. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಲಿ, ತಿಳಿಲಾರದೆ ಹೋಗ್ಲಿ. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿತದೋ ಬಿಡ್ಬದೋ. ಚಲೋ ಅಂತೀರೋ, ಖರಾಬು ಅಂತೀರೋ. ಏನಂತೀರೋ ಬಿಡ್ಬರೋ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ. ಆಡ್ಬಾರ ಮಾತು. ಮತ್ತ ನಮ್ಮು ಸ್ಪೀಕರ್ ಜೋರು. ಯಾಕೆ ಜೋರು ಮಾತಾಡ್ಬಿ ಹೇಳ್ತೆ ನೋಡೋಣ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತೇವಿ ಅಂದರ ಫರ್ಲಾಂಗ್‌ಗಳಗಟ್ಟಲೆ ದೂರದತನಕ ಒಂದು ಗಿಡ ಇಲ್ಲ, ಮರ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿತನ ಬಯಲ ಭೂಮಿ ನಮ್ಮು. ಯಾಕಡಿಗೇ ನೋಡ್ಬಿ ಆಕಡಿಗೇ ಬಯಲು. ಎದುರಿಗೆ ಗಿಡ-ಮರ ಇರಲ್ಲ. ಎದುರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಕಾಣ್ಬಿರಾನೆ. ಮನುಷ್ಯ ಕಾಣಾ ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳ್ಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಜೋರು ದನಿಲಿಂದೇ. ರಾಟಿ ಇರ್ದದ ನಮ್ಮು. ಹಿಂಗಾಗಿ ಜೋರು ಮಾತಾಡ್ಬಿ ನಾವು. ಆಕೆ ಜೋರು ಮಾತಾಡ್ಬಿ. ಅಲ್ಲಿಗೋಗಿ ಆಕೆ ಮಾತಾಡ್ಬೇಕಾತು. ಆಕೆಗೆ ನಮ್ಮ ಆಯಿ ಮಾತು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈಕೆ ಮಾತು ಹಚ್ಚಾಳೆ. ಆಕೆ ಮಾಲಿಶ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಂಟಾಳ. ಈಕೆ ಮಾತಾಡಾದ ನೋಡಿ ಆಕೆ ‘ಕಮ್, ಕಮ್’ ಅಂತ ಕರಾಳ ಪಾಪ! ಯಾರೋ ವೆಸ್ಟ್ ಹೆಣ್‌ಮಗಳು. ಅಕೆ ಕಮ್, ಕಮ್ ಅಂತ ಕರೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈಕೆ ‘ಆಯ್ ಯವ್ವಾ ತಾನ್ ಹೋಗಾದಲ್ಲದೇ ನನಗಾ ಕರಿತದೆ ಇದು ರಂಡಿ’ ಯಾಕೆ ಗದ್ದಾಗ್ಯಾದ ಅಂತ ನೋಡ್ಬೇವು ಅವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಸವನೇ ಬಯ್ಯತಾಳ. ‘ಹೇ, ಆಯಿ ಹಂಗ ಬೈಬ್ಯಾಡ’ ಅಂದರೆ ‘ಏನ್ ಬೈಬ್ಯಾಡ ಅಂತಿರಿ? ಇಲ್ಯಾದಕ್ ಕರೊಂಡು ಬಂದಿದಿ? ಮಣ್ಣು ಹಾಕೊಲಾಕ. ಏನದ ಅಂತ ಕರೊಂಡು ಬಂದಿದಿ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರ (ಜೈನ್ ದೇವಾಲಯ ತೋರಿಸಿದ್ದಿ

ಅವಿಗಿ) ಬತ್ತಲೆ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ತೋರಿದಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬತ್ತಲೆ ಹೆಂಗಸೂರಿಗೆ ತೋರಿದಿ. ನಡಿ ನಡೀ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಹೋಗಾರಿ. ನಮ್ಮೂರ ಶರಣ ಬಸಪ್ಪ, ಬಂದೇ ನವಾಜ್ ಗುಡಿಗೇ ಹೋಗಾರಿ...’ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರ್ದಕ್ಕಂಥ ಸಹಜ ಗುಣಧರ್ಮ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೇಕು. ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನ ಮೌಢ್ಯ, ಅಂಧಾನುಕರಣೆ, ಅಂಧವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಕಂಪ್ಯಾರಿಟೀವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನೀವು ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ರ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಮೌಢ್ಯ, ಅಂಧಾನುಕರಣೆ, ಮೂಢ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಯಾಕಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶ ಪಾಳೇಗಾರಿ ಪ್ರದೇಶ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಯಾಕಂದ್ರೆ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ತತ್ವಪದಕಾರರ ಚಳುವಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ನಮಗಿದೆ. ‘ತಿಳಿದೀತೇನೋ ಬ್ರಹ್ಮ, ಬಿಡು ನಿನ್ನ ಜೀವದ ಹಮ್ಮಾ. ಯಾವ ನೋಡ್ಯಾನ ಅವ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಹೇಳ್ಯಾನ ಅವ ನೋಡಿಲ್ಲ’. ಇದು ನಮ್ಮ ಧೇರಿ. “ಸಬ್ ಕಹತೇ ಹೈ ಈಶ್ವರ ಅಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಾ ಇದರ ಭೇದ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಿರಾಕಾರ್ ಸೇ ಆಕಾರ್ ಹುಯೇ, ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಕೆ ನಿಲುಕಿಲ್ಲ. ತನು ಮನ ಧನ ಸಬ್ ಲೋಭ್ ಛೋಡ್‌ಕರ್ ಆಗಬೇಕು ಗುರುವಿನ ಚೇಲಾ. ಹಮ್ ಭೀ ಕಹತೆ, ತುಮ್ ಭೀ ಕಹತೆ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಿ ಮ್ಯಾಲಿನ ಶೀಲಾ. ಗುರು ಮಡಿವಾಳನ ಹೋಕರ್ ತೊಳೆಯಬೇಕ್ರಿ ಒಳಗಿನ ಮೈಲಾ. ಲಾಯ್‌ಖ್ ಗುರು ಕೋ ಜಬ್ ಡೂಂಡ್ ಲಾಕೆ ಏನು ಬೇಡಿದ್ರು ಕೊಡುಬೇಕಲ್ಲಾ?” ಇದು ಒಂದು ತತ್ವ ಪದ. ಒಂದ್ ಸಾಲು ಕನ್ನಡ, ಒಂದ್ನಾಲು ಉರ್ದು.

“ಕ್ಯಾವಿಸಲೇನಿದು ಕೌಂಸಯ್ಯೋ ನಿಜ ಭಾವಿಸಿಕೋ ಇದು ಭೌಂಸಯ್ಯೋ ಜಾನಿಸಿ ತಿಳಿದಿನಿ ದಿನ ಮನಸಯ್ಯೋ. ಜಗ ಹುಟ್ಟುದು ಸಾವುದು ಹಿಂಗ್‌ಸೈಯೋ. ಅಜ್ಞಾನೆಂಬುವ ಅಮವಾಸೆ, ಸುಜ್ಞಾನ ಎಂಬುದು ಚಂದ್ರನ ಉದಿಸಿ. ರಹಿಮಾಮ್ ರಹಿಮಾಮ್ ಉಚ್ಚರಿಸಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮಕೆ ದೋಸ್ತರ ಹೌದೆನಿಸಿ”. ನೋಡಿ ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ‘ಅವಗುಣ ಅಳಿದರೆ ಐದೋಸೋ ಶಿವ ಗುಣ ಹಿಡಿದು ದೇವರನೊಲಿಸೋ. ನಡೆನುಡಿ ತಪ್ಪದೆ ನಿಜಭಾವಿಸೋ. ಮೊಹರಮ್‌ನ ಮೇಲೆ ದುಯಿಲೆನಿಸೋ. ಜೀವ ಶಿವನೆಂಬುವುದಿತ್ತಿ, ಜೀವನೋದಮೇಲೆ ದಫನೈತ್ತಿ ನಿಜ ಭಾವಿಸಿಕೋ ಇದು ಖಿತಲ್‌ರಾತಿ. ಗುರುದೇವ ಮಡಿವಾಳ ಅಲ್ಲಾನ ಜಾತಿ’. ಇವು ಮಹೂರಮ್ ಪದಗಳು. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಮೊಹರಮ್ ಪದಗಳು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸೌಹಾರ್ದತೆಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿರ್ದಕ್ಕಂತವು. ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೌಹಾರ್ದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರ್ದಕ್ಕಂಥದ್ದು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ. ಅಲ್ಲಿರ್ದಕ್ಕಂಥ ಶಾಹಿರಿ, ಫಜಲ್, ಖವ್ವಾಲಿ ಮತ್ತು ತತ್ವಪದ ಇವನ್ನ ನೀವೊಮ್ಮೆ ನೋಡ್ಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ನೀವು ಕಡಕೊಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನ ಒಟ್ಟು ತತ್ವಪದಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ನೋಡ್ಬಿಕ್ಕೆ, ಕೇಳ್‌ಲಿಕ್ಕೆ,

ಹಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬದುಕು, ಅಲ್ಲಿಯ ಫಿಲಾಸಫಿ, ಈ ದೇಶದ ವೈದಿಕಷಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಡ್ಡು ಹೊಡೆದು ನಿಂತ ಅವತ್ತಿನ ಪುರೋಹಿತಷಾಹಿ, ಅಧಿಕಾರಷಾಹಿ, ಬಂಡವಾಳಷಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಂದುರಸ್ತಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಆಲ್ಪರ್‌ನೇಟ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ನಾಟೋನ್ಲಿ ಟು ಕರ್ನಾಟಕ ದ ಹೋಲ್ ಇಂಡಿಯಾ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಲ್ಪನೇಟಿವ್ ಫಿಲಾಸಫಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥದ್ದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮದೇನಾದ್ರೂ ಜಗಳ ಇದ್ದೆ ಫಿಲಾಸಫಿಕಲ್ ವಾರ್. ಯುದ್ಧ ಮೊದಲು ತೆಲಿ ಒಳಗ ಆಗ್ತಾವೆ. ಆಮ್ಯಾಲೆ ಭೂಮಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಆಗ್ತಾವೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಫಿಲಾಸಫಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿವೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗ್ಲೇಕು. ಮಡಿವಾಳಪ್ಪನ ಪದಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಆದರೆ ಅದರ ರುಚಿ, ಅದರ ಸ್ವಾದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿತದ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಅಂದ್ರ ಸಜ್ಜಿ ರೊಟ್ಟಿ ಭಜ್ಜಿ ಪಲ್ಯ ಇದ್ದಂಗೆ. ಭಜ್ಜಿ ಪಲ್ಯ ಅಂದರೆ ಏನು ಅನ್ನೋದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿ ಹೇಳೋನಿ ಈಗ ಹೇಳಲ್ಲ. ಯಾಕಂದ್ರೆ ನಂಗ ಕೊಟ್ಟಿರೋ ಟೈಂ ಮುಗಿತು.



## ಕೋಲಾರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು

- ಶ್ರೀ ಕೇಶವರೆಡ್ಡಿ ಹಂದ್ರಾಳ

ಇವತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಗಳು ಆಗ್ತಾ ಇವೆ. ಭಾಷೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು; ಅದು ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ, ಯಾವುದೇ ದೇಶದ, ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮ. ಈ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಹೇಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಗ್ತದೆ ಅಂದರೆ, ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹುಟ್ಟಿರಾನೋ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾನೆ, ಕಲಿತಾ ಹೋಗ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತಾಯಿ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಮದರ್‌ಟಂಗ್ ಅಂತಾರೆ. ಅಂದರೆ ತಾಯಿಯ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಮಾತುಗಳು ಬರ್ತಾವೋ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತಾರೆ. ಅದು ನಂತರ ಅವರ ಭಾಷೆ ಆಗ್ತದೆ.

ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ನನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ 'ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡಿನ' ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರು. ಭಾಷೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡೋದು ಏನಿದೆ? ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನೇ ಅದು. ನನ್ನ ತಾತ, ಅಜ್ಜಿ ಆಂಧ್ರದವರು. ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದವರು. ನಾನು ಮಧುಗಿರಿಯವನು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂಥ ಬರಹಗಾರರು ನೀವು; ಬರಬೇಕು ಅಂದ್ರು. ಖಂಡಿತಾ ಆಗಲಿ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕತೆ ಹೇಳೋನಿ; ಭಾಷೆ ಎಂಥ ಅಚ್ಚರಿಯಾದ ಸಂಗತಿ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ನೇ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ರು; ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಪುರ್ಲಮುತ್ತಯ್ಯ ಅಂತ ಎಂಎಲ್‌ಎ ಇದ್ದಂತೆ. ಅವರು ತೆಲುಗು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡೋರಂತೆ. ಕನ್ನಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತಾಡೋರಂತೆ. ಎಂಎಲ್‌ಎ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಶಾಸಕರ ಭವನಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡೋಕೆ ಊರಿಂದ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದ್ರಂತೆ; ಅವರಿಗೆ 'ಹೇ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಕೆ ಪೊದಪ್' ಅಂದ್ರಂತೆ. ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಅವತ್ತು ಆ ಕ್ಯಾಂಟಿನ್ ರಜಾ, ಆದರೂ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಸ ಗುಡಿಸೋದ್ಯಂತೆ... ಇವರು ಕೂತ್ಕೊಂಡ್ರು. ಸಪ್ಲೆಯರ್ ಬಂದ; 'ಏನುಂಡದಪ್ಪ ತಿಂಡಿ?' ಅಂದ್ರು. ಅವನು ಮುಖ-ಮುಖ ನೋಡಿ 'ಇವತ್ತು ಹಾಲಿಡೇ ಸಾರ್' ಅಂದ. ಇವರು; 'ಅಯ್ಯೋ ಇಡ್ಲಿ ಈಯಂಟೆ ಈಯಪ್ಪ' ಅಂದ್ರು. 'ಸಾರ್ ಹಾಲಿಡೇ ಸಾರ್ ಇವತ್ತು'. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದೋರು 'ಅನೋ ಈ ಪದ್ದು ರಜಾ ಅಂತಾನೋ' ಅಂದ್ರು. 'ಹೇ ಮೊದ್ಲೆ ಹೇಳೋಕೆ ಆಗ್ಲಿಲ್‌ವೇನಯ್ಯ?'

ಅಂದ್ರಂತೆ. ಎಂಎಲ್‌ಎ ಆದವೂ ಕೂಡ ಭಾಷೆ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಆಗದೇ ಇರುವಾಗ ಎಂಥ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲ್ಕುತಾರೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ನಾವು ನೋಡೋಣ.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಂತಹ ಪ್ರದೇಶ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಅಷ್ಟೇ ಗಡುಸಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಗಡುಸಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವೋ ಅದೇ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡೋವಾಗ ಒರಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿ ಹೋಗೋವೆ. ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಇವನು ಕನ್ನಡಿಗ ಅಥವಾ ತೆಲುಗಿನವ ಅಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಜನಕ್ಕೆ ತೆಲುಗಿನ ಹೆಸರುಗಳು: ಹಿಂಡ್ಲೂನು, ಗುಬ್ಬಿತ್ತೋನೋ ಅಂತ ಕರೀತರೆ, ಅಡ್ಡ ಹೆಸರುಗಳು ಇವು. ಹಿಂಡ್ಲೂನು ಅಂದರೆ ಎಮ್ಮೆ ಥರ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಧಾನವಾಗಿರಿದ್ದನೋ ಅವನ್ನು ಹಿಂಡ್ಲೋನೋ ಅಂತ ಕರೆದು. ಪಗಾತಿ ನಂಜಪ್ಪ ಅಂದರೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದೋನಿಗೆ ಪಗಾತಿ ನಂಜಪ್ಪ ಅಂತ ಕರಿಯೋರು. ಹೀಗೆ ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಎರಡೂ ಬಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಗಡಿನಾಡಿನ ಜನರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರು ಹೇಳಿದರು: ನಿಮ್ಮ 'ಒಕ್ಕಲಿನ ಒನಮು' ಪುಸ್ತಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಓದುತ್ತಾ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಸೀಮೆಯ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಅಂತ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಮಿಡ್ಲೆಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಹುಡುಗರಿಗೆ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಹೇಳೋದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣೋಣ. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಮನೆಯ ಭಾಷೆ ತೆಲುಗು ಆಗಿರೋದಿಂದ ಮಾಸ್ತರುಗಳು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡೋ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗೋಣ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ: ನಾವು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರು ಇದ್ದಾಗ ಕಾಗದ ಬರೀತಾ ಇದ್ದುದು ಶಾನುಭೋಗರು ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಲಿನ ಮೇಸ್ತರುಗಳು ಮಾತ್ರ. ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಗದ ಬರೆಯೋಕೆ ಬರತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲಿನ ಮುಂದೇನೆ ಕಣ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುರಿ ರೊಪ್ಪಗಳು ಇದ್ದು. ಆಗಾಗ ಜನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರೋರು. ಅಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಓದೋಣ: ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರೈಮರಿಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಗದ ಓದುವ ಮತ್ತು ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಶಾನುಭೋಗರು, ಪೂಜಾರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲಿನ ಮೇಸ್ತರು. ಶಾನುಭೋಗರು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೂಜಾರಪ್ಪನವರು ಅಷ್ಟಾಗಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಾಗದ ಓದುವ ಮತ್ತು ಬರೆಯುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಸ್ತರು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಪ್ರತಿದಿನ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಕಾಗದ ಓದಿಸಲೋ ಇಲ್ಲ ಬರೆಯಿಸಲೋ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮನೆಮಂದಿಯೇ ಬಂದು ಹರಿಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಂತೆ

ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಿನಂತೆ ಮೊಬೈಲುಗಳು, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಫೋನ್‌ಗಳು ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಊರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಪತ್ರ ಬಂದೆ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಮನೆಮಂದಿಯೆಲ್ಲ ಬಂದು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಂತೂ ಕಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರೂ ಬಂದು ಕಾಗದ ಓದುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಊರು ದೊಡ್ಡಾಸಂದಿ ಪೋಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಪೋಸ್ಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಯಾವಾಗಲೋ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಸಂತೆಗೆ ಹೋದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆ ಊರಿಗೆ ಬಂದ ನಮ್ಮೂರಿನವರು ಯಾರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕರೆ ಅಂತವರು ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ತಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಮೇಸ್ತರಿಗೆ ಅಂತ ತಾಪತ್ರಯದ ಕೆಲಸವೇನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೇಸ್ತರು ಓದಲಾಗದಂಥ ಕಾರ್ಡುಗಳೂ ಬರಿದಿದ್ದು. ಆದರೆ ಮೇಸ್ತರು 'ಇವನೊನು ಯಾವನಯ್ಯಾ ಬರೆದಿದ್ದು ಈ ಕಾಗದಾನ? ಒಳ್ಳೆ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಪಿ ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೇ ಇಂಥ ಲಿಪಿ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ ಹೋಗತ್ತೆ' ಎಂದು ಅಂದಾಜಿನಿಂದಲೇ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಸ್ತರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪೀಕಲಾಟಕ್ಕಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಊರಿನ ಜನ ಖಾಲಿ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ. ಕಾಗದವನ್ನು ಮೇಸ್ತರು ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ 'ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರಬ್ಬ ಕೊಡಿ ಸಾ' ಎಂದು ಹಲ್ಲುಗಿಂಜುತ್ತಾ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಮೇಸ್ತರು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಫೋನ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಪೆನ್ನು ಕೈಲಿಡಿದು 'ಊಂ ಹೇಳಿ ಏನು ಬರೀಬೇಕು?' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. 'ನಂಗೇನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ಬರಿರಿ ಸಾರ್, ನೀವೆ ಬರಿರಿ. ನನಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ ಅದರ ಕತೇನೇ ಬೇರೆ ಇರೋದು' ಅಂತ ಹೇಳೋರು ಕಾಗದ ತಂದುಕೊಟ್ಟೋರು.

ಆಗ ಮೇಸ್ತರು ಅವರು ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇಂಟು ಮಾಡಿ ಆ ಕಡೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕಾಗದ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಡ್ರೆಸ್‌ನ್ನು ಹೇಳಿ 'ಬರೆದ್ ಬಿಟ್ಟು ಹಂಗೆ ದಾರೆಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಡಬ್ಬಿಗೆ ಹಾಕಿಡಿ ಮೇಸ್ತರೆ' ಎಂದು ಹೊರಟೇ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಕಾಗದವನ್ನು ಮೇಸ್ತರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಇರಿ ಸಾ ಮರೆತು ಹೋಯಿತು. ಏನ್ ಬರೆಸಬೇಕು ಅಂತ ನಮ್ಮ ಮನೆಯವಳು ಕೇಳೋಂಡು ಬರಿನಿ' ಅಂತ ಊರಿನ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಮೇಸ್ತರು ಕಾರ್ಡುನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಪಾಠ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂಡ್ಲಿಬಿದ್ದರೆ ಆಮೇಲ್ ಬಾರಯ್ಯ ಅಂತ ಗದರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯೋದಕ್ಕೆ ಕೊಡಿದ್ದಾಗ ಒಂದ್ನಾರಿ ತೆಲುಗುನೂ ಬರಿದಿರಲಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡಾನೂ ಬರಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಬಂದು, ಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟು, ಹೆಂಡ್ತಿ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಗಾಗಿ ಕಿತ್ತಾಡಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು. ಬಂದು ಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟು, ಏನು ಬರೆಯಬೇಕು ಅಂತ ಕೇಳಿದು; "ಕಾನವ್ವ ಸತ್ತದೆ. ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಬರೀ ಅಂತ ಬರೀರಿ ಸಾರ್". ಕಾನವ್ವ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದೆ, ಕಾಡಿನ ಹೊಲದಲ್ಲೂ

ಕಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಹೊಲದಲ್ಲೂ ಕಳೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಕಳೆ ಕೀಳೋರಾರು ಇಲ್ಲ. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೇಸಾಕೋರು ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಬರಕೇಳಿ ಅಂತ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆಯೋದಕ್ಕೆ ಮೇಷ್ಟ್ರಿಗೆ ಹೇಳಾ ಇದ್ದು. ಹೀಗೆ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ಸಂವೇದನೆಯ ಮೂಲ. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರು ಹೇಳಿದಂಗೆ ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು ಮಿಕ್ಸ್ ಆಗ್ತಾ ಹೋಗ್ತದೆ. 'ಎರಿ ಹಿಡಿದೈತೇನೋ ನಿನಗೆ'; ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಎರಿ ಹಿಡಿದೈತೆ ಅಂತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಮಡಿಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು, ಮಳೆ ಬಿದ್ದೈತೆ ಅಂತಾರೆ. ಮಡಿಕೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗಡಿಗೆ ಅಂತ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೆ ಅಂದರೆ ನೇಗಿಲು. ಮತ್ತೆ ಯಾರನ್ನೇ ಮಾತಾಡಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪೇಟೆಗೋಗ್ಗಿನಿ ಅಂತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಮಿಕ್ಸ್ಚರ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಈ ಕೋಲಾರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣ್ತೆವಿ. ಮತ್ತೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರೋದಿಂದ ಆ ಪ್ರಭಾವ ಕನ್ನಡದ ಬಾಷೆ ಮೇಲೆ, ಗಡಿನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ನನಗೆ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಬರೋಲ್ಲ. ನಾನು ಬರೀ ಬರಹಗಾರ. ನಾನು ನನ್ನ ಕೆಲವು ಬರವಣಿಗೆನ ಓದಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ.

**ಶಾನಭೋಗರ ಶ್ಯಾವಿಗೆ ಪುರಾಣ:** ಶಾನಭೋಗರು ಊರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರು ಆಗ. ಪೋಲಿಸನೋರು ಯಾವಾಗಲಾದ್ರೂ ಬರಿದು. ಬಾಂಡ್ಲಿಯಂಥ ದೊಡ್ಡ ಟೋಪಿ, ಗಂಜಿ ಹಾಕಿ ಇಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ, ನಿಗರಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಊರಗಲದ ಖಾಕಿ ನಿಕ್ಕರು. ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ರೂಲ್ ದೊಣ್ಣೆಯಂಥ ಬಿದಿರಿನ ಬೆತ್ತ, ಗಿರಿಜಾ ಮೀಸೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳು ಪೋಲಿಸರನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಾವು ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತೇನೋ. ಒಂದನೇ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಹುಡುಗರಂತೂ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಒಂದು ಎರಡು ಎರಡನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬರುವಂಥ ಪೋಲಿಸನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಗದಗದಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಪೋಲೀಸ್ ಮನೆ ಬಿಡುವವರೆಗೂ ಬಣವೆಯಲ್ಲೋ, ದನದ ಮನೆಯಲ್ಲೋ ಕಾಲ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹುಡುಗರೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಗೋ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಪೋಲಿಸ್ ಬರ್ತಾನೆ. ನಿನ್ನ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸ್ತಿನಿ ಅಂತ ಹೆದರಿಸಿದ್ದೆ. ಇಂಥ ಪೋಲಿಸಿನವರೆದುರು ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನವರಂತೆ ಸಲೀಸಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನಮ್ಮೂರಿನ ಶಾನುಭೋಗರು ಮಾತ್ರ. ಪೋಲಿಸರನ್ನು ಕಂಡರೆ 'ಏನಯ್ಯಾ ಪೋಲಿಸ್, ಯಾವಾಗ ಬಂದೆ? ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗು. ಯಾವುದೇ ಖುನೀಗೀನೂ ಕೇಸಿಲ್ಲ ಈ ನಡುವೆ' ಎಂದು ಪೋಲಿಸನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಾನುಭೋಗ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಮಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮೂರು, ದೊಡ್ಡಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಹನುಮಂತಪುರ ಈ ಮೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾನುಭೋಗಾರಿಕೆ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಶಾನುಭೋಗರು ಸಣ್ಣಕೆ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಜನ 'ಬಡಕಲು ಶಾನುಭೋಗ' ಅಂತ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಊರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ

ಹೊರಟಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಶಾನುಭೋಗರೇನಾದರೂ ಎದುರಾದರೆ 'ಒಂಟಿ ಶಾನುಭೋಗ ಬಂದ್ನಪ್ಪ, ಶಕುನ ಸರಿಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಮ! ರಾಮ!' ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಹುಣಸೇ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲೋ, ಮೋರಿಯ ಮೇಲೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರಂತೆ ಅವತ್ತು ಪೋಗ್ರಾಂ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರಿಯರೇ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಿನಿ. ಬರೀತಿನಿ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು, ನನ್ನ ಪರಿಸರವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಬರಿತಾ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸ್ತೇನೆ.



# ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ

(ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ)

- ಶ್ರೀ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಪೆಂಡಕೂರು

ಬಳ್ಳಾರಿಯವರ ಕಷ್ಟ ಏನು ಅಂದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮವರು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನುಗುಡೋಣಿಯವರು ಒಂದು ಕಥಾಸಂಕಲನ ಮಾಡಿದ್ದು. 'ಬಿಸಿಲ ಹನಿಗಳು' ಅಂತ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕತೆ ಸೇರಿಸಿ ಅಂದೆ; 'ನೀವು ನಮ್ಮವರು ಅಲ್ಲ' ಅಂದ್ರು. ಬರೀ ನೀವು ಹೆಚ್‌ಕೆಡಿಯಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರಿದೋರು. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಅಲ್ಲ ಅಂದ್ರು. ಹೀಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮುಂಬೈ ಅಥವಾ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕರ್ನಾಟಕದವರ ಕಷ್ಟನೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿಯವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಉರ್ದು ಪ್ರಭಾವದ ಕಷ್ಟ ಆಗಲಿ, ಕೋಲಾರದ ತೆಲುಗಿನ ಪ್ರಭಾವದ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ ಉಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜನರಿಗೆ ತೆಲುಗು ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಜೀವಿಸ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಹೇಳ್ತಾರೆ.

ಈಗ ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವಂಥ ಆಪತ್ತು ಏನು ಅಂದೆ ಈ 'ಗ್ಲೋಬಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಸ್ಟರ್ಸ್ ಮೀಟ್' ಆದನಂತರ. ಮೂವತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಬಂಡವಾಳ ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನಾದೀತು ಅನ್ನೋ ಯೋಚನೆ, ಆತಂಕ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದ ನೌಕರರು ಬರ್ತಾರೋ! ಬಿಹಾರದಿಂದ, ಯುಪಿಯಿಂದ, ಆಂಧ್ರದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟು ಹೋಗ್ತದೇನೋ ಅನ್ನುವ ಹೆದರಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಪತನವಾದ ನಂತರ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ, ಹಂಪಿಗೆ ಹೋದವರು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವರಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಬರ್ತಾ ಇರ್ತಾರೆ.

ಅಂಥ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ನಾವಿಕ ಒಂದು ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ. ಅದು ಈಗ ನೆನಪಾತು; "ಹಸುಗೂಸು ಹುಟ್ಟಲಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ ಬೆಳೆಯಲಿ, ರಾಯ ರಸಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯಲಿ. ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಾಕ್ಷನ ತೇರು ಎಳೆಯಲಿ" ಅಂತ ಹಾಡ್ತಾ ಇದ್ದರಂತೆ. ಹೊಸಪೇಟೆ ಬೆಳೆತದೆ, ಹಸುಗೂಸು ಹುಟ್ಟದೆ. ಆದರೆ ರಾಯ ರಸಕಬ್ಬು ಇಲ್ಲದಂಗೆ ಆಗುತ್ತೆ ಅನ್ನೋ ಭಯ ನಮಗೆ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಬಾಳೆ ತೋಟಗಳು, ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆಗಳು ಎಲ್ಲ ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿ ಬರೀ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಅದರ ಹೊಗೆ, ಧೂಳು ಎಲ್ಲಿ

ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೋ ಅನ್ನುವ ಭಯ ಈಗ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದೆ.

ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದನೂ, ಮದರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಿನಿಂದನೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಪಾಠ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದು. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡ ಪಾಠವನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸ್ತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಅಂತ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಮಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಒಂದೇ ಒಂದು ತಾಪತ್ರಯ ಅಂದೆ ನಮ್ಮ ಕಛೇರಿಗಳೆಲ್ಲ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆಂಧ್ರ ಅಥವಾ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದವರು ಆಗಿರಿದ್ದು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವರು ಎಲ್ಲ ವಹಿವಾಟನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಸಾ ಇದ್ದು. ಆದರೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಅಂದೆ ಆಗ ಭಾಷಾ ಜಗಳ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಬೇರೆ ಅನ್ನೋದಾಗಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಅಂತ ಆಗ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆ, ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರು ಕನ್ನಡದವರೋ, ತೆಲುಗಿನವರೋ ಅನ್ನುವಂಥ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆ ಜನ ಬಹಳ ಸಮರಸವಾಗಿದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುಕಾಲ ಇಡೀ ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆಯ ಆಧಿಪತ್ಯ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ ಜೈಲೂ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಮುನ್ನೋ ಅನ್ನೋ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಕೂಡ. ಇಡೀ ರಾಯಲ್ ಸೀಮೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಗರಿಗೆ ಬಹುದಿನದಿಂದ ಒಂದು ಧರ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಬದುಕು ಇತ್ತು ಅಂತ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳ್ತೆಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು 'ಮಡಿಕೆ' ಅಂತ. ನಾನು ಕೂಡ ಮಡಿಕೆ ಅನ್ನೋ ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡದ್ದೇ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಮಡಿಕೆ ಅಂದೆ ರಂಟೆ, ಕುಂಟೆ, ನೇಗಿಲು. ಮಡಿಕೆ ಹೊಡಿ ಅಂತಿವಿ. ಆದರೆ ತೆಲುಗು ಶಬ್ದ ಅನ್ನೋದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ನಮ್ಮವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾವೆ. ಉದಾಹರಣೆ 'ಪರಪಾಟು' ಅನ್ನೋ ಶಬ್ದ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡಕರ್ ಅಂದು ಒಳ್ಳೆ ದೊಡ್ಡ ಲೇಖನವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದು. ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರ ಮಗನಿಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಒಂದರ್ತಿ ಬೀಗರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಪಸ್ ಹೋಗೋವಾಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆ ಪರಪಾಟಿನಿಂದ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೀಗರು ಪತ್ರ ಬರೆದರಂತೆ; "ಇಂಥ ಪಾತ್ರೆ ನಮ್ಮನೇಲಿ ಇಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಪರಪಾಟಿನಿಂದ ನೀವೇನಾದ್ರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆ ದಯಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ" ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ 'ಪರಪಾಟು' ಅನ್ನೋ ಶಬ್ದ ಏನದು? ಪರ, ಪಾಟು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಧಾರವಾಡಕರ್ ಬಹಳ ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಹೇಳ್ತಾರೆ.

'ಪೊರಪಾಟು' ಅನ್ನೋ ತೆಲುಗು ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಪಾಟು ಆಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿರುವಂಥದ್ದನ್ನೆ ಆಮೇಲೆ ನಾವು ಕಾಣ್ತೇವಿ. ಕೆಲವು ಜನಾಂಗಗಳು;



ವಡ್ಡರು, ಕೊರಚರು, ಕೆಲಸೇರು, ಮ್ಯಾಳ ಬಾರಿಸುವಂಥವರು, ಮ್ಯಾಸ ನಾಯಕರು ಇವರೆಲ್ಲ ಅದೇನೋ ಒಂದು ಥರ ತೆಲಗು ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಮ್ಯಾಸ ನಾಯಕರ ತೆಲಗಂತೂ ಬಹಳ ತಮಾಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು; “ಓಡಿ, ಓಡಿ ವಸ್ತಿನಿ, ಬಾಳೆ ಪಂಡು ತಿಂತಿನಿ. ಬಾವಿಗೋಗಿ ಪಡ್ಡಿನಿ” ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯ ತೆಲಗು. ಅದು ತೆಲಗೂ ಅಲ್ಲ, ಕನ್ನಡನೂ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮೂಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ, ಐಟಿ ಬಿಟಿ ಅವಾಂತರ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂಥದ್ದು ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಉಳಿದಿರೋದು ಸಂತೋಷ.

ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಲೇಖಕರ ಸಭೆ ನಡೀತು. ಆಗ ಒಂದೆರಡು ಕತೆ ಓದಿದರು. ಆ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂಥ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾತುಗಳು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದ್ದು ಅವರು ಹೇಳ್ತಾರೆ; ‘ಮೊಂಡೊಳಿಕೆ ಹುಳ ದುಂಡುಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ನಟಿಸಿದಂಗೆ’ ಅಂತ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹುಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಂಡೊಳಿಕೆ ಹುಳ ಅಂತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇನಾದ್ರು ಅಪಾಯ ಸುಳಿತು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ್ರೆ ಅದು ದುಂಡುಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆನಂತರ ಮತ್ತೆ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಆಗ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ; ಸುಮ್ಮೆ ಸೋಗ್ ಹಾಕಿದ್ರೆ ಮೊಂಡೊಳಿಕೆ ಹುಳ ದುಂಡುಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ನಟಿಸಿದಂಗೆ ಮಾಡ್ತಿಯಲ್ಲೋ ಅಂದ್ನಂತೆ. ಒಬ್ಬಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಕಟ ಆಯ್ತಂತೆ – ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದ ನಂತರ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಅವನು; ‘ಹೊಟ್ಟಾಗೆ ಖಾರ ಕಲಿಸಿದಂಗೆತಪ’ ಅಂತ. ‘ನೆಲ್ಲು-ಮೊಸರು ಕಲಿಸಿದಂಗೆ ಆತು’ ಅಂತಾರೆ. ‘ಖಾರ ಕಲಿಸಿದಂಗೆ ಆತು’ ಅಂತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಊರಾಗೆ ಕತ್ತಲಾಗಿತ್ತು ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ‘ಕರೆಂಟೋದು ಕತ್ತಪ್ಪ’ ಅಂತಾನೆ. ಕರೆಂಟಿದ್ದಾಗ ಬೆಳಕು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂಗೆ ಕರೆಂಟು ಹೋದ್ರೆ ಒಂಥರಾ ವಿಪರೀತ ಕತ್ತಲೆ ಆವರಿಸಿದಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ‘ಕರೆಂಟೋದ ಕತ್ತಲು’ ಅಂತ.

ಆಮೇಲೆ ಯಾರೋ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುಂಡ ಪೋಕರಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ‘ಆನೆ ಹೊಟ್ಟಾಗೆ ಸೂಲಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಂಗೆ’ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲೋ ಅನ್ನೋದು. ಅವನು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡದಲೆ ಊಟದೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದು, ನನಗೆ ಎರಡು ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಡಮ್ಮ ಅಂತ ಕೇಳಿದಾಗ ‘ಪಂಡರಾಪಟ್ಟಿ’ ನಿನಗ್ಯಾಕೋ ಅಂದ್ಲಂತೆ. ಪಂಡರಾಪಟ್ಟಿ ನನಗೂ ಒಂದು ರೊಟ್ಟಿ ಅಂದ್ನಂತೆ ಅವನು. ಪಂಡರಾಪಟ್ಟಿ ಆದ್ರೆ ಏನಾತು ನನಗೂ ಒಂದು ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಡಮ್ಮ ಅಂದ್ನಂತೆ. ‘ಆಯ್ಕೊಂಡು ತಿನ್ನೋ ಕೋಳಿ ಕಾಲುರಿಂದಂಗೆ ಆತು’ ಅನ್ನೋದು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ನೌಕರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಂಥವನನ್ನ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಖಿಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಕಿ ಕೋಟಿಗೆ ಓಡಾಡೋಹಂಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ಹೇಳ್ತಾನೆ; ‘ಆಯ್ಕೊಂಡು ತಿನ್ನೋ ಕೋಳಿ ಕಾಲು ಮುರುದಂಗೆತು’.

ಇಂಥ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಬಳಸುತ್ತಲೂ ಜನ ಅಂತ! ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಿಯೋ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ‘ಒಂದು ಚಾ ಹೊತ್ತು ತಡಿ’ ಅಂತಾರೆ. ‘ಚಾ ಹೊತ್ತು ಈಗ ಬಂದ್ಬಿಟ್ಟಿ’ ಅಂತಾರೆ. ಅಂದ್ರೆ ಒಂದು ಚಹಾ ಮಾಡೋವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕೂಡ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಡ್ತಿನಿ ಅಂತ. ಈಗಾಗ್ಗೆ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಲವತ್ತು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೈಲಿಗೆ ಭಾಷೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಿ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದಂಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋಲ್ಲ. ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದಂಗೆ ಹಡಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋಲ್ಲ. ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದಂಗೆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋಲ್ಲ. ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭೇದ ಅಂದ್ರೆ – ನಾವು ಉಣ್ಣೋಕೆ ಹೋಗಾನ, ತಿನ್ನೋಕೆ ಹೋಗಾನಾ ಅಂತೀವಿ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಜೋಳದರಾಶಿ ದೊಡ್ಡನಗೊಡರ ಮನೆಗೆ ಹೋದ್ರೆ ಅವರು; ಉಂಬಕೆ ಹೋಗೋನೇನಪ್ಪಾ, ತಿಂಬಕೆ ಹೋಗೋನೇನಪ್ಪ. ಏನನ್ನಾ ತಿಂಬಿಯೇನಪ್ಪಾ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಅಂತಾರೆ. ಏನನ್ನ ಕುಡಿತಿಯಾ ಅಂತಾರೆ. ಉಂಬೋದು, ತಿಂಬೋದು ಇವು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಆಗಿದ್ದು ಉಳಿದ ಶಬ್ದಗಳು; ಚಂಬು, ಚರಿಗೆ, ತಾಲಿ, ಲೋಟ, ಗಂಗಾಳ ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಿ.

ಈಗ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂರು ನಮೂನೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತೀವೋ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಂಥ ಕನ್ನಡ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ. ಅದೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದ್ಲಿ ಅಂದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋ ಕನ್ನಡನೇ ಬೇರೆ. ನಾವು ಮಾತಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ಮಾತು ಅರ್ಥ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ತಿಳಿದು ಆ ರೀತಿ ಮಾತಾಡ್ತೇವೆ. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಕನ್ನಡ. ಇನ್ನು ಇಂಥ ವೇದಿಕೆಗೆ ಬಂದ್ರೆ ವೇದಿಕೆ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ ಆಗ್ತದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಭೀಕರವಾಗೇ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೂ ಅದೇ ಭೀಕರವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ನಾನು ಕಂಡಂತೆ ಅನ್ನಿಸ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬಾಷೆ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಅಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿ, ಉರ್ದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಆದ್ರೂ ಕೂಡ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಪೋಶನ ಮಾಡಿ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೆ.

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉರ್ದು ಪದಗಳನ್ನು ನೋಡ್ತೇವೆ; ಜಾಹಿರ್‌ನಾಮೆ, ಲೀಲಾಹು, ರೂಬರೂಬ ಇನ್ನೇನೋ ಅಂತಾರೆ. ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ, ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನ ಕಾಲದಿಂದ ಉರ್ದು ಶಬ್ದಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೇರಿವೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿವೆ. ದಸ್ತಾವೇಜ್ ಅಂತಾರೆ. ಮಹಜರ್ ಅಂತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ ಅಲ್ಲದೇ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದವೇ ಶಬ್ದ ಅನ್ನುವಷ್ಟು

## ನುಡಿ ವೈವಿಧ್ಯ

- ಪ್ರೊ|| ಬಿ ಪಿ ವೀರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್

ಅವು ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಂಥ ಆಪತ್ತು ಬಂದಿಲ್ಲ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದೆ. ಆದ್ದಾನಿ, ಆಲೂರು, ರಾಯದುರ್ಗ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಸುಳು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿ, ನೀಲಂ ಸಂಜೀವರೆಡ್ಡಿಯವರು ನಮಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಬಹುತೇಕರು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರಿತಾರೆ. ಇದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆದಂಥ ಒಂದು ವಿಭಜನೆ. ನಾವೆಷ್ಟು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವೋ ಅಷ್ಟೇ ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಅಪ್ಪಟವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಬರಹಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕುಂ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ರೆ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಅದು ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಡೆಕ್ಕನ್‌ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಮಾಲಿಕರಾದಂಥ ಜೋಗಿಹಳ್ಳಿಯ ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ, ಗುರುಸ್ವಾಮಿ, ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಂಥ ರಾಮುಲು ಕೂಡ ಪಕ್ಕಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಾಲಿ ಸೋಮಶೇಖರ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಲ್ಲಿ ಓದಿದವರು. ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಏನೋ ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತೋ ಅನ್ನೋ ಆತಂಕ ಬಂದಿದೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದಾಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಶಿಕ್ಷಕೇತರರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಎಲ್ಲ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಮಿಂಚುತ್ತಾ ಇರತಾರೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರದ್ದೇ ದೊಡ್ಡ ಪಾಲಾಗಿರತದೆ. ಆದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಕೇತರರಾದ ಕೇಶವರೆಡ್ಡಿ ಹಂದ್ರಾಳ ಅವರನ್ನು, ಬಾಳಿಯವರನ್ನು, ನನ್ನನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕರೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ.



ಇದವರೆಗೂ ನೀವು ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸೊಗಡಿನ ಸ್ವಾನುಭವ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅದರಿಂದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಭಾಷೆಯ ಕನ್ನಡ ಈ ಸೊಗಡಿನ ಕನ್ನಡದ ಪಕ್ಕ ಸಪ್ತೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳೋಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರನ ಮಗ. ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಊರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ನಾನು ಒಂದನೇ ಕ್ಲಾಸು ಓದಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಮಿಡ್ವಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ. ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಸೂಲಿಬೆಲೆ (ಹೊಸಕೋಟೆ), ಪಿಯುಸಿ ಶಿಗ್ಗಾವಿ. ಆನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಡಿಗ್ರಿ ಓದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನಗೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿಟ್ಟು ಮಲೆನಾಡಿನ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಸಾಗರದ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಎಷ್ಟು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ ಅಂದ್ರೆ; ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡೋದಿಂದ. ಬಾಲ್ಯ ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯ ಆಗಿರೋದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಪದಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೇನೆ.

ನಾನು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಶಿಗ್ಗಾವಿನಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್‌ಶಿಪ್‌ದಲ್ಲೂ ಆಗ ಭಾಷೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೋರಿತ್ತು. ಆಗ ನನಗೆ ಏನು ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ; ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋ ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಂಥ ಭಾಷೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಮನೋಭಾವ ಇತ್ತು. ಇದು ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಈಗೂ ಇರುತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳೋಕೆ ಇಷ್ಟಪಡ್ತಿದಿನಿ ಅಂದ್ರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದೆಯಲ್ಲ; ಇದನ್ನು ಮೀನಾಕ್ಷಿಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು. ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಮೇಲೂ ಇಲ್ಲ, ಕೀಳು ಇಲ್ಲ. ಸರಿನೂ ಅಲ್ಲ, ತಪ್ಪೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದೂ ದೊಡ್ಡದೂ ಅಲ್ಲ, ಸಣ್ಣದೂ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ತನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ವಿಶೇಷತೆ ಏನು ಅಂದ್ರೆ ಭಿನ್ನತೆ! ಒಂದರಿಂದ ಒಂದು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೀಳು, ಮೇಲು ಅನ್ನೋ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಅಂಟಿಸಬಾರದು. ನಾವೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿದ್ದೀವಿ ಅಂದ್ರೆ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬರು ಭಿನ್ನನೇ. ಒಬ್ಬರ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಅದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಮನ್ನಿಸ್ತೇಕು. ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ನೀರೆಲ್ಲವೂ ತೀರ್ಥ. ಅವರ ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುಮಗಳು ಓದುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಆ ಮಾತು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ನೀರೆಲ್ಲವೂ ತೀರ್ಥ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಫಿಲಾಸಫಿನೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಯಾವುದೇ

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಸ್ವಂತಿಕೆಯಿರುತ್ತೆ, ಸತ್ತ್ ಇರುತ್ತೆ, ಸೌಂದರ್ಯ ಇರುತ್ತೆ. ಸೌಂದರ್ಯ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ ಮಾತನಾಡುವ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೀನಾಕ್ಷಿಯವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸ್ತು ನೋಡಿ. ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಮಾತನಾಡುವ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲಿದೆ, ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಷೆ ಸತ್ತ್ ಭಾಷೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವ ಬರೋದು ನಾಲಿಗೆ ಮೂಲಕ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನನಗೆ ಏನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಅನ್ನೋದಕ್ಕಿಂತ ಇದನ್ನ 'ನುಡಿ ವೈವಿಧ್ಯ' ಅಂತ ಕರೆದ್ರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಭಾಷೆಗೂ ನುಡಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕೃತ, ಏಕೀಕೃತ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಅದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ.

ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದಂಗೆ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡಗಳು ಇವೆ. ಅಂದ್ರೆ ನುಡಿ. ನುಡಿಯುವುದು ಅಂದ್ರೆ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಬರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಕಾಕೃತಿ ಬರ್ದದೆ. ಮಾತು ಮತ್ತು ಬರಹಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇದ್ದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತಾ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಏನಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರೆ; ಮೀನಾಕ್ಷಿಯವರು ಆ ಸಂಕಟ ಹೇಳಿಕೊಂಡ್ರು. ನಾನು ಯಾವ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡ್ತೀನೋ ಅದಕ್ಕೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಂಟಕ ಆಗುತ್ತೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡೋ ಕನ್ನಡ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕೃತ ಕನ್ನಡ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಇಂಥ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಣ್ಣು ಅಂತ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಾರೆ ಅಂದ್ರೆ ಏನು ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದಾನೋ ಆ ಮಾತಿಗೂ ಬರಹಕ್ಕೂ ಸಾಮ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ. ಅಂದ್ರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ವವಾದ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳನ್ನ, ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನ ಯಾರು ಬಳಸ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅಂಥ ಮಗು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷೆ ಬಹಳ ಸುಲಭ ಆಗುತ್ತೆ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಂಥ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಲಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಬಳಕೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕನ್ನಡ ಈ ವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನ ನಾಶ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೆ. ಏನು ಸೊಗಡು, ಸೊಗಡು ಅಂತ ಕರಿತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಇವೆಲ್ಲ ಬರೆವಣಿಗೆಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರೋಲ್ಲ. ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಲಭಗೊಳಿಸಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸ್ತೀವಿ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದ್ರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೆ. ವೈವಿಧ್ಯ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರೋದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿದ್ರೆ ಮಗುವಿಗೆ ಋಷಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೊಗಡಿದೆ. ಜಿ ಪಿ ರಾಜಾರತ್ನಂ ಪದ್ಯ ಓದಿದ್ರೆ ಸೊಗಸು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನ ಬಳಸಿ

ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಭಾಷೆಯನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸ್ತಾ ಇರೋದಿಂದ; ವಚನಗಳಾಗಿ, ದಾಸರ ಪದಗಳಾಗಿ, ರಗಳೆಗಳಾಗಿ, ಚಂಪೂ ಶೈಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಕನ್ನಡಂಗಳ್! ಮೈಸೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ, ಪಂಪನ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ. ರನ್ನನ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ. 'ನಿಘಂಟು' ಅಂತಾನೇ ಇದೆ ಅದನ್ನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಂತೂ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನ ಆಗುತ್ತೆ. ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಕನ್ನಡಗಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಆಗೋದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಆದ್ರೆ ಬೇರೆ ಇತಿಹಾಸ ಅಥವಾ ಭೂಗೋಳ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನ ಕಲಿತಾನೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದನ್ನ ಮೇಸ್ತು ಹೇಳೋದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನ ಕೊಡ್ತದೆ. ವೈವಿಧ್ಯದ ಸೊಗಡನ್ನ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತೆ. ಇದು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ಏನೂ ಅಂದ್ರೆ ಅವರು ಈ ಸೊಗಡನ್ನ, ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನ ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಅದು ಗುಲಬರ್ಗ ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲಿ, ಮಂಡ್ಯ ಕನ್ನಡನೇ ಇಲ್ಲಿ. ನಾನು ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಸೂಲಿಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ 'ಕಲ್‌ದಿರಿದ್ದ' ಅನ್ನೋದನ್ನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಯ್ತು. ಆ ಕಲ್‌ದಿರಿದ್ದ ಅಂದ್ರೆ ಕದಲದೇ ಇದ್ದ. ಸುಮ್ಮಿದ್ದ ಅಂತ. ನಾನು ಮಾತಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ, ನಾನು ಬೈದ್‌ಬಿಟ್ಟೆ ಅನ್ನು ಸುಮ್ಮಿದ್ದ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಕಲ್‌ದಿರಿದ್ದ. ನಾನು ಚಳ್ಳಕೆರೆಗೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ಕನ್ನಡ ಅಂದ್ರೆ; 'ಹಗಲೆಲ್ಲ' ಅನ್ನೋ ಪದವನ್ನು ಅವರು 'ಯಾವಾಗಲೂ' ಅನ್ನೋ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವೈಲಕ್ಷಣಗಳು ಬಹಳ ಬೇಗ ನಮಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತೆ. ಅದೇ ಬಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದೋರಿಗೆ ಅದು ವಿಶೇಷ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಬೇಂದ್ರೆ ಪದ್ಯ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ ಆಗ್ತಿತ್ತು ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ನನಗೆ ಸೊಗಡು ಅಂದ ತಕ್ಷಣ ಮೊದಲು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರೋದೇ ಬೇಂದ್ರೆ.

ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕಿವಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡದ್ದು, ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಕವನ ಓದಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರೇ ಬೇಂದ್ರೆ. ಭಾಷೆಗೊಂದು ಸೊಗಡು ಇದ್ದಾಗ ಅದು ಮೌನವಾಗಿ ಓದೋದನ್ನ ಬಯಸೋದಿಲ್ಲ. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದೋ, ಜೋರಾಗಿ ಓದೋ ಅಂತ ಬಯಸುತ್ತೆ. ಅದು ಸೊಗಡಿನ ವಿಶೇಷತೆ. ಅಂಥ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಪಂಪ, ರನ್ನ ಇರಬಹುದು. ವಚನಗಳಿರಬಹುದು. ಈಗಿನ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಲೇಖಕಿರಬಹುದು. ಈಗ ಬರಿತಕ್ಕಂಥ ಲೇಖಕರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ಇದೆ. ಕವನ ಇಲ್ಲಿ, ಕತೆ ಇಲ್ಲಿ, ಕಾದಂಬರಿ ಇಲ್ಲಿ. 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು' ಕೂಡ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಬರೆದದ್ದು. ಕುವೆಂಪು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬರೆದಿರೋದು 'ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು'. ಬಹಳ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದು ಅದು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡಿನ

ಎಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಇದು ನನ್ನ ಭಾಷೆ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ.

ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ; ಅವರ ಮಾತಿನ ಧನಿ, ಅವರ ಬಾಡಿ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್ ಯಾಕೆ ವಿಶೇಷ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವರ ಬಡತನ, ಬದುಕಿನ ಹೋರಾಟ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಅವರ ಭಾಷೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಅವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ಅವನು ಎಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಏನು ತೊಡಕಾಗಿದೆ ಅನ್ನೋದು ಮಾತಾಡಿದ್ದೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. 'ಮಾತಾಡಿದೆ ಬಣ್ಣಗೇಡು' ಅನ್ನೋ ಗಾದೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪಾಜಿಟಿವ್ ಆಗಿ ತೊಗಂಡ್ರೆ ಅವನ ಮಾತು ಅವನು ಎಂಥವನು ಅನ್ನೋದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸರಿ ಅವನ ಕ್ಯಾಸ್‌ನ, ಅವನ ರಿಲಿಜನ್‌ನ, ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಯಲು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೆ ಮಾತು. ಅದರಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಗೌರವಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೇವಲ್ಲ. ಗೌರವಿಸೋಣ. ಅನುಕೂಲ ಇದೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಕನ್ನಡ ಅನ್ನೋದು ಬೇಕು. ಆದ್ರೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಕನ್ನಡವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅನ್ನೋ ಭ್ರಮೆ ಬೇಡ. ಈ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿರೋದು ಅಂದ್ರೆ; ಇಷ್ಟು ಬಗೆಯ ಕನ್ನಡಗಳಿರುವಾಗ ನಾವು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಕನ್ನಡ ಒಂದನ್ನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅನ್ನುವ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಆ ಭ್ರಮೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೋದು. ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಧಾರವಾಡದವನಿಗೂ ಅರ್ಥ ಆಗ್ಲೇಕು, ಮೈಸೂರಿನವನಿಗೂ ಅರ್ಥ ಆಗ್ಲೇಕು. ಮಂಗಳೂರಿನವನಿಗೂ ಅರ್ಥ ಆಗ್ಲೇಕು ಅಂಥ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ತರಗತಿಯ ಒಳಗಡೆ ಕಲಿಸಿದಿವಿ ಅಷ್ಟೇ. ಶಿಕ್ಷಣ ಭಾಗವಾಗಿ ತರಗತಿ ಒಳಗೆ ಇರುವ ಕನ್ನಡ ತರಗತಿ ಒಳಗೆ ಅಷ್ಟೇ. ಅದೇ ಮೇಸ್ತನ ಆಚೆ ಮಾತಾಡಿಸಿದರೆ ಅವನ ಆಡುಭಾಷೆ ಬರ್ತದೆ. ಈ ಎಚ್ಚರ ನಮಗೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ; ನಾನು ಹೇಳಿದಂಗೆ ನೀರೇಲ್ಲವೂ ತೀರ್ಥ; ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅದು ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಅಂತ. ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಹೋದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಭಾಷೆ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ, ಸತ್ವಯುತವಾಗಿದೆ, ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ ಅಂತ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಭಾಷೆ ಇದೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಡ್ರೈ, ಅದು ಶುಷ್ಕ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೊಗಡೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತ. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರ; ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ಕನ್ನಡನೇ ಬೇರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭಾಷೆ ಕ್ಯಾಸ್‌ವೈಜ್ ಆಗುತ್ತೆ. ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ, ರೆಡ್ಡಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ. ನೀವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪನ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ, ಅಮ್ಮನ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ, ಅಜ್ಜಿಯ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ, ನೀವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ, ಈಗಿನ ಕನ್ನಡ ಬೇರೆ. ಜೀವಂತವಾಗಿ ಅದು ಬದಲಾವಣೆ

ಆಗ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಇದು ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಂಥದ್ದು. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗ್ಗಾನೆ ಮಾತಾಡಿರಕ್ಕಂಥ ಮೀನಾಕ್ಷಿಯವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಅಥವಾ ಅನ್ಯ ದೇಸೀ ಪದಗಳು ಯಾಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳವೆ? ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಏನು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅದಲ್ಲ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಡ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಯಾಕೆ ಉರ್ದು ಪ್ರಧಾನ ಆಗುತ್ತೆ? ಯಾಕೆ ತೆಲುಗು ಪ್ರಧಾನ ಆಗುತ್ತೆ? ಒಂದು ಕೊನೆ ಮಾತು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸ್ತಿನಿ.

ಚಳ್ಳಕೆರೆಯ ವಿಶೇಷ ಅಂದ್ರೆ ಗೊಲ್ಲರು ತೆಲುಗು ಕಲಿಯೋಲ್ಲ. ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಸರಟ್ಟಿ ಎರಡೂ ಇದೆ. ಮ್ಯಾಸರು ತೆಲುಗು ಕಲಿತಾರೆ ಅದ್ರೆ ಗೊಲ್ಲರು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ತೆಲುಗು ಅಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಅಂತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಅಂತ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರೋರು ಗೊಲ್ಲರು. ಗೊಲ್ಲರ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದ್ರೆ ಪೂರ್ತಿ ಕನ್ನಡ. ಮ್ಯಾಸನಾಯ್ಕರ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದ್ರೆ ಪೂರ್ತಿ ತೆಲುಗು. ಅವರಿಬ್ಬರು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕನೇ ವಾಸ ಮಾಡತಿದ್ರೂ ಕೂಡ. ಮ್ಯಾಸ ಬೇಡರ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗೊಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಇದೆ. ಅಂದ್ರೆ ಗೊಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಇರೋದಕ್ಕೂ, ಅವರು ಕನ್ನಡ ಬಳಸ್ತಾ ಇರೋದಕ್ಕೂ, ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೆತ್ತುಕೊಂಡಿರೋದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಅನ್ನೋದೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಗಂಡಸರು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳೂ ಸಿಗವೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡು ಸಿಗವೆ. ಗಂಡಸರು ತೆಲುಗಿನ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತಾಡೋದಲ್ಲ ತೆಲುಗು. ಬರೀ ತೆಲುಗು ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಹಾಡು ಹೇಳಿ ಅಂದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ಹಾಡೇಳ್ತಾರೆ. ಹೃದಯದ ತುಂಬ ಕನ್ನಡ ಹಾಡನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಿಂದ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ; ನಮ್ಮ ಹೃದಯದ ಭಾಷೆಯೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ. ಅದು ನನ್ನ ಭಾಷೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆಲೆ, ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಇರಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕನ್ನಡ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ನಾವು ಗೌರವಿಸೋಣ. ಆದ್ರೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಲಕ್ಷಣ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ದಕ್ಕಬೇಕು ಅನ್ನೋದೇ ಬಹುಶಃ ಈ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶದ ಉದ್ದೇಶ ಅಂತ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ. ಅದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅಪರೂಪದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ.



# ಭಾಷೆಗೆ ಮಡಿವಂತಿಕೆ ಸಲ್ಲದು

- ಡಾ|| ಚಿ ಕರಿಯಪ್ಪ ಮಾಳಗೆ

ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲು, ಕೀಳು ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ-ಉತ್ತಮ ಅನ್ನುವ ಭೇದ ಭಾವ ಇರಬಾರದು, ಆದರೆ ಈವರೆಗೆ ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ, ಜನಪದ ಭಾಷೆ, ಹಳ್ಳಿ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಬರಹದ ಭಾಷೆಯಿಂದ ದೂರ ಇದ್ದು, ಬರಹದ ಭಾಷೆಯಿಂದ ದೂರ ಇದ್ದದ್ದಿಂದ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದಲೂ ಉಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಅಥವಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಭಾಷೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರತ್ತಾ ಇವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷಾ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹಳೆಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಅಂತೀವಿ. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಬರಹದ ಭಾಷೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆ ಬರಹದ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆನೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಇದ್ದು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಪೊನ್ನ ಮೊದಲಾದ ಜೈನ ಕವಿಗಳು ಬರೆದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆ ಆಗಿದೆ. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳು ತುಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಹಾಗಾಗಿ ಜೈನ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ, ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದೇಸೀಯ ಪದಗಳನ್ನು ಅಂದ್ರೆ ಮಂಗಳೂರು ಅಥವಾ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮೀನಾಕ್ಷಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಥವಾ ವಚನ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರೇ ಬರೆದರು. ಆ ಭಾಗದವರೇ ವಚನಕಾರರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ದೇಸೀ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು. ಇಂದು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಅಂತೀವಿ. ಹೊಸಗನ್ನಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕವಿಗಳು ಬರೆದಿರೋದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಉಪ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಒಳ ನುಡಿಗಳು ಈ ಹೊತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣ ಅಥವಾ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವಸಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸೊಗಡನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಅಂದ್ರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಅಂದ್ರೆ ಅಂಥ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರಬೇಕು, ಬರಹದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದಂತೆಲ್ಲ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಷೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಈ ಭಾಷೆ ಕೀಳು ಎನ್ನುವ ಕೀಳರಿಮೆ ಇರಬಾರದು. ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಒಂದಿದೆ. ಅದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಅದು ಕೀಳು ಎನ್ನುವ ತಾರತಮ್ಯ ಕಲಿಯುವವರ

ಮತ್ತು ಕಲಿಸುವವರ ಅಥವಾ ಮಾತನಾಡುವವರ ಮತ್ತು ಕೇಳುವವರ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದ ಭಾಷೆಗಳು ಅವಸಾನ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ನುಡಿಗಳು ಅವಸಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು; ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭ ಆಗಿಲ್ಲ ಅದು ವಿಧಾನಸೌಧ ಆಗಿಲ್ಲ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಆಗಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮೂರಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಅದು ಹಿಂದಿನಿಂದ ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಬಂದದ್ದು, ನನ್ನ ಪೂರ್ವಿಕರ ಭಾಷೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡೋದಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಮೇಡಂ ಅವರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂದ್ರೆ ಈ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಂದ್ರೆ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು. ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಅವರ ಭಾಷೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹಿನ್ನಡೆ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ನಾನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡಬಲ್ಲೆ, ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬರಬಲ್ಲೆ, ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಬಳಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಆ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಇರದೆ, ಆ ಸೊಗಡು ಇರದೆ, ಇವತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರತ್ತಾ ಇದ್ದು ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಗಳು ನಡೀತ ಇವೆ. ಸರಕಾರವೂ ಸಹ ಇವತ್ತೇನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡನೇ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗೋ ಕನ್ನಡ ಅಂತ. ಅದು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಕನ್ನಡ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಕನ್ನಡ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಅಲ್ಲ; ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಈವರೆಗಿನ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಹಜವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಷಾ ರಚನೆ, ಭಾಷಾ ಬಳಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡು ತನ್ನ ಅನನ್ಯತೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು, ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಬಳಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಮರುಚಿಂತನೆ ಅಗತ್ಯ, ಇದು ಈ ಶತಮಾನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೂಡ.

ಕೊನೆಯಾದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಅಂದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ಪಾಠ ಮಾಡೋ ಮೇಸ್ತುಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅಂದ್ರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಸಹ ಇಂಥ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ್ತಕ್ಕಂಥಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು, ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಉಳಿತವೆ, ಬೆಳೆತವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ.

## ಸಮುದಾಯ ಉಳಿಬೇಕು

- ಡಾ|| ಸಿ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ

ಆತ್ಮೀಯರೇ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಳಕಳಿಯ ಮನವಿ. ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವದಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಹೇಳೋಣ. ಕೃತಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಅತ್ಯಂತ ಕಳಕಳಿಯ, ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ಒಂದು ಪಠ್ಯ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ರೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅದು ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಆ ಕಡೆ ಗಮನಿಸಿ. ಜೊತೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡವೇ ತನ್ನಿಡೀ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಜೀವಾಳ, ಅದೊಂದೇ ಭಾಷೆ ತನಗೆ ಗೊತ್ತು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬದುಕತಕ್ಕಂಥ ಸಮುದಾಯ ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ ನಲುಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ, ಖಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಆಂದೋಲನವನ್ನು ತಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತನ್ನ ಮಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹಲವು ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಭೂಮಿಕೆ ಆಗಿದೆ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ.

ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಚಿಂತನೆಗೆ, ಚರ್ಚೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಮುಂದುವರೆದು ಅಷ್ಟೇ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಂದ್ರೆ, ಕನ್ನಡದ ಮಣ್ಣಿನ, ನೆಲದ ಸೊಗಡನ್ನ ಮಾತಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮಂದಿ, ವಕ್ಕಲು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆಗೂ ಕೂಡ ಈ ಸಮಾವೇಶ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಒಳಗೆ ಆಹಾರ, ವೇಷ-ಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಭಿನ್ನತೆ ಉಂಟಾಗುವಂಥದ್ದು ನಿಜ. ತಮ್ಮ ನೆಲದಿಂದ ಧ್ವನಿಮಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅಥವಾ ಮಾತೃ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದ್ರಾವಿಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮೂಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಉಪಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಂದಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಜನಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರದ ಸಂಪರ್ಕ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿ ತಾವೂ

ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ನಾಗರಿಕರಾಗಬೇಕು ಅಂತ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಜನಸಮುದಾಯ ನಿಜವಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಬೇಗುದಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ.

ಮೀನಾಕ್ಷಿಯವರು ಮಾತಾಡಿದ್ದಿದೆಯಲ್ಲ ಅದು ನಿಜ. ಅವರು ನಿರ್ಭಾವುಕರು. ನೇರ ನುಡಿ. ಏನಿದೆಯೋ ವಾಸ್ತವ ಕಟು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಚಳ್ಳಕೆರೆಯಲ್ಲೂ ಸಿಟ್ ಬಂದಾಗ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ 'ಎನ್ ಸ್ಯಾಟ ತರಿಯಾಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾ?' ಅಂತ. ಇದನ್ನ ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹೇಳಿ? ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಬಳಸುವಂಥ ರೀತಿಯ ಮಾತೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸೋಗಿಲ್ಲ. ಕೃತಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಾಜೂಕು ಇಲ್ಲ. ಕೇಶವರೆಡ್ಡಿಯವರು ಮತ್ತು ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಮೇಡಂ ಅವರು ಮಾತಾಡಿದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ; ಯಾವ ಜನ ನೇರವಾಗಿ, ನೈಜವಾಗಿ ಕಲಿತಂಥ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರೋದು ಸ್ವಾನುಭಾವವನ್ನು ಅಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ, ಅಂದ್ರೆ ನೇರವಾಗಿ ನಿಷ್ಕೂರವಾಗಿ, ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ, ಅಷ್ಟೇ ದಿಟ್ಟವಾಗಿ, ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಿನೊಳಗಡೆ ನೈಜತೆ ಇರತದೆ. ಸಂತೋಷ ಇದ್ದಾಗ ಆ ಭಾವ ಬರತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಬರತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿರುವಂಥದ್ದು.

ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದೆ ನಿಜ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವವಾಗಿರಲಿ. ನನಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ಮಾತಾಡೋ ಮಂದಿ, ವಕ್ಕಲು ಇದ್ದಾರಲ್ಲ! ಚಳ್ಳಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ನೀ ಅಕ್ಕ, ನೀ ಯಾಲಿ' ಅಂತಾರೆ. 'ಬುವ್ವ ತಿಂತೀಯಾ?' ಬುವ್ವ ತೆಲುಗು, ತಿಂತೀಯಾ ಕನ್ನಡ. ಎಂಥ ಅಡ್ಡ ತೆಲುಗಿದು ಅಂದ್ರೆ ತೆಲುಗಿನವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗೊಲ್ಲ. ಚಳ್ಳಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಭೋವಿ ಜನಾಂಗದವರು, ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗಿನವರಿಗೆ ತೆಲುಗು ಅರ್ಥವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಸೇರಿಸಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮಿಶ್ರಣಗೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿ ನೆಲದ ಮಾತುಗಳು ಹೇಗಿದ್ದಾವೆ ಅಂದ್ರೆ; 'ಯಾಕ್ಲಾ? ಏನ್ನಾ? ಬಾರ್ಲಾ, ಹೋಗ್ಲಾ...' ಇವತ್ತು ಯಾಕೆ, ಏನು, ಬಾ, ಹೋಗು... ಅಂತ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಆಗ್ತಾ, ಕೃತಕ ಆಗ್ತಾ ಇವೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬರಹ ರೀತಿಯ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪದ ಕಡೆ ಆಡುಮಾತುಗಳು ವಾಲ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆಡುಮಾತುಗಳು ಸಮುದಾಯದ ಮಾತುಗಳಾಗ್ತಾ ಇದ್ದಾವೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಮರೀಬಾರ್ರು. ಮೇಲ್ ಹಂತದೊಳಗಡೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನ ಕಲಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ಮಂದಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಹಜವಾಗಿ ಈ ಬಗೆಯ ಆಡುಕನ್ನಡ ಸಜೀವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಇದೆ. ಈಗೂ ಕೂಡ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮುದಾಯ ಇದೆ. ಆ ಸಮುದಾಯದ ಅನ್ನ, ಬಟ್ಟೆ, ಸೂರಿನ ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದ್ರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ಸಹಜವಾಗಿ ಮುಕ್ಯಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಮೋರೆಯ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಏನಾಗದೆ ಅಂದ್ರೆ ಈ ತರಹದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾವೇ ಸ್ವಯಂ ಆ ಜನಸಮುದಾಯದ ಕಷ್ಟ ಸುಖಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸದೆ ಅಥವಾ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹಾಳಾಗುವುದು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಕಾರಣ ಆಗಿವೆ.

ನನಗೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಸಂತೋಷ ಆಗಿದ್ದು ಏನು ಅಂದ್ರೆ; ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುತ್ತಾ, ಅನ್ಯ ಮತ್ತು ಯಜಮಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಭಾವವಾಗಿರುವ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸೊಗಡಿನ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಆದಷ್ಟೂ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಆ ಕನ್ನಡವನ್ನು, ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಜೀವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಉಳಿಸೋದಿದೆಯಲ್ಲ ಅದು ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆ, ಹಿರಿಮೆ, ಕಿರೀಟ. ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹೋಯ್ತು ಅಂದ್ರೆ ಖಂಡಿತವಾಗ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಸಪ್ತ ಆಗ್ಗದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಆಗ್ತಾ ಅದರ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಜೀವಂತಿಕೆಯಿರುವ ಸಮುದಾಯದ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನ ಒಳಗಡೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡದ ಹೊರತು, ಬರೀ ಕೇವಲ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದೆ ಖಂಡಿತಾ ಅದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತೆ.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿದೆ 'ಅನುಷ್ಠಾನ' ಷಾ ಕ್ಕೆ ರ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಹಾಕ್ತೇಕು ಅಂತ ಕೆಲವರು, ಕೆಲವರು ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ ಅಂತ. ಉಚ್ಚಾರಣೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಹ ಇದ್ದೆ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯುತ್ತೆ ಅನ್ನುವಂಥ ಚಿಂತನೆ, ಚರ್ಚೆ ಏನು ನಡಿತಾ ಇದೆ ಆ ನಿಟ್ಟಿನ ಕಡೆ ಖಂಡಿತವಾಗ್ಲೂ ಕೂಡ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಈ ಬಗೆಯ ಚಿಂತನೆ, ಅವರ ಬದುಕಿನ ಕಡೆಯೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ, ಚಿಂತನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕ ಆಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೀನಿ ನಮಸ್ಕಾರ.



## ನೀನ್ ನುಡಿಯೇ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ

- ಶ್ರೀ ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣ

ಲೌಕಿಕಾನುಭವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ  
ಲೋಕಾನುಭಾವ ಶಿಕ್ಷಣ ಲೇಪನವಾಯಿತೆಂದರೆ  
ಅಲೌಕಿಕದ ಅಪರೋಕ್ಷದ ಜ್ಞಾನ,  
ಅರುವುಂಡು ಉರುವೆದ್ದು  
ನಿನ್ನ ಗುರಿಮುಟ್ಟಿ ನಿಲಿಸುವುದೋ ವಚನ ಧರ್ಮ.

ರಾಮನಿಗೆ ವನವಾಸ,  
ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಉಪವಾಸ,  
ಕಾಮತೂರ್ಯ ಸೂರ್ಪಣಿಗೆ ಚದುರಂಗದಾಟ  
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹಬ್ಬುತಿಹುದು ಮಬ್ಬಳ್ಳಿ  
ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ಬೋನು ಈ ಜಗವೋ ವಚನಧರ್ಮ.

ನೀನ್ ನುಡಿಯೇ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ  
ನೀನೇಯಾಡೆ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ  
ನೀನೇ ಕುಣಿ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ  
ತಾಯವ್ವಾ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ  
ಧನ್ಯನಾಗುವೆ ಕಾಯವ್ವಾ.

ಅಡ್ಡ ಗುಡ್ಡದ ದೊಡ್ಡ ಯಜಮಾನನ ಸತಿಯವ್ವಾ  
ಇಂಥ ದಡ್ಡನಿಗೊಲಿವಾ ದೊಡ್ಡ ಗುಣದ ತಾಯವ್ವಾ  
ನೀನೇ ನುಡಿಯೇ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ  
ನೀನೇ ಕುಣಿ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ  
ತಾಯವ್ವಾ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ  
ಧನ್ಯನಾಗುವೆ ಕಾಯವ್ವಾ.

ಏನೂ ಅರಿಯೇ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ನರಮೂಢ  
ಏನೂ ತಿಳಿಯೇ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ನರನವ್ವಾ  
ಘೇಟು ಕುರಿಯಾ ಕಾಯೋ ಕುರುಬನಿಗೊಲಿದೆ ನನ್ನವ್ವಾ.

ನಂದಿಯೇರಿದ ಗಂಗಾಧರನ ಸತಿಯವ್ವಾ  
ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ನೋಡದೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸವ್ವಾ, ನನ್ನವ್ವಾ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ತರ ಒಲಿಯವ್ವೋ  
ನೀ ಒಲಿದರೆ ಹೊನ್ನಿನ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತವ್ವಾ  
ಹಕ್ಕಬುಕ್ಕರಿಗೊಲಿವ ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿಯವ್ವಾ  
ನರಕಾಧೀಶರು ಅಜ್ಜರಿಗೊತ್ತ ಮನೆಯವ್ವಾ

ಕಳ್ಳಿಸಾಲಿನಾಗರೋ ಹಳ್ಳಿ ಮಗನವ್ವಾ  
ದಿಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಳ್ಳಿಯವನ ಬಡಿಸವ್ವಾ  
ದೆವ್ವದಾ ಗುಂಡಿ ದೇವರ ಮ್ಯಾಲೆ  
ಯುಗಧರ್ಮನ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ

ಜೈ ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಲೆ.



## ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು

- ಡಾ|| ಡಿ ಎಂ ಹಿರೇಮಠ

ಶ್ರೀ ಗುರುವೇ, ಸತ್ತಿಯೆಯ ಆಗರವೇ, ಸುಜ್ಞಾನ ಸಾಗರವೇ. ಎನ್ನ ಮತಿಗೆ  
ಮಂಗಳವನಿತ್ತು ರಾಗದಿಂ ಬೇಗ ಕೃಪೆಯಾಗು.

ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಬಹಳ ವೈವಿಧ್ಯ ಹಾಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು  
ಹೊಂದಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.  
ಈಗ ಬದುಕಿರುವ ಮತ್ತು ಬದುಕಿಲ್ಲದಿರುವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ  
ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಹೊಂದಿರುವಂಥ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಭಾಷೆ  
ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ತಿರುವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮರುಹುಟ್ಟು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು  
ಆ ಭಾಷೆಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣವೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ,  
ಅದರಲ್ಲೂ ಧಾರವಾಡ ಭಾಷೆ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ, ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ  
ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಭಾಷೆ. ಧಾರವಾಡ ಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನದೇ  
ಆದ ಅನನ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆಡುವ ನಮ್ಮ ಈ ಮಾತುಗಳೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು, ನಮ್ಮ  
ಸಮಾಜವನ್ನು, ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ  
ಶೂದ್ರ, ಸರ್ವೇಶಿಯ ಎಂದು ವಿಭಜಿಸಿದ್ದೂ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ  
ಕುಲ ಮತ್ತು ಕಸುಬುಗಳ ಮೂಲಕ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವು  
ಕಾಡಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಾಗಿಯೋ ಊರಿನ ಅಂಚಿನ ಸಮುದಾಯವಾಗಿಯೋ  
ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾದ ಒಂದು ಮಾತು ಅಂದ್ರೆ ಇಂಥ  
ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಲಿಪಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದಾದ್ರೆ ಈ ಭಾಷೆಯ ಜನರಿಗೆ  
ಅಧಿಕಾರ ಧಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ಮತ್ತೊಂದು. ಭಾಷೆಗೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ, ಭಾಷೆಗೂ  
ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಉದಾ: ಡೊಂಬರು,  
ದಾಸರು, ಅಡವಿಚಂಚರು ಮುಂತಾದವರು.

ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆಗಳಂತೆ ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆಯ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ದೈಹಿಕ  
ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಭಾಷೆಯೇ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಗಂಡಿನ ಭಾಷೆಗೆ  
ಬಹುವಚನ, ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಚಲನತೆ, ಅಧಿಕಾರದ ದರ್ಪಗಳು ಇದರ ಜೊತೆಗಿವೆ.  
ಹೆಣ್ಣಿನ ಭಾಷೆಗೆ ವಿನಯ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸ್ವೀಕರಿಸುವ, ಮೃದುತನದ ಗುಣಗಳಿವೆ  
ಎನ್ನುವಂಥದ್ದು. ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ, ಗೌಡ-ಗೌಡತಿ, ತಾಯಿ-ಮಗ ಆಳು-ಒಡೆಯ  
ಇವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.



ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ “ಅಲೀ ಸ್ವಾಮೇರಾ ಎಲ್ಲಿ ಹೊಂಟೀರಿ?” ಅಂದ್ರ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಸಂಬೋಧನೆ ಮಡುವಂಥದ್ದು. ‘ಐನಾರಾ, ಸ್ವಾಮೇರಾ’ ಅನ್ನೋ ಮಾತು ಬಹಳ ಸಹಜವಾಗಿರುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ. ‘ಐನಾರು, ಸ್ವಾಮಿಗಳು’ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ಕೇವಲ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವಂಥದ್ದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಧಾರವಾಡದ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಹೆಂಡತಿ ಸಂಬೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ರೆ, ಮಾತಾಡಬೇಕಾದ್ರೆ: “ಅಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲೋ ಹೊಂಟಿರಲ್ಲಾ? ಇವತ್ತಿಂದೇನು ಕೆಲಸ? ಏನು ಮಾಡ್ಕೊತ್ತೀರಿ? ಮುಗಲ ಹರಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುಂಗ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿತಿ. ನೀವು ಹಿಂಗ ಕುತ್ಕೊಂಡ್ರೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗೋರು ಯಾರು? ಗಳೇವು ಹೂಡೋರು ಯಾರು? ದನಕರ ಬಿಡಬೇಕು. ಕೂರಗಿ ಸಜ್ಜು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೀಜ ತಗೊಂಡು ಹೊಂಡೆಬಿಡು. ಹಿಂಗ ನೀವ್ ಅಡ್ಡಾಡಕೊಂಡ ಹೊಂಟಿ? ಮುಂಜಾನೆದ್ದು ಇಷ್ಟೊತ್ತನ ಹಿಂಗ ಸುಮ್ಮನ ಕುಂತ್ರೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೀಜ ಕೊಡೋರು ಯಾರು? ಅದರ ಕಡೆ ನಿಮಗೇನೂ ಚಿಂತಿನ ಇಲ್ಲ ಕಾಣತ್ಯೆ. ಏನ ಮಾಡ್ಕೊತ್ತೀರಿ? ನಡಿಲಿ ಲಗು ಲಗು ಹೊಲಕ್ಕೋಗೋಣ” ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ಬಹಳ ಸಹಜ. ಇಂಥ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಗಂಡನನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಯ, ಭಕ್ತಿ, ಗೌರವದಿಂದ ಏನೀ ಸ್ವಾಮೇರ ಅಂತ ಕರೆಯುವುದು ದೈನಂದಿನ ಆಡು ಮಾತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹ್ಯಾಗದವು ಅಂದ್ರೆ ಗಂಡನಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆ, ಗಂಡಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಇರುವಂಥದ್ದೇ. ಆದ್ರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಜಾಗತಿಕರಣದ ಕೊಳ್ಳುಬಾಕು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಬದಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣ್ತೀವಿ. ಆದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಅದು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯಿತು ಬಂದಿದೆ. ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಅ’ಕಾರ ಮತ್ತು ‘ಇ’ಕಾರ; ಹೋಗ್ತೀತಿ, ನಡಿತೀತಿ, ತಿನ್ನಕ್ಕತ್ತೀತಿ, ಮಾಡಕ್ಕತ್ತೀತಿ, ಏನ್ ಮಾಡ್ತೀ? ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಕಾರ ಪ್ರಯೋಗ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣ್ತೀವಿ. ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ರೆ ದುಃಖದ ಮತ್ತು ಖೇದಕರ ಸಂಗತಿ ಅಂದ್ರೆ ಇವತ್ತಿನ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಅಸಡ್ಡಾಳಾಗಿ ಬಳಸುವಂಥದ್ದು. ಇದ್ದಿಂದ ನಮಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ಮತ್ತು ಖೇದ ಅನಿಸ್ತದೆ. ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯಕ್ಕೆ, ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಸತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಕುತಗಿ ಹಿಚಿಕಿಕೊಳ್ಳುಂಗ ಆಗ್ತದೆ. ಆಯಾ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಧ್ವನಿ ಏನು ಇರ್ತದಲ್ಲ ಅದು ಆ ಭಾಷೆಯ ಜನರಿಗೇ ಹಿಡಿಸುವಂಥದ್ದು. ಯಾಕಂದ್ರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಧ್ವನಿಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ, ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ, ಬಿಜಾಪುರ ಕನ್ನಡ, ಬೀದರ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಗುರುತನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡ್ತಾ

ಇರ್ದಿವಿ. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಒಳಗೆ ಯಾರೇ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ರೂ ಆ ಭಾಷೆಯದೇ ಒಂದು ಧ್ವನಿ ಇರ್ತದೆ. ಆ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸೊಗಡನ್ನು ಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗ್ತದೆ. ಹಂಗೇ ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಅದು ಚಿಂದಾಗಿರತ್ತೈತಿ ಅನ್ನೋದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ, ಗಂಡು ಭಾಷೆ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೇನೇ ಕನ್ನಡದ ಆದಿ ಕವಿ ಪಂಪ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಧಾರವಾಡದ ಹತ್ತಿರದ ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ ಪಂಪನ ತಾಯಿಯ ತವರು ಮನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪಂಪ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಳ್ಳನ್ನಡ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡದ ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿ ನೋಡಿದ್ರೆ ಜನಪದರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿರೋದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಿ ಕವಿ ಪಂಪ ಬಹಳಷ್ಟು ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ನಾಣ್ಯಡಿಗಳನ್ನು, ಆ ಕಾಲದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಮಾತನಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ರೆ ಧಾರವಾಡ ಗಂಡುಮಟ್ಟಿನ ಭಾಷೆ ಅನ್ನೋದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೈತಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ‘ಕರ್ನಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ’, ಜಾಮರಸನ ‘ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ’ಯಲ್ಲಿ, ವಚನಕಾರರ ‘ವಚನಗಳಲ್ಲಿ’ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆ ಜನರು ಆಡುವ ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಮಾತಿಗೂ ಒಂದು ಗಾದಿ ಮಾತು ಆಡ್ತಾರ ಅಂದ್ರೆ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡದ ಸೊಗಡು. ಅದು ಒಂದು ಗಂಡುಭಾಷೆ ಅನ್ನೋ ಹಾಂಗ ಬೆಳಕೊಂಡು ಬಂದೈತಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೋಡುವುದಾದ್ರೆ; ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಮತೆಯ ಸೋಂಕನ್ನು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಗಾಳಿ ಸುಯ್ಯನೇ ಸುಳಿದಂತೆ, ಬೆಳಕು ತಳ ತಳ ಹೊಳೆದಂತೆ, ನೀರು ಜುಳು ಜುಳು ಹರಿದಂತೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಾವ ಸಂವೇದನೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೈವೆತ್ತಿ ನಿಂತದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣ್ತೀವಿ.

‘ದಂಡ್ ನೋಡಾಕ ಬಂದ್ರ ದಂಡಿಗೆ ಹೊರಿಸಿದ್ದಂತೆ’. ಈ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಪಂಪ ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ತಾನೆ; ‘ಪಡೆ ನೋಡಲ್ ಬಂದವರಂ ಗುಡಿ ವೊರಿಸದರೆಂಬವೊಲಾಯ್ತು’ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈಗಲೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೀವಿ. ‘ನಮಾಜು ಮಾಡೋಕ ಹೋದ್ರೆ ಮಸೂತೀನ ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ಬಿತ್ತು’ ‘ಮಾವಿನ ಹೋಳ ನಿನ ಕಣ್ಣು ಕುಡಿ ಹುಬ್ಬು ಬೇವಿನ ಎಸಳುಂಗ, ಕಣ್ಣೋಟ ಶಿವನ ಕೈಯಲಗ ಹೊಳೆದ್ದುಂಗ’ ಎಂಬ ಜನಪದರ ಮಾತು ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಸಹಜ. ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಪಂಪ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಹಜವಾಗಿ ‘ನೀಳ್ಳ ಮಾವಿನ ಪೋಳಂದದ ಕಣ್ಣೆ ಭಾಷ್ಷ ಜಲಮಂ’ ಅಂತಾನೆ. ಇದು ‘ಮಾವಿನ ಹೋಳ ನಿನ ಕಣ್ಣೆ’ ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತೇ ಆಗಿದೆ. ‘ಪಗೆವರ ನಿಟ್ಟಿಲ್ಲಂ ಮುರಿವೊಡೆನಗೆ ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟಾ’ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ‘ಗೌಡ್ತಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಡಕ್ ಮುರಿತಿನಿ’ ಅನ್ನೂ ಮಾತಿಗೆ ಸೂರಕವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಹಿಂದಿ ಸಿನಿಮಾ ‘ನಾಯಕ್’ ಅದು

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಒಂದು ದಿನದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ' ಅನ್ನೋ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಜನಪದರು ಬಳಸುವಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪಂಪ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. 'ಮುಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಮುಳ್ಳೆಂ ಪಾಟಿಸುವೆಂ' ಎಂಬುದು ಜನಪದರ ಸಹಜ ಗಾದೆ ಮಾತು. 'ಮುಳ್ಳ ಮುಳ್ಳಿಂದಲೇ ತೆಗೆಬೇಕು' ಅನ್ನುವುದು ಸಹೋದರರನ್ನು ಸಹೋದರರಿಂದಲೇ ಕೊಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಮಾತು. ಹಾಗೆಯೇ 'ಪಾವು ತಾನಿಕ್ಕಿದ ತತ್ತಿಯನ್ ತಾನೇ ನೋಣೆವಂತಿಕ್ಕುಂ' ಅನ್ನುವ ಮಾತು ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಮರಿ ಹಾಕಿದ ಕೂಡೆ ತನ್ನ ಮರಿಯನ್ನು ತಾನೇ ತಿಂದಾಕ್ತಾವು ಅನ್ನು ಹಂಗ ಕುರುಕುಲಕ್ಕೆ ವೃದ್ಧನಾದ ಭೀಷ್ಮ ಅಜ್ಜ ಆಗಿದ್ದೂ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ತಾನೇ ಕೊಲ್ಲುವಂತಾತಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನ ಸುರ್ವಣ ಯುಗ, ಕ್ರಾಂತಿ ಯುಗ, ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ ಯುಗ. ಈ ಯುಗದ ಶರಣರು ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ದೇಸಿಯ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನಿತ್ತರು. ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರು, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಂಕ, ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸ, ದಾಸವರೇಣ್ಯರು, ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಭಾಷೆ, ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ರೂಪ ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕಾರ ದೇಸಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಆಯಿತು. ಕಾವ್ಯ ಗಂಗೆ ಕನ್ನಡ ತುಂಗಯಾದಳು. ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಜನರ ಬಗೆಗೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದವು. ಜನಪದ ಮಟ್ಟುಗಳಾದ ಬೆದಂಡೆ, ಚಿತ್ತಾಣ, ಪಿರಿಯಕ್ಕರ ದೇಸಿಯ ಬಂಧಗಳು ಕಾವ್ಯಬಂಧಗಳಾಗಿ ಸಾಂಗತ್ಯ, ಚೌಪದಿ, ರಗಳೆ, ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಚ್ಚ ಜನಪದರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಂತೂ 'ಕೃಷ್ಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಳಿಯ ಜನರು ಮೆಚ್ಚುವಂದದಿ ತಿಳಿಯ ಹೇಳುವೆ' ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿವಂತೆ ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಧಾರವಾಡ ಅಂದು ಕೂಡೆ ನಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ಬರೋದು ಆಧುನಿಕ ಕವಿಗಳಾದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು, ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು. ಇವರನ್ನು ನಾವೆಂದೂ ಮರೆಯೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೇಳುವಂಥ ಮಾತು 'ಹಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ಹಸಿರಾಗ್ಯಾದ'. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಸೋಗ ಆಗಿವೆ. ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಔನ್ನತ್ಯವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿದೆ. ಕೇವಲ ಹಾಡುಗಳ ಹೆಸರನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳೋನೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ; 'ಹಳ್ಳದ ದಂಡಾಗ ಕಂಡಾಗ', 'ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡದಾಕೆ', 'ಹಿಂಗ ನೋಡಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ', 'ಇನ್ನೂ ಯಾಕ್ ಬರಲಿಲ್ಲವ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾವ'. ಈ ಹಾಡು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಜನರ, ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿದೆ, ನೂತನವಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತ ಇದ್ದೇವೆ. 'ನೀ ಹಿಂಗ ನೋಡ ಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ', 'ಇನ್ನೂ ಯಾಕ್ ಬರಲಿಲ್ಲವ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾವ? ವಾರದಾಗ ಮೂರ ಸರ್ತಿ

ಬಂದು ಹೋಗೋವಾ. ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಅಂತ ಹಿಡಿ ತುಂಬ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡವಾ, ಇನ್ನೂ ಯಾಕ್ ಬರಲಿಲ್ಲವ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾವ'. 'ಕುಣಿಯೋಣ ಬಾರ', 'ಶ್ರಾವಣ', 'ಬೆಳಗು' ಮುಂತಾದ ಕವನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. 'ಸೀಮೋಲಂಘನ'ವೆಂಬ ಅವರ ಕವನ ಜನಪದದ ಬನ್ನಿ ಹಾಡು. ಎಷ್ಟೊಂದು ಸೊಗಸಾಗಿದೆ ಅಂದ್ರೆ; 'ಕಾಡ ಸೀಮೆಯ ದಾಟಿ, ನಾಡ ಗುಡಿಯನು ಸೇರಿ, ನಾಡ ಸಂಪತ್ತ ಮೆರೆಯ ಬನ್ನಿ' ಎಂಬ ಸಾಲಿನಿಂದ ಆ ಹಾಡು ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗುತ್ತೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ಏನ್ ಕಾಣತೈತಿ ಅದು ಕಾವ್ಯ ಆಗದೆ. 'ಬಾರೋ ಸಾಧನ ಕೇರಿಗೆ' ಅನ್ನೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದರ ಮೇಲೆ ಕವನ ಕಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು, ಕರಡಿ ಕುಣಿಸುವವನು ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ 'ಕರಡಿ ಕುಣಿಸುತ ಬಂದ' ಅನ್ನುವಂಥ ಪದ್ಯಾನಾ ಬರೆದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣೋವಿ. "ರಸಿಕ ಪೇಳೋ" ಎನ್ನುವ ಅವರ ಕವನ 'ಕಬ್ಬಿನ ಗಣೆ ಡೊಂಕು ಅದರ ಹಾಲದು ಡೊಂಕೇ' ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯ ಮಾತು ಆಗೋಲ್ಲ. 'ನೀರಾಗಿನ ಕೊಡ ಎತ್ತಿದ್ದಾಂಗ', 'ಬೆಣ್ಣಾಗ ಮುಳ್ಳು ಮುರಿದ್ದಂಗ', 'ಪಾತರಗಿತ್ತಿ ಪಕ್ಕ ನೋಡಿದೇನೇ ಆಕ್ಕ', 'ಮಾವ ಬಂದನವ್ವಾ, ಏನ ತಂದನವ್ವಾ, ಹಂಡೆದಂಥ ಕುಂಡಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಂಗ ಬಂದನವ್ವಾ' ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಂಥ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕವಿ 'ಆನಂದಕಂದ' ಅವರೇ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು. ಅವರು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು, ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥವರು. ಅವರ ಬದುಕಿನಿಂದಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥವರು. ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟವರು. ಅವರ 'ನಲ್ಲಾಡಗಳು' ಪ್ರೀತಿ ಗೀತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ಜನಪದರ ಶೈಲಿನೇ ತಿರುವುಮುರುವು ಮಾಡುವಂಥದ್ದು. ಆ ಒನಪು, ವಯ್ಯಾರಗಳು, ಕವನಗಳ ಅಸ್ತಿಪಂಜರಗಳಾಗಿದ್ದು, ಜನಪದ ಜೀವನದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕೆಚ್ಚುಗೊಳಿಸುವ, ಭಾಷಾ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು, ಅದರ ಸುಕುಮಾರತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ನಾಜೂಕು ಭಾವಗಳನ್ನು ಅದೇ ಸೊಗಡಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರಂತೆಯೇ ಇವರೂ ಜನಪದ ಛಂಧಸ್ಸಿನ ತ್ರಿಪದಿ, ಸಾಂಗತ್ಯದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ನಾಜೂಕದ ನಾರಿ', 'ಹಿಂಗ್ಯಾಕ ನೋಡ್ತಾನೆ', 'ಬಡವರ ಮಗಳು' ಮುಂತಾದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಡೆಯುವ ಲಾವಣಿ, ಗೀ ಗೀ ಪದಗಳ ಏರಿಳಿತಗಳು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ. 'ನಮ್ಮೂರ ಜಾತೆ ಬಲು ಜೋರ', 'ಬುತ್ತಿ ತೊಗಂಡ ಹೋಗ್ಗಿನಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೆಳದ ನಿಂತೈತಿ ಬಿಳಿ ಜೋಳದ ಹೊಲ'. ಇವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಹಾಡುಗಳು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಾವ' ಕವನದಂತೆಯೇ ನಾಡಿನ ಮನೆ, ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇವರ ಹಾಡುಗಳು ಕೇಳಿಬರಾವು.

ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಮಯದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ಮಾತಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಒಗಟುಗಳನ್ನು, ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು, ಒಡಪು, ಗಾದೆಗಳನ್ನು

ನಾನಿಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರೋದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡ್ತೇನೆ.

**ಒಗಟು:** ಒಗಟುಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಹುಡುಗರು ದನ ಕಾಯಾಕ ಹೋದಾಗ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೋ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಾಗ ಕಾಲಹರಣಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಮಾತುಗಳು ಒಗಟುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. 'ಯಾಕೋ ಮಾವ ಮೈಯಲ್ಲಾ ಬೂದಿ, ಕೈಯಾಗ ಹಪ್ಪಳ, ತಲಿಮ್ಯಾಲೆ ಶೆಂಡಿಗೆ' ಅಂದ್ರೇನು? ಇದರ ಅರ್ಥ ಔಡಲ ಗಿಡ. ಔಡಲ ಗಿಡ ನೋಡಿದ್ರೆ ನಮಗೆ ಇದರ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೈಯಲ್ಲಾ ಬೂದಿ ಆ ಎಲಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ರೆ ಎಲಿ ಮ್ಯಾಲೆಲ್ಲ ಬೂದಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಎಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡಾಗಿ ಹಪ್ಪಳದಂಗೆ ಇದ್ದತ್ತೈತಿ. ತಲಿಮ್ಯಾಲಿ ಶೆಂಡಿಗೆ ಅಂದ್ರ ಔಡಲ ಬೀಜದ ಗೊಂಚಲು. 'ಮೊಗ್ಗರಳಿ ಹೂವಾಗಿ ಪುಷ್ಪ ತಾನಲ್ಲ, ಹಿಗ್ಗಲಿಸಿ ನೋಡಿದ್ರೆ ಪರಿಮಳವೇ ಇಲ್ಲ'. ಅಂದ್ರ 'ಕೊಡಿ' (ಭತ್ತಿ) 'ಕುಳ್ಳಾಗ ಹುಳಿನುಚ್ಚಾ' ಅಂದ್ರ 'ಬಳೂವಲ ಹಣ್ಣು' 'ಬಣ್ಣಗಾರ್ತಿ ಬಯಲಗಾರ್ತಿ ಬರೂದ ಬರಿ ತಡಯಾಕ ಮಾಡ್ತಿ' ಅಂದ್ರ 'ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ'. 'ಹಗ್ಗಾ ಹಾಸೇತಿ ಗೂಳಿ ಮಲಗೇತಿ' ಅಂದ್ರ 'ಕುಂಬಳಕಾಯಿ'. 'ಹಾಕ್ಯಾನವ್ವಾ ನೂಕೇನವ್ವಾ ಕುಬ್ಬದ ಗಳಿಗೆ ನುಂಗೇನವ್ವಾ'. ಅಂದ್ರ 'ಹೋಳಗಿ'. ಎಲಿಗೆ ಹೂಣ್ಣ ತುಂಬಿ ಉದ್ದೋದು. ನುಂಗೋದೆ ಅದ್ರ ಕೆಲಸ. 'ನೆಟ್ಟನ್ ಮರಕ್ಕ ನೆರಳಿಲ್ಲ' ಅಂದ್ರೆ ದಾರಿ 'ಅಟ್ಟಂ ಬಟಂ ಬಾರಣ್ಯದಾಗ ಬಟ್ಟನ್ನ ರೊಟ್ಟಿ ಬಿದೈತಿ'. ಅಂದ್ರ 'ಚಂದ್ರ'. 'ಮನಿಯೆಲ್ಲ ಓಡಾಡತೈತಿ, ಮೂಲ್ಯಾಗೆ ಬಂದ ಕುಂದ್ರತೈತಿ' 'ಕಸಬರಿಗೆ'. 'ಕಪ್ಪೆಗೆ ಕಲಕದ ಬಾವಿ, ಏಡಿಗೆ ನಿಲುಕದ ಬಾವಿ, ಅರಣ್ಯಾದಾಗೈತಿ ಅರಬಾವಿ' ಅಂದ್ರ 'ಎಳನೀರು'. 'ಗಿಡ್ಡಿ ಗುದ್ದಿದ್ರೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಂತ' ಅಂದ್ರ 'ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ'. 'ಈಟಾ ಐತಿ, ಚೋಟ ಐತಿ, ಅಜ್ಜಾರ ಕೂಡ ಊಟ ಮಾಡತೈತಿ'. ಅಂದ್ರ 'ನೋಣ'. ಇದೇ ತರಹ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

**ಶ್ರೀಪದಿಗಳು:** 'ಚಿಂತಾಕು ಇಟಕೊಂಡು ಚಿಪ್ಪಾಟಿ ಬಳಿವಾಕಿ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲೇನ ನಿನಗೀಟು. ನಿನ ಗಂಡ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬಳ ಕೂಡ ನಗುತ್ತಿದ್ದ'. ಮುಂಜಾನೆದ್ದು ಅಂಗಳ ಕಸ ಹೊಡೆದು, ನೀರು ಚಳ್ಳೆ ಕೊಟ್ಟು, ಹೊಸ್ತಿಲಿಗೆ ಇಬತ್ತಿ, ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ, ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕಿ ಬರಬೇಕಾಗಿರೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಜೂಕಿನ ಮನಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಈಕೆ ಮೈತುಂಬ ಒಡವಿ (ಆಭರಣ) ಹಾಕೊಂಡು ಕಸ ಹೊಡೆಯುವದನ್ನು ಸಹಿಸದವಳು ಹೇಳ್ತಾಳ; 'ಚಿಂತಾಕು ಇಟಕೊಂಡು ಚಿಪ್ಪಾಟಿ ಬಳಿವಾಕಿ ಚಿಂತಿಲ್ಲೇನ ನಿನಗೀಟು, ನಿನ ಗಂಡ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬಳ ಕೂಡ ನಗುತ್ತಿದ್ದ'. ಆಗ ಆಕೆ ಹೇಳ್ತಾಳ; ಗಂಡ ಅಂದ್ರೆ ದೇವರು ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡಾಕಿ, 'ನಕ್ಕಾರ ನಗಲೆವ್ವಾ ನಗೆಮುಖದ ಕ್ಯಾದಗಿ. ನಾ ಮುಚ್ಚಿ ಮುಡಿವ ಪರಿಮಳದ ಆ ಹೂವ ಅವಳೊಂದು ಘಳಿಗೆ ಮುಡಿಯಲೇಳೆ'.

**ಒಡಪುಗಳು:** ಧಾರವಾಡ ಕಡೆ ಮದುವೆ, ಸೀಮಂತ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಂಗಳೆಯರು ಆರತಿ ಮಾಡಿಯಾದಮೇಲೆ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಕೇಳುವುದು,

ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಆಗ ಒಡಪಿಟ್ಟು ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದು ಸಹಜ. 'ಬಂಗಾರ ವಂಕಿ, ಬಂದಿ ಕುಬಸ, ಚಂದಾನ ತುರಿಬಿನ್ನಾಕಿ ಬಂದಾಳಿಲ್ಲಂತ, ಮಂದ್ಯಾಗ ನೋಡತಾರ.....' 'ತಟಕ ಎಣ್ಣೆ, ಕಟಗ ರೊಟ್ಟಿ, ಕಟಗೊಂಡ ಹೋಗಂದ್ರ, ಸೆಟಗೊಂಡ ಹೋಗ್ತಾರ.....' 'ಹರಕ ಜತಗಿ, ಮುರುಕ ನೊಗ, ಎತ್ತ ನಡಿವೊಲ್ಲವಂತ, ಎದಿಎದಿ ಬಡಕೊಂತಾನ.....' 'ಆರು ರೊಟ್ಟಿ, ಅವರಿ ಗುಗ್ಗರಿ, ಹರಗಾಕ ಹೋಗಂದ್ರ ತಿರಗಾಕ ಹೋಗ್ತಾರ.....' 'ಹಗ್ಗಡ್ಲೆ ಹೋಡದ್ರ, ಮಗ್ಗಲಕ ಬರ್ರಾಳ, ಗಣಕಿಲೆ ಹೊಡದ್ರ ಕುಣಕೊಂತ ಬರ್ರಾಳ...'

**ಲಾವಣಿ:** ಇದು ಒಂದು ಕಥನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೊಲುವಂತದ್ದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ವೀರರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲದೇ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದುಂಟು. ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಜೀವನ ಸಂಗೀತದ ಲಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. "ಹಣ್ಣೆಸಲ ಜಾತ ಪದ್ವಿನಿ, ಸುರತ ಚಂದ್ರಣಿ, ಹೊಂಟಿ ನಾಗಣಿ ನೋಡ ತಿರುಗಿ, ಮರಿ ಗುದುರಿ ಕುಣಿದ್ದಾಂಗ ನಾಜೂಕ ನಿನ ನಡಿಗಿ, ಹೊಳಿ ನೀರ ಥರಿ ಹೊಡದ್ದಂಗ ಒದುತಿ ನಿರಿಗೆ. ಎರಳ ನೋಟದಂತ ಹಣ್ಣ ಸಿಂಹನಾಂಗ ನಡ ಸಣ್ಣ, ಕುಡಿ ಹುಬ್ಬ ಕಾಡಿಗ್ಗಣ್ಣ, ಹಂಗಿತ್ತೋ ಗೋಪ್ಯಾರ ಬಣ್ಣ, ತುಟಿಯ ಹವಳದ ಕುಡಿ, ಬಂಗಾರ ವಸ್ತ್ರ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಾರ ಬೆಂಕಿಯಾ ಕಿಡಿ". ಇಂಥ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಧಾರವಾಡದ ಸಹಜ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. "ಸುಮ್ಮೆ ಕೂತ್ಕಂಡು ಮನಸಿನ ಕೂಡ ಆಟಿ ಆಡ್ಲೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾರ ಬರೀಬೇಕು ಅಂತ ಮನಸ್ಸ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಗಿತ್ತು. ಮನಸ್ಸಾ ಆಗ್ಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸ ಮಾಡಿ ಕುಂತಾ ಬಿಟ್ಟೇನಿ. ಎಲ್ಲಾರ ಮನಸ್ಸು ಹಂಗಾ ಇರ್ತಾವ ಏನೋ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸ ಹಿಂಗ ಐತೋ? ತಿಳಿವಲ್ತಾಗೇತಿ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿತದಾಗ ಇಟ್ಟೋಬೇಕು, ಏನಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡ್ಲೇಕು ಅನ್ನಿದ್ವನ್ನ ಹೇಳ್ಲೇಕು. ಅನ್ನಿಸ್ತಂಗ ಬರೀಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೌದು ಹೌದು ಅನ್ನೋ ಹಂಗ. ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನೋರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೌದು ಹೌದು ಅನ್ನೋ ಹಂಗ ಅರ್ಥಾತ್ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಬರುಹಂಗ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಡೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಹರ್ದು ಬರೋ ಹಂಗ ಮಾಡ್ಲೇಕು ಅನ್ನೋದಾ ಒಂದು ನಮೂನಿ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಧ್ಯಾನ ಆದಂಗ ಆಗೈತಿ". ಇಲ್ಲಿ ಆಗೈತಿ ಅನ್ನೋದೊಂದಿಗೆ ಈ ಪ್ಯಾರ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಏನ್ ಮಾಡಕತ್ತಿ, ಹಂಗ್ಯಾಕ ನೋಡಕತ್ತಿ... ಅಕಾರ ಮತ್ತು ಇಕಾರಗಳ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲರ ಒಂದು ಚುಟಕನ್ನು ಹೇಳಿನಿ: 'ಕಾವ್ಯ ವಾಕ್ಯ'. "ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವಿದ್ದಂತೆ. ಹ್ರಸ್ವ ಎದೆ ಗುದಿಗಳು. ದೀರ್ಘ ಆಕಳಿಕೆಗಳು. ಕಾಮಾಗಳ ಕಾಲ್ಪೊಡುಕುಗಳು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಒಂದೊಂದು ಶೂನ್ಯಗಳು.

ಅರ್ಥಂಬರ್ಧ ವಿರಾಮಗಳು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ಣಾರ್ಥ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಬಿದ್ದಾಗ ಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ. ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಅಥವಾ ವಾಕ್ಯವೆಂದರೆ ಕಾವ್ಯವಿದ್ದಂತೆ". ಹುಡುಗರು ಹ್ಯಾಂಗಿರಾರೆ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ 'ಖುಷಿ ಖುಷಿ' ಅನ್ನೋ ಪದ್ಯ ಬರಿತಾರೆ. "ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿ ಬಳಿ ಕುಂತು ಸ್ಯಾಡ್‌ನಿಂದ ಫ್ರೂಟೀ ಹೀರುವ ಆ ಹುಡುಗನ ಕಣ್ಣು ನೋಡಿರೋ ಎಂಥ ಖುಷಿ! ಕೆಳಗೆ ಬಿಸಾಕಿದ ಖಾಲಿ ಫ್ರೂಟೀ ಬಾಕ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಝಾಡಿಸಿ ಒದ್ದನು. ಅದು ಪಟ್ ಅಂದಾಗ ಅಹಾ... ಅಹಾ... ಎಂದನು. ಅಹಾ ಅಹಾ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಆ ಹುಡುಗ ಚೆಡ್ಡಿ ಹುಡುಗನ ಕಣ್ಣು ನೋಡಿರೋ ಎಂಥಾ ಖುಷಿ!".

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ, ಚಂಪಾ, ಸೋಮಶೇಖರ ಇಮಾಪುರ, ಅಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ದೇಸಾಯಿ ಇಂಥವರೆಲ್ಲ ಜನಪದದ ಸೊಗಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಆ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮರಲೇಬಾರದಂಥ ಒಂದು ಮಾತು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಂದಿದ್ದೂ ಧಾರವಾಡದ ಗಡಿ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಜತ್ತದವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವಂಥ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪುನರುದ್ಧಾರ ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಅದ್ಭುತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದ್ರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು. ಗಡಿಭಾಗದ ಜನಗಳ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಅಪಾರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಮಾಡಿರುವಂಥ ಕಾರ್ಯ ಮೆಚ್ಚುವಂಥದ್ದು. ಇಂಥವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಗಡಿ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಉಳಿಯೋದಕ್ಕೆ, ಬೆಳೆಯೋದಕ್ಕೆ, ಶಾಶ್ವತ ಆಗೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಕ್ಕೈತಿ ಅನ್ನೋ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳೋದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ವಿರಾಮ ಕೊಡ್ತೀನಿ. ನಮಸ್ಕಾರ.



## ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು

— ಶ್ರೀ ವ ನಂ ಶಿವರಾಮ್

ನಮಸ್ಕಾರ, ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಕಣ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿಯ ಚಿಂತನೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು ಅವರೊಬ್ಬ ಪ್ರಗತಿಪರ, ಚಿಂತಕ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾದ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಹಿರಿಯರೇ, ಮಿತ್ರರೇ, ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಗೊ ರು ಚ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಚಂದ್ರು ನಾವೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡ್ತಿದ್ದಿ. ಬಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಂಥ ಯುವತಿ 'ಸಾಂಬರ್ ಹಾಕ್ಲಾ ಸಾರ್?' ಅಂದ್ರು. ನಾನು ಯಾಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಅಂದ್ರೆ 'ಎಸ್ತು, ಉದುಕ ಹೋಗ್ಲಿ, ಸಾರು ಅನ್ನೋ ಪದಾನೂ ಕಾಣದಂಗೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ; ಸಾಂಬಾರ್‌ನಿಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಿರಿವಿ. ಕೆಲವರು ಬರ್ತಾರೆ; 'ರೈಸ್ ಹಾಕ್ಲಾ?' ಅಂತ. ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಥಟ್‌ನ ಅಂತೀನಿ 'ಎಂಥ ರೈಸು?' 'ವೈಟ್ ರೈಸು' ಅಂತಾರೆ. 'ನಿಮ್ಮನೇಲಿ ಬ್ಲಾಕ್ ರೈಸೂ ಮಾಡ್ತೀರಾ?' ಅಂತಿನಿ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ, ಅನ್ನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಣತಕ್ಕಿ, ಕುಸಲಕ್ಕಿ, ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ, ದಪ್ಪಕ್ಕಿ, ನುಚ್ಚಕ್ಕಿ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಬಗೆ. ರೈಸ್ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಪದ ಬಂದು ಅಕ್ಕಿಯ ಬಗೆಗಳನ್ನು, ಅನ್ನವನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ 'ಎಲ್ಲೋ ರೈಸ್' ಅಂತೆ! ಚಿತ್ತಾನ್ನಕ್ಕೆ! ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಅಂತಾರೆ 'ಫಿಗರ್ ರೈಸ್' ಅಂತ. ಅನ್ನ, ಚಿತ್ತಾನ್ನ ಅನ್ನೋಕೆ ನಾಚ್ಚಿ ಇವರಿಗೆ. ಏನಾಗಿದೆ ಇವರ ನಾಲಿಗೆಗೆ? ಇವರ ನಾಲಿಗೆ ಸೇದೋಗಾ. ಮುದ್ದೆ, ಹಿಟ್ಟು ಅಂತೀವಲ್ಲ ನಾವೆಲ್ಲ. ಮಿಲ್ಕಿ ಹೋಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಆರ್ ಬಿ' ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದು. ನನಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗ್ಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಡುಗನ್ನು ಕೇಳೆ: ಅದಕ್ಕವನು 'ಇದೇನ್ ಸಾರ್ ಅಷ್ಟೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲೇ? 'ಆರ್ ಬಿ ಅಂದ್ರೆ ರಾಗಿ ಬಾಲ್ ಅಲ್ಲೇ?' ಅಂದ.

ನಾನು ಯಾತಕ್ಕೆ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ ಅಂದ್ರೆ ಭಾಷೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಾಹಕ, ದಾಖಲೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ-ಬೊಗಸೆ, ಊಟ-ಉಪಚಾರ, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಗೀತ, ಹಬ್ಬ-ಆಚರಣೆ, ನಂಬಿಕೆ-ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹೀಗೆ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯ, ವಸ್ತುಗಳ ಸುತ್ತ ಬಳಸಲಾಗುವ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ಭಾಷೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು

ಹೋಗದೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಡಲಿದ್ದೇನೆ. ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರೋದು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು, ಸಂದರ್ಭವನ್ನು, ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ.

ಮಿತ್ರರೇ, ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿರೋ ಹಾಗೆ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆ ಅಂದ್ರೆ ನಾನು ಖಂಡಿತಾ ಮಾತನಾಡಲಾರೆ. ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಲಾರೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆ ನಮಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತ್ತೋ ಆ ಭಾಷೆಯೇ ನಮಗೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತದೆ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ ನಾನು. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವನು ನಾನು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದೆ. ಎಂ ಎ ಮೈಸೂರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸ ಬೆಂಗಳೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ. ನನ್ನೆಲೆ ಏನೆಲ್ಲ ಭಾಷಿಕ ಪ್ರಭಾವ ಆಗಿರಬಹುದು? ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ನೋಡುವುದಾದ್ರೆ ಮಂಡ್ಯ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮದ್ದೂರು ಮಾತ್ರ. ಪಾಂಡವಪುರ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವೇ ಬೇರೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ, ನಾಗಮಂಗಲವೇ ಬೇರೆ. ಮಳವಳ್ಳಿಯೇ ಬೇರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಮಂಡ್ಯ ಭಾಷೆಯೇ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಂಥದ್ದು ನಾಗಮಂಗಲ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ಭಾಗದ ಭಾಷೆಯನ್ನು. ಅದು ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಭಾಷೆ. ಅಂಥದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಅಂದ್ರೆ ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ಚಾಮರಾಜ ನಗರ ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಸನ, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಭಾಗಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ನಾನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಮಳವಳ್ಳಿ ಕಡೆ ಏನು? ಬಾಚ್ಚಾ ಅಂತಾರೆ. ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ, ಚಾಮರಾಜ ನಗರಗಳ ಕಡೆಗೆ 'ಏನ್ ಕೂಸೇ?' ಅಂತಾರೆ. ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನಷ್ಟೇ. ಅನುಭವಿಸಿಲ್ಲ. ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ, ಮಲೆನಾಡು, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಅಂತ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆ ಬಹುಪಾಲು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಭಾಷೆ. ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಭಾಷೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕನ್ನಡ ಬಂದರೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನೆ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿಯವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮಗೆ ಆ ಧ್ವನಿ, ಭಾಷೆ, ಉಚ್ಚಾರಣೆ, ಪ್ರಯೋಗ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣ್ತು. ಯಾಕಂದ್ರೆ ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕ್ಷಚಿತ್ತಾಗಿ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದೆರಡು ಪಾತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಹಂಗೆ ಅನಿಸುತ್ತೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ

ನನ್ನ ಭಾಷೆ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಹೊಸತು ಅನಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ, ಕರಾವಳಿಯ, ಮಲೆನಾಡಿನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಆ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಗ ಬೇರೆ ಅನ್ನಿಸ್ತದೆ. ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣ್ತದೆ.

ಯಾತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ? ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ಉದಾಹರಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ಹಲವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ (ಮೈಸೂರು, ಚಾಮರಾಜ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ತುಮಕೂರು, ಹಾಸನ) ಸುತ್ತುವರಿದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾರ್ವಾಡಿಗಳು, ತಮಿಳರು, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅಚ್ಚು ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಂಡ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಆಗಿರೋದ್ದರಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಂಡ್ಯದ ಪ್ರಭಾವವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು ಹೇಳುವೆ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತಾರು, ತೊಂಬತ್ತೇಳು ಭಾಗ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಪ್ಪಟ ಕನ್ನಡ, ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಅಂತಾರೆ. ನಾನಂತೀನಿ 'ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಟ ಕನ್ನಡ, ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿರೋದು 'ಪ್ಯೂರ್ ಕನ್ನಡ' ಅಂತ. ನಾನು ಅದೇ ಹೇಳಿದ್ದು ಅಂತಾರೆ. ಯಾತಕ್ಕೆ ಅಂದ್ರೆ 'ಪ್ಯೂರ್' ಅನ್ನೋದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್ನೋದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಇದೆ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಇದೆ, ತೆಲುಗು ಇದೆ. ಈ ಕಡೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದ್ರೆ ಮಲೆಯಾಳಿ ಇದೆ, ಮತ್ತೆ ತಮಿಳಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ನಿನ್ನೆ ಬಾಳಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಪ್ಪಟ ಕನ್ನಡ, ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಾನು ಛಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ಅದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಂತ. 'ಸ' ಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲೂ ಶ, ಷ ಇಲ್ಲ. 'ಮೂರ್ ಸಾ ಯಾಕ್ ಸಾ? ಒಂದೇ ಸಾ ಸಾಕಲ್ತಾ ಸಾ?' ಅಂತಾರೆ ಕೆಲವರು. ಅಲ್ಲಿ ಸುರೇಸ, ಸುಸಿಲಾ, ಸಾಲೆ. ಶಂಕರ 'ಶ' ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ. ಷಣ್ಮುಖ 'ಷ' ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ. ಸ ಅಂತ್ರೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡವನ್ನು, ಅಪ್ಪಟ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅದು ಅಪ್ಪಟ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಅಪ್ಪಟ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಹೇಳೋದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಕನ್ನಡದ ಸೆಲೆಗಳಿವೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ವಿಧ್ವಾಂಸರಾಗಿರುವಂಥವರು ಹುಡುಕಬೇಕೇ ಹೊರ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಆಹಾರವನ್ನಲ್ಲ. ಗುಳಿಗೆ ನುಂಗೋ ಹಂಗೆ ಮುದ್ದೆ ನುಂಗಿವಂತೆ ನಾವು! ಅಲ್ಲ, ಅದಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲ. ಆ ತರಹದ ವಿಡಂಬನೆ ಕೇವಲ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಹೊರ್ತು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾವಂತರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಈ ತರದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗ್ತದೆ.

ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬಹಳಷ್ಟೇ ಆಗಿದೆ. ಈಗಷ್ಟೇ ನಾನು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿತ್ತು 'ಲವಲVK', ಲವಲವಿಕೆ ಅನ್ನೋ ರೂಪದ ವಿಕೃತ ರೂಪ ಅದು. ಮತ್ತೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದು 'ಲವ್ ಲವಿಕೆ' ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭಾಷಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮರೆತು ಹೇಗೆ ಹಾದಿತಪ್ಪಾ ಇವೆ ನೋಡಿ. ನಮ್ಮ ಯುವ ಜನತೆಗೆ ಏನ್ ಕೊಡ್ತಾ ಇವೆ ಅವು? ನಾವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡ್ಬೇಕಾಗ್ತದೆ ಇವತ್ತು. ಕೇವಲ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜನ ವಲಸೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿಗಳು ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ. ಯುವಕರಿಲ್ಲ, ಯುವತಿಯರಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಮಾತು ಉಳಿಬೇಕು! ಎಲ್ಲಿ? ಇಂಥವರು ಮಕ್ಕಳು ಎಂಥ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆತಾವೆ. ಯಾವ ಮಾತಾಡ್ತಾವೆ? ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತೆ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಬೆಂಗಳೂರು ಸೇರೋತಾ ಅವೆ. ಐಟಿ, ಬಿಟಿ ಒಂದ್ಕೂಡ ಆದ್ರೆ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್, ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇನ್ನೊಂದ್ಕೂಡೆ. ಆಟೋ ಓಡಿಸ್ತಾರೆ, ವಾಚಮನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಈ ಸರಕಾರಗಳು ಬಿಪಿಎಲ್ ಕಾರ್ಡ್ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಿಟ್ಟಿವೆ. ದಿನವೆಲ್ಲ ಕೂಲಿ ಮಾಡ್ತಿದ್ದವನು ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ. ರೇಷನ್ ಅಕ್ಕಿ ತಗೋತಾನೆ. ಉಣ್ಣುಂಡು ಅರಾಮಗೌನೆ. ಬೇಸಾಯ ನಾನ್ ಸಾಯ, ನೀನ್ ಸಾಯ, ಹೆಂಡ್ರು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸಾಯ ಅನ್ನೋಂಗಾಗದೆ.

ಬಡತನದ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಹಂತದವರಿಗೆ ದಿನಿ ಸಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಿಗ್ಗಿ ಅನ್ನುವಂತಹ ಸದುದ್ದೇಶ ಅಥವಾ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಸರಕಾರಗಳಿಗಿರಬಹುದು. ಆದ್ರೆ ಏನಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ? ಬಿಪಿಎಲ್ ಕಾರ್ಡ್ ಅಕ್ಕಿ, ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮಾ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಗ, ಸೊಸೆ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೋ ಕೊಳಗೇರಿಲಿ ಒಂದು ಸೌವ್ ಇಟ್ಟೊಂಡು ಬೇಯಿಸ್ಕೊಂಡು ತಿಂತವೆ. ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲೋರು? ನಿಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಗ್ಬಹುದು. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಂತೆಬಾಚನಳ್ಳಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಬಸ್ಸು ಹೋಗ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದ ಯುವಕರೆಲ್ಲ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅವೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಕ್ರಿಂಟ್ ಹಾಕ್ತಾರೆ ಅದು ಬೇರೆ. ಇವರು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲ್ಲಗಳಲ್ಲವೆ. ಆಟೋ, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಓಡ್ತಾ ಅವೆ. ಹೇಗೋ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡ್ತಾವೆ ನಿಜ. ನನ್ನ ಆತಂಕ ಏನು ಅಂದ್ರೆ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯೋರು ಯಾರು ಅನ್ನೋದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಹೇಗೆ ಕನ್ನಡ ಉಳಿತದೆ? ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡ ಕಲಿತಾರೆ? ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಯೋಚಿಸ್ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗ್ಗೆ ಎಸರು, ರೈಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅದಿಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ 'ಅವ್ವ' ಇಲ್ಲ. ಅವನಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಂಬಾ, (ಜಗದಂಬಾ) ಅಬ್ಬೆ, (ಅಬ್ಬಲಬ್ಬೆ), ಅಮ್ಮಾ, ಅಷ್ಟೇ, ಯಮ್ಮಾ ಇದ್ದು. ಆಮೇಲೆ ಅಮ್ಮಾ ನಂತರ ಮದರ್

ಬಂದ್ರು, ಆಮೇಲೆ ಮಮ್ಮಿ ಬಂದ್ರು. ಈಗ ಮಮ್ ಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ನಾನು ಅಂದ್ಕೊಳ್ಳೋನಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಹೋದ್ರೆ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಿಗೆ 'ಮ್ಯಾಗ್ನಿಮಮ್' ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ 'ಮಿನಿಮಮ್' ಕೂಡ ಬರಾರೆ. ಈ ಕಾಲ ದೂರ ಇಲ್ಲ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸ್ಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ 'ಮಗಾ ಒಮ್ಮ ಮಾಡ್ಕೊತು' ಅನ್ನೋ ಮಾತಿತ್ತು. 'ವಾಂತಿ' ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಪದ ಬಳಕೆ ಆಯ್ತು. ಆಮೇಲೆ 'ವಾಮಿಟ್' ಅನ್ನೋದೇ ನಿಂತೊಂಡಿದೆ. ಉಚ್ಚೆ, ಹೇಲು ಅಂದ್ರೆ ಅಸಹ್ಯ ಬಂದ್ರುಡುತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ. ಅದೇ ಮಲ, ಮೂತ್ರ ಅಂದ್ರೆ ಸುಮ್ಮೆ ಇರ್ತೀವಿ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ನಂಬರ್ ಒನ್', 'ನಂಬರ್ ಟೂ' ಅನ್ನೋ ಪದಗಳು ಬಂದ್ರು.

ಜಾನಪದಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾನುವಾರ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಜಾನಪದ ಡಿಪ್ಲೊಮೋ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಗತಿಗೆ ತಗಲೋಕೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಅವರ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ್ರು. ನನ್ನ ಬಹುಪಾಲು ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮಕ್ಕಳು, ಸ್ನೇಹಿತರ ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನನ್ನ 'ಅಂಕಲ್' ಅನ್ನೋದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಅಂದ್ಕೂ ಕೂಡ 'ಮಾಮಾ' ಅನ್ನಪ್ಪಾ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾಗ್ಬಹುದು ಅಂತೀನಿ. ಊಟ ಆಯ್ತು. ಭಾನುವಾರದ ಊಟ. ಮಾತಾಡ್ತಾ ಕುಂತಿದ್ದೆ. ಅವರ ಮಗು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಓಡಿಬಂತು 'ಡ್ಯಾಡಿ, ಡ್ಯಾಡಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಅಪ್ಪಾ ಅಪ್ಪಾ' - ನಾನಿದ್ದೀನಲ್ಲ - 'ಅಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಡಾಗು, ಅಲ್ಲ ನಾಯಿ ನಂಬರ್ ತ್ರೀ ಮಾಡ್ಕೊಂಡೆ' ಅಂತು. ನಂಬರ್ ತ್ರೀ! ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯ್ತು. ನಂಬರ್ ಒನ್, ಟೂ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ತ್ರೀ ಯಾವುದು? ಅವ್ವಪ್ಪ ಗದರಿಸಿದ್ದು, ರೀ ಸುಮ್ಮಿರಿ. ಹೇಳಪ್ಪ ಅದೇನು ಅಂದೆ; ಆ ಮಗು ಹೇಳು; ಕೈ ಬೆರೆಳು ತೋರ್ತಾ ನಂಬರ್ ಒನ್ನಾ, ನಂಬರ್ ಟೂನಾ, ನಂಬರ್ ತ್ರೀ 'ವ್ಯಾ' ಅಂತು. ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮ ಪದ ಹೋಯ್ತು. ವಾಂತಿ ಪದಾನೂ ಹೋಯ್ತು. ನಂಬರ್ ತ್ರೀ ಬರ್ತಾ ಇದೆ.

ಬೊಂಬಾಯಿಗೋ ದೆಹಲಿಗೋ ಹೋಗಿದ್ದೆ; ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಾಗ. ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಹೋಗಿ ಗೆಲೆಯರ ಮನೆ ಕರೆಗಂಟೆ ಒತ್ತಿದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣುಮಗು ಬಂತು. 'ಅಪ್ಪಾ ಇದ್ದಾರಾ? ಪುಟ್ಟ' ಅಂದೆ. 'ಲಂಡನ್ ಹೋಗವೆ ಅಂತು' ಗಾಬರಿ ಆಯ್ತು. ಭಾಷಣ ಹೆಂಗಾರೂ ಆಗ್ಗಿ ಟಿವಿ, ಡಿಎಂ ಹೆಂಗಪ್ಪಾ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಂದ್ರು. 'ನಮಸ್ಕಾರ, ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ' ಅಂದ್ರು. ನಾನಂದೆ ಅವರಿಗೆ 'ಏನ್ ಮೇಡಂ, ಇವರು ನನ್ನ ಕರೆದು ಬಿಟ್ಟು ಲಂಡನ್ ಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಂತುಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆ ಹೆಂಗಗೆ?' ಅಂದೆ. ಅದ್ಕವರು ನಗ್ತಾ ನಗ್ತಾ ಸರ್ 'ಲಂಡನ್ ಗೋಗವೆ' ಅಂದ್ರು ಇವಳು. ಲಂಡನ್ ಅಂದ್ರೆ 'ಟಾಯ್ಲೆಟ್' ಬನ್ನಿ. ಲಂಡನ್, ಫಾರಿನ್ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 'ಮಗ ಕಕ್ಕ ಮುಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟದೆ'. ದೊಡ್ಡೋರಾದ್ರೆ ಮಂಡ್ಯ ಸುತ್ತಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಟೇಕಡಿಗೆ ಹೋಗವೆ. ನಾಗಮಂಗಲದ ಆಕಡೆ ಓಣಿ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗವೆ, ಹಾಳ್ಗಾಡೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗವೆ, ಆಚ್ಚೆ ಹೋಗವೆ. ಕೆರೆಕಡೆ ಹೋಗವೆ, ಚಿಕ್ಕ ಬಾವಿ ಹತ್ತ ಹೋಗವೆ. ಎರಡಕ್ಕೋಗು ಇಂಥ ಪದಗಳಿವೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬೈತಾರೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಪದ ಬೈತಾರೆ ಅಷ್ಟೇ. ಸ್ಪುಪಿಡ್, ಯೂಜ್‌ಲೆಸ್, ರ್ಯಾಸ್ಕಲ್, ಸ್ಯಾಂಡ್ರಲ್, ಸನ್ ಆಫ್ ಎ ಬಿಚ್... ಹಿಂಗೇನೋ ಅಂತಾರೆ. ಸನ್ ಆಫ್ ಎ ಬಿಚ್ ಆರ್ಥ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಸೂಳೇಮಗನೇ ಅಂದ್ರೆ ಏನೋ ಬೋಳಿಮಗನೇ ಅಂತ ಹಿಡ್ಡೋತಾನೆ. ಕನ್ನಡದ ಬೈಗುಳ ನೋಡಿ; ನಿನ್ ಹೆಂಡ್ರು ಮುಂಡ್ಯಾಗ, ನಿನ್ ಆಯುಷ್‌ದಕ್ಕಿ ಪಾಯುಸ್ಯೂಡ್ಯಾ, ನಿನ್ ಆಪತ್ ಬಂದ್ ಚಾಪೇಲ್ಯುದ್ರಾ, ನಿನ್ನ ಮನೆ ಹಿಂದೆ ಜ್ವಾಳ ಬೆಳೆಯಾ, ನೀನು ನೆಗೆದು ಬಿದ್ದು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಾಗ. ನಿನಗೆ ನೆಲಪಟ್ಟು ಹೊಡ್ಡು ನೆಗೆದುಬೀಳ, ನಿನಗೆ ಅಜ್ಜರ ಬಂದು ಮಜ್ಜಗೆಲಿ ಔಸ್ತಿ ಕೊಡ, ನಿನ್ ಹೆಂಡ್ರು ತಿಂದೊಂಡು ಹೆಗಲ್ ಮೇಲೆ ಸೀರೆ ಹಾಯ್ದೊಂಡು ತಿರ್ರಾ, ನಿನ್ ಮಕ್ಕು ತಿಂದುಕೊಂಡು ಮಡ್ಡೆ ತಗೊಳ, ನಿನ್ನ ಹಿಂಡೆಕೊಳ ನಾಯಿನ್ನ್ಯ, ನಿನ್ ನಾಕಾಳ್ ಮೇಲೆ ಕಾಕ ಹಾಕೊಂಡೋಗ, ನಿನ್ನ ಸುಳಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಸುಣ್ಣದ ತಿಳಿ ಬಿಡಾ, ನಿನ್ ತಲೆ ಚಿಟ್ಟಳ್ಳು ಸಿಡಿವಂಗ್ ಸಿಡಿಯಾ... ನಿನಗೆ ಆಪತ್ ಬಂದು ಚಾಪೇಲ್ ಮುದ್ರಾ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟದ ಸುತ್ತಲ್ಲಿ ಈ ಬೈಗುಳ ಇದೆ. ಆಪತ್ತು ಆ ಹೊತ್ತು, ಯಾವುದು? ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗದ ಕಾಲ. ಓಡ್ಗೆ ಕಾಲ ಅಂತಾನೂ ಕರಿತಾರೆ, ಆ ರೋಗಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಜನ ಓಡೋದ್ರಂತೆ. ಪ್ಲೇಗು ರೋಗದಿಂದ ಸತ್ತವರನ್ನ ಹೂಳಲು, ಸುಡಲು ಆಗದೆ ಹಳೆ ಚಾಪೇಲಿ ಮುದ್ರಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ, 'ಹಣ ಹೊರಾಕ್ಕೋಗು ಗಂಜಾಂಗ' ಅಂತ ಬೈತಾರೆ. ಇಂಥ ಬೈಗುಳಗಳಿಂದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೂಡ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. 'ಶಿವರಾಮಣ್ಣ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದಲ್ಲ ಹಂಗೇ ಹಳ್ಳಿ ಮಾತ್ಸಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡು. ಆದ್ರೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ರೀತಿಲಿ ಹೇಳು' ಅಂತ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೀನಿ ನೋಡಿ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ಜನ ಎದುರುಬದರಾದ್ರೆ ಮಾತಾಡೋದೆ ಮಳೆ-ಬೆಳೆ, ಹೊಲ-ಮನೆ, ಕಷ್ಟ-ಸುಖಗಳನ್ನ. ನಾವೂ ಮಾತಾಡ್ತೀವಿ; ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿವಿ. ಪರಿಚಯಸ್ಥರು ಸಿಗ್ತಾರೆ. 'ನಮಸ್ಕಾರ ಸಾರ್' ಇದೇನೋ ಸರಿ. ಆಮೇಲೆ ಅಂತಾರೆ 'ಏನ್ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡೋಕ್ ಬಂದ್ರಾ?' ಇನ್ನೇನು ವಾಲ್‌ಪೋಸ್ಪರ್ ನೋಡೋಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೀವಾ ಅಲ್ಲಿ? ಎಲ್ಲ ಕೃತಕ, ಔಪಚಾರಿಕ. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಹಾಗಲ್ಲ.

'ಏನಣ್ಣ ಸಂದಾಗಿದ್ದೀಯಾ?'

'ಓ, ಬಾ, ಏನ್ ಚಂದಾ!'

'ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀಯಾ?'

'ಬೀಡೀನು ಕೊಟ್ಟೇನೂ ಬಾಪ್ಪ' (ಇವನಿಗೆ ಬೀಡಿ ಕೇಳಕೆ ಅಂಜ್ಜು) 'ಉಸ್ಸಪಾ. ತೊಡೆಲ್ಲ ಸತ್ತೊಡ್ಡು'.

'ಯಾಕೆ? ಎಲ್ಲಿಗೊಡ್ಡೆ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ?'

'ಅಯ್ಯೋ ನೆನ್ನಿಂದ ಹೊತ್ತಾರಿಂದ ತಿರುಗಿ, ತಿರುಗಿ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗದೆ. ಕಾಲ್ ಬಿದ್ದೋಗಂಗ ಆಗಿವೆ'

'ಯಾಕಣ್ಣ ಏನಾಯಿತು?'

'ಅಯ್ಯೋ! ಬಡೆತ್ತದ್ದು... ಒಂದೆಮ್ಮೆ ಕಡ್ಡು...' (ನೋಡಿ ಕಡ್ಡು, ಮಣ್ಣು, ಕ್ಷದಾರಿ, ಈ ಪದಗಳೆಲ್ಲ ಮರು ಹೋಗವೆ. ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕು ಎರಡು ಕೋಳಿಗಳನ್ನ ಕುರು ಮಾತಾಡ್ತಾವೆ; ಇದು ಹೆಣ್ಣೋ ಗಂಡೋ ಅನ್ನೋದು ಅವುಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆ. ಒಂದು ಮಗು ಹೇಳುತ್ತೆ: 'ದಿಸ್ ಈಜ್ ಶಿ ಹೆನ್' ಇನ್ನೊಂದು ಮಗು ಹೇಳುತ್ತೆ 'ನೋ, ದಿಸ್ ಈಜ್ ಹಿ ಹೆನ್'. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಟೆ, ಹುಂಜ, ಪಾವ್ಲೋಳಿ, ಮರಿಗೋಳಿ, ಮಟ್ಟೆಗೋಳಿ, ಕಾವ್‌ಗೋಳಿ... ಎಷ್ಟುಕೊಂದ್ ಪದಗಳಿವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಆ ಪದಗಳಿಲ್ಲ. ಹ್ಯಾಟೆ ಅಂದ್ರೆ, ಹುಂಜ ಅಂದ್ರೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 'ಹಿ' ಅನ್ವವೆ, 'ಶಿ' ಅನ್ವವೆ. ಕಡ್ಡು ಅಂದ್ರೆ ಗರ್ಭಧರಿಸುವ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಎಮ್ಮೆಕರು ಎಂದರ್ಥ.)

'...ಎಲ್ಲೋ ಹೊಂಟೋಗದೆ ಕಣಣ್ಣಾ'.

'ಅದೆಲ್ಲೆ ಹೋಯ್ತು? ಹಾಳ್‌ಗೇರಿದು.'

'ಕ್ವಾಣಂಗ್ ಬಂದಿತ್ತು...' (ಹೆಣ್‌ಮಕ್ಕು ಕೂಡಾ ಎಮ್ಮೆ ಅಟ್ಟೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕ್ವಾಣನ್ನ ಕೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೋರು. ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಂಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ, ಅಶ್ಲೀಲದ ಸೋಂಕೂ ಇಲ್ಲ. ಜೀವನ ಅದು, ಬದುಕು.)

'ಕ್ವಾಣನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕ್ವಾಣೆಲ್ಲಿದ್ದಾವೇಳು? ಆ ಹಾಳ್‌ಗೆರಿ ಡಾಕಟು ಬರದೇ ಅಪರೂಪ. ಇನ್ನೂ ಆ ಮುಂಡೇಮಗ ಕಾಂಪೌಡ್ರು ಮೂರ್ ದಿನದಿಂದ ಪತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೊರಗೋಗೊನೋ ಕಾಣೆ. ಹೋಗತ್ತಾಗಿ. 'ಕಟ್ಟಾಕಿದ ಕಡ್ಡು ಕಿತ್ತೊಂಡು ಹೊಂಟೋಗಿದೆ'.

ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ್ಬೇಕಾಗಿತ್ತು!

ಅಯ್ಯೋ ಅಪ್ಪಾ! ನಿನ್ನಿಂದ ತಿರ್ದಿರೋ ಊರಿಲ್ಲ, ಕೇರಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಮೇಡೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ. ಅದ್ರೆ ಹೊರೊಗ ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕಂಡಿದ್ದಾತೊ? ಇಲ್ಲ ಯಾರ್ಯಾರ ಯಾಮಾರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಕಾಣೆ. ಯಂಗಾರ ಇಲ್ಲಿ ಅಂತ, ನಾಕಾರು ಕಡೆ ಸುದ್ದಿ ಬುಟ್ಟಿದೆ ಇಸ್ಯಾ ಇವತ್ತಲ್ಲ ನಾಳೆ ಗೊತ್ತಾದತು ಅಂತ ಹಿಂಗ್ ತಿರ್ದಿತಾ ಇದ್ದೀನಿ'.

'ಹಂಗಾದ್ರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ?'

'ನಿನ್ನೆ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಹತ್ತ ಕಟ್ಟಾಕಿದ್ದೆ ನೋಡಪ್ಪಾ. ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರೋಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಮ್ಮಿಲ್ಲ! ಆಗ್ಲೆ 'ದನ ಬುಡೋ ಹೊತ್ತು' ಅನ್ನು. ಊರೆಲ್ಲ ಹುಡ್ಕದೆ. ಅದು ವರೋಗ ಕಾಣ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೆರೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಲ ಎತ್ತೊಂಡು ಮೂಡ್ಲಾಗಿ ಓಡ್ತಿತ್ತು ಅಂತ

ಆ ಸಪಟಿ ಅಂದ. ಅವನು ನೋಡಿ 'ಅವ್ರೇ ಬೇಯೋ ಹೊತ್ತಾಗ್ತಿರಬೇಕು. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋದು ಅಂತ ಈರನಘಟ್ಟದ ಕಡೇಗೊಂಟೆ. ಆಗ್ಗೆ 'ಹೊತ್ತು ನೆತ್ತಿ ಮ್ಯಾಲ್' ಬಂದಿತ್ತು. 'ನಮ್ಮ ನೆಳ್ಳ ನಾವೇ ತುಳಿಯೋ ಹೊತ್ತು' ಅನ್ನು... ಸುಡೋ ಬಿಸ್ಕು ಬ್ಯಾರೆ. ಈರನಘಟ್ಟದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹುಡ್ಡಿ, ಮಾಚ್ಚಾಯ್ಕನಳ್ಳಿ, ಮಲ್ಲೇನಳ್ಳಿನೆಲ್ಲ 'ಹುರುಳಿ ಬೇಯೋ ಹೊತ್ತೆ' ತಿರುಗಿದ್ದೀನಿ ನೋಡು. 'ಹಿಟ್ಟುಣ್ಣೋ ಹೊತ್ತೆ' ಹೊನ್ನಾವರೆ ಬಂದೆ. 'ತಂಗ್ಗು ಉಣ್ಣೋ ಹೊತ್ತೆ' ಕೋಡಳ್ಳಿ, ಬಿ ಮಲ್ಲೇನಳ್ಳಿ, ಬಿಂಡಿಗನವಲೆ, ಕಂಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದ್ದಳ್ಳಿ, ಬೀಚ್ಚಳ್ಳಿ, ನೇರುಕೆರೆ, ತಟ್ಟಕೆರೆ, ಕರಿಕ್ಕಾತನಳ್ಳಿ ಸುತ್ತೊಂಡು ಬರೋಹೊತ್ತೆ 'ದನಕುರಿ ಬರೋಹೊತ್ತಾಯ್ತು'. 'ದೀಪ ಕಚ್ಚೋ ಹೊತ್ತೆ' ಬೋಗಾದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಅಮಾಸೆ ಕತ್ತೆ ಬೇರೆ. 'ದೆವ್ವಾ ಪೀಡೆ ತಿರೋ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ' ಇನ್ನೇನು ಹುಡ್ಕಲಿ? ಅಲ್ಲೇ ಯಾರೋ ಮನೇಲಿ ಒಂದು ತುತ್ ತಿಂದು, ಜಗಲಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಿದೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೊತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ 'ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂಡೋ ಹೊತ್ತೆ' ಎಚ್ಚರಾತು. 'ಕಾಗೆ ಕೂಗೋ ಹೊತ್ತೆ' ಎದ್ದು ಕೂತ್ಕಂಡೆ ಅನ್ನು. 'ಕೋಳಿ ಕೂಗೋ ಹೊತ್ತೆ' ಹೊಂಟುಬಿಟ್ಟೆ. 'ಬೆಳ್ಳಿಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ' ಕಳ್ಳಿಗುಂದಿಗೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊತ್ತಾರ್ಚಳ್ಳಿ ಮ್ಯಾಲಾಪಿ 'ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನೋ ಹೊತ್ತೆ' ಚೆನ್ನಾಪುರ ನೋಡೊಂಡು ಸಾತೇನಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀನಿ ನೋಡು."

"ನಿಮ್ಮೂರ್ (ವಡ್ಡರಳ್ಳಿ) ಎಮ್ಮೆ ದನ ಹನುಮ್ಬಳ್ಳಿ ಕಡೆಗಲ್ಲೇ ಮೇಯೋಕೆ ಹೋಗೋದು. ಆಕಡೆಗೂ ನೋಡ್ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಾತ್ಕಳ್ಳಿ, ದೊಡ್ಡಾತ್ಕಳ್ಳಿ, ಸಂತೆಬಾಚ್ಚಳ್ಳಿ ಕಡಿಕೆ. ಅತ್ತಾಗೆ ನನ್ನ ಮಗ್ಗುವೇ ಹೆಂಡ್ರುವೇ ಹೋಗವೆ." ಹೀಗೆ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚ್ಚಿ ಮಾಡೋ ಸಂದರ್ಭದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಇದೆ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ರೆ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಮಳೆ ಅಂತ ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆ ಹೇಳುತ್ತೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೇನು ನಮಗೂ ಅರ್ಥ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಇಂಚುಪಟ್ಟಿ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಅಳ್ಳಾಕಾದತೇ? ಅದೇ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೇಳೋದು ನೋಡಿ; ಧೂಳಡ್ಲೋ ಮಳೆ, ಕಂಬಳಿ ನೆನೆಯೋ ಮಳೆ, ಉಕ್ಕೆ ತೆರೆ ಮುಚ್ಚೋ ಮಳೆ, ಸೂರ್ ನೀರು ಬೀಳೋ ಮಳೆ, ಊರ್ ನೀರು ಹೋಗೋ ಮಳೆ, ಕಲ್ಲು ನೆನೆಯೋ ಮಳೆ, ಬಟ್ಟೆ ಮೆತ್ತಾಗೋ ಮಳೆ, ಹದ ಮಳೆ, ಒಂದುಕ್ಕೆ ಹದ, ಒಂದರಿ ಹದ, ಬಿತ್ತನೆ ಹದ, ಹನಿ ಮಳೆ, ಸ್ನಾನ ಮಳೆ, ಬಿಸಿಲು ಮಳೆ, ಕುಟುಗ್ಗು ಮಳೆ, ಉಬ್ಬಲು ಮಳೆ, ಜಡಿ ಮಳೆ, ಊರೂ ಕೇರಲ್ಲ ಒಂದಾಗೋ ಮಳೆ, ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಲ್ಲ ತುಂಬೋ ಮಳೆ, ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ ತುಂಬೋ ಮಳೆ, ಮಾವೇರಿ ಮಳೆ, ಸಖತ್ ಮಳೆ, ದಯಾಮಳೆ, ಬೇಜಾನ್ ಮಳೆ... ಹೀಗೆ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು.

ನಾವು ವಸತಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಮಣ್ಣರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ; ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣರಿಗೆ; ರಾಮಣ್ಣೋರೇ ನೆನ್ನೆಯಿಂದ ಮೋಡ ಮಚ್ಚೊಂಡದೆ. ಸೋಲಾರ್ ನೀರು ಏನಾಗಿದೆಯೋ, ಏನ್ನತೆಯೋ ಬೇಗ ಸ್ನಾನ ಮಾಡ್ಕೊಂಡುಬಿಡೋಣ ಅಂತ. ನಮ್ಮೇನೋ ಬಿಸ್ಕೀರು ಬಂತು. ಆಮೇಲೆ ಜೀನಳ್ಳಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ ಬಂದು. 'ಬಿಸ್ಕಿನೀರೇ

ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾ, ಇದೆ ಅಂತ ಅಂದ್ರಿ? ಇದು ಬಿಸಿ ನೀರಲ್ಲ, ಬಿಸಿ ಅನ್ನಿಸುವ ನೀರಷ್ಟೆ' ಅಂದು. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅನ್ನೋಕೆ ಸಾಧ್ಯ ನಮ್ಮೆ. ಆದೆ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಪದಗಳನ್ನು ನೋಡಿ; ಉಗುರು ಬೆಚ್ಚೆ, ತೋವ್ ಬೆಚ್ಚೆ, ಮೈ ಹದಕ್ಕೆ, ಗಣಗಣನೆ ಕಾಯ್ದು ಮಳ್ಳೋಯ್ಯವೆ, ಸುಟ್ಟೋಯ್ಯವೆ, ಮೈಯೇ ಬೆಂದೋಯ್ಯವೆ, ಆರಿ ಅಣ್ಣೇಕಲ್ಲಾಗವೆ, ತಣ್ಣಗೆ ಕೊರಿತಾವೆ. ಗಂಟು ನಚ್ಚಾಗಂವೆ... ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡ್ಕೋದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲ್ಸ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ. ಬಟ್ಟೆ ತೆಗಿತ್ತಿದ್ದಂಗೆ ಕಿಟಾರ್ ಕಿರಿಚಿಕೋತಾವೆ. ಅಜ್ಜಿ ಕಾಲ್‌ಮೇಲೆ ಮಕಾಡೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡ್ಕೊಂಡ್ಕೊ ಮಗೂನಾ. ಇದ್ದಿ. ಅದು ಕಿವಿಗೆ ನೀರ್ ಹೋಗ್ಬಾರ್ಡು ಅನ್ನೋ ಕಾರ್ಡಕ್ಕೆ. ಸರಿಯದು ಆ ಕ್ರಮ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಮ. ಅತ್ತಾನೇ ಇದ್ದದೆ ಅದು. ಎಣ್ಣೆ, ಸೀಗೇಕಾಯಿ ಗಿಗೇಕಾಯಿ ಎಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಮೈ ತಿಕ್ಕಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ನೀರ್ ಹಾಕ್ತಾರೆ. ನೀವು ನೋಡ್ಬೇಕು ಅದ್ಲಿ! ಸುಡೋ ನೀರು ಅದು. ನನ್ನಂಗೆ ಕರಗಿ ಇದೆ ಪರ್ವಾಯಿರ್ದಿಲ್ಲ. ಚಂದು ಅವರಂಗೆ ಕೆಂಪಿದ್ದೆ? ಮಗ ಪರಂಗಿ ಹಣ್ಣಾಗೋಗಿರ್ದದೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡ್ಕೊತ್ತಿಗೆ. ಮೈ ಕೈ ನೋವು ಹೋಗಂಗೆ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಚೆಂಬು ಹಾಕೇ ಅಂತ ಅಜ್ಜಿ ಹೇಳ್ತಾಳೆ. (ಅದೇನ್ ಗೇದಿದ್ದತಾ ಮಗ!) ಕೊನೆಗೆ ಆ ಮಗು ಬಿಸಿನಾ ತಾಳಲಾರದೆ ಮೂರ್ಚಿ ಹೋಗಿರ್ದದೆ. ಆ ಅಜ್ಜಿ ಅಂತದೆ 'ನೋಡ್ತಾ ಮಗೀನಾ? ಅದ್ರ ಮೈ ಕೈ ನೋವೆಲ್ಲ ಹೊಂಟೋಯ್ಯು. ಅದ್ಲಿ ಹೆಂಗೆ ಮನಿಕೊಂಡು ಬಿಡ್ತು ನೋಡು' ಅಂತಾಳೆ. ಕರಾವಳಿ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಂಥ ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗ್ತದೆ.

ತಾಯಿ ಮಗಳು ಅಡುಗೆ ಮನೆಲಿ ಏನ್ ಮಾತಾಡ್ಬಹುದು? ಅವ್ವ ಮಗಳಿಗೆ ಹೇಳ್ತಾಳೆ; 'ತಾಯಿ, ನಾನು ಸಂತಿಗೋಗಿ ಬತ್ತಿನಿ ಒಂದ್ ಪಾವ್ ಅವರೆಕಾಳ್ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು (ಗಮ್ಪಿಸಿ ಉರ್ದೊಂಡಲ್ಲ) 'ಉರದವರೆಕಾಳು ಉಪ್ಪೆಸರು ಮಾಡು'. (ಅವರೆಕಾಳೋಂದ್ರಲ್ಲೇ ಹಸಿ ಅವರೆಕಾಳ್ ಉಪ್ಪೆಸರು, ಒಂದೆಸ್ತು, ಚಿಲ್ವವರೇ ಸಾರ್, ಅವರೇಕಾಳ್ ಉಪ್ಪೆಸ್ತು, ಸ್ವಾಡಿಗಿ, ಬಸ್ಸಾರು, ಪರು, ಸಂಬ್ರ, ಉರ್ದವರೇಕಾಳ್ ಉಪ್ಪೆಸರು... ಅವ್ರೇ ಕಾಳ್ ಒಂದ್ರಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯ ಸಾರು! ಸುಮ್ಮೆ ಸಾಂಬಾರ್ ಅಂದ್ರೆ? ಉಪ್ಪೆಸರಿಗೂ ಸಂಬಾರ್! ಮಸ್ಸೊಪ್ಪ ಸಾಂಬಾರಂತೆ!) 'ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ವಾಯಿ. ಒಂದ್ ಸ್ಯಾರೆ ಬ್ಯಾಳೆ ಕಾಳಿಗೆ ನಚ್ಚಾರ ಹಾಕಿ, ನಚ್ಚುಳಿಬಿಟ್ಟು ಸೀ ಸಾರು ಮಾಡು...' (ನೋಡಿ, ಅಳತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ಯಾರೆ, ಒಂದು ಹಿಡಿ, ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ, ನಾಕಳ್ಳು, ಒಂದು ಇಂಕ್ರ, ವಸಿ... ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ನಚ್ಚಾರ, ನಚ್ಚುಳಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಖಾರ, ಹುಳಿ ಅಂತ 'ಸೀ ಸಾರು' ಸಾರು ಖಾರ ಆಗಿರ್ಬಾರ್ಡು. ತಿಳಿಸಾರು ಅಂತ ನಾವು ಏನಂತೇವೆ ಅಥವಾ ರಸಂ ಅದೇ ಸೀಸಾರು) 'ಅವರೇಕಾಳ್ ಹಣ್ಣಾಳೆ ಬೇಯ್ತು, ಕಾರವ ಹೆಚ್ಚೊತ್ತು ಬೇಯಿಸಬೇಡ, ಎರಡು ಕುದಿ ಬೆಂದುದ್ಲಿ, ಸಪ್ಪೆ ಸಾರ್ ಉಯ್ಯು, ಎರಡು ಮಳ್ಳೆ ಮಳ್ಳೆಸಿ, ಉಪ್ಪಾಕಿ, ಹುಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಿಳ್ಳು...' (ಅಡುಗೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡ್ರೆ ಕ್ರಮನ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡ್ತಾವಳೆ ನೋಡಿ. 'ಉಪ್ಪಾಕಿ, ಹುಳಿಬಿಟ್ಟು



ಇಲ್ಲ'. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಮೊದಲೇ ಉಪ್ಪಾಕಿದೆ, ಹುಳಿ ಬಿಟ್ಟೆ ಸಾರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂದು ವಗ್ಗಾಯ್ತದೆ ಅಂತ. ಯಾವ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಇದನ್ನೆ? ಯಾವ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇವರು. ಉಪ್ಪಾಕಿ, ಹುಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲ - ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಾಕು, ನಂತರ ಹುಳಿ ಬಿಡು) ಅನ್ನ ದಿಂಡಿದ್ದಂಗೆ ಬಸಿ. ಹಿಟ್ಟೆಸಿರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಉಪ್ಪಾಕು. ಗಂಟಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಿಟ್ಟು ಗಮ್ ಅನ್ವೇಕು ಹಂಗೆ ಬೇಯ್ತು. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ಹಿಟ್ಟು ಪಿಸ ಪಿಸ ಅಂತದೆ. ಗಂಟಾದಾತು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದ್ತು. ಹಿಟ್ಟು ಗ್ವಾಡೆಗೆ ಹೊಡೆದ್ರೆ ಹಂಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರ್ಬೇಕು. ಸಾರಾ ಬಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡು. ಚೋಳನೀರ್ ಮಾಡ್ಬೇಡ. ಚೋಳನೀರ್ ಮಾಡ್ಬಾಡ ಅವತ್ತನಂಗೆ. ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಅಂತಿದ್ದಲ್ಲ; ನಾನೇ ಸಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ ಅಂತ; 'ನೋಡ್ ಮಗಾ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಸಾರ್ ಮಾಡಿರೋದಾ? ಒಂದು ಬಳ್ಳಾ ನೀರು ಹೂಯ್ತುವಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿ ಅವರಪ್ಪ ಊರಗಂಟ ಹರ್ದಂಡು ಹೂಯ್ತದೆ. ಒಂದು ಖಂಡಗ ನೀರು ಹುಯ್ತುವಳೆ, ಉಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಸಪ್ಪಿಲ್ಲ...' ಆ ಮಗಳು ತಾನೆ ಎಷ್ಟೂ ಅಂತ ಕೇಳಲು? 'ದಿನಾ ಅದೇ ಮಾತು. ಬಿಡವ್ವ ಅದೇನು ಅಂತ ದಿನಾ ಅದೇ ಹೇಳಿಯಾ. ನನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಸಾಕಾಗೋಗದೆ'. 'ಏನಾರಾ ಹೇಳಿದ್ದೆ ನಿನ್ನೆ ಹಂಗೆ ಮೂಗಿನ ಮ್ಯಾಲೇ ಬಂದ್ಬಡೆ. ನಿನ್ ಸಾರಾ ತಿನ್ನಕಾದಾತಾ? ಒಂದು ಕಾರದ ಮುದ್ದೆ, ಇಲ್ಲ ಉಪ್ಪಾಚ್ಚೆ ಉರುಕ್ಕು, ಇಲ್ಲ ಹುಳಿ ವಗ್ಗು. ನಿನ್ನೆ ಇಷ್ಟಬಂದಂಗೆ ಮಾಡೋ'.

ನಾನು ಇದನ್ನ ಕೇಳಿದ್ದೀನಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ. "ಅಯ್ಯೋ ಅಕ್ಕಾ, ಆಳ್‌ಗೆರಿ ನೆಂಟು ಈಗ್ಗೆ ವಕ್ಕರಿಸಕೋಬೇಕಾ ನೋಡಿ ಈ ಕತೆಯಾ. ಹಿಟ್ಟೆಸರಾ ಉಯ್ಯಿದಿದಿನಿ ನಾಕ್ ಜನಕ್ಕೆ ಅಂತ. ಮುದ್ದೆಯ ತಿರುವಿಬಿಟ್ಟು, ಇಕ್ಕಿ, ನೀರಿಲ್ಲ ಅಂತ ಓಡ್ ಬಂದ್ರೆ ನಾಕ್ ಜನ ಬಂದು ವಕ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡವೆ. ನಾನು ಹಂಗೆ ಮಾಡ್ತೀ..." ಪಾಪಾ ಆಕೆ ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟೋ ಹೊತ್ತೆ ಎದ್ದು ಬೀಸಿ, ಕುಟ್ಟಿ, ಬೆಳಗಿ, ನೀರ್ ತಂದು, ಹಿಟ್ ಬೇಯಿಸಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಗಂಡಗೆ ಹೊತ್ತೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ದನ ಕಾದು, ಕರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು - ಕರ ಬಿಡೋದು. ಹಾಲ್ ಕರೆಯೋದಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಉಪ್ಪು, ಸೊಪ್ಪು, ನೀರು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ನೋಡ್ಕೊಂಡು ಸಂಜೆ ವೊತ್ತೆ ಸೊಪ್ಪ ತಗೊಂಡು. ದನ, ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಮೇವ್ ತಗೊಂಡು, ಅಡುಗೆ ಮಾಡೋಕೆ ಪುಳೆ ಆಯ್ಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದ್ರೆ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಅಸ್ಸಪ್ಪ! ಸದ್ಯ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟೆ ಸಾಕು ಮಲಕ್ಕೊಳ್ಳೋದು. ಕಾಪಳಕ್ಕೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟೆ, ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟೆ, ತಲೆದಿಂಬು ಇಲ್ಲ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ. ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟೆ ಸಾಕು ಅನ್ನಂಗೆ ಇರ್ದದೆ.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳ್ಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿತಕ್ಕಂಥವಳು ಮಹಿಳೆಯೇ. ಪುರುಷರಲ್ಲ. ಕೃಷಿಯ ಸಂಶೋಧಕಿ ಅವಳು. ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸ್ತವಳು. ಪುರುಷ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದ್ರೆ ಒದ್ದಾರಿ ಉಳ್ತನೆ, ಕಡಿತಾನೆ ಮುಗದ್ದೋಯ್ತು. ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅದನ್ನ ನಾಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವಳು, ಕಳೆ

ಕೀಳತಕ್ಕಂಥವಳು, ಕಟಾವ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವಳು, ಬಡಿತಕ್ಕಂಥವಳು, ಕೇರ್ ತಕ್ಕಂಥವಳು, ತೂರತಕ್ಕಂಥವಳು, ಕೇರೋದು, ಗುಡಿಸೋದು ಅವಳೇ? ಅದನ್ ಮನೆಗೆ ತಂದು ಕೇರೋದು, ಬೀಸೋದು, ಕುಟ್ಟೋದು. ಅಡುಗೆ ಮಾಡೋದು ಎಲ್ಲ ಅವಳೇ. ಕೊನೆಗೆ ಉಣ್ಣೋವು ನಾವೇ. ಅವಳಿಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಾಯಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಗರತಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂಗೆ ಹಿಟ್ ಮಾಡು ಅಂದ್ರೆ! ಮುಂಚೆ ಯಾರಾದ್ದು ಹೇಳಿದ್ದಿದ್ರೆ ಒಂದು ಚಂಬು ಜಾಸ್ತಿ ಒಯ್ಯಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದೆಲ್ಲ ಚಿಪ್ಪೆ ಹಿಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಒಯ್ಯಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾಗೆ ಬೇರೆ ಬೆಳಗಿಯಿಂದ ಕೂಗ್ತನೇ ಇದೆ. 'ಅಯ್ಯೋ ಅಕ್ಕಾ, ಬೆಳಗಿಯಿಂದ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಕೂತ್ಕಂಡು ಕಾಗೆ 'ಕಾ ಕಾ' ಅಂತದೆ. ಯಾವ ನೆಂಟರು ಬಂದಾರೋ ಕಾಣೆ'. ಈಗ ಬಂದು ಒಕ್ಕರಿಸ್ಕೋಬಹುದು ಅಂತಾಳೆ. ಒಲೆ ಬ್ಯಾರೆ ಮರಿತದೆ. ಒಂದೇ ಸವನೆ ಒಲೆ ಮರಿತು. ಅವಾಗ ನೆಂಟರು ಬರಾರೆ. ಆದ್ರೆ ಈ ಕಾಗೆಯಾಗಲಿ, ಆ ಒಲೆಯಾಗ್ಲಿ ನೆಂಟರು ಬರರೆ ಅಂತ ಸೂಚನೆ ಕೊಡವೇ ಹೊತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನ ಬತ್ತರೇ ಅಂತ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಪಾಪ ಆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಗಿತ್ತಿಗೆ. ಅದ್ದಂಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡ್ಯಾವಳು! ಇದು ಇವಳ ಸಂಕಟ. ಇದು ನಂಬಿಕೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಅಂತ ಹೇಳೋಲ್ಲ. ಇಂಥ ಎರಡು ಘಟನೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ಹೇಳೋ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ. 'ಮಗಾ ಕುಂತು ಮಲ್ಲಬೇಕು ಕಣೋ' ಎಂಥಾ ಅನುಭವದ ಮಾತಿದು. ನಾನು ನಿಂತಿದಿನಿ, ಹಂಗೆ ಮಲಗಕೇ ಹೋದ್ರೆ ತಲೆ ಹೊಡ್ಕೊಯ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಕುಂತೋಬೇಕು. ತಲೆದಿಂಬು ನೋಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಮಲ್ಲಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲಾಗಲ್ಲ. ಕಾಯಬೇಕು, ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು, ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು, ತಾಳ್ಮೆಬೇಕು. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ಅನಾಹುತ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪದಗಳು ಅಥವಾ ಭಾಷೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೋ ಬಹುದು ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ಭಾಷೆ ಅಂದ್ರೆ ಮಾತಾಡೋದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಸುತ್ತ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ-ಪಾನೀಯ, ನಮ್ಮ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ-ಬೊಗಸೆಗಳ ಸುತ್ತ, ನಮ್ಮ ಮನೆ-ಮಠದ ಜೊತೆ ಎಲ್ಲದರ ಜೊತೆನೂ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರ್ದದೆ. ಇವತ್ತು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಕಾಣ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಟೈರ್ ಗಾಡಿಗಳು, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು. ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ (ಬಂಡಿ) ಒಂದನ್ನೇ ತಗೊಂಡ್ರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪದಗಳಿವೆ ನೋಡಿ. ಮೂಕಿ, ಪಾರಿ, ಹೊಟ್ಟೆಮರ, ದೂರಿ, ತಿಕ್ಕಡಿ, ಇರಚಿ, ಪಟ್ಟಿ, ಗುಂಬ, ವಾಲೆಬಳೆ, ಕಡಾಣಿ, ಕಡೆಗೂಟ, ಗೂಟಗೋಲು, ತಡಿಕೆ, ಅರೆಕಾಲು, ಎಣ್ಣೆಲಾಳ, ಕುಯ್ಯಂಗಾಟ... ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡ್ತಾ ಹೋಗ್ತುಮದು. ಕೆಲವು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಿವೆ. 'ಹಿ ಈಜ್ ಡೆಡ್' ಅಂತಾರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ. 'ಹಿ ಈಜ್ ನೋ ಮೋರ್' ಅಂತಾರೆ ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ. ಅದೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋದ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮುಮ್ಮತ್ತೆದು ಪದಗಳಿವೆ ಗೊತ್ತೇ? ಸತ್ತೋದ, ಪಿರಾಣಬಿಟ್ಟ, ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಕೊಂಡ,

ಮಸಾಣ ಸೇರ್ದ, ಸುಡುಗಾಡಿಗೋದ, ನೆಗದುಬಿದ್ದ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಾದ, ನಾಕಾಳ್ ಮೇಲೆ ಕಾಕ ಹಾಕೊಂಡು ಹೋದ, ಕಾಲವಾದ, ಇಲ್ಲವಾದ, ಹರ ಹರ ಅಂದ, ಶಿವ ಶಿವ ಅಂದ, ಹರನ ಪಾದ ಸೇರ್ದ, ಶಿವನ ಪಾದ ಸೇರ್ದ, ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯಾದ, ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಯಾದ, ಚಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ, ಯಡೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ, ವಂಟೋದ, ಹೆಂಡ್ ಮುಂಡೆ ಮಾಡ್ಡ, ಮಕ್ಕಳನ ತಬ್ಬಲಿ ಮಾಡ್ಡ, ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಕೊಂಡ, ಉಸುರು ಬಿಟ್ಟ, ಉಡುದಾರ ಕೂಯಿಸಿಕೊಂಡ, ಬಾಯ್ಗೆ ಅಕ್ಕಿಕಾಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡ, ಹೆಂಡ್ನು ಕುಂಕುಮ ಕಿತ್ತೊಂಡ, ಹೆಂಡ್ನು ಹೂ ಕಿತ್ತೊಂಡ, ತಾಳಿ ಕಿತ್ತೊಂಡ, ಬಳೆ ಹೊಡೆಸ್ತಾ, ಗುಂಡಿ ತೋಡಿಸ್ತೊಂಡ, ಹೂಣಿಸ್ತೊಂಡ, ಚಟ್ಟ ಏರ್ದ, ಬಿದರು ಮೋಟಾರು ಮೇಲೆ ಏರೋದ, ಹೊಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ, ಟಿಕೆಟ್ ತಗೊಂಡ, ಬಕಿಟ್ ತಗೊಂಡ...

ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಸುತ್ತ ಹುಟ್ಟೊಳ್ಳೋದೆ ಹೆಚ್ಚು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತ ಇರುವ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನ ನೋಡಿ; ಕಣ್ಣೆಟ್ಟ, ಕಣ್ಣುಚ್ಚ, ಕಣ್ಣೆಟ್ನೋಡು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಟ್ಟೊಂಡು ನೋಡು, ಕಣ್ಣೆಡು, ಕಣ್ಣಾಡಿಸು, ಕಣ್ಣಾಕು, ಕಣ್ಣಾಗು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚು, ಕಣ್ಣೆಕಣ್ಣೆಬಿಡು, ಕಣ್ಣುಕ್ಕು, ಕಣ್ಣರಿ, ಕಣ್ಣೆಸು, ಕಣ್ಣೆಕಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೆಮಿಟಿಕ್ಕು, ಕಣ್ಣೆಡು, ಕಣ್ಣೆಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡು, ಕಣ್ಣೆ ಕೆಂಪಾಗು (ತೆಂಗು, ಕಬ್ಬು, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಣ್ಣು)

ರೈತ ರೈತರು ಮಾತಾಡೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗೆ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ ಅನ್ನೋದಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಾರದ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ ಘಟನೆ. ಮಂಡ್ಯದ ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಡೆಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಕ ರೈತರು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು.

‘ಎಲ್ಲಿಗೆಯ್ದೋಗಿದ್ದಾ ಹಿಂಗೆ?’

‘ಗದ್ದಿಗೆ ನೀರು ಕಟ್ಟಿಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.’

‘ಅಯ್ಯೋ ಬಡತ್ತದೇ ನಿನ್ನ ನೋಡಿ...’ ಅವರು ಮಾತಾಡೋದೆ ಹಿಂಗೆ.

‘...ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ಮೂರು ದಿವಸ ಆಯ್ತಲ್ಲ!’.

‘ಬಡ್ಡಿದೇ ಸುಮ್ಮಿರು ನೀನುವೇ ಹಂಗೆಯೇ...’ ಅವರ ಪ್ರೀತಿ ಮಾತದು.

‘ಬಡ್ಡಿದೇ ಸುಮ್ಮಿರು. ಮೂರು ದಿವಸ ಎಲ್ಲಿ ಯಕ್ಕುಟ್ಟಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ನಾ ನಾನು? ನಾನು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ...?’

ಮಾತಾಡ್ತಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರು.

‘ಅಲ್ಲಾ ಕನಾ, ನನಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸದಿಂದ ನಿನಗೆ ಒಂದು ಇಚಾರ ಕೇಳೋದು ಅಂತಿದ್ದೆ.’

‘ಅದೇನಪಾ ಅದು ಅಂಥಾದ್ದು?’

‘ಅಲ್ಲಾ ಆ ಟ್ರಾಕ್ಟು ನಾನು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ಟ್ರಾಕ್ಟು ಹದಿನೈದು ದಿವಸದಿಂದ ಹಂಗೆ ನಿಂತದಲ್ಲ ಯಾಕೆ?’

ಇವನು ಥಟ್ನೆ ಅಂದ;

‘ಅದ್ದೆ ಕುಂತಕಳ್ಳಕೆ, ಮಲಕಳ್ಳಕೆ ಆಗಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಂತದೆ.’

ಅವನು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ ‘ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ...’

‘ಇವನಿಗೂ ಆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ತಗೊಂಡವನಿಗೂ ಆಗಕಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಿನೇಹಿತ...’. ಸ್ನೇಹಿತ ಅಲ್ಲ, ಸಿನೇಹಿತ.

‘ಇವನು ಏನಾರೂ ಮಾಡಿ ಅವನ್ನ ಅಣೆಕಿಸ್ತೇಕು. ಅದ್ದೆ ನನ್ನತ್ತ ಬತ್ತವನೆ. ಅವನು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ತೋಗೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇವನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ. ಅದನ್ನ ಸುದ್ದ ಮಾಡ್ತಾಕೆ...’ ರಿಪೇರಿ ಅಲ್ಲ ಸುದ್ದ. ‘...ಸುದ್ದ ಮಾಡ್ತಾಕೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿವನು ಆಡ್ಕೊಂಡನಾ! ಮುಂಡೆ ಮಗಾ? ಇವನ್ ಯಕ್ಕೊಟ್ಟೋಗ, ಇವನ ನಾಲಿಗೆ ಉದ್ದಾರ ಆದಾತ! ಅವನು ತಗೊಂಡಿದ್ದೆ ಸಂತೋಸ ಪಡ್ಡೇಕು. ನಾಳೇದಿವಸ ಏನಾರ ಆಗ್ಲಿ. ಬಾರ್ಲಾ ಅಂದ್ರೆ ಬತ್ತಾನೆ. ಯೋಗ್ಯತೆ ಐತ ಈ ಮುಂಡೇದಕ್ಕೆ!...’ ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಹೇಳೋದಿಕ್ಕೆ ಹೊಂಟಿದ್ದು ಅಂದ್ರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಗೆಲೆಯನಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವನು ಹಾಸ್ಯವಾಗಿ ಆ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನ ಹೇಗೆ ಮುಗಿಸಿಟ್ಟು ಅನ್ನೋದು.

ಮಿತ್ರರೇ, ಹಲವು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಗ್ರಾಮ್ಯ ಪದಗಳ ಪಟ್ಟಿ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಚೀಟಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಮಯಾಭಾವ ಅಂತ. ಆದುದರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ನನ್ನ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದ್ರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಅವುಗಳನ್ನ ಹಿಡಿದಿಡೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ, ಆ ಅನುಭವದಲ್ಲಷ್ಟೇ ನಾನು ಮಾತಾಡಿದ್ದೀನಿ. ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕುರಿತು ನಾನು ಮಾತಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸೋಕೆ ಕಷ್ಟ ನನಗೆ. ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದಹಾಗೆ ಭಾಷೆ ಹತ್ತತ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ನೂ ಅಲ್ಲ, ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಅಲ್ಲೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಭಿನ್ನ ಆಗ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರ್ಮಾಲ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನಾದರೂ ಕರೆಸಿ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೇ ಇಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ್ಡೇಕಾಗ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದಂಥ, ಚರ್ಚೆಯಾದಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಂದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಾದರೂ ಉಪಯೋಗ ಆಗ್ತುಹುದು ಅಂತ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸ್ತೀನಿ. ನಮಸ್ಕಾರ.



# ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು

- ಶ್ರೀ ಜೇನಹಳ್ಳಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪ

ಈಗ ನಾವು ಎರಡು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಒಂದು ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ. ಈ ಭಾಗಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವಂಥದ್ದು ನಮ್ಮ ದಾವಣಗೆರೆ ಕನ್ನಡ. ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಧ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಕರಿಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗುವೆ. ಇದರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳು ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆಯಿಂದೆಲ್ಲ ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಊರಿನಿಂದ ಊರಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ, ನಾಡಿನಿಂದ ನಾಡಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಬೇರಿಸಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬೇಕು. ನಾನು ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ರೂ ನನ್ನ ಭಾಗದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳೋಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ.

ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆ ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ವಿಭಿನ್ನವಾದಂಥ ಭಾಷೆ. ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ. ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆ ಕಡೆ ಮರಾಠಿ, ಉರ್ದುವಿನ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ, ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ಮಲೆಯಾಳಿ, ತಮಿಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಕೊಡವ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷೆ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಗಡಿ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತೆಲುಗಿನ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ. ಮಧ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗದ ಭಾಷೆ ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಭಾಷೆ. ಈಗ ನಾವು ಕೆಲವೊಂದು ಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಭಾಷೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ.

ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರಾದಂಥ ಒಬ್ಬ ಅಜ್ಜ ಕೆ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪ ಅಂತ. ಅವರು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಸುಮ್ಮೆ ಹಾಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ 'ತಾಯಿ' ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೆಣ್ಣುಕುಳಿಗೆ ಬಳಸುವಂಥ ಶಬ್ದ 'ತಾಯಿ' ಕಸ ಹೊಡಿತಾ ಇದ್ದು. ಈ ಅಜ್ಜ; 'ತಾಯಿ ಪಾರತಕ್ಕ, ಕುಡಿಯಕೆ ಬಂದಿಷ್ಟು ನೀರು ತಗೊಂಡು ಬಾರವ್ವ'. 'ಬಾರಜ್ಜಾ, ಬಾ. ನಮ್ಮನೆ ಕಡೆ ಯಾಕೆ ಬಹಳ ದಿನಾತು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ?' 'ಏ ಬಿಡೆ ನಮ್ಮವ್ವಾ. ಈ ಮುದ್ದ ಹಗಲಲ್ಲ ಬಂದೆ, ದಿನಾ ಅದೇನ್

ಬರ್ದದವ್ವಾ, ಇದ್ದದೊಳ್ಳೆ ಕಾಟ ಅಂತೀರಿ'. 'ಹೇ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಬೈಲಿ ಬಿಡಜ್ಜ, ನೀನು ಬಂದೆ ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಆಗುತ್ತೆ ಗೊತ್ತೆ! ಇದ್ದಬದ್ದ ಬೇಜಾರಲ್ಲ ಕಳಿತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಅಡಕೆ ಎಲೆ ಹಾಕೊಳ್ಳಾ ಆಚಿಕಡೆ ಹರಿಕತೆ ಹೇಳ್ತಾ ಕುತ್ಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ. ನನ್ನಂಚೂರು ಕರೆದಿದ್ದೆ ನಾನೊಂಚೂರು ಕೇಳ್ತರಲಿಲ್ಲಾ?'

'ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡವಾ, ಅಲ್ಲಾ ನೀನೀಗ ಸೊಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಸ ಹೊಡಿತಿಯೋ ಅಥವಾ ಬಾಯಿಗೆ ಹದಾ ಕೊಡ್ತಿಯೋ?' ಆ ತಾಯಿ ಕಸ ಗುಡಿಸ್ತಾ ಇರಾಳೆ. ಅವಾಗ ಈ ಅಜ್ಜ ಮಾತ್ಸಲ್ಲೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಾನೆ. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಗುತ್ತೆ. 'ನಾನೇನು ಮಗನ ಮದ್ದೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ನೀನಾ ಸೊಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಸ ಹೊಡೆಯೋದಕ್ಕೆ? ಸೊಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಸ ಹೊಡೆಯೋದ್ದು ಬಹಳ ಹದವಾಗಿ ಕೇಳ್ತಿಯಾ' ಅಂತಾಳೆ. 'ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗೇನಾರು ಸುಳ್ಳೆತಾ? ಸೊಸೆ ಅಂದೆ ಏನು ಅಂತ ತಿಳ್ಯೊಂಡಿದ್ದಿಯಾ?' ಅಂತಾನೆ ಅಜ್ಜ. ಆ ತಾಯಿ ಮತ್ತೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಹೊಳೆಯೋದಿಲ್ಲ. 'ಹದ ತಗೊಂಡು ಬಾ' ಅಂತಾನೆ. ಅವಳು ಹದ ತಂದಕೊಡ್ತಾಳೆ. ಏನ್ ಹದ? ಅಡಿಕೆ, ಎಲೆ ತಂದೊಡ್ಡಾಳೆ. ಅದು ಬಾಯಿಗೆ ಹದ. ಅವಾಗ ಅಜ್ಜ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಸೊಸೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಸ ಹೊಡೆಯೋದು ಅಂದೆ; ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಎಡೆಕುಂಟೆ ಹೊಡಿಬೇಕಲ್ಲ. ಸಸಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆನ ಹೊಡೆಯದೂ ಅಂತ. ಅಜ್ಜ ಹೇಳುವಂಥ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸೊಗಡನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತೆ.

ಗಾದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡ್ತೀ ಇಷ್ಟಪಡ್ತೀನಿ. 'ಒಲ್ಲೊಲ್ಲೆ ಎಂದು ಒಳಕಲ್ಲು ನೆಕ್ಕಿದ' ಅಂತ ಒಂದು ಕತೆಯಿದೆ. ಚೀಲೂರು, ಸೂಗೂರು ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಊರಿವೆ. ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾರಿ ದೊಡ್ಡಕುಳದ ಮನೆತನ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಾಲ್ಪುರಕಂಡು ಬಿದ್ದಂಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು. ಅವರ ಮಗ ಬಸಣ್ಣಿ. ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹುಡುಗ. ಜಟ್ಟಿ ಇದ್ದಂಗೆ ಇದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಹೆಣ್ ಕೊಡಕೆ ನೂರಾರು ಜನ. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಇವನು ಹೆಣ್ಣಿ ಮನಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚಿಗಲಿ ಮಾಡಿರಾರೆ. ಕುರುಸಾಣಿಯಿಂದ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು. ಒಳಕಲ್ಲಿಗೆ ಕುಟ್ಟಿ ಅದ್ದು ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಅದು ನೋಡೋಕೆ ಕಷ್ಟಗಿರುತ್ತೆ. ಅದ್ದು ನೋಡಿ ಬೇಡ ಅಂದು ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ನೆಕ್ಕಾನೆ. ನೆಕ್ಕಿದಾಗ ರುಚಿ ಬರುತ್ತೆ. ಮೊದ್ದು ಇದಂಥದ್ದು ತೆಗೆ ಅಂತ ಬಿಟ್ಟಿರಾನೆ. ರಾತ್ರಿ ಆ ಚಿಗಣಿ ತಿನ್ನೋ ಆಸೆ ಬಹಳ ಆಗುತ್ತೆ. ಒಳಕಲ್‌ತಾಗೆ ಹೋಗಿ ತಲೆ ಹಾಕಿ ನೆಕ್ಕಾ ಇರಾನೆ. ರುಚಿ ಹತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ! ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ಕೂತ್ಕಂಡ. ಹಿತ್ತಾಳೆ ಮುಚ್ಚಳ ಬಿದ್ದು ದಫಾರ್ ಅಂತ ಸದ್ದಾಗ್ತದೆ. ಚೆನ್ನವ್ವಗೆ ಪಕ್ಕಂತ ಎಚ್ಚಾಗಿ ದೀಪ ಮುಡ್ಡಿದ್ದು. ಒಳಕಲ್ ನೆಕ್ಕಿದ್ದ ಬಸಣ್ಣಿ ಧಟಕಾನೆ ಎದ್ದು 'ನೀರೊಡೆ' ಅಂದ. 'ಅಯ್ಯೋ ಇಲ್ಲೇ ಚೆಂಬ್ ತುಂಬಿತ್ತಲ್ಲ! ಒಳಕಲ್ ಹತ್ತ ಯಾಕೆ ಹೋದಿ. ತಗಲಿ' ಅಂತ ಕೊಡ್ತಾಳೆ. ನೀರು ಕುಡಿತಾನೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೆ. ಅವನು ನಾಚಿ ನೀರಾಗಿಬಿಡ್ತಾನೆ. ಆಗ ದೀಪ ಆರ್ನಿ ಬಂದಾಗ ಬಸಣ್ಣಿ ಹೆಂಡ್ತಿ ಕೈ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಾನೆ. 'ಹೇ ಚನ್ನಿ, ದೇವರ ಸತ್ಯವಾಗ್ಲೂ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳ್ಬೇಡ್ಲೇ' ಅಂತ. ಆಕೆ 'ದೇವರಾಣೆಗೂ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ' ಅಂತ ಭಾಷೆ

ಕೊಡ್ತಾಳೆ. ನೋಡಿ 'ಒಲ್ಲೆ, ಒಲ್ಲೆ ಎಂದು ಒಳಕಲ್ ನೆಕ್ಕಿದ' ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಶಿಶು ಪ್ರಾಸವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿವಿ. ಶಿಶು ಪ್ರಾಸದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಟ ಆಡುತ್ತಾ ಅವರು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ನಾಲ್ಕಾರು ಹುಡುಗರು ಆಟ ಆಡುತ್ತಾ, ಒಂದು ಕೈ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ಕೈ ಇಟ್ಟೊಂಡು; ಇದ್ದಾತ್ರ ಮೂಟೆ? ಅಕ್ಕಿ ಮೂಟೆ. ಇದ್ದಾತ್ರ ಮೂಟೆ? ರಾಗಿ ಮೂಟೆ. ಇದ್ದಾತ್ರ ಮೂಟೆ? ಕಡ್ಲೆ ಮೂಟೆ. ಇದ್ದಾತ್ರ ಮೂಟೆ? ಬೆಲ್ಲದ ಮೂಟೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ತಾ, ಹೇಳ್ತಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ ಬೇಕೋ? ಕ್ಷಣ ಬೇಕೋ? ಅಂತ ಕೇಳಾರ. ಅವಾಗ ಅವರು 'ಕ್ಷಣ ಬೇಕು' ಅಂದ್ರೆ 'ಕ್ಷಣ ಆಡಾಕೆ ಹೋಗ್ಯಂತಿ' ಅಂತಾರೆ. 'ಕತ್ತಿ ಬೇಕು' ಅಂದ್ರೊಡ್ಲೆ ತಡೀ ಮಸಿಹಿನಿ ಅಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೈ ಇಟ್ಟೊಳ್ತಾರೆ. ಕೈ ಕೈ ಎತ್ತಾಗೆ ಹೋದ್ದು? ಸಂತೀಗೆ ಹೋದ್ದು. ಸಂತಿಯಿಂದ ಏನ್ ತಂದೆ? ಕೊಬರಿ ಬೆಲ್ಲ ತಂದೆ. ಕೊಬರಿ ಬೆಲ್ಲ ಏನ್ ಮಾಡಿದೆ? ಕದಿನ ಮೂಲೆಲಿ ಇಟ್ಟೆ. ಕದ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು? ಚಕ್ಕೆ ಕೊಡ್ತು. ಚಕ್ಕೆ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ? ಒಲಿಗೆ ಹಾಕ್ತೆ. ಒಲೆ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು? ಬೂದಿ ಕೊಡ್ತು. ಬೂದಿ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ? ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕ್ತೆ. ತಿಪ್ಪೆ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು? ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡ್ತು. ಗೊಬ್ಬರ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ? ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಕ್ತೆ. ಹೊಲ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು? ಪೈರು ಕೊಡ್ತು. ಪೈರೇನ್ನಾಡಿದೆ? ಚಲ್ ಚಲೋದ್ನ ನಾನಿಟ್ಟೊಂಡೆ, ಹುಳಕು ಹುಳಕಿಲ್ಲ ಕುಂಬಾರಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಕುಂಬಾರ ಏನ್ ಕೊಟ್ಟು? ಕುಡಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು. ಕುಡಿಕೆ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ? ಅಜ್ಜಿ ಕೈಯಾಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅಜ್ಜಿ ಏನ್ ಕೊಟ್ಟು? ತುಪ್ಪ-ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು. ತುಪ್ಪ-ರೊಟ್ಟಿ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ? ಅಜ್ಜನ ತೊಡೆ ಮೇಲೆ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ತಿಂತಿದ್ದೆ, ಕಾಗೆ ಕಚ್ಚೊಂಡು ಹೋತು. ಕಾಗೆ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು? ಸುಣ್ಣದ ಡಬ್ಬಿ ಕೊಡ್ತು. ಸುಣ್ಣದ ಡಬ್ಬಿ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ? ಅಜ್ಜನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅಜ್ಜ ಏನ್ ಕೊಟ್ಟು? ಡೊಳ್ ಕೊಟ್ಟು. ಡೊಳ್ ಏನ್ನಾಡಿದೆ? ಕೆರೆ ಏರಿ ಮೇಲೆ ಕುತ್ಕೊಂಡು ಬಡಿತಿದ್ದೆ ಫಳ್ ಅಂತು! ಹೀಗೆ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಡುತ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾವೆ.

ಸತ್ತಾಗ ಅಳುವಂಥ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡ್ತೇನೆ. ಮಗ ಸತ್ತಿರಾನೆ. ತಾಯಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಅಳಾಳೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು: 'ಅಯ್ಯೋ ನನ ಮಗನೇ ನಿನಗೇನು ಬಂದಿತ್ತಪ್ಪಾ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ್ರು ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ ಅಂತ ಬರ್ದಿಲ್ಲಪ್ಪಾ? ಮೀಸೆ ಬಂದ ಮಗ ನನಗೆ ಅದಾನೆ ಅಂತಿದ್ದೆಲ್ಲೋ. ಭಗವಂತ ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋದ್ದಪ್ಪಾ. ನೀನೇ ನನಗೆ ಎರಡು ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣಾಕ್ತಿಯಾ ಅಂದ್ರೆ ನನ್ ಕಣ್ಣಿಂದನೇ ನೀನೇ ಹೋಗಿದ್ದಿಯಲ್ಲಪ್ಪಾ'. ಅವಾಗ ಆಕೆ ದೇವರನ್ನು ಬೈತಾಳೆ. 'ಅಯ್ಯೋ ನಿನ್ ಮನೆ ಹಾಳಾಗ. ಯಾಕಿಂಥ ಬಾಳ್ ಕೊಟ್ಟೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟೆ'. ಮತ್ತೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ದುಃಖ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ 'ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಮುಂಡೆ. ನನ್ನ ಮಗನ ಹಣೆಯಾಗೆ ಏನ್ ಬರೆದಿದ್ಯೋ? ಹೆಂಡ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಏನಾದ್ರೂ ಅಂದ್ರೆ ಅವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಂತಿದ್ದೆಲ್ಲೋ. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ

ಇದ್ದಂಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಪ್ಪ. ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ್ರೂ ಹುಲಿ ಬಂದಂಗೆ ಬರ್ದಿಲ್ಲೋ'.

ಹೆಂಡ್ತಿ ಹೆಂಗೆ ಅಳಾಳೆ ಅಂತ: 'ಅಯ್ಯೋ ನಮ್ಮಪ್ಪನೇ ಕೈಯಾಗೆ ಮುತ್ತಿನ ಬಳೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಳೆ ಕೊಟ್ಟೋದ್ದಲ್ಲಪ್ಪೋ. ಬಂಗಾರದ ಬುಗುಡಿ ತಕ್ಕೊಂಡ್ದಲ್ಲಪ್ಪಾ. ಅರಿತಿನ ಕುಂಕುಮ ತಕ್ಕೊಂಡ್ದಲ್ಲಪ್ಪ, ಸುತ್ತು ಕಾಲುಂಗರ ತಕ್ಕೊಂಡ್ದಲ್ಲಪ್ಪ. ನನಗೆ ಇವತ್ತಿಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಂಗೆ ಮಾಡಿದ್ಯಲ್ಲಪ್ಪ...' ಹೀಗೆ ಅಳುವಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣ್ತೆಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೀಗರು ಜರಿಯವಂಥ ಹಾಡನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ವಾಡಿಕೆ ಏನು ಅಂತಂದ್ರೆ ಬೀಗನ್ನು ಆತಿಥ್ಯ ಮಾಡುವಾಗೇನೇ ಹ್ಯಾಗೆ ಆಡಿಕೊಳ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು; ಸ್ಯಾವಿಗೆ ಹೊಸದಾಳೆ ಸೇದೋ ಮಿಣಿಯಂಗೆ ಶ್ಯಾಣೇಗಾರ ನನ್ನ ಬೀಗುತಿ. ಸವಣೂರ ತನಕ ನಿನ್ನ ಸುದ್ದೆವ್ವಾ ಚೂರು ತುಪ್ಪ ಸೂರು ಮಾಡಿದ ಬೀಗುತಿ. ಹಪ್ಪಾಳಾ ಮಾಡ್ಯಾಳ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದಂಗೆ ಒಪ್ಪಗಾರ ನಮ್ಮ ಬೀಗುತಿ. ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಮನೆತನಕ ನಿನ್ನ ಸುದ್ದೆವ್ವಾ ಚೂರು ಹೋಳಿಗೆ ಸೂಜಿಲಿ ತುಪ್ಪ ಸೂರು ಮಾಡಿದ ಬೀಗುತಿ ಅಂತ.

ಆಮ್ಯಾಲೆ ಅವರು ಹೆಣ್ಣು ಜರಿಯವಂಥದ್ದು ಹ್ಯಾಗಿದೆ ಅಂದ್ರೆ: ಬೀಗರನ್ನು ಈ ಮನೆಯವರು ಜರಿತಾರೆ. ನೀವ್ಯಂಥಾ ಬೀಗ್ರಮ್ಮ ತಾಟಗಿತ್ತಿರಿದ್ದೀರಿ. ನಾಟಕ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾರು. ಹೂಣ್ ತಿರುವಿಕೋತ ನಾನು ಕೂತಿದ್ದೆ ನೀವು ನೋಡ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದಿ. ನಾ ಹೂಣ್ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಒಳಾಕ್ ಹೋದ್ದೇಲೆ ಹೂಣ್ ಕಲ್ಲ ನೆತ್ತಿದ್ದಿ. ಅನ್ನು ಬಸಿತಾ ನಾ ಕುಂತ್ತಿದ್ದೆ ಸುಮ್ಮೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದಿ. ಅನ್ನು ಬಸೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದ್ದೇಲೆ ಅನ್ನದ ಗಂಜಿ ನೆತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ನೀವೆಂಥ ಬೀಗರಮ್ಮ. ಹೀಗೆ ಸಹಜವಾದಂಥ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಒಗಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅಜ್ಜಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆ ನೋಡೋಣ; ಅಜ್ಜಿ ಕೇಳಾಳೆ: 'ಪರಮೇಶಣ್ಣಾ ಬಾ ತಮ್ಮ ಕೂತ್ಕ. ಬ್ಯಾಸಾಯಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೀಯಪ್ಪ'. 'ಇವತ್ತು ಸ್ವಾಮವಾರ್ ಅಲ್ಲಜ್ಜಿ'. 'ಹೌದು ನೋಡ್ ತಮ್ಮಾ ಹಾಳಾದ ಈ ಹಳ್ಳಿ ಜನ. ತಾಯಿ ಗಿರಿಜವ್ವಾ ಪರಮೇಶಣ್ಣನಿಗೆ...' ಪರಮೇಶಣ್ಣ 'ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ ಅದೇ ಆ ಕೊಟ್ಟಿಗ್ಯಾರ ಶಿವಣ್ಣನ ಮಗ ಈಸೂರ ಒಂದು ಒಗಟು ಹಾಕಿದ್ದೆ'. 'ಅಂತಪ್ಪನ ತೋಟದ್ದಾಗೆ ಇಂತಿಂಥ ಕಾಯಿ. ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತುದಿಯಿಲ್ಲ'. ಏನು ಹೇಳು ಅಂದ. 'ಬೆಣ್ಣೆ ಮುದ್ದೆ' ಅಂತ ಹೇಳಿಕೆಲ್ಲೇನಪಾ?

ನೀನು ಅವನ್ನು ಕೇಳು: 'ಅಪ್ಪನ ದುಡ್ಡಾ ಎಣಿಸಕಾಗೋಲ್ಲ. ಅವ್ವನ ಸೀರೆ ಮಡ್ಡಾಕಾಗಲ್ಲ'. ಏನದು? ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ನಕ್ಷತ್ರ, ಆಕಾಶ ಅಂತ ನೆನಪಿಟ್ಟಕೋ. ಹಂಗೆ ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಹೇಳೊಡಜ್ಜಿ. 'ಶ್ರೀಮಂತರು ಇಟ್ಟೊಂತಾರೆ, ಬಡವರು ಎಸಿತಾರೆ' ಏನದು? ಗೊತ್ತಾ? 'ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ'. 'ಮೂಗಾಗ್ಗೆ ಬರ್ದಲ್ಲ ಸಿಂಬಳ, ಗೊಣ್ಣೆ'.

'ನಮ್ಮನೆಗೊಂದು ಕುರಿ ಐತೆ. ಅದು ಅಪ್ಪಾ ಅಂದ್ರೆ ಗುದ್ದತೆ. ಅಪ್ಪಾ ಅಂದ್ರೆ ಗುದ್ದಲ್ಲ. ಅದೆಂತ ಕುರಿ ಪರಮೇಶಣ್ಣ?' 'ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ'. 'ಅದು ಕುರಿಯಲ್ಲ; ತುಟಿ'. ಇಲ್ಲೋಡು; ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನು ತುಟಿಗಳು ಕೂಡಿಲ್ವಾ? ಹಾಗೆ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನು ತುಟಿಗಳು ಕೂಡಲಿಲ್ವಾ! 'ಅವನ್ನ ಸೋಲೇ ಸೋಲಿಸ್ತೀನಿ' ಅಂತ ಪರಮೇಶಣ್ಣ ಹೋಗ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಒಗಟುಗಳನ್ನು, ಗಾದೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಯರು ಯಾವ ರೀತಿ ಜಗಳ ಆಡ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು, ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಏನು ಆಸೆ ಇರ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಅತ್ತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಮರೆಮಾಚಿ ತಮ್ಮ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ತಾರೆ ಅಂತ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಆ ಅತ್ತೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸೊಸೆರು. ಅತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದದ್ದನ್ನು ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡ್ತೀರಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹುಗ್ಗಿ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಕಬ್ಬು ತಿನ್ನೋ ಆಸೆ ಆಗಿರುತ್ತೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಬಾರೆಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವಂಥ ಆಸೆ ಆಗಿರುತ್ತೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಕವಳೆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನೋ ಆಸೆ ಆಗಿರ್ತದೆ. ಅತ್ತೆ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಮನೆಯಾಗೆ ಇರ್ತಾಳಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೆ ಸೊಸೆಯರು ಬಂದು ಅತ್ತೆನ ಸಂತೆಗೆ ಕಳಿಸ್ತಾರೆ. ಇವರ ವಿಷಯ ಅವಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಏನ್ ಮಾಡೋದು ಈಥರ ಎಲ್ಲೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡ್ತಾರಲ್ಲ ಅಂತ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾಳೆ. ಒಬ್ಬಳು ಅಕ್ಕಿ ಹುಗ್ಗಿ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಾಲೆ ಅಂದ್ರೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟಿರ್ತಾಳೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಕದಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಬಾರೆಹಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗೂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಕವಳೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಂದು ನಾಗವಂದಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಇಟ್ಟಿರ್ತಾಳೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅತ್ತೆ ವಾಪಾಸ್ ಬರ್ತಾಳೆ. ಅವರು ಕೇಳಾರೆ; 'ಯಾಕೆ ಅತ್ತೆ ವಾಪಾಸ್ ಬಂದೆ. ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ವಾ?' 'ಇಲ್ಲ ನಾನು ಹಾದ್ಯಾಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಹಾವು ಅಡ್ಡ ಬಂತು. ಆ ಹಾವು ಹೆಂಗಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ ಕದಿನ ಮೂಲಾಳ ಕಬ್ಬಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬಣ್ಣ ಇತ್ತು ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲ ಬಾರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಕಣ್ಣಿತ್ತು ಓಗೇ ನಿನ ಗೂಡ್ನಾಗಿರೋ ಕವಳೆ ಹಣ್ಣಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಹೆಡೆ ಅಂತೂ ಅಯ್ಯೋ ಓಗೇ ನಿನ ನೆಲೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಮಗಚಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲ ಅದೇ ಅಕ್ಕಿ ಹುಗ್ಗಿ ತಪ್ಪಲಿ ಆಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಜಾಲಾಡ್ತಾಳೆ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗದ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಕತೆ, ಒಗಟು, ಗಾದೆ, ಗಣಿತ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೀನಿ ನಮಸ್ಕಾರ.



## ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡು

- ಶ್ರೀ ಬಿ ವಿ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

ಈಗಾಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕಗಳ, ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮುಂಚೆ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪೂಜ್ಯರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರದಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡು, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಇನ್ನು ಈ ಕಡೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಇವುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದಿದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇನೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೊಗಡುಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನಾವಿಗೇ ಗಮನಿಸಿದ್ದಿ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಾಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವಾಗಲಿ ಅದು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕವಾದ ಭಿನ್ನತೆಗಳು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರ್ತಾವೆ. ಈ ಭಾಷಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ನಾವು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬಾಷೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಲ್ಲ ಕೂಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ. ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಅವರ ಬದುಕು, ಪರಿಸರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂಥವರು ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿ ಬೇರೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಂಥವರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿ ಬೇರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೇನೆ. ನಾನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆಂಧ್ರದ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂಥವನು. ನನ್ನ ಮಾತೃಭಾಷೆ ತೆಲುಗು. ಆದ್ರೆ ನಾನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದು ಕನ್ನಡ. ಗಡಿನಾಡಿನ ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಕನ್ನಡ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಘಟಪರ್ತಿ ಅಂತ ನಮ್ಮೂರಸರು. ಘಟಪರ್ತಿ ಅನ್ನೋ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನೇ ತೆಲುಗು ಸೇರಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಪರ್ತಿ, ಪುಟ್ಟಪರ್ತಿ, ಘಟಪರ್ತಿ. ಪರ್ತಿ ಅನ್ನೋದು ತೆಲುಗು ಪದ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹರ್ತಿ ಅಂತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಊರಿನ ಹೆಸರಲ್ಲೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ನಾನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತು, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು

ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಮೈಸೂರು, ಧಾರವಾಡ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಪದವಿಧರನಾದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಕಲಿರ್ದೆವೋ ಅದು ನಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲೂ ರೂಢಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರದೆ. ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಲಿಯೋದಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಲಲ್ಲಿ ಕಲಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಮಾತೃಭಾಷೆ ಹುಟ್ಟಲೆ, ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಂದ್ ಬಿಡದೆ. ಕಲಿಯಲಾರದಂಥ ಭಾಷೆ ಅದು. ಆಮೇಲೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಆಗುವೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ.

ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದರ ಬದಲು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿಜವಾದ ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಭಾಷೆ, ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಜಾನಪದ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ. ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ. ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಪೋಕನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಂತ ಕಲಿಸ್ತಾರೆ. ಸ್ಪೋಕನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಯಾರೂ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಪರಿಸರದಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು. ಆದ್ರೆ ಅದನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಕಲಿಸೋಕೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಆದ್ರೆ ಎಷ್ಟು ಕಲಿಸಿದ್ರೂ ಅದು ಬರೋದೇ ಇಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ಪಂಪ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಆನಂದಕಂದ ಮುಂತಾದವರ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿ, ಆ ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡ ಸೊಗಡನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಮಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು; ಗಂಡಸ್ಸನ್ನು ಬಹು ವಚನದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿಸೋದು, ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಏಕೆ ವಚನದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿಸೋದು ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಅಂತ. ಇದು ಧಾರವಾಡದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದು ಬರುತ್ತೆ. ಮೈಸೂರು ಕಡೆನೂ ಬರುತ್ತೆ. ಈ ಕಡೆನೂ ಬರುತ್ತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಚ್ಚು, ಹೆಣ್ಣು ಕಡಿಮೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾತಾಡು ಹೇಳಿದರು; ಗಂಡಿಗೆ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ಪುರುಷ ಪೌರುಷ ಜಾಸ್ತಿ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಹೆಣ್ಣು ಅವಳು ಕೀಳು, ಕಡಿಮೆ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಅನ್ನೋದನ್ನೂ ಹೇಳಿದರು. ಹ್ಯಾಗೆ ಅಂದ್ರೆ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಬ್ಬರವ್ ಮಾಡಿದ್ರೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದುಡಿತಿಕ್ಕಂಥ ರೈತ ಮತ್ತು ರೈತನ ಹೆಂಡತಿ ಅವರಿಬ್ಬರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ಅಳತೆ ಮಾಡಿದ್ರೆ ರೈತ ಮಹಿಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ

ಮಾಡ್ತಾಳೆ. ಪುರುಷ ಅವಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾನೆ. ಆದ್ರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಗಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತು. ಬರೇ ರೈತರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಯಾವ ಪುರುಷನೇ ಆಗಲಿ ಆ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲಿ ಅವಳು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರಿಗೂ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ಅಳತೆ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡಸಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡ್ತಾಳೆ. ಆದ್ರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಈ ಸಮಾಜ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶಿವರಾಮ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು. ಅವರು ಆ ಪದಗಳ ಸೊಗಡನ್ನು, ಅಲ್ಲಿಯ ಆಡುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸತಕ್ಕಂಥ ಪದಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು; ಮಲ, ಮೂತ್ರ ಅನ್ನೋ ಪದಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಳಸಿವಿ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಅದ್ರಲ್ಲಿ ಅಂತ. ಮಲ, ಎರಡು, ಸಂಡಾಸ್, ಲಂಡನ್, ಕೆರೆ, ತಂಬಿಗೆ ತಗೊಂಡು ಹೋಗೋದು, ಟಾಯ್ಲೆಟ್... ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಪದಗಳನ್ನು ಮಲ ವಿಸರ್ಜನೆ ಅಂತ ಹೇಳೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸ್ತೇವೆ. ಕೆಲವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಪದ ಕೀಳು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ; ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೇನು ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸಿಟಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್‌ಫಿರಿಯಾರಿಟಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಅಂತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳು ರೂಢಿಯಿಂದ ತಪ್ಪೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾವೆ. ಏನೇನು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ತಂದ್ವಾಕಿದ್ರೂ ಅವು ಬರೋದು ಕಷ್ಟ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದಿನನಿತ್ಯ ಪೆನ್ನು, ಪಿನ್ನಿಲ್ ಅಂತ ಬಳಸೇವೆ. ಈ ಪೆನ್ನು, ಪೆನ್ನಿಲ್ ನಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು. ಪೆನ್ನು ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಪದ ಯಾವುದು? ಯಾರಾದ್ರೂ ಹೇಳ್ತಾರಾ? 'ಲೇಖಿನಿ'. ಲೇಖಿನಿ ಅಂದ್ರೆ ಮಸಿ ಕುಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಬರಿತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಪೆನ್ನು? ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಪದ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಪೆನ್ನೇ. ಪೆನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿ ಅಂತ ಹಿಂದೆ ಕರಿತಿದ್ದಿ. ನೀವು ಅದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ರೆ ಅಂಥ ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಸೀಸನೂ ಇಲ್ಲ, ಕಡ್ಡಿನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲ್ಲ ಇರೋದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್. ಒಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಬನ್. ಆದ್ದರಿಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಪದಗಳು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾವೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಕಾಲ ಬದಲಾಗ್ತಾ ಇರುತ್ತೆ. ಕಾಲ ಬದಲಾಗ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಭಾಷೆನೂ ಬದಲಾಗುತ್ತೆ.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಾವೆಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗುರಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ತಾತಂದಿರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಹೇಗಿದ್ದು? ಈಗ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದಾವೆ? ನಾವೆಲ್ಲ ಆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಬರುತ್ತೇನು? ಹೋಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ತಗೋಬೇಕು ಆ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟೋಬೇಕಾದ್ರೆ, ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆ ವೇಷ ಹಾಕೋಬೇಕಾದ್ರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್

ತಗೋಬೇಕು. ಬದಲಾವಣೆ ಆಗದೆ. ಯಾಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗದೆ? ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗ್ತು ಇದೆ. ನಾವೊಬ್ಬೇ ಅಲ್ಲ, ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಭಾರತ ದೇಶ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬದಲಾಗ್ತು ಇದೆ. ಅದು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗ್ತು ಇರುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದೇ ತೀರ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರೀಮ್ ಆಗಿ ಹೋಗ್ಬಿ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ತೀರ ಹಳಿದಕ್ಕೂ ಉಳುಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ತೀರ ಆಧುನಿಕತೆಗೂ ಹೋಗ್ಬಾರದು. ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಇದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ.

ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜೀನಳ್ಳಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪನವರು, ಅವರು ಹೊನ್ನಾಳಿ ಪ್ರದೇಶದವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಶೋಧನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬರಹ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯ ಜಾನಪದ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡ್ತಾ ಹೋದ್ದು.

ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಂಥ ಒಂದು ಹಾಡು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತೆ. 'ಗಂಗೆ ಗೌರಿ'ಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ಯುವರಾಜ್ ಹಾಡಿದಂಥ ಹಾಡು. ನೋಡಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತದೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ಈ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಗೆ, ಗೌರಿ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಾಗಿ ಜಗಳ ಆಡ್ತಾರೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಶಿವನ ಸತಿಯರು. ಸವತಿಯರು. ಸವತಿಯರ ಜಗಳ ಹೇಗಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಗಂಗೆ, ಗೌರಿ, ಶಿವ ದೇವ-ದೇವತೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಆದ್ರೆ ಅವರು ಆಡುವ ಮಾತು, ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸ್ತದೆ. ಏಕೆಂದ್ರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ದೋಷಗಳಿದ್ದಾವೋ ಅವನ್ನೇ ನಾವು ದೇವರಲ್ಲಿ ಕಾಣ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದವನು ದೇವು ಅಂತೀವಿ. ಆದ್ರೆ ದೇವರನ್ನು ಯಾರು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದು? ನಾವೇ. ಯಾರು ಗಂಗೆ ಗೌರಿ ಹಾಡು ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲ ಅವರೇ ದೇವರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ದೇವು. ಅವರವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಹ್ಯಾಗಿರ್ದೋ ಹಾಗೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಮೂವತ್ತೂರು ಕೋಟಿ ದೇವರುಗಳಾದ್ರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೇನೇ. ಹೊಸ ಹೊಸ ದೇವರು, ಹೊಸ ಹೊಸ ದೇವಾಲಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಜೀವನ ಯಾವ ಸೋಗನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೇ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೊಗಡನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ಭಾಷೆ, ಶೈಲಿ ಇವೇನಿದ್ದಾವೆ ಇವು

ಕೃತಕವಾದವು. ಅವು ನಿಜವಾದವಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ತಗೋಳ್ಳೋಣ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಆಡು ಭಾಷೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಅದು ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಕೊಂಡಾಡರೆ, ಮೆಚ್ಚಾರೆ. ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಆದ್ರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಿದೆ? ಅದನ್ನು ನಾವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡ್ಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಮೃತಭಾಷೆ, ಡೆಡ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್ ಅಂತಾರೆ. ಯಾವೊತ್ತೋ ಸತ್ತು ಹೋಯ್ತು ಅದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳ್ತಾರೆ; ಸಂಸ್ಕೃತ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವುತ್ಪೂ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಂಥ, ಕೃತಕ ಭಾಷೆ, ನಿಜವಾದ ಭಾಷೆ ಯಾರೂ ಕಲಿಸದೇ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಬರುತ್ತೆ. ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಇವೆಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾವೆ. ಆದ್ರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಗ್ರೀಕ್ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಗಳು. ಅವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಭಾಷೆಗಳು. ಅವು ನಿಜವಾದ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನು ಅವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಓದಿವಿ. ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಷೆಗೂ ಆಡುಭಾಷೆಗೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಹಳ ಶಿಷ್ಟವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಬರಿಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇತ್ತು. ಹಾಗೇ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಎಲ್ಲೂ ಹಂಗೆ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಎಲ್ಲೋ, ಅಲ್ಲೋ ಇಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಜಾನಪದ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸ್ತಾ ಇದ್ದು ಅಷ್ಟೇನೇ. ಆದ್ರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕೃತಕವಾದ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ್ರೆ ನಾವು ಸಹಜವಾದ ಆಡು ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಜಾನಪದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ.

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘದವರು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಬಯಲುಸೀಮೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ; ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಅಂದ್ರೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಬರ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು, ಧಾರವಾಡ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೋಲಾರ, ರಾಯಚೂರು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿರಬಹುದು. ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಅಂದ್ರೆ ಕಾಡಿದ್ದೂ, ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಜನ ವಾಸ ಮಾಡ್ತೇ ಇರ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆಯೆಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕೂ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೂ ಗಡಿ ಹಾಕೋದು ಕಷ್ಟ. ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ದಾವಣಗೆರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಗಡಿ ಎಳೆಯೋದು ಕಷ್ಟ. ದಾವಣಗೆರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಗೆರೆ ಎಳೆಯೋದು ಕಷ್ಟ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಜನ ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡ್ತೇ ಇರ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗ ಮಾಡೋದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಲಭ ಇತ್ತು. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಜನ ಸಂಚಾರ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸ್ತಾ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಇರಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಬೆಳಗ್ಗೆ

ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲಯೂರತಕ್ಕಂಥದ್ದೂ ಇದೆ. ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸುತ್ತಾಕೊಂಡು ವಾಪಸ್ ಬರುವಂಥದ್ದೂ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಹನ ನಡಿತಾ ಇದೆ. ಆದ್ರೆ ಇವೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವೆನ್ನುವಂತೆ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯೆನ್ನುವಂತೆ ಜಾನಪದ ಸೊಗಡು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಾನೇ ಇರಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಪರಿಮಿತವಾದ ಪರಿಸರದಲ್ಲೇ ಇರಾರೆ. ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವರು ಕಾಪಾಡಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಕುರಿತಂತೆ ನಡೆವ ಈ ಸಮಾವೇಶ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ, ಅದೂ ಜಾನಪದದ ಸೊಗಡನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸುತ್ತವಾದ ಕೆಲಸ. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಸೇರಿ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಕಾರ್ಯ ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸ್ತೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಇದ್ದೀರಲ್ಲ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೀನಿ. ನಮಸ್ಕಾರ.



## ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ-೧

- ಡಾ|| ಬಿ ಸಿ ದಾದಾಪೀರ್

ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರೇ, ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯ ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ' ಕುರಿತು ನಡಿತಾ ಇರುವಂಥ ಈ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಮಾರಂಭ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಹೆಜ್ಜೆ ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೀನಿ. ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ನಡೆದ ಅನೇಕ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಹುರೂಪಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆ ಅಂತ ನನ್ನಂಥವರು ಭಾವಿಸೋದು ಸರಿ ಅಂತ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಂದೆ ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಒಂದು ಸಂತತನ. ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಹುರೂಪಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಾವು ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟುವ ಬಲ್ಲ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ಒಡ್ಡಿರುವ ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಕನ್ನಡದಂಥ ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸೃಜನಶೀಲ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಸಾಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವಂಥ ದಿಕ್ಕು ಮತ್ತು ದಿಶೆಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳು, ಸೆಮಿನಾರ್‌ಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವೆ ಅಂತ ಭಾವಿಸ್ತೇನೆ.

ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರಂಥವರು, ಬಿ ಎಂ ಶ್ರೀಯಂಥವರು, ಕುವೆಂಪುರವರಂಥವರು ಕಂಡ ಕನಸಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂದುವರಿದು ಲಂಕೇಶ್‌ವರೆಗೆ, ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರೆಗೆ, ಬರಗೂರರವರೆಗೆ ಅವರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಂಥ, ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಒಳಗಿನ ಸತ್ವ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಅನ್ನುವದನ್ನು ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಗೆ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡುವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಯಾವೊತ್ತೋ ಸತ್ತು ಹೋಗಿಬಿಡಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ನೆಲೆಯಿಂದ ನಾಶವಾಗಿಬಿಡಬಹುದಾದ ಕನ್ನಡದ ರೂಪ ಅಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಮ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಬದುಕಿರಾನೋ, ಪಂಪ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆಯಂಥವರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಬದುಕಿರ್ತಾರೋ,



ನಮ್ಮ ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣನಂಥ ಅನೇಕ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಾರರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ, ನಮ್ಮ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಲಿತಾ ಇತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ.

ಅತ್ಯಂತ ಗುಹ್ಯಾತಿ ಗುಹ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅಂತ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟವನು ಅಲ್ಲಮ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನಲ್ಲ ಅಮೂರ್ತವಾದ ಜ್ಞಾನ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಂತ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟೋನು ಅಲ್ಲಮ. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ನಾವು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಬೇಕು ಅಂತಂದ್ರೆ ಅವುಗಳ ನಿಜವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಮತ್ತೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿ ಕಡೆ ಬಹಳ ಗೊಂದಲವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವಿರ್ತೇವೆ.

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಕ್ಷಣವಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೆಯೇನೋ ಅನ್ನುವಂಥ ಆತಂಕದ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸ್ತಾ ಇರ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲೆವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ರೈತ ಕೃಷಿ ಮೂಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸ್ತಾ ಇರ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನ ಮೂಲವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸ್ತಾ ಇರ್ತಾನೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಯಾವ ಚ್ಯುತಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ.

ದುರಂತಮಯವಾದ ಮತ್ತು ಖೇದಕರ ಸಂಗತಿ ಅಂದ್ರೆ ಆ ರೈತನನ್ನು, ಅವನ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಅವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ಅವನ ಕಸುಬನ್ನು ಒಟ್ಟು ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಹತ್ತಿಕ್ಕಾ ಬಂದಿದ್ದೀವಿ. ಈ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ನಾವು ಅನ್ನೋದನ್ನು ಮರಿಬಾರದು. ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಇವತ್ತು ನಶಿಸ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಒಬ್ಬ ರೈತನಲ್ಲಿ, ನಿಜವಾದ ಶ್ರಮ ಜೀವಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯೇಟಿವಾಗಿ, ಆ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಕ್ಟೀವ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು.

ಆ ಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆಯೋದಿಲ್ಲೋ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾವು ರೈತನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಡೋದಿಲ್ಲೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾವು ರೈತನನ್ನು ಉಳಿಸೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೋದಿಲ್ಲೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಆತಂಕದ ಕ್ಷಣಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರ್ತಾವೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಭೂತ ಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿ; ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬುದೇನು? ಹೆಸರೆ ಬರಿಯ ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಕಾವ ಕೊಳುವ, ಒಲವ ಪಡೆವ, ಛಲವ ಚಂಡಿ ಕಣಾ, ಮಂತ್ರ ಕಣಾ, ದೇವಿ ಕಣಾ, ಶಕ್ತಿ ಕಣಾ ಅಂದಿದ್ದಲ್ಲ! ಅಂಥದೊಂದು ಆಲೋಚನಾಮಯವಾದ ಮತ್ತು ವಿವೇಕ ತುಂಬಿದ ಮಾತುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಡ್ಬೇಕು. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಎಲ್ಲ ಹೊರಗಿನ ಸತ್ವಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಾನೆ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗ್ಬೇಕು.

ಇಂಥ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಮಾವೇಶ ಆದ್ರೆ; ನಾಳೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಮಾವೇಶ ಅಂತ ಆಗ್ಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪಗಳಿದ್ದಾವೆ. ಅನೇಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅವುಗಳದ್ದೇ ಅದಂಥ ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರೂಪಗಳಿದ್ದಾವೆ. ಅಂಥ ರೂಪಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಾವು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಆಡು ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅನ್ನುವಂಥ ಆ ಶಕ್ತಿವಂತವಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಅಂತಂದ್ರೆ ಇಂಥ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೀಬೇಕು. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಯಂಥವರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯರು ಒಂದು ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ, ಅಪಾರವಾದ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ರೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಒಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಅಂತ ನಾನು ಅಂದ್ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ತುಂಬ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ, ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ ನಮಸ್ಕಾರ.



## ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ-೨

- ಡಾ|| ಪ್ರಶಾಂತ್ ನಾಯ್ಕ

ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು ಸರಕಾರದ ಕನಸಾಗೋದ್ರೆ ಮೂಲಕ ದೇಶದ, ಜನತೆಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕನಸಾಗುವೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಚೌಕಟ್ಟು ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರವೋ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನೆಡೆಗಳೂ ಕೂಡ. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'ಯಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ಕೇವಲ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಮಾಡುವಂಥದ್ದಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಯೋಚ್ನೇ ಮಾಡ್ತಾ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸ್ತಾ ಸಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ, ಕನಸುಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸ್ತೇನೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಯೋಚ್ನೇ ಮಾಡ್ತಾ ಇರುವಂಥ ನಮಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇಡತಕ್ಕಂಥ ಹೆಜ್ಜೆ ಇದೆಯಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯ ದಾದಾಪೀರ್ 'ಹೆಜ್ಜೆ' ಅಂತ ಕರೆದ್ದು. ನಾನದನ್ನು 'ನಾಗಾಲೋಟ' ಅಂತ ಕರೀತಿನಿ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಫಾಸ್ಟ್ ಆಗ್ನೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಅದು 'ಅನನ್ಯತೆ' ಅನ್ನೋ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ತಲುಪಬೇಕು. ಈ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಆಲೋಚಕ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳ್ತೇನೆ. ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕಾದಂಥ ತುರ್ತು ಒಳಗಾಗಿದ್ದೇನೆ.

'ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ'ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದಾದಾಪೀರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮುಂದೆ ಮಲೆನಾಡ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹೀಗೆ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಗ್ನೇಕು. ಅದು ಆಗುತ್ತೆ. ಆ ಥರದ ದೊಡ್ಡ ಕನಸು ಚಂದ್ರು ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾರೆ ಅನ್ನೋ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಿದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸ್ತಾ ಇರೋ ವಿಷಯವನ್ನೇ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ನಿಲುಕಿದ್ದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತೇನೆ.

ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶಂಕರಘಟ್ಟದ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಯಾರಾದ್ರೂ ಹೊಸಬರನ್ನು

ಮಾತಾಡಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ 'ಸಾರ್, ನೀವು ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯವರಲ್ಲಾ?' ಅಂತ ಕೇಳಿಬಿಡ್ತಾರೆ. ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇರೋವಾಗ ಇವರು ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯವರು ಅಂತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಗುರುತಿಸಿಬಿಡ್ತಾನೆ. ಹಾಗೇನೇ ಯಾರೋ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಅದ್ರೆ ಸ್ವರ ಹಿಡಕೊಂಡೇ 'ನೀವು ಮಂಗಳೂರಿನವರಾ?' ಅಂದ್ಬಿಡ್ತಾರೆ. ಗಿರಿಜಾಮೀಸೇ ಇಟ್ಟೊಂಡು, ತಲೆಮಾಳೆ ರುಮಾಲು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ್ರೆ 'ನೀವು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯವರಾ?' ಅಂತ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡ್ಬಿಡ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರವರ ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ, ಮಾತನಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇದು ಹ್ಯಾಗಾಗಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಹಾರದಿಂದ; ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನೋ ಜನ ಎಲ್ಲಿಯವರು, ಮುದ್ದೆ ತಿನ್ನೋ ಜನ ಎಲ್ಲಿಯವರು, ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನೋ ಕ್ರಮ ಹ್ಯಾಗೆ, ಮುದ್ದೆ ತಿನ್ನೋ ಕ್ರಮ ಹ್ಯಾಗೆ ಅನ್ನೋದರ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ಬಿಡ್ತಾರೆ.

ನಾವು ಕೂಗಾಡಿರೇವೆ; ಭಾಷೆ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತೆ. ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ, ಹೀಗಾಗುತ್ತೆ. ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋಗ್ತುಮದು ಅಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಚರ್ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಸತ್ತು ಹೋಗ್ತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಮ ಇದೆ. ನಾವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಎದೆ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರೇ ಆಗ್ನೇವಿ. ಆದ್ದೇಲೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಓದಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ ಅನ್ನುವ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಗ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಎನ್‌ಡಿ ಟಿವಿ ನೋಡಿದ್ದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಐಎಎಸ್, ಐಎಫ್‌ಎಸ್‌ನಂಥ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸ್ತಾ ಇರುವಂಥವರು ಯಾರು ಅಂತ. ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಗುತ್ತೆ ಶೇ. 73 ರಿಂದ 74 ರಷ್ಟು ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೋಗೋ ಮಕ್ಕಳು! ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಕಲಿತ ಮಕ್ಕಳು! ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಭ್ರಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರೋ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಲಿಸಿಸೋ ಕೆಲಸ ಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು?

ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಮಾತ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡೋಕೆ ಬಯಸ್ತೇನೆ: ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ, ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ವೇದ-ಆಗಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ. ಅದೀಗ ಮೃತ ಭಾಷೆ. ಯಾಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೃತಭಾಷೆ ಆಯ್ತು ಅನ್ನೋದು ದೊಡ್ಡ ಚರ್ಚೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಮೃತ ಭಾಷೆ ಯಾಕಾಯ್ತು ಅಂದ್ರೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸರಳ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ಜನ ಸಮೂಹದ ಹತ್ತೆ ಆ ಭಾಷೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರೋ ಎರಡನೆ ಅಂಶ; ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ 'ಗೂಗಲ್ ಡಾಟ್ ಕಾಮ್'ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಸೇಜ್ ಬರುತ್ತೆ. 'ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯ್ತಾ ಇರುವಂಥ ಭಾಷೆಗಳು'

ಅಂತ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡ್ತದೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಾಯ್ತಾ ಇರೋ ಭಾಷೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಟ್ಕೊಂಡ್ತೆ. ಈ ಮಾತನ್ನ ಸುಮ್ಮನೆ ಗಮನಿಸಿ. ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು ಅಂದ್ರೆ ಈ ಗೂಗಲ್ ಡಾಟ್ ಕಾಮ್ ಅನ್ನೋದು ಯಾರನ್ನ ಕನ್ನಡ್ ಮಾಡಿ ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು? ಯಾರ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡಿದ್ರು? ಬಹುಶಃ ಅರಬ್ಬರು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡೋ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರನ್ನಷ್ಟೇ ಮಾತಾಡಿಸಿದ್ರಾ? ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ಕತೆ ಹೇಳ್ತಾ, ಹೇಳ್ತಾ 'ಹೂಂ ಅನ್ನೋ' ಅಂತ ಇತ್ತಲ್ಲ! ಅಂಥವರೇನಾದ್ರೂ ಗೂಗಲ್ ಡಾಟ್ ಕಾಮ್‌ನವರು ಮುಟ್ಟಿದ್ರಾ?

ಬೆಂಗಳೂರನ್ನ ಸತ್ತಮುತ್ತ ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸಿ ಭಾಷೆ ಸಾಯ್ತಾ ಇದೆ ಅಂತ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇರೋ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹೇಳೋಕೆ ಈಗ ಶುರು ಮಾಡ್ಬೇಕಾ ಅನ್ನೋದು ನನ್ನನ್ನ ಕಾಡ್ತಾ ಇರುವಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಮ್ ಅವರು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ ನನಗೆ ತುಂಬ ಆಪ್ತ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇತ್ತು. ಎಷ್ಟು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು ಅವರು ಕೇಳ್ತಾ ಕೇಳ್ತಾ ನಮ್ಮನ್ನೇ ನಾವು ಮರೆತಿದ್ದಿ ಅಲ್ತಾ? ಇದೊಂದು ಸೆಮಿನಾರ್ ಅಂತ ಅನ್ನೋದು ಬಿಟ್ಟಿ ಉಳಿದಂತೆ ಸಹಜವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ನಿನ್ನೆಯೂ ಕೂಡ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ರು ಅಂತ ಕೇಳ್ತೆ ನಾನು ಬರೋಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಕ್ರಮ ಹ್ಯಾಗೆ ಇರ್ದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಬರ್ದುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡು ಇರೋಲ್ಲ.

ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರ 'ಕುಸುಮ ಬಾಲೆ' ಅನ್ನುವ ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡದ ವಿಮರ್ಶಕರು; 'ಒದ್ದಿಕ್ಕಾಗದ ಒಳ್ಳೆ ಕೃತಿ ಇರ್ದೆಹುದಾ?' ಅಂತ ಹೇಳೋ ಅಪಾಯಗಳು ಕೂಡಾ ನಡೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾವೆ. ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು? ಇಂಥ ಕೃತಿಗಳನ್ನ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳೋ ಕ್ರಮ ಕೂಡ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಶಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟು ಮೀರಿದಂತೆ ಹೊರಟಿದೆಯಲ್ಲಾ! ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.

ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದು; ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹೊಡ್ಡು ಬಿಟ್ಟಾ ಇರೋದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಟಿ ವಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಉಳಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿನೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಉಳಕೊಳ್ಳಲಿ ಅನ್ನೋ ಹುನ್ನಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳದ್ದು. ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಕೊನೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನ ಒಂದು ಮ್ಯೂಜಿಯಂ ಮಾಡ್ಬಿಡ್ತಾರ ಅನ್ನೋ ಆತಂಕ ನನ್ನನ್ನ ಕಾಡಿಸ್ತಾ ಇದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೂರದರ್ಶನದ ಒಂದು ಚಾನೆಲ್ 'ಪ್ಯಾಟಿ ಹುಡ್ಗೀರ ಹಳ್ಳಿ ಲೈಫ್' ಅಂತ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡ್ತು. ಎಷ್ಟು ಆಭಾಸಕರವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ! 'ಸಿಂಪ್ಲಿ ಟಾಕ್ ಮಾಡಿ' ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಮಾತನ್ನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಟಿವಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ

ಇಟ್ಟಿಡ್ತದೆ. ಟಿವಿ ನಿತ್ಯಂಡು 'ಕನ್ನಡ ಕಸ್ತೂರಿ' ಮಾತಾಡ್ತಿನಿ ಅಂತ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಿರೂಪಕಿ ಎಂಬತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟೊಂಡು ಇಪ್ಪತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕನ್ನಡವನ್ನ ಬಳಸ್ತಾ ಹೋಗ್ತಾಳೆ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮನೆ-ಮನೆಗಳನ್ನ, ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನ ನಾಶ ಮಾಡ್ತಾ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಕನ್ನಡದ ಪರವಾಗಿ ತುಂಬ ಗಂಭೀರದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಚಂದ್ರು ಸರ್ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಆಗ ಹೆಸರು ಕನ್ನಡ ಕಸ್ತೂರಿ ಆಗ್ತದೆ.

ಟಿವಿಯ ಒಂದು ಕನ್ನಡದ ಚಾನೆಲ್‌ನ 'ಕುಣಿಯೋಣ ಬಾ ಬಾರ ಸೈ' ಅನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಸಾಂಗ್ ಹಾಕೊಂಡು ಕುಣಿಯೋದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಅನ್ನೋ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡೇ 'ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ'ಯನ್ನ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಕಾ ಅಂತ? ನಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲಿ, ಮಾಧ್ಯಮ ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ತಪ್ಪಿಸೋದಕ್ಕೆ ಆಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕುವಂಥ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಕನ್ನಡವನ್ನ ಉಳಿಸೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅಂತ ಅಂದ್ಕೊಳ್ಳೋನೆ.

ಈ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇರುವ ಎಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳು ಅಂದ್ಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಧಿಕಾರ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾದ ಕ್ರಮ ಆದ್ರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋನೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಅಪರೂಪದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನ ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ, ಜೈ ಹಿಂದ್. ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ.



## ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ-೩

- ಡಾ|| ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಲಮರಹಳ್ಳಿ

ಇವತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ಸ್ವಂತ ಬೇಳೆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ನಡಿತಿದೆ. ಕೆಲ ರಾಜಕಾರಣದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಕ್ಷುದ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮನಸ್ಸು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಇದೆಯಲ್ಲ ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಕೆಲಸ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ರೂಪರೇಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸ್ತು; ಇದು ಬರೀ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಜನಪದ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಚಿಂತನೆಯೇನೋ ಅಂತ. ಜನಪದ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಯಾಕೆ ಅನ್ನಿಸ್ತು ಅಂದ್ರೆ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡು ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬೇಕಾದ್ರೆ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶಿಷ್ಟ ಜನರಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಂದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಾವು ನಿಜವಾದ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಲ್ಲಿ, ಜನಪದರಲ್ಲಿ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಜನಪದ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ನೆನ್ನೆಯೆಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಕೂಡ ಜನಪದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯದ 'ಜನಪದ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಚಿಂತನೆ' ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳೆನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಚಿಂತನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ರೆ ಇವತ್ತು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಜನಪದ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಚಿಂತನೆ ಅಂತ ನನ್ನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠರು ಮಾತಾಡ್ತಾ; ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಂಡು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಕರೆದು, ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನದೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇದೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಗಂಡು ಭಾಷೆ, ಹೆಣ್ಣು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲ. ಇರೋದು ಒಂದೇ ಬಾಷೆನೇ. ಆದ್ರೆ ಇದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಗಂಡು ಭಾಷೆ, ಹೆಣ್ಣು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಇದೆ. ಅದು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕೋವಲಾ ಅನ್ನುವಂಥ ಬುಡಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂದ್ರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮಾತಾಡುವಂಥ ಭಾಷೆ ಅದು ಅವರೇ ಮಾತಾಡಬೇಕು, ಗಂಡಸ್ತು ಮಾತಾಡಂಗಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸರು ಮಾತಾಡೋ ಭಾಷೆಯಿದೆಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಹೆಂಗಸ್ತು ಮಾತಾಡಂಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರದ್ದೇ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗುತ್ತೆ. ಆದ್ರೆ

ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತಾಡೋಲ್ಲ. ಅವರದ್ದೇ ಆದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯಿದೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಭಾಷೆ ಇದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆ ಗಂಡು ಭಾಷೆನೂ ಅಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಭಾಷೆನೂ ಅಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಷೆ. ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಅಷ್ಟೇ.

ಸೌಜನ್ಯಪೂರಿತವಾದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಲಹೆ; ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರು ಮಂಟಿಸ್ವಾಮಿಯ ಉಘೇ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು, ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆ ಅದ್ಭುತ ಗಾಯಕ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಡ್ತಾ; 'ಜೋರಾಗಿ ಉಘೇ ಅಂತ ಹೇಳಿದಂಥವರಿಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕು, ಮೆಲ್ಲಕೆ ಹೇಳಿದಂಥವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಕಳಾಗುವೆ' ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೂಡ್ಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಜೋರಾಗಿ 'ಉಘೇ' ಅಂದ್ ಬಿಟ್ಟು, ದಯಮಾಡಿ ತಮಾಷೆಗೂ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಬಳಸಬೇಡಿ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಅಥವಾ ಈ ಮೂಲಕ ಪರೋಕ್ಷವಾದಂಥ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದಂಗೆ ಆಗ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೌಜನ್ಯಪೂರಿತವಾದ ಸಲಹೆ; ಇದು ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುವಾಗ - ನಾವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದ್ರೆ ನಿಜವಾದಂಥ ಭಾಷಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಗದ್ಯ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಸ್ಪರ ಮುಖಾಮುಖಿ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಗದ್ಯ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಒರಿಜಿನಲ್ ತಾಜಾತನದ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಾವು ಶಿಷ್ಟ ಜನರು ಎಷ್ಟೋ ಹೇಳ್ತೇವೆ, ಸೊಗಡನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಓದ್ತೇವೆ, ಹಾಡ್ತೇವೆ, ನಾವೇ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡ್ತೇವಿ. ಆದ್ರೆ ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿರ್ದದೆ. ಇನ್ನು ಯುವರಾಜ್ ಅಂಥ ಗಾಯಕರು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಹಾಡ್ತಾರೆ. ಆದ್ರೂ ಅವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಡುಗಳು. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂಥ ವೇದಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಪದದ ತಾಜಾ ಗಾಯಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರೋಣ, ಆ ಭಾಗದ ಜನರನ್ನು, ಗಾಯಕಿಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರೋಣ.

ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಅಂದ್ರೆ ಕಲಮರಹಳ್ಳಿಯ ಈರಬಡಪ್ಪನವರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದಿ. ಅವರ ಕತೆಗಳನ್ನು, ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಭಾಷೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂಗೆ ಆಗ್ತದೆ. ನಾನೂ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದವನೇ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದವನು ಆದ್ರೂ ನಾನು ಮಾತಾಡೋವಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗ್ತದೆ. ಆದ್ರೆ ಈರಬಡಪ್ಪನ ಭಾಷೆ ತಾಜಾ ಆಗ್ತದೆ. ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಮನಗಾಣಲಿಕ್ಕೆ ತಾಜಾ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಕರೆಸೋಣ. ಇವರನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಲ್ಲ. ಇವರ

ಜೊತೆಗೆ ಅವರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುತ್ತೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಶಬ್ದ ನಿಘಂಟುಗಳಿದ್ದಾವೆ. ಆದರೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆ ಅಂದ್ರೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಭಾಷಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದಕೋಶದ್ದು. ಇಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದಕೋಶದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ನನ್ನ ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ.

ಪ್ರಶಾಂತ ನಾಯಕ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಧ್ಯಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಟಿ ವಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಾರ್ತಾ ವಾಚಕರು! ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಂಥ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೋ! ಇಂಗ್ಲಿಷೋ! ಯಾವ ವೈಶಾಚಿಕ ಭಾಷೆಯೋ! ಗೊತ್ತಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಆ ವಾಚಕರ ಹೆಸರೇ ಗೊತ್ತಾಗೋಲ್ಲ. ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರನಾದ್ರೂ ಬರೆಯೋಣ ಅಂತ. ಆದ್ರೆ ಹೆಸರೇ ಗೊತ್ತಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುವಂಥ ಈ ಮಾಧ್ಯಮದವರಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಷಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು, ಕಮ್ಮಟವನ್ನು ತಾವು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಟಿ ವಿ ಮಾಧ್ಯಮದವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಆಗ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡೋದಾದ್ರೆ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಬೇಕಿದ್ರೆ ಕೈಜೋಡಿಸ್ತೇವಿ. ನಾವು ಮುಂದೆ ಬರ್ರೇವೆ. ಸಚೇತಕರಾಗಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಾವು ಮಾಡ್ತೇವೆ. ನೀವು ನಮಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸ್ತೇಕು ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳೇನೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ, ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ.



## ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ-೪

- ಡಾ|| ಬಸವರಾಜ ನೆಲ್ಲಿಸರ

ಈ ಹೊತ್ತಿನ 'ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯದ' ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವಂಥವರು, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಿದಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಧ್ವಾಂಸರೇ. ನಾವು ಹೇಳುವಂಥ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳು ಬಹಳ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿರವೆ. ಆದ್ರೆ ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾಕ್ಷಿಕಲ್ಲಾಗಿ ಮಾಡೋಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಆಗ್ತವೆ ಅನ್ನೋದು ನನ್ನ ಅನುಭವ.

ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಹಿರಿಯರನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು; ಕೆ ಆರ್ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು, ಕರೀಮ್‌ಖಾನ್‌ರಂಥವರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಯಭಾರಿಗಳಾಗಿ ಹಲವು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದವನ್ನು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು, ಈಗ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಗೊ ರು ಚಿ ಅವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ನಾನಿವತ್ತು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಪಡ್ತೇನೆ. ಜನಪದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಬಿಡ್ತಾ ಇರೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಜೆಂಟ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಬೆಲೆ ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸ್ತಾ ಇದ್ದು ಅನ್ನೋದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮಗೆಲ್ಲ ಅವರಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಆಗ್ತಾ ಇತ್ತು.

ಜನಪದ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಕಲ್ಕರಳಿಯವರು ಗಮನಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೂ ಏನು ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇದೆ ಅಂದ್ರೆ: ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ಧಾರವಾಡದ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳೋದಾದ್ರೆ; ನಾವು ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರಿದ್ದಾಗ, ಜಾತೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ; ಬಾಂಬೆ ನೋಡು, ಕಲ್ಕತ್ತ ನೋಡು, ಮೈಸೂರು ನೋಡು ಅಂತ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದರು ತೋರಿಸ್ತಾ ಇದ್ದು, ಆ ರೀತಿ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದ ಭಾಷೆಯೇ ಬೇರೆ, ಮಂಡ್ಯದ ಭಾಷೆಯೇ ಬೇರೆ, ಚಾಮರಾಜ ನಗರದ ಭಾಷೆಯೇ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗೋಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾರೆ ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ.

ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ □ ಡಾ||

ಜಿ ಶಂಪಾ ಅವರು ಜಾನಪದವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು', ಡಾ|| ಡಿ ಕೆ ರಾಜೇಂದ್ರ ಅವರು 'ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿ', 'ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಟಗಳು' ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಈಹೊತ್ತು ಹಾಗಲ್ಲ. 'ವೀರಗಾಸೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ', 'ಡೊಳ್ಳು ಒಂದು ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನ', 'ಕೊಡವರ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ' ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಗೊಂಡು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡೋ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀ ಗೊರುಚಿ ಅವರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ಇರೋದು ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆಗ್ವೇಕು ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯ ತಲಸ್ಪರ್ಶಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಅವರ ಆಸೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ವ ನಂ ಶಿವರಾಮು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನೂ ಇಟ್ಟೊಳ್ಳಾ; ಬಿತ್ತನೆ, ಬೀಜ, ಅಡುಗೆಮನೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಗೆ ಜಾನಪದದ ಮಾತುಗಳು ಹೊರ ಬರತ್ತವೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಕ್ಕೇನೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೀಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸಂಗೀತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೇಜಾನ್ ಆಗ್ತಾ ಇದ್ದಾವೆ. ಆದ್ರೆ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದುದು ಏಕೆಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಅಜ್ಞಾತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದು: ಮೂಲ ಗಾಯಕರನ್ನು ಕರೆತರಬೇಕು ಅಂತ. ಮೂಲ ಗಾಯಕರಾದ ಸೋಬಾನೆ ಚಿಕ್ಕವ್ವನಂಥವರನ್ನು ಕರೆತಂದ್ರೆ ಅಥವಾ ಸೋಬಾನೆ ಮಲ್ಲಮ್ಮನನ್ನು ಕರೆತಂದ್ರೆ ಇಲಾರೂ ಕೇಳೋದಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಶ್ರೀ ಕೆ ಯುವರಾಜ್, ಶ್ರೀ ಬಾನಂದೂರು ಕೆಂಪಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ಅಬ್ಬಗೆರೆ ತಿಮ್ಮರಾಜು ಮುಂತಾದವರು ಹಾಡ್ತಾರೆ ಅಂದ್ರೆ ಜನ ಕೇಳ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗು ಅವರು ಹಾಡುವ ಮಟ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಗಳಾದ್ವು. ಹೆಚ್ ಎಲ್ ನಾಗೇಗೌಡರು, ಗೊ ರು ಚಿ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಗಾಯಕರನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಸಂವಾದಗಳು ನಡೆದು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕ ವಾತಾರಣ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡೋದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಇವರ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಇಂಥ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಂಥ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರೋದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತಾರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ

ಕಡೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಏವತ್ತು ಜನಕೂಡ ಸೇರೋದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಮಾಡಿಸ್ತಕ್ಕಂಥವರು ಹಳ್ಳಿಗರು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಜನ ಸೇರೋ ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಚಾರ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನ್ನೇನೋ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಗ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರೋ ಜನ ಯಾರು? ಯಾರಿಗೆ ನಾವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡ್ತೀವಿ? ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಆ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ವೇಕು. ಆ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡ್ತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರು ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದು: ವೀರಗಾಸೆ, ಡೊಳ್ಳು, ಚೌಡಿಕೆ, ಸೋಬಾನೆ ಮುಂತಾದ ಕಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಣೆಯಾಗ್ತಾ ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆಸಕ್ತಿ ಕುದುರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಡಾ|| ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ಹಿಡಿದು ಪ್ರಪಂಚ ಸುತ್ತುವಾಗ ವಿದ್ವಾಂಸ ಕಲಾಕಾರನಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಗೊತ್ತಿದ್ದೆ ಮಾತ್ರ ಬಾಯಿಬಿಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇಡ ಅಂತಿದ್ದು. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಜನಪದ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ವಿನಂತಿ; ಚಾಮರಾಜ ನಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಂತ ಮಾಡೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗ್ತವೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರು ಅಂಥ ಧೀಮಂತರು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಒಂದು ಗುಡುಗು ಹಾಕಿದ್ರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಧ್ಯಮದವರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಬಂದಿದೆ. ನಾವ್ಯಾರ್ಯಾದ್ರೂ ಹೇಳಿದ್ರೆ ಬಿ ಆರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲೋ, ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತೆ.

ಸತತವಾಗಿ ಮೂವತ್ತು, ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗೊ ರು ಚಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದು; ಭಾಷಾ ಸೊಗಡನ್ನು ಜನಪದ ಗದ್ಯ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬಹುದು ಅಂತ. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಮಲೇಮಾದೇಶ್ವರ ಆಗಿರಬಹುದು, ಮಂಟೇಸ್ಸಾಮಿ ಆಗಿರಬಹುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಸ್ತಾ ಹಾಡಿಸ್ತಾ ಆ ಹಾಡುಗಾರರನ್ನು ಅವರ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮೇಲೆತ್ತಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳ್ತಾ ಇರೋದು; ಇಂಥವರನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ

ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಬರೀ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ? ಈಗ ನನಗೆ ಮೂರು ನಿಮಿಷ ಮಾತಾಡಿ ಅಂದು. ಮೂರು ನಿಮಿಷ ಆಗೇ ಹೋಯ್ತು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಬೇಕಾದ್ರೆ ಕಲಾವಿದರು ಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಮೂಲ ಗಾಯಕರನ್ನು, ಗಾಯಕಿಯರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿಯ ಮೂಲ ಗಾಯಕರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಇಂಥಾ ಗಾಯಕರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಹಾಡಿಸ್ತಾ ಹಾಡಿಸ್ತಾ ಅವುಗಳ ಚಿಂತನ-ಮಂಥನ ಮಾಡುವಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಇಂಥ ನೂರಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವರವರ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಾ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣಕ್ಕೆ ತಲುಪಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ತಲುಪ್ತಾ ಇವೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರದು ತಪ್ಪಿದೆ? ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿವೆ. ಅವರನ್ನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಇಂಥವು ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಡಾ|| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಜನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳೆ; ಮೂರು ನಿಮಿಷಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ. ಆದ್ರೂ ಕೂಡ ನಮಗೇನೋ ಒಂದು ಹುಚ್ಚಿದೆ. ನಮಗೆ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಹನೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮುಖಾಂತರ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದದ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನೊಂದು ಆಕ್ಷೇಪ ಇದೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಸಂಶೋಧಕರು ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಜನ್ನ ಅಥವಾ ಈಗಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓದೋದಲ್ಲ. ಜನಪದ ಗರತಿಯರ ಅನುಭವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೊಗಡಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಇಂದು ತುರ್ತಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗ್ಬೇಕು. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ದೊಡ್ಡವರಾಗ್ಬೇಕು. ಹಾಗಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತೆ. ಅರವತ್ತರಿಂದ ಎಂಭತ್ತರ ದಶಕದವರೆಗೆ ಜಾನಪದದ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಸಂಶೋಧಕರು ಹವ್ಯಾಸಿ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು, ಗುರುಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಜಾನಪದದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಆದ್ರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಯುವ ಸಂಶೋಧಕರು ಆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಾ ಸೊಗಡೆಂಬುದು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದೆ. ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಜೀವತುಂಬಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳು

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ, ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳಿಂದ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಅರ್ಥಬರುತ್ತೆ. ಇಂಥ ಅಪೂರ್ವವಾದಂಥ ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು.



## ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು-೧

- ಶ್ರೀ ಕೆ ಆರ್ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ

ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯದ ಈ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ ಬಹಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಅದಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭಾಷೆ, ಜನಪದರು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವಂಥ ರೀತಿ, ಅಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಆ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದು. ಕಳೆದ ಎರಡು ದಿನಗಳಿಂದ ಕುಳಿತು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿಜವಾಗ್ಗೂ ಕೂಡ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ನಿಜವಾದಂಥ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಇಂಥ ವೇದಿಕೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಆ ಮುಖಾಂತರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡು ಎಲ್ಲಿಂದ? ಯಾರಿಂದ? ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಿದ್ದನ್ನು ಕುಳಿತಿರುವಂಥ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮನಗಾಣಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಪ್ರಚಾರದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೂಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ವಿಧಿತವಾದದ್ದೇ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗ್ಗೂ ಕೂಡ ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಈ ನೆಲದ ಋಣವನ್ನು ನಾವು ತೀರದೇ ಹೋದರೆ ಈ ನಮ್ಮ 'ತನ' ಏನಿದೆಯೋ ಆ ಕನ್ನಡತನ, ಆ ಗಟ್ಟಿತನ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಆ ಗಟ್ಟಿತನ ಇದೆ. ಜನಪದರು ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ, ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ, ಯಾವ ಮುಲಾಜಿಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ತಾವು ಕಂಡ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ, ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜನಪದರು ಕಟ್ಟಿರುವಂಥ ಗಟ್ಟಿತನ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲೂ ಮೂಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ವಿದ್ಯಾವಂತರು ನಿಜವಾಗ್ಗೂ ನಿಜವಾದ ಕನ್ನಡತನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಅದೆ ಇಂಥ ಒಂದು ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರತೀ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ರೂ ಕನ್ನಡ ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಸಮುದಾಯ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಅನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ನನಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ. ಜೈ ಹಿಂದ್, ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ.



## ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು-೨

- ಶ್ರೀ ರಾಮು ಪಾಟೀಲ

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರೀ ಯಪ್ಪಾ. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತುಂಬ ಚೆಲೋ ಐತ್ತಿ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬ ಹಿಡಿಸೇತ್ತಿ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಂತ ಏನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡ್ತಾರೋ ಮುಖ್ಯಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ನೋಡಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ತುಂಬ ಧನ್ಯವಾದಗಳಿ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾಣೇಯಳ್ಳಿಯ ಕಲಾಸಂಘದ ಮೂಲ ಪುರಷರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗಳದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಯುವಕರಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ತುಂಬ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾಂಗ ನಮ್ಮ ನೌಕರರು, ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮಕ್ಕಳು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಂದಾಗ ಹೋಗ್ತಾರೆ. ದೂರ ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಹೋಗಿ; 'ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್', 'ಬಾಯ್', 'ಹಲೋ' ಅಂದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿದೀತ್ತೀ? ಯಾರೂ ಪೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗ 'ನಮಸ್ಕಾರ' ಅನ್ನೋದಿಲ್ಲ. 'ಹಲೋ' ಅಂತಾರೋ. ನಮ್ಮ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಫನ್ಸ್‌ಗೆ 'ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್'ರೇ ಲಾಸ್ಟಿಗೆ 'ಬಾಯ್'. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಾಯ್, ಯಾರಿಗೆ ಬಾಯ್? ಏನ್ ಬಾಯ್‌ರೀ? ಒಂದೂ ಅರ್ಥ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಹೌದಿಲ್ಲೇ? ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಇರ್ದರೇ. ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವಾಗ ಶುಭರಾತ್ರಿ ರೀ. ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಾಗ್ತಿ.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಭಾಷೆ ಸಾಯುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು. ಈ ಥರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡ್ಕಂತ ಹೋದ್ರೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಕನ್ನಡ ಯಾವೊತ್ತು ಸಾಯೋದಿಲ್ಲೇ. ಹುಟ್ಟುಗುಣ ಸುಟ್ಟೂ ಹೋಗದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸಾಯೋದಿಲ್ಲ ಇದ್ದೇ ಇರ್ದದ್ದೇ. 'ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೈ ಎತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಕಂದ' ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಜಾಗೃತರಾಗೋಣ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ. ನಾನು ಗಮನಿಸಿದಂಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ಬರೀ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತಾರೋ. ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರು ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡ್ತಾರೋ. ಅವರು ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉಳಿಕೆದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅರ್ಧ ಇಂಗ್ಲಿಷು, ಅರ್ಧ ಕನ್ನಡರೀ. ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ, ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈರೀತಿ ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ಹೆಂಗೆ ಉಳಿದಾತು? ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 'ಧ್ಯಾಂಕೂ' ಅಂತಾರಿ. ಅವರೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಉಸಿರು ಇರೋ ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡವೂ ಉಳಿತೆ ಅಂತ ಅಂದ್ಕೋತೀನಿ. ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರೀ. ಬರ್ರೀನಿಯಪ್ಪಾ.





ಪೂಜ್ಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ, ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರೋ ಎಲ್ಲ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ, ಸರ್ವ ಶರಣ ಶರಣೆಯರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಈ ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿದೊಂಡಿರೋ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆನಾ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೇವಲ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಗ್ಬಾರದು. ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಗ್ಬೇಕು. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಬೇಕು, ಉಳಿಸಬೇಕು ಅಂತ. ನಿನ್ನೆ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದು; ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಿ, ಉಳಿಸಿ ಅಂತೀರಲ್ಲ ಅದೇನು ಪೆಟ್ರೋಲಾ, ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆನಾ? ಅಂತ.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾದವನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದ್ಲು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಅವರನ್ನೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ 'ನಮಸ್ತೆ ಸಾರ್' ಅಂದ್ರೆ 'ನಿಮಗೆ ಕಲ್ಬರೇ ಇಲ್ಲ' ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಆದಂಥವನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದ್ಲು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲೀರಿ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದ್ರೆ 'ಲೋಕದ ಡೊಂಕ ನೀವೇಕೆ ತಿದ್ದುವಿರಿ...' ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ ಅದೇ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಡೊಂಕು ಮೊದ್ಲು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾಧ್ಯಮ ದವರಾಗಿರಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಅವರು ಕಲ್ಪು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕಲೀರಿ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕೇ ಹೊರ್ತು, ತನಗೆ ಕನ್ನಡ ಮೊದ್ಲೆ ಬರೋಲ್ಲ ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲೀರಿ, ಕಲೀರಿ. ಉಳಿಸಿ, ಉಳಿಸಿ ಅಂದ್ರೆ ಉಳಿಸೋಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ.

ಒಂದು ಮಗು ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಹೇಳೋದು 'ಅಮ್ಮಾ' ಅಂತ. 'ಅಪ್ಪಾ' ಅಂತ, 'ಆಂಟೀ' ಅಂತ ಯಾರೂ ಕೂಗೋದೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಭಾಷೆನ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು, ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಅದೇನೇ ಇದ್ದೂ ಪಕ್ಕದ್ದನೆ ಆಂಟಿ ಥರ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ತಾಯಿನ ನಾವು ಬಿಟ್ಟೊಡಬಾರ್ರು. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ನಮಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಆದ್ರೊಡ್ಲೆ ಒಂದು ನೋಡೋದು ಆ ಆಂಟಿ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಯಿನೇ ಅನ್ನೋದನ್ನ ನಾವು ಮರಿಬಾರ್ರು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮಾತನ್ನ ಮುಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ.



ಸಭಿಕರೇ ಮತ್ತು ಗಣ್ಯರೇ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘಗಳ ಸಂಯುಕ್ತಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 'ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದು ಇವತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯದ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆ. ಇದು ಮುಕ್ತಾಯ ಸಮಾರಂಭ ಅಷ್ಟೇ. ಆದ್ರೆ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭ ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡ್ತೇನೆ.

ಅಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ವಿನೂತನವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರವರು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನಿಗೂ ಸಹ ತಲುಪಬೇಕು, ಆ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಚೇತನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡ್ಬೇಕು ಅನ್ನೋ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳನ್ನ ಸೇರಿ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭೀಮಬಲ ತಂದುಕೊಟ್ಟಂಥ ಕೆಲಸ.

ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ, ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ, ವೈಭವದಿಂದ ಆಗಿದೆ ಅನ್ನೋದಾದ್ರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಠದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಮೂಲ ಕಾರಣಕರ್ತರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆ ದೂರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳು ಮಾತಾಡಿದಂತೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲ, ಸಹಕಾರ, ಸಹಯೋಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಲ್ಲಸಿತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಸ್ವಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾದ, ಕಟಿಬದ್ಧವಾದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನ ಕೊಡ್ತಾ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳ ಶ್ರೀಚರಣಗಳಿಗೆ ನಾನು ವಂದಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸಮಾರೋಪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇಂದಿನ ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರೂ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕರೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬಂದು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಆಗಿದೆ. ನಾನು ಬರ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ

ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಹ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಿರಿಯ ಚೇತನ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಂಥ ಗೊರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ನಿನ್ನೆ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದು, ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು, ಶ್ರೀಯುತರು ಎರಡು ದಿವಸದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಲಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಗೋರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಇವತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಯಾವ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯ ಯಾರು ಯಾರು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ನಾನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇಂದು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ನಾ ಡಿಸೋಜಾ ಅವರು, ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಪಕ್ಕದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಗರದವರು. ಅವರು ಸಹ ಆಗಮಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಇದ್ದು ಮುಕ್ತಾಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಮಲ್ಲಿಕಾ ಘಂಟಿಯವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಹ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಕಲಾಪವನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ, ಪೂರ್ಣ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಡಾ|| ರಂಗಾರಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ ಚಂದ್ರು ಅವರು ವೇದಿಕೆಯನ್ನ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ

ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಡಯಟ್‌ನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಣ್ಣನವರು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಎರಡೂ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಮ್ಮ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪೂರ್ಣ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಹಯೋಗ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರ್ದೇನೆ.

ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ, ಸುದ್ದಿಮಾಧ್ಯಮದವರಿಗೆ, ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮದ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ನಾನು ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರ್ದೇನೆ.

ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ; ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಆಗಿರಬಹುದು, ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದಂಥವರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಂಥವರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅನೇಕ ಬಂಧುಗಳು, ಇಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಶಿಕ್ಷಕ, ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು, ಪ್ರಥಮ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಡಿಇಡಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಿ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸೋದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾದಂಥ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ನಾಗರೀಕ ಬಂಧುಗಳಿಗೂ, ನೆನ್ನೆ ನಡೆದ ಜಾನಪದ ಶೋಭಾ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದಂಥ ಸರ್ವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೋಡಿದಂಥ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಕೋರ್ದೇನೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಈ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ದುಡಿದಂಥ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ ತಲೆಬಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತಾ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ ಹಾರ್ದಿಕವಾದ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ವಿರಮಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ.



# ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

- ಡಾ|| ನಾ ಡಿಸೋಜ

ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರೇ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದು ಅವರೇ, ಹಿರಿಯರಾದ ಗೊ ರು ಚ ಅವರೇ, ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೇ, ಕನ್ನಡ ಬಂಧುಗಳೇ,

ಇವತ್ತಿನ ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂತು; ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆ ಗಂಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಅನ್ನುವಂಥ ತಾರತಮ್ಯ ಇರೋದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಂಡು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಕರೆದವರು ನಾವು ಮೈಸೂರಿನವರು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಇದ್ದಾಗ ಮೈಸೂರು ಒಂದೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರತಾ ಇತ್ತು. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಕೋಮಲತೆ, ಸುಕುಮಾರತೆ, ಇಂಪು, ನಯಗಾರಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲ ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೆ ಸಿಗೋದಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಡುಸಾದ ಭಾಷೆ. ಯಾವುದೇ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಇರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡುವಂಥ ಜನ. ಬಹಳ ದಿಟ್ಟತನದ, ಧೈರ್ಯದ ಜನ ಧಾರವಾಡದವರು. ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಂಡು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಕರೆದವರು ಮೈಸೂರಿನವರು. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಾರೆ ಅಂತ ನಾನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರವಾಡ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್, ಕೋಲಾರ, ಮೈಸೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ ಈ ಐದೂ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಮಾತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಒಂದು ಆಡುಮಾತು ಎಷ್ಟೊಂದು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಆ ಮಾತು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು, ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಎಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ, ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕುರಿತ ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವವರೆಲ್ಲ ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ

ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಒಂದು ಮೌನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂತ ಅಂದ್ರೆ ಒಂದು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಉಪ ಭಾಷೆಗಳು, ಆಡು ಭಾಷೆಗಳು ಅನ್ನೋ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಈ ಉಪ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು, ಆಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದನ್ನು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್ ಅಂತ ಕರಿತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡೋ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡೋದು, ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡೋದು. ಹೀಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲವೊಂದು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ತಪ್ಪುಗಳು ಅಂದ್ರೆ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವಂಥ ತಪ್ಪು, ಮೇಲು ಕೀಳು ಅನ್ನುವ ತಾರತಮ್ಯ. ಆಧುನಿಕ-ಗ್ರಾಮೀಣ ಅನ್ನುವಂಥ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡ್ತಾರೆ.

ಈ ಆಡು ನುಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಂಥ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಹಿಂದುಳಿದವರ ಬಗ್ಗೆ, ಗ್ರಾಮೀಣರ ಬಗ್ಗೆ, ದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿಡ್ತಾರೋ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಡು ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾಣ ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟಿದೆ? ಅದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ? ಅನ್ನೋದರ ಬಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಜನಾಂಗದವರು ಬದುಕುವಂಥ ರೀತಿಯನ್ನು, ಅವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಆ ಸಮುದಾಯದ ಧ್ವನಿ, ಅವರ ಅನುಭವ, ಕಲ್ಪನೆ, ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮೂಡಿ ಬರೋದಿಂದ ಭಾಷೆ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ; ಆ ಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಬೆಲೆ ಇರುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ನಾವು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಉದಾಹರಿಸೋದುಂಟು. “ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರಮಿರ್ದ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ ವಸುಧಾವಳಯವಿಲೀನ ವಿಶದ ವಿಷಯವಿಶೇಷಂ” ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಜನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ಕವಿ ಹೇಳಿದಂಥ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸ್ದೇನೆ. ಆತ ‘ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ’ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ. ‘ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ’ ಭಾವಿಸಿದ ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಇತ್ತು? ಇದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ನಂತರ ಅದೇ ಕವಿ ‘ಕನ್ನಡಂಗಳ್ ಒಂದು’ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡಗಳು ಕೇವಲ ಒಂದಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ಕನ್ನಡಗಳು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ

ಇದ್ದು ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಆತ ಹೇಳಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಂಥ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಹಲವಾರು ಆಡು ನುಡಿಗಳನ್ನು ಆತ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆನೋ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ.

ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ 'ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಕನ್ನಡ' ಅಂತ. ಯಾವುದನ್ನು ಮೂಲ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಕರಿತೇವೆ ಅದು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮೈಸೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಜನ ಬಳಕೆಯಾಗಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಪ್ರಮಾಣ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ, ಹಾಗೇ ಉಪ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇರುತ್ತೆ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರ್ತಕ್ಕಂಥ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ, ಆಚರಣೆ, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಜೊತೆಗೆ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಭಾಷೆಗೆ, ಒಂದು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗ್ತಾವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವಂಥ ವೃತ್ತಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳು, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದಂಥ ಮಾತುಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾತಿನ ಕ್ರಮ ಅಥವಾ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಎಲ್ಲ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ, ಉಪ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ.

ಆದ್ರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವಂಥ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಯಾವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿರುತ್ತೆ ಆ ಜನಾಂಗ ಈ ಬಗೆಯ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳನ್ನು ಮರೆತೂ ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿ ಬದುಕುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೆ ಅನ್ನುವುದು ಬಹುಶಃ ನೃಪತುಂಗ ಅಥವಾ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ಕವಿ 'ಕನ್ನಡದೋಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ' ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ, 'ಕನ್ನಡಂಗಳ್' ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ್ಲಿಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಯ್ತೆನೋ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ.

ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಯಾವುದೇ ಮಾತನ್ನಾಗಲಿ; ಅದರ ಧ್ವನಿ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು, ಧಾಟಿ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು. ಅದರ ವೈಖರಿ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು, ಮಾತಿನ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು, ಅರ್ಥ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು, ಆದ್ರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕವಿಗಳು ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡಂಗಳ್ ಅನ್ನುವಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದುಕೊಳ್ಳೇನಿ. ಹಾಗೆ ನೋಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಕೂಡ, ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಧ್ವನಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡದವರು ಒಂಥರಾ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ, ಮಂಗಳೂರಿನವರ ಭಾಷೆ ಮತ್ತೊಂದು ಧರ. ಹೈದ್ರಾಬಾದಿಗೋದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡವೇ ಬೇರೆ. ಮಂಡ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಮಂಡ್ಯದ ಕನ್ನಡ, ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಹಾಸನದ ಕನ್ನಡ, ಮೈಸೂರಿಗೆ

ಹೋದ್ರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕುವುದೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂಥ ಕೆಲಸ. ಅಂದ್ರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ನಾವೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಅನ್ನೋ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ, ಅದನ್ನು ಪುಷ್ಟಿಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಇವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೀಲಿಕ್ಕೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಹೋರಾಟ ನಡೀತು. ಆ ಹೋರಾಟದ ಮುಂದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಈ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡ್ತೇವೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವಂಥ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ್ದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಮಾಡಿದಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸೇವೆ ಅಂತ ನಾನು ಅಂದ್ಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ.

ಈಗಾಗಲೇ ಗಂಡು ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ನಾಡಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರದು ಅಂದ್ರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು 'ನೀ ಹಿಂಗ ನೋಡಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ. ನೀ ಹಿಂಗ ನೋಡಿದರೆ, ನಾ ಹ್ಯಾಂಗ ನೋಡಲಿ' ಅನ್ನುವಂಥ ಕವಿತೆಯ ಮೂಲಕ, 'ಮುಗಿಲ ಮಾರಿಗೆ ರಾಗ ರತಿಯ ರಂಗು ಏರಿತ್ತಾ ಆಗ ಸಂಜೆ ಆಗಿತ್ತಾ' ಅನ್ನುವಂಥ ಗೀತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಈ ಕಾವ್ಯದ ವಿಧಾನ, ಕಾವ್ಯದ ರೀತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸ್ತು ಅಂದ್ರೆ ಬಹುಶಃ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನವರಿರಬಹುದು, ಮಂಗಳೂರಿನವರಿರಬಹುದು, ಹಾಸನದವರೇ ಇರಬಹುದು, ಎಲ್ಲಿಯವರೇ ಇರಬಹುದು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕವಿತೆ ಅಂದ್ರೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲೇ ಬರಿಬೇಕಾದ್ದು ಕವಿತೆ ಅನ್ನೋ ಕಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮ ಯುವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಇದೆ ಅಂದ್ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಹಂಚಿದಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದಂಥವರು ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಡಲತಡಿಯ ಭಾರ್ಗವ ಅಂತ ನಾವು ಯಾರನ್ನು ಕರಿತೀವಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಬದುಕನ್ನು ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಇವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅ ನ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಅವರು, ಭಾರತೀಸುತರು, ಎಂ ಕೆ ಇಂದಿರಾ ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು, ಜನರ ಬದುಕನ್ನು, ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯೋದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಒಂದು, ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲ ಒಂದು ಅನ್ನುವಂಥ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ್ದು.

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ತಿರಸ್ಕಾರ, ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಇದ್ದುದ್ದು ಹೌದು. ನಾವು ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡವನ್ನು, ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಮಾಷೆ, ವಿಡಂಬನೆಗಳಿಂದ ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಆದ್ರೆ ಇವತ್ತು ಆ

ಮನೋಭಾವ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಬೇರೆಯವರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಗೌರವದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ ಅನ್ನೋದು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಚಿಹ್ನೆ ಅಂತ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಎರಡೂ ದಿನಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾವೇಶದ ಹಿಂದೆ ಇರೋ ಉದ್ದೇಶ ಕೂಡ ಇದೇನೇ. ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು. ನಾಡಿನ ಈ ಭಾಷಾ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅನ್ನುವಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಕೂಡ ಆಡೋ ಇರುವಂಥ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥದ್ದು ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಉದ್ದೇಶ ಅಂದೋಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಭಾಷೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಅಂತ ನಾವೆಲ್ಲ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕು. ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಹುವಚನ. ಧಾರವಾಡದ ಜನ 'ನೀರು ಕಾದಾವೇನು?' ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ನೀರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಕವಚನ. 'ನೀರು ಕಾದಿದೆಯೇನು?' ಅಂತ ಕೇಳುವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಮಗು ತಾಯಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತೆ'. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ 'ಮಗು ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೆ'. ಇಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಈ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಖೂನ್' ಅಂದ್ರೆ ಕೊಲೆ. ಅದೇ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋದ್ರೆ 'ಖೂನಾತು' ಅಂದ್ರೆ ಪರಿಚಯ. ನಿಮ್ಮ ಖೂನಾಗಿದ್ದು ಘೋಲೋ ಆತು ಬಿಡಿ ಅಂತಾರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ. ಅಂದ್ರೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಚಯವಾಗಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ 'ತಿಂಡಿ' ಅಂದ್ರೆ ತಿನ್ನುವ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ 'ತಿಂಡಿ' ಅಂದ್ರೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳೋದು. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಭೂ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮಾಡ್ತೇವೆ. ಈ ಭೂ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಂಥ ನೂರಾರು ಬಗೆಯ ಸೊಪ್ಪು, ಸೆದೆ, ಎಲೆ, ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಅಭಿಯನ್ನು ಮಾಡ್ತೇವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಚ್ಚಂಭಿ ಅಂತ ಕರೀತೆವೆ. ಹಚ್ಚಂಭಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಬಿತ್ತೋದು, ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಎರೋದು ನಮ್ಮ ಕ್ರಮ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಂಭಿ ಅಂದ್ರೆ ಹಸಿರು ಅಂಬಲಿ, ಹಸಿರು ಗಿಡ ಸೊಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅಂಬಲಿ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಹಚ್ಚಂಭಿ ಅಂದ್ರೆ ಹಚ್ಚಿಹಾಕು. ಚಾಡಿ ಹೇಳೋದು. ಇವನು ಬಹಳ ಹಚ್ಚಂಭಿ ಅದಾನೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವನು ಬಹಳ ಜಗಳ ತಂದು ಹಾಕ್ತಾನೆ ಅಂತ ಅರ್ಥ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ 'ಭಾಷಾ ಸೊಗಡು' ಅನ್ನುವ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತರು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದು; ಐದು ಆರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ಅಂತ ಕರಿತಾರೆ. ಐದು ಆರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಕರಿಬೇಕು? ಹಾಗೆ ಯಾಕೆ ಕರಿತಾರೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು. ಅಜ್ಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಇಡೋದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅಜ್ಜಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡೋದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅಜ್ಜ ಅಥವಾ ಅಜ್ಜಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೇವಲ ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ಆಗಿರಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಗುವಿಗಾಗಿ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೋ ಆ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಊರಿನ ಜನ ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ಅಂತ ಕರಿತಾರೆ. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ನೋಡಿ. ಇದರ ಜೊತೆ ಆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಮೊನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ಆಗುವ ತನಕ, ಎಂಭತ್ತು ವರ್ಷ ಆಗುವ ತನಕ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಅನ್ನೋ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ಅಂತ ಕರಿತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು.

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ತಾಯಂದಿರು ಏನು ಮಾಡಾರೆ; ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ ತಂದೆ 'ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನಪ್ಪ' ಅಂತ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಂಥ ತಾಯಿ 'ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನವ್ವಾ' ಅಂತ ಮಗುವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ತಾಳೆ. ಈ ನನ್ನವ್ವ ಮತ್ತು ನನ್ನಪ್ಪ ಅನ್ನುವಂಥ ಭಾವನೆ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ಅಂತ ಕರಿಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಂತ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಈ ರೀತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಇಂಥ ಒಂದು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಂಥ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮದು. ಈ ಭಾಷೆ, ಈ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂಥ ಹಲವಾರು ಮುಖಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಉಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೆರೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನೀವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರ. ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ.



# ಜಾಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ

- ಡಾ|| ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿರುವಂಥ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರೇ, ಜಾನಪದ ಜಂಗಮನಂತಿರುವ ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೇ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಹಿರಿಯರೂ ಆದಂಥ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರೇ, ಇನ್ನು ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳೇ,

ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ ನೀವು ಮಾತಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದು, ಬಹುಶಃ ನನ್ನ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ ನಾನು ಮಾತಾಡಿದ್ದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತೆ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಮುಂಜಾನಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಮಾತಾಡುತ್ತೇರೆ! ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತಾಡಿದ ಮಾತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಕುಂತ ಕೇಳುವಂಥ ಮಂದಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳೋದಾದ್ರೆ ಹೆಂಗ್ ಕೂತೀರಿ ನೀವು ಅಂದ್ರೆ 'ಕಲ್ ಕೂತಂಗೆ ಕುಂತಿರಿ'. ಹಿಂಗೆ ನನ್ನ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋದು ಎಷ್ಟು ಹಗುರು ಆಗುತ್ತೆ, ಎಷ್ಟು ಸರಳ ಆಗುತ್ತೆ ಅದನ್ನ ಗ್ರಾಂಥಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸ್ ತಗೋಬೇಕಾಗುತ್ತೆ.

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಳ್ಳಕ್ಕಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಲ್ಯಾಗೆ ಪಾಠ ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋದಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಇಂಥ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋವಾಗ ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಷೆ ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದೇ ಬರತ್ತೆ. ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂತ ತಿಳಕೊಂಡು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇದೆ.

ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಆತಂಕದಲ್ಲಿ ಅದೀವಿ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ಜಗತ್ತು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಆಗ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ನಮ್ಮ ಬದುಕೆಲ್ಲ ನಾಶ ಆಗ್ತಾ ಐತಿ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಆಕ್ರಮಣ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಅಂಥ ಆತಂಕ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಇದ್ದಾಗ ಒಳಗಡೆಗೆ ಈ ಆತಂಕವನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂಥ ಶಕ್ತಿನೂ ಐತೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ತಾಯಿಲ್ಲ. ಸಾಣೆಹಳ್ಳಿಯಂಥ ಹಳ್ಳಿ, ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾಟಕ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಬಯಸೋದಿಲ್ಲ. ದಿಲ್ಲಿಯವರು, ಅಮೆರಿಕಾದವರು ಸಾಣೆಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ನಾಟಕ ಮಾಡುವಂಗೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಸಾಣೆಹಳ್ಳಿಯಂಥ ಹಳ್ಳಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ತನ್ನಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೆಯಲ್ಲ! ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲೆಯ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ನಮ್ಮ

ಬದುಕನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿವಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಬದುಕನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗೇ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕವೇ ಇವತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಬ್ಯಾಡ ಅಂದ್ರೂ ಜಾಗತೀಕರಣ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದೈತೆ. ನಮ್ಮೊಳಗಿರುವಂಥ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಏನು ಗಟ್ಟಿತನ ಐತಲ್ಲ ಆ ಗಟ್ಟಿತನದ ಮೂಲಕವೇ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಹೆಮ್ಮಾರಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು, ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಂಥ ವಿವೇಕವನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ತೀವಿ ಅವಾಗ ನಾವು ಜಾಗತಿಕ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುತ್ತೆ.

ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ತನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನೇರವಾಗಿ ಆಕಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರೀತಿ ದಾಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು. ಬಹುಶಃ ಅಕಿಗೆ ತಮ್ಮ ಯಾರೋ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮೇಲೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಿಟ್ ಇರಬಹುದು. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಹಂಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೋ! ಕನ್ನಡದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅಂತ ಅಲ್ಲ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಏನಾಗ್ತದೆ ಅಂದ್ರ ಉದ್ಯೋಗ ಯಾವ ಮೂಲದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತೋ ಅಂತ ಚಿಂತೆ ಕಾಡಕತ್ತೆ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾವಂತರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲ್ತರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೌಕರಿ ಸಿಗ್ತಾವು ಅನ್ನೋ ಆಸೆಕಿ ಬಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಅಂತ ಹೇಳಾಕಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ, ಇದನ್ ಕಂಡು ರೈತರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಲಿ ಕಲಿಸಾಕಿ ಹೊಲ ಮನಿ ಮಾರಿ ನಡುರಸ್ತೆದಾಗ ನಿಂದ್ರಾಕೂನು ತಯಾರದರ.

ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಒಂದೈತಿ, ಹಳ್ಳಾಗ ಒಂದೈತಿ, ಪ್ರಾಚೀನೆ ಸಾಲಿ ಕಲ್ತ ಹುಡುಗು ಶ್ಯಾಣೇರಾಗ್ತಾರೆ, ಸರಕಾರದ ಸಾಲೆಗಾ, ಹಳ್ಳಿ ಸಾಲಿಲಿ ಕಲಿತವರು ದಡ್ಡರಿರ್ದಾರೆ ಅನ್ನೋದು ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕಿ ಐತಿ, ಇದು ತಪ್ಪರಿ. ಪ್ರಾಚೀ ಸಾಲಿಯಂಗಾ ಹಳ್ಳಿ ಸಾಲಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡಕೊಬೇಕಿ, ಅಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮಕ್ಕು ಓದಿದ್ದೂ ಶ್ಯಾಣಾರು ಅದೇ ಆಗ್ತಾರೆ. ಕಲಿಯೂದು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ನೋದು ನಮಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೂ ಯಾವಾಗ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬರುತ್ತೋ, ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಯಾವಾಗ ನಾವು ಅನ್ನ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತೋ ಅವಾಗ ಕನ್ನಡ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ಜಗತ್ತಿನ ನೆತ್ತಿಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿ, ಆದ್ರೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇರುವಂಥ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿಲ್ಲವು. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಚೈನಾ ದೇಶ ತಗೋಳ್ತ ಅಲ್ಲಿ ಚೈನೀ ಭಾಷೆಗೆನೇ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಸಿಕ್ಕೈತಿ.

ರಶ್ಯಾಕೋಗ್ರಿ, ಜಪಾನಕೋಗ್ರಿ, ಕ್ಯೂಬಾಕೋಗ್ರಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾಷಾನಾ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡ್ತಾವು, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬದುಕ್ತಾವು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಸ್ತಾವು. ಇಂಥ

ದೇಶದವರ ಜೊತೆಗೆ ನೀವು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯೊಳಗನಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿ, ಹಿಂಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆ ಅಂತ ಇರೋದಿಲ್ಲ.

ಭಾಷೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಉಳಿಯುತ್ತೆ, ರೈತರಿಂದ ಉಳಿಯುತ್ತೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಉಳಿಯುತ್ತೆ, ಹೆಣ್ಣುಕಳಿಂದ ಉಳಿಯುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೊಂಡು ಯಾಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹೆಗಲನ್ನು ಹಗುರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರ ದುಬ್ಬಾ ಚಪ್ಪರಿಸೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಬೇಕು? ಭಾಷೆಯ ತೇರನ್ನು ಎಳೆಯುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಬ್ಬರ ಮೇಲೈತೆ. ತೇರು ಎಳೆವಾಗ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ಎಳತರಲ್ಲ ಹಂಗ ಅತ್ತಾಗೆ ಒಂದು ಸಾಲು, ಇತ್ತಾಗೆ ಒಂದು ಸಾಲು. ಒಂದು ಸಾಲಿನಾಗ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರಕಾರಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ನಾವು ನೀವೆಲ್ಲ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿ, ಇಬ್ಬೂ ಕೂಡಿನೇ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ತೇರು ಎಳೆಯೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಿ, ಅಂದಾಗ ತೇರು ಮೆಟ್ಟಿ (ಜಾಗ)ಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ದುರಂತ ಏನಾಗ್ತಾ ಇದೆ ಅಂದ್ರೆ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವಿವೇಕ ಇಲ್ಲದೆ ಇರೋದಿಂದ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಹೊರೆಯನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ಹಾಕ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಏನು ಆಗ್ತಾ ಅಂದ್ರೆ, ಚಂದಗ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಸಿಗಬೇಕಾಗ್ತೆ. ನನಗಿರುವಂಥ ಕಷ್ಟಗಳು ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮಗ ಅವನು ಹೇಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಓದಿ ಬದುಕ್ತಾ ಇದ್ದಾನೋ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಮಗನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲೇ ಓದ್ಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆ ಪಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ದೊಡ್ಡಾಗ ಹೋಗಿಸಾಕತ್ತೀವಿ. ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ವ್ಯಾಮೋಹ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡ್ತಾಬಿತಿ ಅಂತ ನಮಗೆಲ್ಲ ಹೆದರಿಕೆ ಆಗ್ತಾ. ಇದು ಅರ್ಥಸತ್ಯರಿ. ಪೂರ ಸತ್ಯದ ಮಾತಲ್ಲ.

ಭಾಷೆ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತ್ರ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬದುಕು ಒಂದಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದು ಒಂದು ಅಂದ್ರೂನೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಒಂದಲ್ಲ. ತುಂಗಭದ್ರಾದ ಈಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಈದೇಶದೊಳಗೆ ಐದಿವಿ ಅಂತ ಅನ್ನಸೋದೇ ಇಲ್ಲಿ. ಇವತ್ತು ನೀವೆಷ್ಟು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಕೂತು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಾಕತ್ತೀರಲ್ಲ ನಮ್ಮೂರ ಕಡೆ ನೀವು ಏನಾದ್ರೂ ಬಂದ್ರೀ ಅಂದ್ರೆ ಇಷ್ಟು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಇರತ್ತಕ್ಕಂಥ ಜನರನ್ನು ನೀವು ನೋಡಾಕೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ನೋಡಾಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ನೋವುಗಳು ಹಂಗೈದಾವಿ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಿಂದ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಗೆ ಬರೋತನಕ ದಾರಿ ಪಕ್ಕದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳು ಬೆಳೆದು ನಿಂತೈತೆ. ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಎಳ್ಳು ಬಿತ್ತಾಕತ್ತಾರ. ನಮ್ಮೂರ ಕಡೆಗೆ ಇವತ್ತು ಹೆಸರನೂ ಬಿತ್ತಾಕತ್ತಾರ. ಮಳೆ ಬರೋವಲ್ಲ ಅಂತ ರೈತ್ತು ಮುಗಿಲಿನ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಅಳಾಕತ್ತಾರ. ಆದ್ರೆ

ಆಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮೂರಗ ಹೆಸರು, ಎಳ್ಳಿನ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಾವ. ಬಿತ್ತೋ ತಿಥಿಮತಿ ಬ್ಯಾರ ಆಗ್ತಾವ. ಮಳೆ ಬರೋದು ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ, ಹಿಂಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಯಂಗೆ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯಂಗೆ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ದುರಂತ ಏನು ಅಂದ್ರೆ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಏಕ ರೂಪಗೊಳಿಸುವಂಥ ಹುನ್ನಾರ ನಡೆಸ್ಯಾವು. ಒಂದೇ ಬೀಜವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರೈತರ ಕೈಯಾಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರೈತರನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವಂಥ ರೈತವಿರೋಧಿ ಧೋರಣೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ರಾ ಇದೆ ಅನ್ನೋದು ನಮ್ಮಂಥವರನ್ನು ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸೈತೆ.

ಭಾಷೆ ಬರೀ ಭಾಷೆಯಾಗಿರೋದಿಲ್ಲ. ಅದು ತನ್ನ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು, ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ ಆವಾಗ ಅದು ತನ್ನಷ್ಟಿಗೆ ತಾನು ಉಳಿಯುತ್ತೆ. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುತ್ತೆ. ಬೆಳಗೈಯಿಂದ ನಮ್ಮದು ಗಂಡು ಭಾಷೆ, ಗಂಡು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನೇ ಹಂಗೈತಿ. ಏನಾದ್ರೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ನನ್ನ ನಂತರ ರಂಗಣ್ಣ ಮಾತಾಡೋವಾಗ ಹೇಳ್ತಾನೆ 'ಗಂಡೆದೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು' ಅಂತ. ನಾವು ಮಾತಾಡೋ ಮಾತುಗಳ ಕ್ರಡಿಟ್ ಹೆಣ್ಣುಕಳಾದ ನಮಗೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಹೊಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆನೇ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತೆ. ಆದ್ರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಭಯಲಿಂಗೀ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆನೂ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವಂಥ ಕೆಲಸ ಆಗಬಹುದು.

ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನನಗೆ ನೆನಪಿರೋ ಹಂಗ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದ್ದು ಅಂದ್ರೆ; ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯನಟರ ಬಾಯ್ಯಾಗ ಹಾಕಿ ನಗೆಪಾಟಲಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದು. ಆಗ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇತ್ತು; ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಇಷ್ಟು ಅಗ್ಗೆ ಆಗೈತೇನು ಅಂತ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತ ಭಾಷೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೆಮ್ಮೆಪಡ್ತಿವಲ್ಲ! ಇಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಿನಿಮಾದವರು ಹಾಸ್ಯಪಾತ್ರಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೆಂಗೆ ವಿರೂಪ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸ್ತಾರಲ್ಲ ಅಂತ ಆಲೋಚನೆ ಆಗ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆನ ಹಿಂಗೆ ಆಡಿಸಿದ್ರೆ ಇತ್ತಾಗಿನವರು ನಗ್ತಾರಾ, ಸಿನಿಮಾ ನೋಡ್ತಾರಾ ಅನ್ನೋ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಸಿನಿಮಾದವರು ಮಾಡಿದ್ದು. ಹಿಂಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಕುಲಗಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಕೋತನಾ ಬಂದು. ಇದು ಯಾಕಾಯಿತು ಅಂದ್ರೆ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ!

ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಒಂದು ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಆದ್ವು ಇದು ಬರೀ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ.

ಮಂಡ್ಯಾದ ಭಾಷೆನೂ ಹಿಂಗೆ ಮಾಡಿದಾರ್ರೀ. ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ನಾಯಕಿಯರು ಮಾತಾಡುವ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ಭಾಷೆ ಆಗಿತ್ತು. ಉಳಿದಂಥ ಪಾತ್ರಗಳು ಮಾತಾಡುವಂಥ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಇತ್ತು. ಆದ್ರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದೊಳಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಟಿವಿಯೊಳಗೆ ದಾರಾವಾಹಿಗಳು ಬರಾಕತ್ತಿದ ಮ್ಯಾಲ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಗೌರವ ಸಿಗ್ತಾ ಇದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೆಂಗ ಒಂದಲ್ಲ ಹೆಂಗ ಭಾಷಿಕವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ನಾವೆಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರಿದ್ದೀವಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡುಗಳಿದ್ದಾವೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಂಥ ಭಾಷೆ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತಾಡಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತಾಡುವಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದವರು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಭಾಷೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಅದರ ಉಚ್ಚಾರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಾವು. 'ಗಂಗಳ ಗೌರವರ ಜಗಳ' ಹಾಡಿನೊಳಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏನು ಕೇಳಿದ್ರಿ, ಶಿವನ ಹೆಂಡತಿಯರು ಗಂಗೆ, ಗೌರಿ ಅಂತ ನಾವು ಹೇಳೋವಲ್ಲ ಆ ಗಂಗೆ ಗೌರಿಯರು; ಗಂಗೆ ಗೌರಿಗೆ ಅಂತಾಳ ನೀನು ಬಾಂಬ್ರಾಕಿ ನನ್ನ ಸವತಿ. ಬೆಳಗಿನ ನಿನ್ನ ಮೈಬಣ್ಣದಿಂದ ಮಾದೇವನ ಮರುಳು ಮಾಡಿದ್ಯಲ್ಲಾ ಅಂತ! ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರಿ ಅಂತಾಳ; ನೀನು ಬ್ಯಾಡಾಕಿ. ಹೊಳಿ ಮೀನು ಸುಟ್ಟು ಶಿವನಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿ ಅವನ ನಾಲಿಗೆ ಕೆಡಿಸಿ ಕುಲ ಹಾಳು ಮಾಡಿದಿ, ನೀನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿ ಚಂಡಾಲಿ ಅಂತಾಳ. ಹಿಂಗೆ ಜಾತಿ, ಕುಲದ ನೆಲದ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಭಾಷೆ ಹೊರಡುವುದರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ವೈವಿಧ್ಯ, ಸೊಗಸು ಅಂತ ಕರಿತೇವೆ.

ಹಿರಿಯರಾದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನ ಹೇಳಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀಡುವಾಗ; ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು 'ಜಾನಪದ ಕೋಶ' ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ. ಹಿರಿಯರಾದ ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅದನ್ನ ನಾವು ಮಾಡ್ತೀವಿ ನೀವು ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ತೀರಾ? ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದು, ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಐತಿ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡು ನಾನು ಉದ್ಭಟನದ ಒಂದು ಮಾತನ್ ಹೇಳಿದ್ದೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನೀವೇನಾದ್ರೂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಅಂತ ಅಂದ್ರೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರೈದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗದೇ ಇರಬಹುದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಡಿಸುವಷ್ಟು ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಿದೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನ ನೀವೇನಾದ್ರೂ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ್ರೆ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸ್ತಾರೆ.

ಅಂಥ ಕೆಲಸ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಉಳಿಲಿ. ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸ ಈ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ನಾನೇನು ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಬಹುದೇ

ವಿನಾ ಇಡಿಯಾಗಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗೋ ತಾಕತ್ತು ನಮ್ಮ ತಲೆಮಾರಿಗಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಮಗಿರುವಂಥದ್ದು. ನೀವೇನಾದ್ರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದಾದ್ರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇರುತ್ತೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನ ಹೇಳಿ, ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.





# ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ವ್ಯವಹರಿಸಿ

- ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು

ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತ, ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಗಣ್ಯರೇ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳೇ,

ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಿ, ಜಾನಪದ ಕುಣಿತವನ್ನು, ನೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿ. ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಿ. ನಮ್ಮ ಯುವರಾಜ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆ ಕಂಠದಿಂದ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಹೇಳ್ತಾರೆ; ಹಾಡೋದಕ್ಕೆ ಕಂಠ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು, ಕುಣಿಯೋದಕ್ಕೆ ಸೊಂಟ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು, ಮಾತಾಡೋಕೆ ಭಾಷೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವ್ಯಾವು ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾತಾಡು ಅಂತ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದು. ಎರಡೇ ಎರಡು ಮಾತಾಡ್ತೀನಿ, ಕನ್ನಡದ ಪರವಾಗಿ.

ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸಬೇಕು, ಬೆಳಸಬೇಕು ಅಂತ ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಹೋಗಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ಉಳಿಸಿ, ಉಳಿಸಿ ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳೋವಷ್ಟು ನಶಿಸಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಎಲ್ಲೇ ಭಾಷೆಯ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವರ ಜೋತಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡ್ತೀನಿ.

ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನೋರು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ತಮಿಳಿನೋರು ತಮಿಳಿನಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆನೂ ಮಾತಾಡ್ತೀವಿ. ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆನೂ ಕಲಿತೀವಿ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಜಡ್ಡ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಡ್. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ನನಗೆ ಖುಷಿ ಆಯ್ತು. ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ; ರೀ, ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಖುಷಿ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ. ಹೋಗಿ ಮಾತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಮಹಡಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಓಡಾಡ್ತಿದ್ದು; 'ನೀವು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತೀರಲ್ಲ ಖುಷಿಯಾಯ್ತು' ಅಂದೆ. ನಾವು ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಒಬ್ಬೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡೋರೇ ಇರೋಲ್ಲ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ. ಅವರವರ ಭಾಷೆನಲ್ಲಿ ಅವರವರು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಅವಾಗ್ಲೇ ಗೊತ್ತಾಗೋದು ಇವರು ತಮಿಳಿನವರು, ಇವರು ತೆಲುಗಿನವರು, ಇವರು ಕನ್ನಡದವರು ಅಂತ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನ ಅಷ್ಟು ಕೀಳರಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣೋದು! ಅವರವರ ಭಾಷೆಲಿ ಅವರವರು

ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ! ನಾವು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದೀವಿ ಅನ್ನೋದನ್ನೇ ಅವರು ಮರು ಹೋಗಿತ್ತಾರೆ. ಆದ್ರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಯಾವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀವೋ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳೋವಿ. ಮಾತಾಡ್ತೀವಿ.

ನಾವು ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ ನಮ್ಮವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿದಾಗ ಬರೀ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಾ ಪಂಕ್ಟ್, ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದಿ. ಎಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ಒಬ್ಬರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ? ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವಾ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಆ ಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿರೋ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ಆ ಭಾವನೆ ಬರಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರು ಬಂದ್ರೂ ಅವರನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡಬೇಕು.

ಮೊನ್ನೆ ತರಕಾರಿ ತಗೋತಾ ಇದ್ದೀನಿ, ತರಕಾರಿಯವಳು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾಳೆ. ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಆಗಿದ್ದೀಯಮ್ಮಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅಂದ್ರೆ 'ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಆಗಿದೆ' ಅಂದ್ಲಿ. ಅವಳು ತಮಿಳಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾಳೆ, ಕನ್ನಡ ಬರೋಲ್ಲಂತೆ! ಇಷ್ಟು ವರ್ಷದಿಂದ ಇದ್ದೂ ಕನ್ನಡ ಬರೋಲ್ಲ! ಅವಳ ಹತ್ರ ನಾನು ತರಕಾರಿ ತಗೋಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬೇರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡೋರ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ತಗೊಂಡೆ. ಅವಳೂ ತಮಿಳವಳೇ. ಆದ್ರೆ ಅವಳು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ನೀನು ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಾ ನಿನ್ನ ಹತ್ರ ನಾನು ತರಕಾರಿ ತಗಲೇನೆ ಕೊಡು ಅಂದೆ. ಅವಳು ಬಂದು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಆಗಿದೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತುಕೊಂಡಿಲ್ಲ! ಯಾಕೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರ್! ನಾವು ಹೋದವರೆಲ್ಲ ತಮಿಳಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡ್ತೆ ಅವಳೂ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ; 'ಕನ್ನಡ ಕಲ್ತುಕೊಂಡು ಮೊದ್ಲು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡೋದನ್ನು ಕಲಿ ನೀನು' ಅಂತ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋ ಜನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಕಲ್ತುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳ್ಬೇಕು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಡೋದಿಕ್ಕೇನೆ ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋದು ತುಂಬ ಖುಷಿ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಇದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾತಾಡೋಕೆ ಹೇಳಿದ್ರೆ ಹುಡುಗರು ಮಾತ್ರ ಇಬ್ಬರು ಎದ್ದು ಬಂದು. ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಎದ್ದು ಬರೋದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿತಾ ಇದ್ದು. ಯಾಕೆ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕು? ಎದ್ದು ಬಂದು ಮಾತಾಡಬೇಕು. ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಜ್ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರೋ ಇಬ್ಬರೋ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆ ನಾವು ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕು? ಎದ್ದು ಬಂದು ಮಾತಾಡಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯವರು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದು. ಅವರು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದು; ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಕುತ್ತು ಬಂದ್ರೆ ನಾನು ಏನು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂತ. ಎದೆಗುಂದಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲಿವಿ ನಾವು, ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಇದೆ ನಮಗೆ ಅಂತ. ನಿಜ

ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಹೆಣ್‌ಮಕ್ಕು ಹಿಂಜರಿಯಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾತಾಡಿದ್ರೇನೇ ಧೈರ್ಯ ಇದೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗೋದು.

ಹೆಣ್ಣುಕು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು; ನಮಗೆ ಐವತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಿ ಅಂದ್ರೆ, ಐವತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡೋಲ್ಲ. ಮೂವತ್ತಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡ್ತೀವಿ ಅಂತಾರೆ. ನಾವು ಹಿಂಜರಿತಾ ಇದ್ದೀವಿ ಅಂದ್ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡ್ಬಿಟ್ಟಿ ನಮಗೆ ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತೆ. ನಾವು ಹೆಣ್ಣುಕು ಯಾವಾಗ ಹೋರಾಟ ಮಾಡ್ಬೇವೋ ಅವಾಗ ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಕು ಮಾತಾಡೋದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಲೀರಿ. ನಾನು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡೋದಾದ್ರೆ ತುಂಬ ಸಲೀಸಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತೀನಿ.

ಇಂಥ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತೊಂಡು ಮಾತಾಡೋದಕ್ಕೆ ಭಯ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಇಂಥಾ ಘಟಾನುಘಟಿಗಳು ಕೂತಿರಲಿಲ್ಲ! ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಮಾತಾಡೋದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಮಾತಾಡಿದ್ದು; ಗುಡುಗು, ಸಿಡ್ಡು, ಮಿಂಚು, ಮಳೆ ಬಂದು ನಿಂತೋದಾಗ ಹನಿ ಬೀಳುತ್ತಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಈಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಕರೆದು, ಕರೆದು ಅವಾಗ ಅವಾಗ ಮಾತಾಡಿಸ್ತಾ ಇರ್ತಾರೆ. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿ ಅಂದ್ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಮಾತಾಡೋಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ.



## ಗಂಡುಭಾಷೆ

- ಡಾ|| ಎ ಹೆಚ್ ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿ

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರುರವರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಘನತೆ, ಗೌರವವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸೋಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ.

ಕನ್ನಡದ ಹೆಸರೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಹೋರಾಟಗಳು, ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆಯುವಂಥದ್ದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೆಡೆಗೆ 'ಕನ್ನಡ' ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಡಾ|| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅನ್ನುವಂಥ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮದ ರೀತಿಯೊಳಗೆ ಅವರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರೋದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಅವರ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನನಗೆ ನೆನಪಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಮಹದೇವ ಬಣಕಾರರು.

ಡಾ|| ಮಹದೇವ ಬಣಕಾರರು ಕಳೆದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರಾಗಿದ್ದು, ಶಾಸಕರೂ ಆಗಿದ್ದು, ಅವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೊಂದು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದ್ರೂ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. 'ಆಂಗ್ಲರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ' ಅನ್ನುವಂಥ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವರು ಹೊರಗೆ ತಂದಿದ್ದು, ಕೇವಲ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮಹಿಷಿ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸೋ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೇರೋದೊಳಗೆ, ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರೋದೊಳಗೆ ಅವರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ, ನುಡಿಗೆ. ಅದೇ ದಾರಿಯೊಳಗೆ ಡಾ|| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅನ್ನೋದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ, ಗೌರವದ ಸಂಗತಿ.

ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತಾಡಬೇಕಾದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ಗಂಡು ಭಾಷೆ, ಹೆಣ್ಣು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು. ಅವರೆಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೇ. ನಾ ಡಿಸೋಜ ಅವರು ಗಂಡು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಕರೆದಿರೋರು ನಾವು ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯವರು ಅಂತ ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು.

ದಾವಣಗೆರೆ ನಮ್ಮೂರು. ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇತ್ತು. ಮೈಸೂರು ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲೇ

ಹೋದ್ರೂ ಜನ ಮಾತಾಡೋದು; ದಾವಣಗೆರೆ ದಾಟಿ ಬಿಟ್ಟಿ, ಹೊಳಿ ಆ ಕಡೆ ಜನನೇ ಬ್ಯಾರೆ ಅಂತಿರ್ತರೆ. ಈ ಕಡೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದೆ; ದಾವಣಗೆರೆ ಭಾಷೆ ನೋಡಿ ಅತ್ತಾಗೆಲ್ಲ ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಅಂತಿರ್ತರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮೂರ ಭಾಷೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಮಿಕ್ಸಚರ್ ಭಾಷೆ ಆಗಿದೆ ಅಂದ್ರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಾವೆಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ರೂ ಮೈಸೂರು; ನೀವು ದಾವಣಗೆರೆಯೇನಿ? ಅಂತಾರೆ.

ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಆಗ್ತಾ ಇತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಂಡು ಭಾಷೆ ಅಂತ ಕರೆಯೋದಾದ್ರೆ ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಭಾಷೆನ ಯಾವ ರೀತಿ ಕರಿಬಹುದು ಅಂತ. ಅದ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡ್ತಿನಿ. ನಾನು ಅರವತ್ತೊಂಬತ್ತರವರೆಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಿದ್ಯಾ ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಓದಿ, ಅರವತ್ತೊಂಬತ್ತಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪಿಯುಸಿಗೆ ಸೇರ್ದೆ. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಮೈಸೂರಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೊಸತು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬನ್ನಿ, ಹೋಗಿ, ಈ ರೀತಿನೇ ಮಾತಾಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನನ್ನ ಫ್ರೆಂಡೊಬ್ಬ ಅವನೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಶಿವಯೋಗಿ ಎಲೆದಳ್ಳಿ ಅಂತ. ಬಿಜಾಪುರದವ. ನಾನು ಒಂದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಧಾರವಾಡದ ಸುಭಾಷ್ ರೋಡಿನಾಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೆ.

ಹಿಂದಗಡೆಯಿಂದ 'ಲೇ ಶಿವಯೋಗಿ' ಅಂತ ಕೂಗಿದ ಅವನು. ನನಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ನಾಚ್ಕೆ ಆಗಿಬಿಡ್ತು. ರಸ್ತೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ಯಾರಪ್ಪಾ ಇವನು 'ಲೇ' ಅಂತಾ ಅದಾನಲ್ಲಾ? ನಾವು ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಅವನ್ ನೋಡ್ತೆ. ಅಷ್ಟು ದೂರದಾಗ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಮುಜುಗರ ಆಗಿ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೆ. 'ನಿಲ್ಲೋ, ನಿಮ್ಮಾಪ್ಪನ' ಅಂದ ಅವನು. ನನಗೆ! ರಸ್ತೆಗೆ! ಸಾಯಂಕಾಲ! ಎಲ್ಲರ ಎದ್ದಿಗೆ! ಭರ್ತಿ ಬೇಜಾರಾಗಿಬಿಡ್ತು. ಅವನು ಹತ್ತ ಬಂದ. ಮುಂದುಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಕೆ ಆಗ್ಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕೈಲೆ. ಬಂದು 'ಎಲ್ಲೋಂಟಿಯಲೇ' ಅಂತ ಬೆನ್ನಿಗೆ ರಪ್ ಅಂತ ಹೊಡ್ತಾ. ನಾನು ಏನಿ ನೀವು ಈರೀತಿ ಮಾಡ್ತಿರಿ. 'ಹೇ ಗೊತ್ತೆ ತಗಳಲೇ' ಅಂತಾನೆ! ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅದ್ಧಂಡೆ; ಇದೇ ಗಂಡು ಭಾಷೆ ಆದೆ, ಅದಿನ್ಯಾವ ನಮೂನಿ ಭಾಷೆನೋ ಅಂತ.

ಭಾಷೆ ಉಳಿಬೇಕು, ಬೆಳಿಬೇಕು ಅನ್ನೋದಾದ್ರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾಗ್ತದೆ, ಸಹಯೋಗ ಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಆಗ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡೋದ್ರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ರೆ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರೆ; ನಾವು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸದಿದ್ದರೆ, ಗೌರವಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅದ್ರಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋದಾಗ್ಗಿ, ಉಪಯೋಗಿಸೋದಾಗಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಭಾಷೆ ಉಳಿಯೋದೇ ಇಲ್ಲ.

ಭಾಷೆ ಉಳಿಯೋದೇನೇ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜನಾಂಗ ಇರೋವರೆಗೆ. ಯಾವಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಬಿಡ್ತೇವೆ ಅವಾಗ ಜನಾಂಗದಿಂದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಶದಿಂದ ಆ ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಯವಾಗ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಆಗ್ತೇಕಾದ ದೇಶ ಇಜ್ಜೇಲ್.

ಇಜ್ಜೇಲಿನ ಜನ ನಮಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋ, ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳೋ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಮಾದರಿ ಆಗ್ತೇಕು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇಜ್ಜೇಲಿಗಳು ಅವರ ನಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲೆಲಿದ್ದು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ನಂತರ 1948ರಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೇಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರು ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಮರಳಿದರು. ಅವರ ಭಾಷೆ ಹೀಬ್ರೂ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೃತ ಭಾಷೆ ಅಂತಿವಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹೀಬ್ರೂ ಮೃತ ಭಾಷೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತ ಇದ್ದು. ಹೀಬ್ರೂ ಭಾಷೆನೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತಿದ್ದು. ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡೋ ಜನಾನೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತಿದ್ದು. ಆದ್ರೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಯಹೂದಿ ಜನಾಂಗ ವಾಪಾಸ್ಸು ಬಂದು ಇಜ್ಜೇಲ್ ಸೇರಿದ್ದೇಲೆ ಹೀಬ್ರೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿಟ್ಟೋಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗಿದೆ ಅನ್ನೋದಾದ್ರೆ ನಮಿಗ್ಯಾಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗೋಲ್ಲ? ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಇರತಕ್ಕಂಥ, ವಿಶ್ವಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ, ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಇತಿಹಾಸ, ಪರಂಪರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ನಾವು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳೇಕು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳ್ತೇಕು ಅನ್ನೋ ಪ್ರಯತ್ನ ಏನು ಮಾಡ್ತೇವೆ ಅದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು.

ಇವತ್ತಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಂಗತಿನ ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. "ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೊಂಬತ್ತೇಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಬಾಗ್ಗು ಹಾಕಿದೆ" ಅಂತ. ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದಾರೆ, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಇವೆ, ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆದ್ರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಡಾ|| ಮಲ್ಲಿಕಾ ಘಂಟಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ನೆರೆ ಮನೆಯವರ ಹಾಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ಸಿಗ್ತದೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತೆ ಅನ್ನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿ ಅವಾಗ ನಾವೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿಸೋ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಮುಂದಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಉತ್ತಮ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗ್ತದೆ.

ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ|| ಚಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಡಾ|| ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಮಾಡ್ತೆಹುದು ಅಂತ. ಅವರು ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರೋದ್ರಿಂದ ನಾನು

ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆ; ...ಈ ರೀತಿ ಮಾಡೋಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೆ ಅಂತ. ಅವಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಇಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಅದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದಾವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೊಂದು ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು, ಆಮೇಲೆ ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತ.

ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆ ಸದಾ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಗಳಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ, ಲೋಪಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ ಅಂತ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಜನತೆ ಲೋಪಗಳಾದಾಗ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡ್ತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವಾಗ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿಯೋಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುತ್ತೆ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳೋರೇ ಇರಬಹುದು, ವಾಚಕರೇ ಇರಬಹುದು, ಬೇರೆ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಇರಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ಅನುಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಜನ ಆ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಲೋಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕೊಡೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಜನ ಜಾಗೃತರಾದ್ದೆ ಸಹಜವಾಗೇ ಭಾಷೆ ಉಳಿತದೆ.

ಸರಕಾರ ಏನೇ ಮಾಡಿದ್ರೂ ಸೀಮಿತವಾಗ್ತದೆ. ಎಲ್ಲದನ್ನೂ ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದೋಕೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ವ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಇಂಥದ್ದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೇನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಚಂದ್ರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಇದು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ಗೌರವ ತರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಗತಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ನಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರೋ ಹಾಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ; ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾಟಕ ಕಲೆ, ರಂಗಭೂಮಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿ ಕೇಂದ್ರ ಅನ್ನುವಂಥ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿರುವ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು, ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡ್ತಾ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.



## ಸಮಾರೋಪ ನುಡಿ

- ಶ್ರೀ ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ

ಗುರು ಚರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಬಲ್ಲವರು ಹಾಗೇ ಮಾತ್ನಾಡ್ತಾರೆ. ನನ್ನಂಥವರು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಕುರಿತಂತೆ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲೇ ನಡಿತಾ ಇರುವಂಥ ಸಮಾವೇಶ. ಅದನ್ನು ಚಿಂತನ ಸಮಾವೇಶ ಅಂತ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು. ಈ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಹಿರಿಯ ನಟರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಕುಶಲರೂ ಹೌದು. ಹಾಗೆ ಈ ಸಮಾರೋಪ ವಯಸ್ಸಿನ ನನ್ನನ್ನೂ ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಸಮಾರೋಪಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ! ಸಮಾರೋಪ ಎಂದರೆ ಕೊನೆ; ಮುಕ್ತಾಯ ಅಂತ ಅರ್ಥ. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಸಮಾವೇಶ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಕೆಲಸ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ, ಎಂದು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳು ಕೇಳಿಯಾರಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಾವೇಶ. ಬಯಲು ಎಂದರೆ ಮೈದಾನ, ಬರಿದಾದ ಸ್ಥಳ, ಶೂನ್ಯ, ವೃಥಾ, ಆಕಾಶ, ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದು - ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಮೃತರಾದರೆ 'ಬಯಲಾದರು' ಎಂದು ಹೇಳುವ ರೂಢಿಯಿದೆ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಮೈದಾನವೂ ಹೌದು. ಬರಗಾಲ ಅನುಭವಿಸುವ ಬರಿದಾದ ಪ್ರದೇಶವೂ ಹೌದು. ಇಲ್ಲಿನ ಬದುಕಿನ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲ ವೃಥಾವೆನಿಸಿರುವುದೂ ನಿಜ. ರೈತರು ಆಕಾಶದತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿರುವುದೂ ನಿಜ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಜನಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಎನ್ನುವುದು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದೂ ನಿಜ. ಬೆವರು ಹರಿಸಿ ದುಡಿದರೂ ಬದುಕು ದುರ್ಭರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಗುತ್ತಿರುವುದೂ ನಿಜ. ಇಂತಹ ಬಯಲು ಸೀಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಕುರಿತ ಚಿಂತನಾ ಸಮಾವೇಶ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಂತಹ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿರುವ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು,

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಹಯೋಗ ನೀಡಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘದ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀ ತರಳಬಾಳು ಮಠದ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮನಸ್ಸು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದೆ. ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಅವರಂತಹ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಇರುವಂತಾದರೆ ಮಠ-ಮಾನ್ಯಗಳು, ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಅನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ದೊರಕಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. “ಭಂಡಾರ ಬರಿದು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರನ್ನು, ಭಟ್ಟಂಗಿ ನಗೆಯಿಂದಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಕಬಳಿಸುವ ಭಕ್ತರನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು. ಕೇಡಿಗೆ ಕೊರಳಾಡಿಸುವ ಕೋಲೆ ಬಸವರ ಚರ್ಮ ಸುಲಿಸಬೇಕು. ಮಠಗಳನ್ನು ಮಹಾಮನೆಯ ಮಾಡಿ, ಒಳಗಿರುವ ನಾರಣಕೃತಿ, ಕೊಂಡಿ ಮಂಚರನ್ನು ಹೊರ ದೂಡಬೇಕು. ಸ್ಥಾವರದ ಒಳಗಿದ್ದು ದೇವರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಕೂತವರನ್ನು ಊರಾಚೆ ಮಸಣದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕು” ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು.

ಗ್ರಾಮ ಭಾರತದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಶ್ರಮದ ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಕೂಡು ಬಾಳುವೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಪುನಃ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ನಮಗೆ ಬಾಬಾ ಅಮೈಯಂಥವರು, ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆಯಂಥವರು, ಡಾ. ಸುದರ್ಶನ್‌ರಂಥವರು, ಇಲ್ಲಿನ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರಂಥವರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾವೇಶದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯದೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಉದ್ಘಾಟನೆ ನಡೆಯುವುದು ಸಹಜ ಮತ್ತು ಸಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಕವಿ ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿರುವುದು ತುಂಬ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತರು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಸಂಘಟಕರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯುಗಧರ್ಮ ರಾಮಣ್ಣ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಜನಪದ ಸೋಜಿಗ. ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಭಾಷೆಯ ಹಗೆವಿನಂತಿರುವ ರಾಮಣ್ಣ ಸ್ವತಃ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನುಡಿ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ, ಸೃಜನಶೀಲ ಗ್ರಾಮೀಣನಿಂದ ಸಮಾವೇಶ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೊಂಡಿರುವುದು, ನಾಡಿನ ನಾನಾ ಭಾಗದ ಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಗಾಯಕರು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿರುವುದು ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ತುಂಬ ಗಂಭೀರವಾದ ಚಿಂತನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ, ಧಾರವಾಡ,

ಮೈಸೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೋಲಾರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆದರೂ ಆ ಕನ್ನಡದ ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನ ರೂಪಗಳು, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು, ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಯಾ ಭಾಗದ ವಿದ್ವಾಂಸರೇ ನಮಗೆಲ್ಲ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ಭಾಗದ ಜನಪದ ಗಾಯಕರೇ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಚಿಂತನೆಯ ಫಲಶ್ರುತಿಯಾಗಿ ಸಂವಾದ ನಡೆದಿದೆ. ಪಾಲುಗೊಂಡವರೆಲ್ಲ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವರು. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಕಲಾಪಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಏನಾದರೂ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಮಾವೇಶದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಂದರ್ಭದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಮನ್ನಣೆ ದೊರಿತಾಯಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯ ಅದರ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಬಾಷಾ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಬೇಕಾದ ಕನ್ನಡ ಎಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಲೋಕ ಸಮ್ಮತ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾವೇಶ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ದಾಖಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತೇವೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಂಥ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಜನಪದ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಿಂಘಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ನಿಂಘಂಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗ ಶಬ್ದಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರಲ್ಲಿ, ನಾ ಡಿಸೋಜ ಅವರಲ್ಲಿ, ಸಹೋದರಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ - ಯಾಕೆಂದೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲ - ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾನು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡ್ತೇನೆ.

ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಭಾಷೆಯೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗರ ಭಾಷೆ. ಅದು ಸಹಜ, ಸರಳ ಭಾಷೆ. ಬನಿ-ಬೆಡಗುಗಳ ಸತ್ವಯುತ ಭಾಷೆ. ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತ ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವ ನಗರ ಭಾಷೆಯಂತಲ್ಲ ಅದು. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗರು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ತಾಯಿ ಶರಣೆ ಲಿಂಗಮ್ಮ ಹೇಳುವಂತೆ “ಕತ್ತಲೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ, ಮಾತು ಕಲಿತುಕೊಂಡು, ತೂತು ಬಾಯಳಗೆ ನುಡಿದು, ಕಾತರಿಸಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ತಿರುಗುವವರಲ್ಲ”. ಅವರು ನಿಜ ನಿಷ್ಠರು. ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೃತ್ರಿಮತೆಯಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಪ್ಪನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಇದ್ದದ್ದನ್ನೆ

ಇದ್ದಂತೆ ಹೇಳುವವರು. ಭಾಷೆ ತಪ್ಪದ ಭಂಟರು. ನಾಲಗೆಯ ಚಪಲಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಿಕ್ಕಿದವರಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜನರಾದುವ ಭಾಷೆಗೆ ಶಿಷ್ಟವನ್ನು ಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ದೊರಕಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ತಾಯಿಯ ಒಂದು ಸೊಲ್ಲಿದೆ: “ಅಕ್ಕಯ್ಯ ಸರಸೋತಿ ಸಾಲೀಗೆ ಹೋಗ್ಯಾಳ. ಸಾಲೀಲಿ ಅಕ್ಕರವ ಕಲಿತಾಳ. ಕಂದಯ್ಯ ನಾಲೀಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಬರದಾಳ” ತುಂಬ ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ತ್ರಿಪದಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಕ್ಕರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಧಿದೇವತೆ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನೇ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಆ ಸರಸ್ವತಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮೊದಲು ತಾನು ಅಕ್ಕರ ಕಲಿತು ನಂತರ ನನ್ನ ಕಂದನ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಜನಪದರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದದ್ದು ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದದ್ದು ಅಳಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ಬರೆದಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಹಳ್ಳಿಯ ತಾಯಿಯ ಈ ಮಾತು ಮೌಖಿಕ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೌಖಿಕ ಭಾಷೆಯೂ ಕಲಬೆರಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಕ್ಕರ ರಾಕ್ಷಸರ ಅಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗರ ಭಾಷೆಯ ಸೊಲ್ಲೇ ಅಡಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಬೆಳೆದು ಕೊಡುವ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಭಾಷೆಯ ಬನಿಯೆನ್ನೆಲ್ಲ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಲ್ಲವರೆನ್ನುವವರೆಲ್ಲ ಬೆಳೆದಿರುವುದಂತೂ ನಿಜ. ‘ಪ್ರಯಾಸವೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗರದು, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಿಗರದು’ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ.

ನಾನು ಆಗಾಗ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಮಹಾಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕಿರು ಕವನವೊಂದಿದೆ: “ಬರಿಯ ನೆಲವ ಉಳುವ ಕುಳದ ಗೆರೆಯೆ, ನಾಡ ಹಣೆಯ ಬರಹ ಬರೆವೆ, ಹೊಲದ ಗಾಂಧಿ, ನೆಲದ ಗಾಂಧಿ, ನೀನೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತ; ನೆಹರುಗೇನು ಕಡಿಮೆಯೇನು? ನೀನೆ ರಾಷ್ಟ್ರಶಕ್ತಿ. ಅವರೋ ಹೆಸರು; ನೀನೋ ಉಸಿರು” ಈ ಕವಿ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವಂಥ ಜನ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗರು ತಾವು ನಿಂತ ನೆಲದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಗೆ ಎರವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬರಹ ಬಲ್ಲಂಥ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನವಿ ಅಂದೆ; ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಾಧ್ಯವದಷ್ಟನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾ ಹೋದ್ರೆ ಅದು ಉಳಿಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅದ್ಭುತವಾದಂಥ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ಶಬ್ದಗಳು. ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗ್ತದೆ. ಆನೇಕರು ಇವತ್ತು ಅವರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ಅದು ಹುಟ್ಟುವ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಮುಚಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಮಂಜಸವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಂವಹನ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು.

ಪ್ರಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕು, ಹಾಗಿಲ್ಲದಾಗ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಹೇಳುವಂತೆ “ಶಬ್ದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಾಣರು, ಮುಂದುಗಾಣರು. ತಮ್ಮ ತಾವರಿಯರು. ಇದು ಕಾರಣ ಮೂರು ಲೋಕವೆಲ್ಲವು ಬರು ಸೂರೆ ಹೋಯಿತ್ತು” ಎಂಬಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ, ಮಾತನಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ, ವೃತ್ತಿ, ವರ್ಗ, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಪ್ರದೇಶ, ಪರಿಸರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ಥಾನ, ಸಂದರ್ಭ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಭ, ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಭ, ಸಂಬಂಧಗಳು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಭಾಷೆ ಸಹಜವಾಗಿರಬೇಕು. ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಸಭ್ಯತೆ-ಶುದ್ಧತೆಗಳೇ ಹಾಳಾಗಿಬಿಡಬಹುದು.

ಈಚೆಗಂತೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ತೊನ್ನು ತಗುಲಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕನ್ನಡ ನೋಡಿ: “ಸ್ಟೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ರೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಬಿಹೇವ್ ಮಾಡೋದಾ?” ಇದು ಕನ್ನಡ! “ಜೀನಿಯಸ್ ಕಾರ್ಡಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್, ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್, ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ವಿಭಾಗದಡಿ ಐಟಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಸಲ್ಯೂಷನ್, ವೀಡಿಯೋ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್, ಇವೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್, ಕಾರ್ ಹೈರ್, ಕ್ಯಾಟರಿಂಗ್, ಟಿಫಿನ್ ಸರ್ವಿಸ್, ಮ್ಯೂಟ್ರಿಮೋನಿಯಲ್ ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸರ್ವಿಸ್ ಪಡೆಯಬಹುದು” ಇದೂ ಕನ್ನಡ!

“ಮಾಡಲ್ ಕಮ್ ನಟಿ ತರುಣ್ ಅರೋರಾ ಆರ್‌ಜೆಗಳ ಜೊತೆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು” ಇದೂ ಕನ್ನಡ! “ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಫುಲ್ ಟೈಂ ಪಾಸ್ ಮನರಂಜನೆ” ಇದೂ ಕನ್ನಡ! ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾಗಲೀ, ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ, ನಾಟಕ ಬರಹಗಾರರಾಗಲೀ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ? ಎಂದರೆ ಭಾಷೆಗೆ ಮಡಿವಂತಿಕೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಕಲಬೆರಕೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಸನ್ನು, ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ನಾಶದ ಕೆಲಸವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ! ಇದನ್ನು ನಾನು ಭಾಷಾ ಹಾದರ ಅಂತ ಕರೀತನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಒರಟಾದ್ರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಳ್ಳಿ ಮನುಷ್ಯ. ಭಾಷೆಗೆ ಒಂದು ಸೊಬಗು ಇದೆ, ಭಾಷೆಗೆ ಒಂದು ಸೌಂದರ್ಯ ಇದೆ, ಸಾತ್ವಿಕತೆಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಬಾರದು. ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಸೇರಿ ಹೋಗಿವೆ. ಆದ್ರೆ ಹಾಗೆ ಸೇರುವಾಗ ಹದವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕು. ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ರೆ; ರೊಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ದೆ ಮಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೆ ಆಗ್ತದಾ? ರೊಟ್ಟಿ ರೊಟ್ಟಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು, ಮುದ್ದೆ ಮುದ್ದೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಒಂದ್ನಾರಿ ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನಿ, ಒಂದ್ನಾರಿ ಮುದ್ದೆ ತಿನ್ನಿ ಅಂತ. ಇದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭಾಷೆ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನ. ಅದು ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು

ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹ-ಸೌಹಾರ್ದಗಳನ್ನು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಭಾಷೆ ವಹಿಸಿರುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಜಾನ್ ಸೈಟ್‌ಮಿಲ್ ಎಂಬಾತ 'ಭಾಷೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಬೆಳಕು' ಎಂದಿರುವ ಮಾತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ನಿಂತರೂ ನನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಇರುವಂಥ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪತ್ತು ಜಾನಪದದಲ್ಲಿದೆ. ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವು ಯಾವುದೋ ವಿಷಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡ್ತೀವಿ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡಬೇಕೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗ್ತಾಯಿಲ್ಲ. ಈಗೇನೋ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಗ್ತದೆ ಅಂತ ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದ್ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿಯವರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮೂವತ್ತು ಜನ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಹಾಕಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅನೇಕ ಸಚಿವರೂ ಕೂಡ ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬರುವ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡ್ತೀವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ. ಇದ್ದಲ್ಲೇನು ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳ್ತೇನೆ; ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿಯವರೇ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರೇ ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಾಡಿದ್ದು ಅನ್ನುವ ಕೀರ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬರ್ತದೆ. ಅದ್ವಿತ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ? ಆಮೇಲೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಏನೋ ಒಂದು ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಇರಬಾರದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು ಅಂತ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಟಿಪ್ಪಣಿ ನೋಡಿ ಗೊತ್ತಾಗ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್ತೀವಿ ಈ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ಅರ್ಥರೇಖೆಯನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಪೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್ ಡೀಲ್' ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು, ಯಾಕೆ ಹೊರಗೆ ಕತ್ತಾಗಿಯಾ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ಎಂಥ ಮಾತು! ವೈಭವದ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡ್ತೀವಲ್ಲ! ಹಳ್ಳಿಯ ತಾಯಿ ಹೇಳ್ತಾಳೆ; ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು ಅಂತ. ಎಷ್ಟು ಸರಳವಾದಂಥದ್ದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಬೇಕಾ? ನಾನು ಸುಮ್ಮೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ

ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಂಥಾದ್ದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಗ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕೃಷಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಅಗತ್ಯ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಕೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಪುನಃ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮಿಷನ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬದುಕು ಹಾಳಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ ಜನರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ವ್ಯಥೆ ಆಗ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಕುರಿತು, ಅಡುಗೆ ಕುರಿತು, ಹಳ್ಳಿಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳನ್ನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದ್ರೆ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾದ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದು ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗ್ತೀತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇದ್ಯಾಕೆ ಮಾಡ್ತೀಕು ಅನ್ನೋ ಜನಾನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನಕಾರ ಹೇಳ್ತಾನೆ; "ಊರೊಳಗಿದ್ದೊಡೆ ಉಪಾಸಕನೆಂಬರು, ಅಡವಿಯಲಿದ್ದೊಡೆ ಮೃಗನೆಂಬರು, ಹೊನ್ನ ಬೇಡೆಂದೊಡೆ ದರಿವನೆಂಬರು, ಹೆಣ್ಣು ಬೇಡೆಂದೊಡೆ ನಪಂಸಕನೆಂಬರು. ಮಾತನಾಡದಿದ್ದೊಡೆ ಮೌನಿಯೆಂಬರು, ಮಾತನಾಡಿದೊಡೆ ಜ್ಞಾನಿಗೇಕಯ್ಯಾ ಮಾತು ಎಂಬರು ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಲೋಕರ ನಡೆಯಂತೆ ನಡೆಯರು, ನುಡಿಯರು" ಅಂತ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರ ಜೊತೆ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಇದೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೂರಿಸಬೇಕಾದ್ರೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಇರಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಂತ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹರಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ವಾತಾವರಣ ಮೂಡಿಸುವಂಥ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೀತು. ಅದ್ರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಂಥ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಸೇರಿದರಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಆದ್ರೆ ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಏನ್ ಸಂತೋಷ ಆಗುತ್ತೆ; ಆ ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆ ಆಗ್ಲಿ, ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ ಭಾಷೆ ಆಗ್ಲಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ರೆ ಮೈ ರೋಮಾಂಚನ ಆಗಿಬಿಡ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸ್ತದೆ ನನಗೆ. ನಾವು ಬರೀ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆ ಅಷ್ಟೇ ನೋಡ್ತೇವೆ. ಕಂಠಸ್ಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಅದರ ಬೆಡಗನ್ನು ನೋಡ್ತೀಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಕೆನಡಾದ ವಿಲ್‌ಫ್ರಿಡ್ ಲೇಲಿ ಅವರ ಮಾತೊಂದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. "ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕೆನಡಾ ದೇಶ

ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಮೃತಶಿಲೆ ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಫಟಿಕ ಶಿಲೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಓಕ್ ಮರ ಓಕ್ ಮರವಾಗೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಂದ ನಾನು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಕೆನಡಾವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದು ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡವಾಗೇ ಉಳಿಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡಿಗರಾಗೇ ಉಳಿಯಬೇಕು; ಕರ್ನಾಟಕ ಕರ್ನಾಟಕವಾಗೇ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸ್ತೇನೆ.

ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರು ಬಹಳ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಮಾತಾಡಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು, ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಂಥ ವಯಸ್ಸು ಉಳಿದಿಲ್ಲ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರೇ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂಗೆ ನನ್ನದು ಈಗ ಸಮಾರೋಪದ ವಯಸ್ಸು. ನಾನು ಯಾಕೆ ಇನ್ನು ಉಸಿರು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಡಾ|| ಶಿವಯೋಗಿ ಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ; ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಸಿರು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಧಾರವಾಡದ ಭಾಷೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು ಭಾಷೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮಂಡ್ಯದ ಭಾಷೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಹೊಸದುರ್ಗ ಅಜ್ಜಂಪುರದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಎಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ, ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಹೆಂಗೆ ಬಳಸ್ತಾರೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

**ಆತ:** ಏ ಸಮ್ಮಿರಣ್ಣ ಸಾಕು. ಇಲಿ ಹೋಯ್ತು ಅಂದ್ರೆ ಹುಲಿ ಹೋಯ್ತು ಅನ್ನಬ್ಯಾಡ.

**ಈತ:** ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡಪ್ಪ. ಕಂಡೋರು ಕೂತ ಅಂದ್ರೆ, ಕಾಣದೋರು ನಿಂತ ಅಂದ್ರಂತೆ. ಕಾಣದೋರಿಗೆ ನಾಲಿಗೆಯೇ ದಾರಿ.

**ಆತ:** ಹಂಗಲ್ಲ ಕಣಣ್ಣ. ಕಾಲ ಹೋಗ್ತದೆ, ಮಾತು ನಿಲ್ಲದೆ. ಸುಮ್ ಸುಮ್ಮೆ ನಾವ್ಯಾಕ್ ಮಾತ್ನಾಡಿ ಕೆಟ್ಟೋರಾಗಾದು.

**ಈತ:** ಅದ್ವಿಜಾನ್ನು. ಇದ್ದದ್ದ ಇದ್ದಂಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ದೇವರಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡೀತದೆ. ಆಯ್ತು ಬಿಡು ನಮಗೇನು ಅದನ್ ಕೆಟ್ಟೊಂಡು. ಇದ್ರೆ ಈ ಊರು, ಎದ್ರೆ ಮುಂದೂರು.

**ಆತ:** ಹಂಗಂದ್ರೆ ಆಯ್ತದಾ? 'ಇದ್ದೂರಾಗಿರಲಿಲ್ಲಾ, ಬಿದ್ದ ಗ್ವಾಡೆ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲ' ಅಂತ ಜನ ಅಂತಾರಲ್ಲ.

**ಈತ:** ಜನ ಅಂದೇ ಏನ್ಮಾಡ್ತಾರೆ? ಗಟ್ಟಿಗಾದ್ರೆ ರೊಟ್ಟಿ ಹಾಕ್ತಾರೆ, ತೆಳ್ಳಗಾದ್ರೆ ದೋಸೆ ಹುಯ್ತಾರೆ. ಹಂಗಂದ್ರೆ ಹಂಗ. ಜನರ ಮಾತು ಕೇಳಿದ್ರು. ಗಂಟಿಗೆ ಗಂಟೂ ಅಲ್ಲ.

ನಂಟಿಗೆ ನಂಟೂ ಅಲ್ಲ. ನೀನು ಕೊನೆ ಮನೆ ಆ ಸಂಕಣ್ಣನ ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕು.

**ಆತ:** ಅಯ್ಯೋ ಆ ತಬ್ಬಲಿ ಮಾತು ಕೇಳು. ಅಪ್ಪ ಇಲ್ಲ, ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲ. 'ತಬ್ಬಲಿಗೆ ತಲೆಯೆಲ್ಲಾ ಮಾತು, ಜರಡಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ತೂತು' ಅಂದ್ಲಂಗೆ.

**ಈತ:** ನಿನ್ನ ಮಾತೇ ಒಂಥರ ಕಣಣ್ಣ. 'ಗಂಟಲಿಗೆ ಗಾಳ, ಎದೆಗೆ ಶೂಲ'. ಆದ್ರೆ ಅವನ ತಲೆಗೆ ತಾಗಬೇಕು, ಬುದ್ಧಿ ಬರಬೇಕು.

**ಆತ:** ಏನಾದ್ರೂ ಹಂಗಲ್ಲ ಆಡಬ್ಯಾಡ. 'ನಾಲಗೆ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದೆ ನಾಡೆಲ್ಲ ನೆಂಟರಂತೆ'.

**ಈತ:** ಅಯ್ಯೋ ನಿಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 'ನೆಂಟರು ದೂರ ಇರಬೇಕಂತೆ, ನೀರು ಹತ್ತಿರ ಇರಬೇಕಂತೆ'. ನಂಗಂತೂ ಯಾರು ಬ್ಯಾಡವಾಗಿದೆ. ಲಾಡೂ ಬ್ಯಾಡ ಪಾಯಸವೂ ಬ್ಯಾಡ.

**ಆತ:** ಹಂಗಲ್ಲ ಕಣಣ್ಣ. 'ಮಾತು ಆಡಿದರೆ ಹೋಯ್ತು, ಮುತ್ತು ಒಡೆದರೆ ಹೋಯ್ತು'. 'ಮಾತಿನ ಸಂದೀಲಿ ಹೋತನ ಕೊಯ್ದುರು' ಅಂದ್ಲಂಗೆ. 'ಮಾತು ಮುತ್ತಿಗೂ ಮೂಲ; ಕುತ್ತಿಗೂ ಮೂಲ'.

**ಈತ:** ಹಂಗಂತ ಮಾತಾಡ್ತೆ ಇರಕಾಗ್ತದೆ? 'ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಂತೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋಗ್ತದೆ?' 'ಒಳಗೆ ಹುಳುಕು, ಮ್ಯಾಲೆ ಥಳಕು'. ನನ್ನಿಂದ ಆಗಲ್ಲಪ್ಪ.

**ಆತ:** ಆದ್ರೂ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಇರೋವಾಗ 'ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಟ್ಟ, ಕಟ್ಟಿದ್ದೇ ಪಟ್ಟ' ಅನ್ನಕಾಯ್ತದೆ?

**ಈತ:** ಯಾಕಗಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸರಿ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ನ್ಯಾರವಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀನು? ನಂದೇನೋ ಅಷ್ಟೇ ಸೈ. 'ಸೇರಿದಷ್ಟು ಉಂಡ, ಸೋರದ ಕಡೆ ಮಲಗಿದೆ'.

**ಆತ:** ಮಾರಾಯ ನಿನ್ನ ಹತ್ತ ಮಾತಾಡಾದೇ ಕಷ್ಟ. 'ಹೊರೆ ಕದ್ದೋನು ಜಾರ್ಕಂಡ, ಹಿಡಿ ಕದ್ದೋನು ಸಿಕ್ಕಂಡ' ಅಂದ್ಲಂಗೆ. ನೀನ್ಯಾಕೆ ಕೆಟ್ಟೋನಾಗಿಯೆ? ಏನಾರ ಇಲ್ಲಿ ನಗ ನಗ್ತಾ ಇದ್ರಾಯ್ತಪ್ಪ.

**ಈತ:** ಅದೆಲ್ಲ ಆಗದ ಮಾತು, 'ಹುಸಿನಗೆ ಊರಿಗೆ ಮೂಲ, ಕುಂಟೆತ್ತು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಮೂಲ' ಅಂದ್ಲಂಗೆ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ನಕ್ಕರೆ 'ಹುಳ್ಳಿ ಕಿತ್ತು, ಹುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಹಾಕಿದಂಗೆ' ಆಯ್ತದೆ. ಜನ ಅಂತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ದಿನ ಅಂತಾರೆ? 'ಹುಟ್ಟಿ ಬಣ್ಣ ಹರಿಯೋತನಕ, ಕಟ್ ಬಣ್ಣ ತೊಳೆಯೋ ತನಕ'.

**ಆತ:** ಅಬ್ಬಬ್ಬ, ನಿನ್ನತ್ತ ಮಾತಾಡಾದು ಅಂದ್ರೆ 'ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆಗೆ ಹೂವಿನ ತೋಟ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಂಗೆ'. 'ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡೀಲಿ ಕಡಲೆ ಕೇಳಿದ್ದಂಗೆ'.

**ಈತ:** ಹುಟ್ಟು ಹೇಳು, 'ಬಳೆ ಅಂಗಡೀಲಿ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಕೇಳಿದ್ದಂಗೆ' ಅಂತ.



ಸುಮ್ಮ ಇರಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ಜನಗಳ ಕಥೆನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದೀನಿ. ಎಲ್ಲ 'ಹಬ್ಬ ಆದ ಮ್ಯಾಲೆ ಒಬ್ಬಿಟ್ ಮಾಡೋರೇ'.

**ಆತ:** ಹೋಗಿ ಬಿಡಪ್ಪ, ಆ ಸುದ್ದಿ ಕಟ್ಟೊಂಡು ನಮಗೇನು? 'ದೊಡ್ಡಯ್ಯ ಮನೆ ಕಟ್ಟದಿದ್ದೆ ಗಿಡ್ಡಯ್ಯನಿಗೆ ಬಂದ ಲಾಭವೇನು?'

ಇಂಥ ಮಾತುಗಳು ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲರ ಸಿಗ್ತಾವಾ? ಯಾವ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೊಗಸನ್ನು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಏನು ಬದುಕಿನ ಅನುಭವ ಇದೆ ನೋಡ್ಬೇಕು. ಕಳ್ಳು ಕರಗಿಸೋ ಅಂತ ಮಾತುಗಳಿವೆ. ಹೃದಯ ಹಿಂಡೋ ಅಂತ ಮಾತುಗಳಿವೆ. ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರೇಕಾಯಿ ಅಗೋ ಅಂತ ಮಾತಿದೆ. ಕುಗ್ಗಿ ಕರಗಿಹೋಗೋ ಅಂತ ಮಾತುಗಳಿದ್ದಾವೆ. ಇಂಥ ಅನುಭವದ ರಾಶಿ ಇರುವಂಥ ಜಾನಪದದ ಸಂಭ್ರಮನ ಮೆರೆಸೋ ಅಂತ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ್ದು. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೇನೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತೈದು ಜನ ಜಾನಪದದವರೇ, ಹಳ್ಳಿಗರೇ. ಅವರೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರೇ. ಅವರೆಲ್ಲ ಈ ಹಳ್ಳಿಗರ ಋಣ ತೀರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸ್ತೇನೆ.



## ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನುಡಿ

- ಡಾ|| ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು

ಆತ್ಮೀಯ ಕನ್ನಡ ಮನಸ್ಸುಗಳೇ, ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ ನಮನವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ, ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು, ಜನಪದ ತಜ್ಞರು, ನಾಡು ನುಡಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದಂಥ ಹಿರಿಯರಾದಂಥ ಗೊ ರು ಚಿ ಅವರೇ, ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರೂ, ಈ ಭಾಗದ ಶಾಸಕರೂ ಹೌದು. ಅದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಮಾಡ್ತಾ, ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕರೆಯದೇ ಇದ್ದೂ ಬರತ್ತಂಥ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡ್ತಾರಲ್ಲ! ಇಂಥದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲೂ, ನಿಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕರೆಯದಿದ್ದೂ ಹೋಗಿ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ಡಾ|| ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ.

ಎಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೋಂಕನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯ ಆಗೋಲ್ಲ. ಬದುಕಿನ ಸೊಗಡನ್ನು ಯಾರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತಾರೋ ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯ ಆಗೋದಿಲ್ಲ, ಉಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಆದ ಗೊರುಚಿ ಅವರು ಸಮಾರೋಪ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಆಶಿರ್ವಚನದ ಮುಖೇನ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೇಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಎಲ್ಲರ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳೋಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ವಿಭಾಗದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರಾಗಿ ನಮಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮನವರಿಕೆ ಎರಡನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸೋದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು, ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ಖಾಲ್ಪು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗೆಳೆಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೇ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ; ಒಂದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಮಾಡ್ತೀರೋ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಏನಾದ್ರು ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾ ಅಂತ ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆ,

ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರಿವಿನಿಂದ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು ಅನ್ನೋದಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ನಾನು ಸಾಹಿತಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತಕನೂ ಅಲ್ಲ, ಆಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಭಾಷೆ ಸಾಯ್ತದೆ ಸಾಯ್ತದೆ ಅನ್ನೋ ಮಾತು ಯಾಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ ಅಂದ್ರೆ ಅಂಥ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗೋ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಶ್ರೀಮಂತ ಭಾಷೆ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಅಂತ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗೇ ಉಳಿಸೋದ್ರೆ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ, ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಅದನ್ನು ಪಸರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ಏಕೀಕರಣ ಆದ ಮೇಲೂ ಆಗಿರುವ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾದ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರೋದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆಗ್ತಾ ಇರುವಂಥ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ. ಇದನ್ನು ಸಹೋದರಿ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಘಂಟಿಯವರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದಂಥವರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು, ಅಮೋಘವಾಗಿರ್ದಕ್ಕಿಂಥ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡೋ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಧ್ಯಮ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಡಾ|| ಶಿವಯೋಗಿಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡ್ತಾ ನನ್ನ ಕಿವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು, ನಿಜ. ಯಾವುದನ್ನೂ ನಾವು ಕಾನೂನು ಹಿಡಕೊಂಡು, ಹರಮಾಡ್ಕೊಂಡು, ಸಂಘರ್ಷದಿಂದ ಏರ್ಪಡಿಸೋಕೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಾವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದೀವಿ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇತಿಮಿತಿಗಳು ಇರ್ತಾವೆ. ಹಾಗಂತ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊಡ್ಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ.

ಉದಾರೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆ, ಬರವಣಿಗೆಯ ಭಾಷೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮ; ನಾಟಕದಂಥ ಜೀವಂತ ಕಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೂರದರ್ಶನದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಖೇನ ಒಳ್ಳೇದೂ ಆಗುತ್ತೆ, ಕೆಟ್ಟದೂ ಆಗುತ್ತೆ. ನೇರವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡ್ಕೊಂಥ ಮಾಧ್ಯಮ ಅದು ಆಗಿರೋದಿಂದ, ಗೊತ್ತಿದ್ದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದನೋ ಇವತ್ತು ಅದು ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಅಪಾಯ ತಂದಿದೆ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳೋಲ್ಲ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರೋದಿಂದ, ನಾನು ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಾರೇನೋ. ಅದ್ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪಾತ್ರ ಏನು ಅಂಥ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರ ಇದೆ. ಇಲ್ಲ ಅಂತ ನಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡೋಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ

ಯಾವಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡೋರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ, ನಿಷ್ಕೂರವಾದ ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಿಕ್ಕೋದಿಲ್ಲ. ದೂರದರ್ಶನ ಅಥವಾ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಇದ್ದಾವೆ. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರೋ ಖಾಸಗಿ ಚಾನೆಲ್ಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳ, ಅನುಕೂಲ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡೋವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ನೀತಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರೋದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಮೀರಿದ್ದಾರೆ, ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವರು ವಿಪರೀತ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರೋದು. ನಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ್ರೂ ಮುಚ್ಚಾಕುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಇರೋದು. ಹಾಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಆಗಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಈ ಸಾರಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದ್ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿ; ಮಾಲೀಕರು ಅಂತ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಖಾಸಗಿ ಚಾನೆಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಮಾಲೀಕರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಮಾಲೀಕರ ಜಾಗ ಎಲ್ಲೋ ಇರದೆ. ರಿಮೋಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಥರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಆದ್ರೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದ್ಕಡೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರೋದಿಂದ; ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿದೋ, ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದೋ, ಜನ ಬೇಸರ ಮಾಡಿಕೊಂಡೋ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನಿಂತ್ಯೊಂಡ್ರೆ ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗುತ್ತೆ ಅನ್ನೋ ಮನವರಿಕೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರೋ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಕುಂದು ಬರದೇ ಇರೋ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ನಾವು ಸೌಹಾರ್ದಯುತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಅನ್ನುವದನ್ನು ಚಿಂತಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ಕನ್ನಡದ ಎಲ್ಲ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು, ಸರಕಾರವನ್ನು ನಂಬಿಕೆಗೆ ತಗೋಂಡು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಾಹುತ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನ್ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಮುಖೇನ ನಾನು ಹೇಳ್ದೀನಿ. ಮಾಡೇ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳ್ಕೊಂಥ ದಾಷ್ಟ್ಯ ನನಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗೋದೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಂತ ನಾವು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ; ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದಾಕ್ತೀವಿ, ಬಡಿದಾಕ್ತೀವಿ ಅನ್ನೋದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಬೇಕು. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಬರುತ್ತೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಬೇಕು. ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ನಾವು ಮಾಡ್ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ನಾನು ಒಂದೂವರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಊರಲ್ಲಿ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಬಂದ ನಂತರ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅನ್ನೋ ಮಾತನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸೋಕೆ ಇಷ್ಟಪಡ್ತೀನಿ.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆದ್ರೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಕೈ ಹಾಕ್ತಿದೆ ಅಂತ ಕೆಲವರ ಆಕ್ಷೇಪ. ನಾನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲೆ

ಮೀರಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಯನ್ನೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ನಾನು ಅಂದ್ಕೊಂಡಿರೋದು. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರೋದಿಂದ ಅವರ ಕೈ ಕೆಳಗೆ, ಈ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ಅಂದ್ರೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೀಕರಣವಾಗಬೇಕು. ಬರೀ ಏಕೀಕರಣವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಕನ್ನಡೀಕರಣವಾಗ್ಬೇಕಾದ್ರೆ ಇತಿ ಮಿತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯದ್ದಿರಬಹುದು, ವ್ಯಾಪರದ್ದಿರಬಹುದು, ಅಂಗಡಿ ಇರಬಹುದು, ಮಾತುಕತೆಯಿರಬಹುದು, ಶಿಕ್ಷಣ ಇರಬಹುದು, ಗಡಿ ಇರಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಬಂದಾಗ ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗಿಯಾಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಉದ್ಭಟತನದ ಮಾತಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುತ್ತೆ.

ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಹೇಳೋನೆ. ಯಾವುದೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರೋನಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕೊಡೋದ್ರೆ ಜೊತೆಗೆ, ನೀನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿ ಅಂತ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರನ್ನು, ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ನಾನು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ್ಬೇನೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಲಯದವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಜೊತೆ ಮಾತಾಡಿ, ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮದರಸಾಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಧ್ಯಮದವರ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡ ಮಾತಾಡ್ಬೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಚಯದ ನಂಟು ಇರೋದಿಂದ ಆ ವೃತ್ತಿ ಬಾಂಧವರನ್ನು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕ್ ಫೇಂಬರ್ ಏನಿದೆ ಅವರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ; ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ, ಭಾಷೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವು ನಾವು ಕೂತು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು? ನಿಮಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಲೋಪ ಆಗ್ಬೇ, ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸೋದಕ್ಕೆ, ಅದರ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಅನೋದನ್ನು ಅವರ ಜೊತೆ ಕೂತು ಮಾತಾಡ್ಬೇನಿ. ಅವರ ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಡೋಣ. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಕೇಳೋಣ. ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರಿಂದ ನಮಗೇನಾದ್ರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗದಂಥ ಮಾತುಕತೆ ಬಂದಾಗ ಆಮೇಲೆ ಯೋಚ್ನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಗೊ ರು ಚ ಗುರುಗಳಿಂದ ನಿಘಂಟಿನ ವಿಚಾರ ಬಂತು. ಜಾನಪದ ನಿಘಂಟು. ಶಿಷ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

ಉಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಜನಪದದಲ್ಲಿದೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದು ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು, ನನ್ನ ಸದಸ್ಯರು ಮೂರು ಜನ ಇಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಏಕಾಧಿಪತ್ಯ ಅಥವಾ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದ ಧರ ನಾನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಕೆ ಇಷ್ಟಪಡೋದಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಮಾಡಬಾರದು ಅನ್ನೋ ಧೋರಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಉದ್ದೇಶ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ನಾನು ಶ್ರೀಮಂತ. ಅಂದ್ರೆ ನಿಮಗಿಂತ ಶ್ರೀಮಂತ. ಸರಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವೂ ನೀವು ಸೇರೇ ಸರಕಾರದ ಜೊತೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡೋಣ. ಈ ಮೂರು ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ನಾನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡೋದಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ರೆ ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಕೂತಿರಾರೆ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು. ಕೈಲಿ ಪೆನ್ನೆಡ್ಕೊಂಡು ಕೂತಿರಾರೆ. ಸದ್ಯ ಅವರ ಕೈಲಿ ಪೆನ್ನು ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ. ಸದಸ್ಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಮೇರೆಗೆ 'ಜನಪದ ನಿಘಂಟು' ಆಗ್ಬೇ ಬೇಕು ಅನ್ನೋ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ನಿಗದಿತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಘಂಟನ್ನು ನೀವು ಮಾಡೋದೇ ಆದ್ರೆ, ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ಆದ್ರೂ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದು ನಿಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡ್ಬೇನೆ. ನಾವು ನೀವು ಸೇರಿ ಆ ನಿಘಂಟನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಮಾಡೋಣ. ಕಾಲ ಮಿತಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಹೋಗಲ್ಲ. ಅದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅಂದ್ರೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಮಂಡ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಸಾವು' ಅನ್ನೋದಿಕ್ಕೇ ಎಷ್ಟು ಪದಗಳಿವೆ ಅನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಾತ್ವಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ. ನಾನು ಮುಂದಿನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡ್ಬೇನೆ. ಆ ನಿಘಂಟನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವಂಥದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಗೊ ರು ಚ ಅವರು ಮುಖಂಡತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 'ನೀವು ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ನಮ್ಮ ಹೆಸರು ಪ್ರಿಂಟಾಕೋಬೇಕು' ಅಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಕೇಳೋಲ್ಲ. ಹಣ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಕನಿಷ್ಠ ಅಷ್ಟಾದ್ರೂ ಗೌರವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಹಣ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಲ್ಲ, ಕೆದಕ್ತಾ ಇರ್ರೇವೆ. ಏನಾಯ್ತು? ಎಂತಾಯ್ತು ಅಂತ. ನಾವೂ ನೀವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನಾರೋ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು; 'ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ' ಅನ್ನೋದು ಸೂಕ್ತ ಅಲ್ಲ. ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಅನ್ನೋದಕ್ಕಿಂತ 'ನುಡಿ ವೈವಿಧ್ಯ' ಅಂತ ಕರೆಯಬೇಕು ಅಂತ. ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋ ಅಂತ ವಿಚಾರ. ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಂತನಾದ್ರೂ ಕರಿರಿ, ನುಡಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಅಂತನಾದ್ರೂ ಕರಿರಿ. ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ ಮುಖ್ಯ. 'ನುಡಿ ವೈವಿಧ್ಯ' ಅನ್ನುವಂಥದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ. ನುಡಿ ಅಂದ್ರೆ ಮಾತು. ಪ್ರತಿ ಹತ್ತು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ 'ನುಡಿ'ಯಲ್ಲಿ ಆಗೋದಿಂದ ಆ ನುಡಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ನಾವು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ವಿಚಾರ

ಅಂಗಡಿಯ ಅಕೌಂಟಿನಲ್ಲೂ ಇದೆ ಅಂದ್ರೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅದ್ರೊಳಗೂ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತೆ. ಅದು ಎಲ್ಲೆ ಮೀರದ ಜಾಗ ಇಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನನಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆದ್ರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಯಾರಾದ್ರೂ ಕಿವಿ ಮಾತು, ಪಿಸು ಮಾತು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ; ನಾವು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸೋದಿಲ್ಲ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೇವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ 'ತಪ್ಪು' ಅಂತ ಆದ್ರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳೇವೆ. ಅಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟೆ ನಿಲ್ಲಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರೋ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳೋಲ್ಲ. ಇದ್ದಾವೆ. ಆದ್ರೆ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಇಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ರೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡೀಕರಣ ಹಾಗೋಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಕೆ ಆಗ್ತಾ ಇಲ್ಲಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂಥ ನೋವು, ಸಂಕಟ ನನಗೆ ಸದಾ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇದ್ದಾವೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಹೆಸರು ಹೇಳದೆ ಅಭಿನಂದಿಸ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬರು ತಾಜಾ ಹಾಡುಗಾರರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ತಾಜಾ, ಆಧುನಿಕತೆ ಅನ್ನೋ ಭಿನ್ನತೆ ಬೇಡ. ಈ ಹಾಡುಗಾರರೂ ತಾಜಾ ಹಾಡುಗಾರರ ಹಾಗೆ ಹಾಡ್ತಾರೆ. ಪರಿಷ್ಕೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ನಿಜ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸೀಮಿತ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ, ಹೊರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ, ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೈಟೆಕ್ ಇರಬಹುದು. ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆ ತಾಜಾ ಹಾಡುಗಾರರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಇತಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡೋಣ. ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜಾ ಹಾಡುಗಾರರು. ಎಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದ ಮೂಲ ಸೆಲೆ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಆಡು ಮಾತಿನ ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸುವಂಥದ್ದು. ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಯಾರ್ಯಾರು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾತಾಡ್ತಾರೋ ಹಾಗೇ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಆಧುನಿಕ ಹಾಡುಗಾರರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಾಜಾ ಹಾಡುಗಾರರನ್ನೂ ಸಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮನರಂಜನೆಯನ್ನೂ ಕೊಡೋದರ ಜೊತೆಗೆ ಮನವರಿಕೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸೋಣ. ನನಗೂ ಈಗ ಅರ್ಥ ಆಗಿದೆ. ಬರೀ ಭಾಷಣಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಮುಖೇನ, ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಮುಖೇನ, ಸುಗಮ ಸಂಗೀತಗಳ ಮುಖೇನ, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಮುಖೇನ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗೊರುಚೆ ಅವರು ಗಾದೆಮಾತು ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನೇ

ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು. ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ ನಾಟಕದ ರೂಪದಲ್ಲೇ ಆ್ಯಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳೋನಿ. ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಗಾದೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದಕನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯೆಂದೆ ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಿ ಶಿವಾರಾಮ್ ಮತ್ತು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ನುಡಿಗಟ್ಟು, ಗಾದೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ಕಾವ್ಯ, ಚುಟುಕುಗಳು... ಎಲ್ಲವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಮತ್ತೊಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತ ಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಜಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗೊರುಚೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಸಹ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಗಡೀ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬಗೆಗೂ ಗೌರವ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ನಾಡು, ನುಡಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸದಾ ಕಳಕಳಿ ಹೊಂದಿರುವ ಗಡೀ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳೋನೆ. ಗಡಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದು; "ಕನ್ನಡ ಒಂದು ಪಂಚಿ ಇದ್ದೆಂಗೆ. ಪಂಚಿಯ ಮಧ್ಯದ ಜಾಗಾ ಎಲ್ಲ ನೀವು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೂತಾದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನೀವು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೂತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡ್ತೀರ. ಈ ಗಡಿ ಅಂಚಿದ್ದೆಂಗೆ. ಅಂಚು ಹರಿದೋಯ್ತು ಅಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲೂ ಹೊಲಿಸೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ. ನಾವು ಅಂಚನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀವಿ" ಅಂತ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅವರು ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಟ್ಟಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಆ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳೋನೆ.

ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಆಗಿದೆ. ಮೂವತ್ತು, ನಲವತ್ತು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಹಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದೀನಿ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಬಂದಿದೆ. ನೊರೆಂಭತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಕಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾ ಇರುವಂಥದ್ದು ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡೋದ್ರ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಶ್ವಕೇ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮವಾದಂಥ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಒಳಗಡೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರೋದ್ರಿಂದ ನಾನು ಕನ್ನಡ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಗೆಲೆಯರಾದಂಥ ಡಾ|| ಶಿವಯೋಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸಮಯ, ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ನಿಮ್ಮ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಜಾನಪದ ಲೋಕದ ಈ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ತಾವೆಲ್ಲ ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕು. ನಾವು ನಿಮಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸದಾ ನಿಂತಿರೋವಿ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ ನಾವು ನೀವು ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಹೋಗೋಣ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಬೇಡಿಕೆ ಅನ್ನೋದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ವೇದಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮದ ಮುಖೇನ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೇನೆ; ತಾವು ಏನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರ, ತಡಮಾಡದೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೇ ಮಾಡಿಬಿಡಿ. ಮಾಡಿದ್ದೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಯ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿರಿ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರಿ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ ಶುರು ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಒತ್ತಾಯಿಸ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸೊಗಸಾದ ದೇಸೀ ಮುದ್ದೆ, ಬಸ್ಸಾರನ್ನೂ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಸಿಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪೂಜ್ಯರ ಮುಂಚೂಣಿ ಇಲ್ಲೇ ಇದೆ ನಮಗೆ ಈ ಧರದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಆಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯರಾದಂಥ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರು ಪ್ರೊಫೆಸರ್. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಸದರವಾಗಿ ಅದು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇದು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಂತ ಟೀಕೆನೂ ಮಾಡಿರನಿ. ಅದು ಸದರ ಅನ್ನೋದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡಗಳು ಅಂತ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ನನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡೋದಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯದ ಆಸ್ತಿ ಗೋಸ್ಕರ. ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಗೋಸ್ಕರ. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರ. ಬಂಧುಗಳೇ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಏನಾದ್ರೂ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದೆ ಕ್ಷಮಿಸಿ.

ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರೂ ಮೂಲತಃ ಜಾನಪದ ತಜ್ಞರೇ. ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಆಗೋ ಹಂಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡಿದ್ದು ನಾ ಡಿಸೋಜ ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದೆ. ನಾವೊಂಥರ ಜಂಗಮರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಸ್ಯಾವರವಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರೋ ಜನಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ಬೀದರ್‌ಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ 'ಗಡೀ ಭಾಗದ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯ' ಅಂತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಗನ್ನಾಥ್ ಹೆಬ್ಬಾಳೆ, ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಿರಿಯರೂ ಅದಂಥ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಕಲಾಸಂಘ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಂಯುಕ್ತಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದಂಥ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ

ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ, ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮದವರಿಗೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರವಾಗಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಹಾಡುಗಾರಿಗೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಹಾಡೋದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗದೇ ಇರಬಹುದು. ಹಾಡಿಸೋದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ. ದಿನ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಹಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿಮಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳುವ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕರೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ ಕ್ಷಮಿಸಿ. ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಸವಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠರ ಜಾನಪದದ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ'ದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ರಂಗರೂಪದ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಆಸ್ವಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ಘಂಟಿಯವರಿಗೆ, ನಾ ಡಿಸೋಜ ಅವರಿಗೆ, ಗೋರುಚಿ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾದ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.

ಇವತ್ತು ಗೊತ್ತಾದ ವಿಶೇಷ ಅಂದ್ರೆ; ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿಗೂ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡೋಕೆ ಬರುತ್ತಲ್ಲ ಅಂತ! ಅದೂ ಕೂಡ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತು. ಆಕೆನೂ ಕೂಡ ನನ್ನನ್ನ ಹೊಗಳ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ. ನನಗೆ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯ ಬಂತು, ಇನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಲ್ಲಿ ನಡಿತಾವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಕೆಯನ್ನೂ ಜೊತೆಲಿ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಆಕೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ನಾನು ಈರೀತಿ ಬೀದಿ ಪಾಲಾಗಿ ಕನ್ನಡಪರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡೋಕೆ ಆಗ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಬಗೆಗೆ ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬದ್ಧತೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹೆಂಗಸು, ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವಳು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ಆಕೆ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಚಾರ ಮಾತಾಡ್ತಾ 'ಐವತ್ತು ಭಾಗ' ಅಂದ್ರು, ಕನ್ನಡ ಬೆಳಸೋದಾದ್ರೆ 'ಎಪ್ಪತ್ತೈದು' ಭಾಗವನ್ನೇ ಕೊಡಬಹುದು. ಮೊದಲು ಕನ್ನಡ ಬೆಳೆಸಿ ಆಮೇಲೆ ನೀವು ಕೇಳಿ. ಕನ್ನಡ ಬೆಳಸದೇ ಮೂವತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೂಡ ಕೊಡೋದು ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತೆ.

ನಾಳೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಆನಂದಭರಿತವಾಗಿ ಈಮಠದಿಂದ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಯಾರದ್ದಾದರೂ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಮರೆತಿದೆ ಅದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಬಹಳಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಮಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೊಗದೊಮ್ಮೆ ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ.



## ಆಶೀರ್ವಚನ

– ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು

ತಾಳಮಾನ ಸರಿಸವನರಿಯೆ,  
ಓಚಿ ಬಜಾವಣೆಯ ಲೆಕ್ಕವನರಿಯೆ,  
ಅಮೃತಗಣ ದೇವಗಣವನರಿಯೆ,  
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿನಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವಾಗಿ  
ಆನು ಒಲಿದಂತೆ ಹಾಡುವೆ.

ಬಹುಶಃ ಇದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ. ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷಾ ನಿಯಮಗಳಿಗಿಂತ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ, ದೇವರಿಗೆ ಅಪಚಾರ ಆಗದ ಹಾಗೆ ಹಾಡುವೆ ಎನ್ನುವರು. ಈ ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಾಡ್ತೇವೆಯೇ? ನಾವು ಹಾಡುವುದು, ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದು ಜನರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಾವು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಜವಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಸವಿಯಬೇಕು ಅಂದರೆ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಡೆ ಸಾಗಬೇಕು. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಇವತ್ತೇನು ಈ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂತ ಮಾತ್ಸಾಡ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಸೊಗಡೂ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸತ್ತ್ವ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ನಾವೇ ಸಾಯಿಸಿದ್ದೇವೇನೋ ಅನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಬರಬಹುದು. ಹಿರಿಯರಾದ ಗೊ ರು ಚನ್ನಬಸವ್ವನವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿದರು; ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕಂಠಸ್ಥ ಭಾಷೆ ಅಂತ. ಕಂಠಸ್ಥ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಇನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿದಿದೆ ಅಂತ ನಾವು ಅಂದ್ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಅಜ್ಜ ಒಂದು ಕತೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಕತೆ ಹೇಳುವಾಗ ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಿ, ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೋ ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಭಾವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನಾನೇನೋ ಅತೀ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿ, ದೊಡ್ಡವನಾಗಿ ಹೇಳೋಣ ಅನ್ನುವ ಅಹಂಕಾರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ನನಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳೋಣ ಅನ್ನುವ ಭಾವ ಇತ್ತು. ಇಂಥ ಅನಕ್ಷರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಬಯಲಿಗೆ ಬರೋಲ್ಲ. ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರ ಹೇಳಿದ ಮಾತು: 'ಕುರಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗ'

ಪರಿಣತಮತಿಗಳ್ ಆ ನಾಡವರ್ಗಲ್. ಓದು, ಬರಹ ಬಾರದಂಥ ಜನರು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು. ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಅವರು ಹೇಳುವಂಥ ಒಡಪುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಅರ್ಥೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವರು ಒಡಪುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂದ್ರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯಜ್ಜಿ ಅಂತ ಇದ್ದು, ಆ ಸಿರಿಯಜ್ಜಿ ಸೋಬಾನೆ ಪದ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಬೆಳಕು ಹರಿದರೂ ಮುಗಿತರಲಿಲ್ಲ, ಎಂಟು ದಿವಸ ಆದರೂ ಮುಗಿತರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಗೌರವ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರು ಇಂದಿನ ಹಲವು ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಗೌರವ, ಹೆಸರು ಬರೋದು ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದವರು ವಿದ್ಯೆಯ ಗಂಧವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರು. ಆ ಜನರಿಗೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೆಸರು, ಗೌರವ ಬರಬೇಕು, ಆ ಜನ ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಅವರದ್ದೇ ಆದಂಥ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿನೇ ಗೊ ರು ಚ ಅವರು ನಾನು ಸಾಯೋದೊಳಗಾಗಿನೇ ಅದು ಆಗ್ತೇಕು ಅಂದ್ರು, ನಾವು ಹೇಳೋದು ಅದು ಆದ್ಯೇಲೂ ನೀವು ಸಾಯಬಾರದು. ಸಾಯದೊಳಗೆ ಆಗ್ತೇಕು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜನರು ಜಾಣ್ಣು, ಅವರು ಏನ್ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ ಮತ್ತೆ ನೀವು ಸಾಯಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈಗಲೇ ಮಾಡಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ನೀವಿನ್ನೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬದುಕಬೇಕು ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಪೋಸ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಮಾಡ್ತಾ ಬಂದ್ರಿ ಅಂತ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಜಾಣ್ಣೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ನೇತಾರರಿಗಿರುತ್ತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳೋದು ಅವರು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವಂಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟೂ ಬೇಗ ಅದನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡ್ತೇಕು ಅಂತ ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಇಂಥದೇ ಒಂದು ಸಭೆ ನಡೆದಾಗ ಅಲ್ಲೊಂದು ಅಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು; ಹೌದು ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಇದೇ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂತ್ಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರಲ್ಲ! ಓದು, ಬರಹ ಬಾರದ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೇನು ಬೆಲೆಯಿದೆ? ಇದು ಒಂದು ರೀತಿ ಅರ್ಥಹೀನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಯಾರಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿದೆ, ಯಾರಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದಕ್ಕಿಂತ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ತಾಣ ಬೇಕು. ಆ ತಾಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡ್ತು ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಲೆ ಇರುತ್ತೆ. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡ್ತೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಇರಬಹುದು, ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಇರಬಹುದು, ನಾಳೆ ಇನ್ನೊಂದು ಯಾವುದೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬರಬಹುದು. ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳೇ ಬೆಳೆದು

ಬಿಟ್ಟೆ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕಾದ್ರೂ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಿ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅದು ಬೇರೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ; ಖಾಯಂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚಂದ್ರು ಅವರಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಭಿನಂದನಾ ಸಮಾರಂಭ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರು ಅವರು; ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಏನಾದ್ರೂ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭ ಸಾಣೆಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಮಾಡ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಆಗಬಹುದು ಅಂದ್ರು. ಅಲ್ಲೇ ಡಾ|| ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರನ್ನು ಕರೆದು 'ಏ ರೆಡ್ಡಿ' ಇದೇ ಪದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದು. ನೋಡು, ನೀನು ಸೀದಾ ಸಾಣೆಹಳ್ಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಿರಿಗೆರೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಏನು ಸಲಹೆ ಕೊಡಾರೋ ಆ ಸಲಹೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಇದರ ಪೂರ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತುಂಬ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಾರೆ ಅಂದು. ಏನೋ ನಮ್ಮನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಈಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅಂದು ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದೆ. 'ಮಳೆ ಬಿಟ್ಟೂ ಮರದ ಹನಿ ಬಿಡೋಲ್ಲ' ಅಂತ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಚಂದ್ರು ಅವರು ಮತ್ತೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ರು; ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಯಾವಾಗ ಕಳಿಸಿ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ರೆಡ್ಡಿಯವರನ್ನು ಅಂದು, ಅಯ್ಯೋ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಇನ್ನೂ ಮರತ್ತಿಗೆ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ ಅಂದು; ಆಯ್ತು ಇಂಥ ದಿವಸ ಕಳಿಸಿ ಅಂದ್ರು.

ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಬಂದು ಗಂಭೀರ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಸಮಾರಂಭ ಇದಾಗಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ನುಡಿಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಡುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಿದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನರು ಯಾವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಡಾರೋ ಅಂಥವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲಿಗೆ. ಅವರೊಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿ ಗೌಡ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನೇ ಕರೆಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮುದುಕಿ ಆಗಿರಬಹುದು, ಇವತ್ತು ಕತೆ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ ಇಂಥ ಆಜ್ಜ ಆಗಿರಬಹುದು. ಇಂಥವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೋಡಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಇಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ, ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಅವರದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾದಂಥ ಭಾಷೆ. ಆ ಗಟ್ಟಿಯಾದಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನೀವು ತುಂಬ ಸರಳ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸರಳ ಮಾಡ್ತಾ ಮಾಡ್ತಾ ಅದು ತನ್ನ ಸತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬಾರದು. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ

ಇದೊಂದು ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರುವ ಸಮಾರಂಭ ಆಗ್ಲೇಕು ಅನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೂ ನಮಗೆ ಅನುಮಾನ ಇತ್ತು. ಆಯಾ ಭಾಗದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ, ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಅವರ ನೈಜ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾವೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೇವೆ. ಮೂರ್ಖಾಲ್ಪು ಜನರು ಆ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡು ಏನಿದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು.

ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳೋದು; ಅದೇ ಸೊಗಡನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ತರಬೇಕು. ಆ ಕೃತಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಂದ್ರು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ; ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿಬಿಡಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗಳೇನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕೃತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದಂಥವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆನೂ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ನಾವೂ ಯಾಕೆ ಒಂದು ಕೃತಿ ತರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಬರಬಹುದು. ನೀವು ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವಕೋಶ ತರಬೇಕು ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಬಹುದು. ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವಕೋಶ ತರೋದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕು. ವಾಹನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಸರ್ವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಇಲ್ಲೇ ಮಾಡೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ ಅದು. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆಯಾ ಜನರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಬೆರೆತು ಅವರು ಏನ್ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ, ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಏನು ಅರ್ಥ ಇದೆ? ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವಕೋಶವನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಅಂಥ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಬೇಗ ಬಂದ್ರೆ ನಿಜವಾದ ಸಂತೋಷ ನಮಗಾಗುವುದು. ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿರುವುದು ಜನರ ಮಧ್ಯೆ. ನಾವು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮಧ್ಯೆ ಬದುಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರೋರು ಯಾರು ಅಂದರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ದನ ಕಟ್ಟಬೇಕು, ಕುರಿ ಕಾಯಬೇಕು ಅನ್ನುವವರು. ಈಗ ಎರಡು ದಿವಸ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಜೊತೆಗಿದ್ದೇವೆ. ಉಳಿದ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದೇ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ. ಕೃಷಿಕರ ಮಧ್ಯೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಧ್ಯೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅಪರೂಪದ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಅಧ್ಯಾಪಕರೆಲ್ಲರೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಡಿವಿಡ್ ವಿನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಕಲಿಬೇಕಾದದ್ದು ಏನು? ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಅನೇಕ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡಿದೆ. ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ನೀವು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡ್ತಾ ಹೋಗಿ. ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಏನರ್ಥ ಇದೆ? ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕಾದ್ರೂ ಕಳಿಸಿ. ನಮಗಾದರೂ ಕಳಿಸಿ, ಗೊರುಚೆ ಅವರಿಗಾದ್ರೂ ಕಳಿಸಿ.

ಅದನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಲ್ಲೇ ಇಂಥವರು ಕಳಿಸಿದ್ದು ಅಂತ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿ ಹೊರತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗಬಹುದು. ಅಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂಥ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎರಡು ದಿನದ ಗೋಷ್ಠಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಗೋಷ್ಠಿ ಒಂದು ಸಾಂಕೇತಿಕ. ಇದರಿಂದ ಏನೋ ಮಹಾ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಬಿಡ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನ ಉಳಿಸಿಬಿಡ್ತೇವೆ ಅನ್ನೋ ಭ್ರಮೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ದಾರಿ ಇದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ದಾರಿ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋದ್ರೆ ಸಲೀಸಾಗಿ ಗುರಿಯನ್ನ ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗುತ್ತೆ. ಆ ಗುರಿಯನ್ನ ಮುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನ ನೀಡಲಿ. ಅನೇಕರು ಇದರ ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನ ಹೇಳ್ತಾ ಮಾತುಗಳನ್ನ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸ್ತೇವೆ.



## ಸವ್ಯಸೂತ್ರಗಳು

೧. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಆಡಳಿತವು ಕನ್ನಡ.
೨. ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕನ್ನಡವಾಗಿರಲಿ.
೩. ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ. ನಾಮಫಲಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ.
೪. ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಆಡೋಣ. ಕನ್ನಡ ಗಡಿ ಕಾಯೋಣ.
೫. ನೆಲ ನಮ್ಮದು - ಜಲ ನಮ್ಮದು. ಉದ್ಯೋಗವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ.
೬. ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕನ್ನಡ.
೭. ಎಲ್ಲಿಂದಾದರೂ ಬಂದಿರಿ, ಯಾರಾದರೂ ಆಗಿರಿ, ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿರಿ.

ನುಡಿ ಕನ್ನಡ - ನಡೆ ಕನ್ನಡ - ಓದು ಕನ್ನಡ



ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು ೫೬೦ ೦೦೧  
ದೂರವಾಣಿ : ೨೨೨೫೩೨೯೯, E-mail : kannadapradhikara@gmail.com  
www.kannada-praadhikaara.gov.in